IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

IXth INTERNATIONAL CONGRESS OF CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCES

ABSTRACT BOOK

20 - 21 Kasım 2025
November 20-21, 2025

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

SAHİNBEY BELEDİYESİ

Bilimler Işığında Yaratılış Derneği • 2022 •

EDİTÖRLER / EDITORS

Dr. Ergün ÖZUSLU

Prof. Dr. Koray KÖKSAL

Prof. Dr. Osman BİLGİN

TASARIM

Özge Cennet AKBULUT

E-ISBN: 978-625-385-699-1

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

GAZİANTEP, 2025

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI-IX

TH INTERNATIONAL CONGRESS OF CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCES ABSTRACT BOOK

Editörler: Dr. Ergün Özuslu, Prof. Dr. Koray Köksal, Prof. Dr. Osman Bilgin

Yayınevi Grubu Genel Başkanı: Yusuf Ziya Aydoğan (yza@egitimyayinevi.com)
Genel Yayın Yönetmeni: Yusuf Yavuz (yusufyavuz@egitimyayinevi.com)
Sayfa Tasarımı: Kübra Konca Nam
Kapak Tasarımı: Eğitim Yayınevi Tasarım Birimi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Yayıncı Sertifika No: 76780

E-ISBN: 978-625-385-699-1
1. Baskı, Aralık 2025

Kütüphane Kimlik Kartı

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI-IX

TH INTERNATIONAL CONGRESS OF CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCES ABSTRACT BOOK

Editörler: Dr. Ergün Özuslu, Prof. Dr. Koray Köksal, Prof. Dr. Osman Bilgin
235 s., 210x297 mm
Kaynakça var, dizin yok.
E-ISBN: 978-625-385-699-1

Copyright © Bu kitabın Türkiye'deki her türlü yayın hakkı Eğitim Yayınevi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabı yayımlayan firmanın ve yazarlarının önceden izni olmadan elektronik/mekanik yolla, fotokopi yoluyla ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

EĞİTİM yayınevi

Yayınevi Türkiye Ofis: İstanbul: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Atakent mah. Yasemen sok. No: 4/B, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

Konya: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Fevzi Çakmak Mah. 10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
+90 332 351 92 85, +90 533 151 50 42
bilgi@egitimyayinevi.com

Yayınevi Amerika Ofis: New York: Egitim Publishing Group, Inc.
P.O. Box 768/Armonk, New York, 10504-0768, United States of America
americaoffice@egitimyayinevi.com

Lojistik ve Sevkiyat Merkezi: Kitapmatik Lojistik ve Sevkiyat Merkezi, Fevzi Çakmak Mah. 10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
sevkiyat@egitimyayinevi.com

Kitabevi Şubesi: Eğitim Kitabevi, Şükran mah. Rampalı 121, Meram, Konya, Türkiye
+90 332 499 90 00
bilgi@egitimkitabevi.com

İnternet Satış: www.kitapmatik.com.tr
bilgi@kitapmatik.com.tr

EĞİTİM YAYINEVİ GRUBU

TAKDİM

Değerli bilim insanları, saygıdeğer araştırmacılar,

20–21 Kasım 2025 tarihlerinde Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Şahinbey Belediyesi ve Bilimler Işığında Yaratılış Derneği'nin organizasyonuyla Gaziantep'te "Kur'ân Kâinatı Okuyor" ana temalı "IX. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi"ni gerçekleştirmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Kongremiz; fen, dinî ilimler, sosyal bilimler, sağlık bilimleri, mühendislik ve eğitim bilimleri alanlarında "Kur'ân Kâinatı Okuyor" ana teması çerçevesinde literatüre bilimsel katkılar sunmayı, bütüncül bir bakış açısı doğrultusunda akademik ve entelektüel camiada farkındalık oluşturmayı amaçlamaktadır. Alanla ilgili materyalist eğilimlerin ve çeşitli ideolojik yaklaşımların saplantılı ve dayatmacı paradigmaları yerine, doğru ve güvenilir bilgi üretmeyi hedefleyen kongremiz, bu yönüyle günümüz bilim insanlarının ve gelecek nesillerin ufuklarına değerli ve yaşamsal katkılar sunmayı gaye edinmiştir.

Temelde insanın mahiyetini ve yaratılış gayesini bilimsel gerçekler ışığında ele almayı ve bu hakikati geniş kitlelere ulaştırmayı hedefleyen kongremizde; Fen ve Sağlık Bilimleri Işığında Yaratılış, Dinî İlimler Işığında Yaratılış, Sosyal Bilimler Işığında Yaratılış, Darwinizm, İletişim Bilimleri Işığında Yaratılış, Sanat, Mimarlık ve Mühendislik Bilimleri Işığında Yaratılış, Evrim Görüşünün Değerlendirilmesi, Ders Müfredatlarının Kritiği ve Yaratılış ile Yaratılış Uzayında Yapay Zekâ Ekseni başlıkları ele alınmıştır.

Bu denli önemli başlıklarda sunulan çalışmaların, bilimsel alana, akademik camiaya ve sosyal yaşama değerli katkılar sunacağına olan inancımız tamdır. Bu hedefler doğrultusunda, birbirinden kıymetli bilim insanlarının bilgi, birikim ve deneyimlerini paylaşmalarına imkân ve zemin oluşturabilmiş olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Kongrede sunulan bildirilerin özetlerinin yer aldığı bu kitapta, çalışmaların muhteviyatına dair kısa özetleri sizlerle paylaşmakta; bu eserlerin alanda yapılacak yeni çalışmalara ışık tutacağına gönülden inanıyoruz.
Saygı ve selamlarımla.

KONGRE ONURSAL BAŞKANI
Prof. Dr. Şehmus DEMİR

Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü

PREFACE

Dear distinguished scientists and respected researchers,

We are pleased to host the 9th International Congress on Creation in the Light of Science, themed "The Qur'an Reads the Universe," on 20–21 November 2025 in Gaziantep. The congress is organized by Gaziantep Islam Science and Technology University, Şahinbey Municipality, and the Association for Creation in the Light of Science.

Our congress aims to contribute to the academic literature through studies in natural sciences, religious studies, social sciences, health sciences, engineering, and educational sciences, all within the main theme "The Qur'an Reads the Universe." It seeks to promote awareness in the academic and intellectual community through a holistic perspective and to encourage the production of accurate and reliable knowledge. In this way, the congress aims to offer meaningful and lasting contributions to today's scientists and to future generations.

At its core, the congress focuses on understanding the nature of the human being and the purpose of creation in the light of scientific facts and sharing this understanding with wider audiences. The main topics of the congress include: Creation in the Light of Natural and Health Sciences; Creation in the Light of Religious Studies; Creation in the Light of Social Sciences; Darwinism; Creation in the Light of Communication Sciences; Creation in the Light of Art, Architecture, and Engineering; Evaluation of Evolutionary Views; Critique of Educational Curricula; and the Axis of Artificial Intelligence in the Space of Creation.

We firmly believe that the studies presented under these important themes will make valuable contributions to science, academia, and social life. We are honored to provide a platform where distinguished scholars can share their knowledge, experience, and insights.

This book presents the abstracts of the papers delivered at the congress. We hope that these summaries will be useful to readers and will inspire further studies in this field.
With kind regards.

Honorary Chairman of the Congress
Prof. Dr. Şehmus DEMİR

Rector of Gaziantep Islam, Sciences and Technology University

ÖN SÖZ

Bilim, insanın hem kendisini hem de içinde yaşadığı kâinatı anlama çabasının sistematik bir ifadesidir. Bu çabanın sağlıklı bir zeminde ilerleyebilmesi, farklı disiplinlerin ortak bir anlam arayışı etrafında buluşabilmesine bağlıdır. Bu bakış açısıyla düzenlenen IX. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongresi, bilimi yalnızca teknik bir faaliyet olarak değil; insan, varlık ve anlam ilişkisini madde ve manayı birleştirerek bütüncül bir çerçevede ele alan bir düşünce alanı olarak değerlendirmeyi hedeflemiştir.

Elinizdeki bu özet kitabı, kongre kapsamında alanında söz sahibi olan araştırmacılar ve bilim adamları tarafından sunulan bildirilerin ana hatlarını bir araya getirerek, yürütülen akademik tartışmaların genel çerçevesini okuyucuya sunmayı amaçlamaktadır. Farklı disiplinlerden araştırmacıların katkılarıyla oluşan bu çalışma, fen bilimlerinden sosyal bilimlere, mühendislikten dinî ilimlere uzanan geniş bir perspektifi yansıtmaktadır. Böylece, yaratılış meselesinin yalnızca tek bir alanın sınırları içinde değil, disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınabileceği ortaya konulmaktadır.

Bu kitapta yer alan özetlerin, okuyucular için hem bir başvuru kaynağı hem de yeni araştırmalara ilham veren bir başlangıç noktası olacağı ümit edilmektedir. Kongrede dile getirilen fikirlerin ve tartışmaların, akademik üretime katkı sunmasının yanı sıra, bilimsel düşüncenin anlam ve sorumluluk boyutuna dair farkındalığı da güçlendireceğine inanıyoruz.

Bu vesileyle, kongreye katkı sunan tüm bilim insanlarına, hakemlere, düzenleme kuruluna ve emeği geçen herkese teşekkür eder; bu çalışmanın ilim dünyası için hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ederiz.

Editörler
Dr. Ergün ÖZUSLU
Prof. Dr. Koray KÖKSAL
Prof. Dr. Osman BİLGİN

FOREWORD

Science is a systematic expression of humanity's effort to understand both itself and the universe in which it lives. For this effort to progress on a sound foundation, it is essential that different disciplines come together around a shared search for meaning. From this perspective, the 9th International Congress on Creation in the Light of Science was organized with the aim of approaching science not merely as a technical activity, but as a field of thought that addresses the relationship between the human being, existence, and meaning within a holistic framework that brings together matter and meaning.

This book of abstracts aims to present the general framework of the academic discussions conducted at the congress by bringing together the main outlines of the papers presented by distinguished researchers and scholars in their respective fields. Formed through contributions from various disciplines, this volume reflects a broad perspective ranging from the natural sciences to the social sciences, and from engineering to religious studies. In this way, it demonstrates that the subject of creation can be examined not within the boundaries of a single discipline, but through an interdisciplinary approach.

It is hoped that the abstracts included in this book will serve both as a reference source for readers and as a starting point that inspires further research. We believe that the ideas and discussions presented at the congress will not only contribute to academic scholarship, but also strengthen awareness of the dimension of meaning and responsibility within scientific thought.

On this occasion, we would like to express our sincere gratitude to all the scientists, reviewers, members of the organizing committee, and everyone who contributed to the congress, and we hope that this work will yield beneficial outcomes for the world of scholarship.

Editors
Dr. Ergün ÖZUSLU
Prof. Dr. Koray KÖKSAL
Prof. Dr. Osman BİLGİN

HONORARY CHAIRMAN OF THE CONGRESS

Prof. Dr. Şehmus DEMİR

Rector, Gaziantep Islam, Science
and Technology University, TÜRKİYE

HONORARY CHAIRMAN OF THE CONGRESS

Mehmet TAHMAZOĞLU

Şahinbey Belediye Başkanı ,
(Mayor of Şahinbey Municipality)

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLİM KURULU
IXth INTERNATIONAL CONGRESS ON CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCE SCIENTIFIC COMMITTEE

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Abdulhak Halim ULAŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Abdulmecit TÜRÜT	Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr.	Âdem DURSUN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Âdem TATLI	Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr.	Ahmet Zafer TEL	Iğdır Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali ALAŞ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali Osman BELDÜZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr.	Atila DOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr.	Cihat YAŞAROĞLU	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr.	Ekrem KÖKSAL	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr.	Erhan PİŞKİN	Dicle Üniversitesi
Prof. Dr.	Fatih SATIL	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr.	Fevzi ÖZGÖKÇE	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr.	Habib ÖZKAN	Gaziantep Üniversitesi

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLİM KURULU
IXth INTERNATIONAL CONGRESS ON CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCE SCIENTIFIC COMMITTEE

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Hanifi ÇANAKÇI	Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Prof. Dr.	Hasan AKAN	Harran Üniversitesi
Prof. Dr.	Hasan ÖZÇELİK	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr.	İhsan Güngör ŞAT	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Kazım UYSAL	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr.	Koray KÖKSAL	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Köksal PABUÇCU	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr.	Kuddusi KAYADUMAN	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr.	Mahsum AYTEPE	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet ÇİFTÇİ	Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet GÖKTAŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet Hakkı ALMA	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLİM KURULU
IXth INTERNATIONAL CONGRESS ON CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCE SCIENTIFIC COMMITTEE

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Mehmet SÖNMEZ	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr.	Murat ÜNAL	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr.	Necati OLGUN	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr.	Orhan ERDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Osman BİLGİN	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Osman ÇAKMAK	İstanbul Rumeli Üniversitesi
Prof. Dr.	Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Ramazan BAL	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr.	Ramazan DEMİRBOĞA	Riyad Üniversitesi
Prof. Dr.	Sebahattin BAYRAM	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr.	Selahattin ÇELEBİ	Iğdır Üniversitesi
Prof. Dr.	Sıtkı GÖKSU	Gaziantep Üniversitesi

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLİM KURULU
IXth INTERNATIONAL CONGRESS ON CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCE SCIENTIFIC COMMITTEE

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Sujiat ZUBAIDI	University of Darussalam Gontor
Prof. Dr.	Şadi EREN	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr.	Şahmurat ARIK	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr.	Şükrü Hakan ATALGIN	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr.	Şükrü BEYDEMİR	Anadolu Üniversitesi
Doç.Dr.	Tekin SANCAR	Iğdır üniversitesi
Prof. Dr.	Türker Tekin ERGÜZEL	Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Yusuf SANCAK	Bitlis Eren Üniversitesi
Prof. Dr.	Yunus ÇENGEL	Nevada Üniversitesi
Doç. Dr.	Abdullah AKPOLAT	Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr.	Ahmet KAVLAK	Iğdır Üniversitesi

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ BİLİM KURULU
IXth INTERNATIONAL CONGRESS ON CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCE SCIENTIFIC COMMITTEE

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Doç. Dr.	Ahmet ÖZDEMİR	Bitlis Eren Üniversitesi
Prof. Dr.	Aykut KÜÇÜKPARMAK	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Doç. Dr.	İbrahim ÇEMBERLİTAŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr.	Kasım TAKIM	Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Fatih ÖZKAN	Dicle Üniversitesi
Dr.	Ahmet Fethi GÜN	Dicle Üniversitesi
Dr.	Mevlüt UZUT	Dicle Üniversitesi
Dr.	Rosseni DIN	University Kebangsaan, Malaysia
Dr.	Susilorini SUKAMTO	University Islam Sultan Agung, Indonesia
Uzm. Dr.	Selçuk ESKİÇUBUK	Emekli Genel Cerrah
Psk. Uzm.	Adnan KALKAN	Aile Bilim Kültür ve Eğitim Derneği

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ DÜZENLEME KURULU (ORGANIZING COMMITTEE)

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Osman BİLGİN	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Abdulhak Halim ULAŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Âdem TATLI	Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr.	Âdem DURSUN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Ahmet Zafer TEL	Iğdır Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali ALAŞ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr.	Ali Osman BELDÜZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr.	Ekrem KÖKSAL	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Prof. Dr.	Fatih SATIL	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr.	Fevzi ÖZGÖKÇE	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr.	İsmail KOCAÇALIŞKAN	Biruni Üniversitesi
Prof. Dr.	Kazım UYSAL	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr.	Koray KÖKSAL	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Köksal PABUÇCU	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ DÜZENLEME KURULU (ORGANIZING COMMITTEE)

Unvan	Ad Soyad	Kurum
Prof. Dr.	Mahsum AYTEPE	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr.	Mehmet CESUR	Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr.	Orhan ERDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr.	Selahattin ÇELEBİ	Iğdır Üniversitesi
Prof. Dr.	Türker Tekin ERGÜZEL	Üsküdar Üniversitesi
Prof. Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk Üniversitesi
Prof.Dr.	Adem DURSUN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr.	İbrahim ÇEMBERLİTAŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr.	Kasım TAKIM	Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi	Kerim ÖZBEYAZ	Bitlis Eren Üniversitesi
Dr.	Ergün ÖZUSLU	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Psk. Uzm.	Adnan KALKAN	Aile Bilim Kültür ve Eğitim Derneği

CHAIRMAN OF THE CONGRESS

Prof. Dr. Osman BİLGİN

Dean, Faculty of Engineering and Natural Sciences,
Gaziantep Islam, Science and Technology University, TÜRKİYE

Prof. Dr. Osman BİLGİN, 1966 yılında Hatay'da doğmuştur. Ortaöğrenimini Hatay'da tamamlamış, 1990 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik Mühendisliği Bölümünden mezun olmuştur. Yüksek lisans ve doktora eğitimlerini Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Elektrik-Elektronik Mühendisliği Anabilim Dalında tamamlamıştır. 1990–2018 yılları arasında Selçuk Üniversitesinde, 2018–2020 yılları arasında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesinde görev yapmış olup, 2020 yılından bu yana Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesinde Dekan Vekili olarak görevini sürdürmektedir.

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ SEKRETERYASI
SECRETARIAT

Unvan Title	Ad Soyad Name - Surname	Kurum Organization
Dr.	Ergün ÖZUSLU	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Gaziantep Islam Science and Technology University
Araş. Gör. Rsch Assist.	Sami AÇIK	Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Gaziantep Islam Science and Technology University
Doç. Dr. Assoc. Prof. Dr.	İbrahim ÇEMBERLİTAŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Van Yüzüncü Yıl University

İÇİNDEKİLER
(CONTENTS)

KONGRE BAŞLIKLARI CONGRESS TOPICS	17
KONGREYE KATILAN BİLİM İNSANLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ CVS OF SCIENTISTS ATTENDING THE CONGRESS	19
DAVETLİ KONUŞMACI BİLDİRİ ÖZETLERİ INVITED SPEAKER ABSTRACTS	83
DERS MÜFREDATLARININ KRİTİĞİ VE YARATILIŞI	101
DİNİ İLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ	110
EVRİM GÖRÜŞÜNÜN KRİTİĞİ	135
FEN VE SAĞLIK BİLİMLERİ IŞIĞINDA YARATILIŞ	141
SANAT, MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ IŞIĞINDA YARATILIŞ	198
SOSYAL BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ VE DARWİNCİLİK	208
YARATILIŞ UZAYINDA YAPAY ZEKÂ EKSENİ	228

KONGRE BAŞLIKLARI
CONGRESS TOPICS

- Creation in the Light of Science and Health Sciences
- Creation in the Light of Religious Sciences
- Creation in the Light of Social Sciences and Darwinism
- Creation in the Light of Communication Sciences
- Creation in the Light of Art, Architecture, and Engineering Sciences
- Critique of the Evolutionary View
- Critique of Course Curricula and Creation
- Artificial Intelligence Axis in the Realm of Creation

DAVETLİ KONUŞMACILAR
(INVITED SPEAKERS)

Prof. Dr. Abdulhak Halim ULAŞ
Atatürk Üniversitesi
Atatürk University

Prof. Dr. Abdurrahim KOÇYİĞİT
Bezmialem Vakıf Üniversitesi
Bezmialem Vakıf University

Doç. Dr. Ahmet KAVLAK
Iğdır Üniversitesi
Iğdır University

Prof. Dr. Ali Osman BELDÜZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Karadeniz Technical University

Prof. Dr. Cengiz YILDIZ
Yalova Üniversitesi
Yalova University

Dr. İhsan ŞENOCAK
İlahiyatçı, Araştırmacı Yazar

Doç. Dr. Kasım TAKIM
Harran Üniversitesi
Harran University

Prof. Dr. Nasrullah HACIMÜFTÜOĞLU
Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Nevzat TARHAN
Üsküdar Üniversitesi
Üsküdar University

Prof. Dr. Şener DİLEK
Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Şükrü BEYDEMİR
Anadolu Üniversitesi
Anadolu University

KONGREYE KATILAN BİLİM İNSANLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ

CVS OF SCIENTISTS ATTENDING THE CONGRESS

Prof. Dr. Nasrullah HACIMÜFTÜOĞLU

Prof. Dr. Nasrullah HACIMÜFTÜOĞLU, 25 Aralık 1944 tarihinde Çaykara'nın Karaçam Köyü'nde dünyaya geldi. Babasından ve çevrede tanınmış âlimlerden özel dersler okudu ve teamül halindeki program ve nüshaları ikmal ederek 1965 yılında "Dini İlimler" den icazet aldı. Trabzon İmam-Hatip Lisesinden mezun olup, 1974-1975 öğretim yılında İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu. Ardından Erzurum İmam-Hatip Lisesi Meslek dersleri öğretmenliğine tayin edildi. Aynı yıl (1975)'in 12. ayında Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesine intisap etti.1987 yılında Doktor,1996 yılında Doçent, 8 Mart 2002 tarihindeProfesör oldu.

Başta Kur'an'ın İ'caz ve Beleğatı olmak üzere; Tefsir İlimleri, Arap Dili ve Edebiyatı, Tevhid İlmi ve Kelam, Tefsir Metinleri, Kur'an Semantiği, Kur'an Mealleri ve Tercüme teknikleri gibi dersler okuttu. İkisi Arapça olmak üzere dört kitabı, başta İlahiyat Fakültesi Dergisi olmak üzere bilimsel dergilerde makaleleri, katıldığı ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunduğu tebliğleri, çeşitli ansiklopedilerde maddeleri yayınlandı. Sayıları yüzleri aşan panel, konferans, seminer, açık oturum, radyo ve televizyon konuşmalarında; bazen yönetici bazen de katılımcı olarak etkinliklerde bulundu.

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde 37 yıl Öğretim Üyeliği, Anabilim Dalı Başkanı, Bölüm Başkanı, Dekanlık gibi görevler yaptıktan sonra Haziran 2012 tarihinden itibaren kadrosu ile Erzincan Üniversitesi İlahiyat Fakültesine intikal etti. Burada bir yıl Öğretim Üyeliği ve Temel İslam Bilimleri Bölümü Başkanlığı yaptı. Haziran 2013 tarihinde Bayburt İlahiyat Fakültesi Dekanlığına atandı. Bu Fakültenin Temel İslam Bilimleri Tefsir Anabilim dalında Öğretim Üyesi ve Fakültenin Dekanı olarak görev yapmaktayken 2020 yılı sonunda emekliye ayrılmıştır. Hayatını Erzurum'da sürdüren Prof. Dr. Nasrullah HACIMÜFTÜOĞLU, halen merkezi İstabul'da bulunan "İslâm Alimleri Vakfı" Başkanı olarak ilmî faaliyetlerini sürdürmektedir.

Prof. Dr. Nevzat TARHAN

1952 yılında Merzifon'da doğan Prof. Dr. Nevzat Tarhan, 1969 yılında Kuleli Askeri Lisesini, 1975 yılında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesini bitirdi. GATA stajı, Kıbrıs ve Bursa kıta hizmetinden sonra 1982 yılında GATA'da Psikiyatri Uzmanı oldu. Erzincan ve Çorlu'da hastane hekimliği sonunda GATA Haydarpaşa'da Yardımcı Doçent (1988) ve Doçent (1990) oldu. Klinik direktörlüğü yaptı. Albaylığa (1993) ve Profesörlüğe (1996) yükseldi. 1996-1999 yılları arasında Yüzüncü Yıl Üniversitesinde öğretim üyeliği ve Adli Tıp Kurumunda bilirkişilik yaptı. Kendi isteğiyle emekli oldu. 1998 yılında Memory Center of America'nın Türkiye temsilciliğini aldı. 2006 yılında NP İSTANBUL Hastanesini, 2011 yılında ise bütün mal varlığını bağışlayarak Üsküdar Üniversitesini kurdu. Prof. Dr. Nevzat Tarhan, uzun yıllar büyük emekle ve araştırmalara dayanarak sürdürdüğü psikiyatri uzmanlığındaki bilgilerini 112'i WoS (Web of Science) kapsamında olmak üzere 250'yi aşkın araştırma makalesine, 90'a yakın kitap ve kitap bölümüne aktarmıştır. Bazı kitapları İngilizce dışında Bulgar, Endonezya, İran, Arnavutluk, Azeri dillerine çevrilmiştir.

Prof. Dr. Şener DİLEK

Prof. Dr. Şener DİLEK, 1949 yılında Erzurum'un Hınıs ilçesinde doğdu. 1970 yılında Atatürk Üniversitesi İşletme Fakültesini bitirdi. 1970-72 yılları arasında Erzurum Ticaret Lisesinde meslek dersleri öğretmeni olarak görev yaptı. 1972'de Atatürk Üniversitesi İşletme Fakültesine Asistan oldu. 1976'da doktorasını tamamlayan Prof. Dr. Şener Dilek, 1983 yılında doçent, 1989 yılında ise profesörlüğe yükseldi. 1984 tarihinden itibaren İnönü Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Dekan Yardımcısı, Bölüm Başkanı ve Öğretim Üyesi olarak uzun yıllar görev yaptı. Türkiye'nin her tarafında maddi ve manevi yönden yetiştirdiği öğretim elemanları üniversitelerde görev yapmaktadırlar. Emekli Öğretim Üyesi olarak İstanbul'da ikamet etmektedir. Prof. Dr. Şener Dilek'in kendi sahasında yayınlanmış kitapları arasında; "Konuşan Kâinat", "Marifet İklimi-Bir Yol Haritası", "Tablacı-Düşündüren Hikayeler", "Gıdıbıdı'nın Maceraları Beyaz Çiçekler Serisi (4-6 Yaş)", "Yaratılış Mucizesi", "TUBA Ağacı-Bir Yol Haritası", "Kimdir Şu Tabiat Ana" isimli kitapları yer almaktadır.

Prof. Dr. Abdulhak Halim ULAŞ

1975 yılında Erzurum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini, Ankara ve Trabzon'da tamamladı. Lisans, master ve doktorasını Atatürk Üniversitesi'nde bitirdi. 2012 yılında Doçent 2017 yılında Profesör olarak aynı üniversitede göreve başladı. Ülke genelinde öğretmen, öğrenci ve velilerden oluşan geniş bir kitleye yedi yüzden fazda seminer, konferans verdi. 5000'i aşkın, Öğretmen, İdareci ve İş adamına; Drama, İletişim, Beden Dili, Protokol Kuralları, Zaman Yönetimi, Stres Yönetimi, Duygu Yönetimi, İş'te Drama, Motivasyon, Takım ve Ekip Çalışması, İnovasyon, Satış Teknikleri, İkna Yöntemleri, Liderlik, Performans Yönetimi, Diksiyon ve Hitabet Eğitici Eğitimi vb. eğitimler verdi. Onlarca sosyal sorumluluk projesinde, ulusal ve uluslararası bilimsel araştırma projelerinde görev aldı. Yerli ve yabancı birçok dergide bilimsel makaleleri yayımlandı. Alanıyla ilgili yazılmış çeşitli kitapları bulunmaktadır.

Prof. Dr. Ali Osman BELDÜZ

Prof. Dr. Ali Osman Beldüz, 1963 yılında Trabzon'da doğmuştur. 1985 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği Programından mezun olmuştur. Aynı yıl KTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünde araştırma görevlisi olarak akademik hayatına başlamıştır. Prof. Beldüz, Texas Tech University, Lubbock, TX, ABD'de Moleküler Biyoloji alanında doktora yapmıştır. 1992'de doktorasını tamamlayarak KTÜ'de Yard. Doç.Dr. olarak göreve başlamıştır. 1996 yılında TÜBİTAK NATO–B2 bursu ile The German Research Centre for Biotechnology (GBF) Braunschweig, Almanya'da ve ardından Wellcome Trust bursu ile UMIST, Manchester, İngiltere'de doktora sonrası çalışmalar yürütmüştür. Moleküler biyoloji ve bakteriyoloji alanındaki uzmanlığı çerçevesinde, TÜBİTAK, DPT ve KTÜ-BAP tarafından desteklenen çok sayıda araştırma projesinde yürütücü, araştırmacı ve danışman olarak görev almıştır. Bugüne kadar saygın uluslararası dergilerde 110'dan fazla bilimsel makalesi, çok sayıda bildirisi, kitap bölümü ve editörlük çalışması bulunmaktadır. Birçok bakteri türü revizyonunun yanında 11'den fazla yeni türü bilim dünyasına kazandırmıştır. KTÜ'de Bölüm Başkanlığı, Moleküler Biyoloji ABD Başkanlığı, Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliği ve KTÜ Teknoloji Transfer Ofisi Kurucu Başkanlığı gibi çeşitli idari görevlerde bulunmuştur. Bilimsel çalışmaları nedeniyle 2015 TÜBA Telif ve Çeviri Eser Ödülü ile ödüllendirilmiştir. Prof. Dr. Beldüz, halen Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünde öğretim üyesidir.

Doç. Dr. Ahmet KAVLAK

1965 yılında Samsun'da doğan, (Doç. Dr. Ahmet Kavlak) 19 Mayıs Üniversitesi ilahiyat Fakültesi mezunudur. Gazi Üniversitesi sosyal bilimler enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Hacettepe Üniversitesi sosyal bilimler Enstitüsünde, felsefe alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı dil, din, bilim ve bilgi felsefesidir. Doç. Dr. Ahmet Kavlak'ın çok sayıda bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Doç. Dr. Ahmet Kavlak Çankırı Karatekin Üniversitesinde felsefe bölüm başkanlığı yapmıştır. Hâlen Iğdır Üniversitesinde fakültesinde Mantık alanında öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Cengiz Yıldız

Prof. Dr. Cengiz Yıldız, lisans eğitimini 1989 yılında Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nde, doktora eğitimini Selçuk Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı'nda tamamlamıştır. Akademik kariyerine Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak başlayan Yıldız; Mustafa Kemal Üniversitesi'nde yardımcı doçent ve doçent olarak görev yapmış, 2023 yılından itibaren Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde profesör ve fakülte dekanı olarak görevini sürdürmektedir.

Çalışmaları ağırlıklı olarak üreme biyoteknolojileri, sperm ve embriyo kriyoprezervasyonu, oksidatif stres, moleküler androloji ve deney hayvanları üzerine yoğunlaşmaktadır. Cryobiology, Theriogenology, Reproduction, Journal of Urology ve Biopreservation and Biobanking gibi uluslararası saygın dergilerde yayımlanmış çok sayıda makalesi bulunmaktadır. Ayrıca ulusal ve uluslararası kitaplarda bölüm yazarlıkları yapmış, TÜBİTAK ve farklı kurumlar tarafından desteklenen projelerde yürütücü ve araştırmacı olarak görev almıştır. Lisansüstü düzeyde çok sayıda yüksek lisans ve doktora tezini başarıyla yönetmiştir.

Dr. İhsan ŞENOCAK

1974 yılında Samsun'da dünyaya geldi. İlkokuldan sonra hafızlık yaptı. 1994'te Samsun İmam Hatip Lisesi'nden 99'da Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Okul yıllarında muhalled usülde İslâmî İlimler okudu. 2002'de Diyanet İşleri Başkanlığı İstanbul Haseki Eğitim Merkezi'ni bitirdi. 2004 yılında OMÜ İlahiyat Fakültesi İslâm Hukuku Anabilim Dalında "İslâm Hukuku'nda Taklit" konulu teziyle yüksek lisans yaptı. Aynı fakültede "İslâm Hukuku'nda Örfün Hükümlere Etkisi" adlı tezini tamamlayarak doktor oldu. Diyanet İşleri Başkanlığında farklı kademelerde görev yaptı.

1996 yılında Yedibeyza dergisini neşretti. 2005-2010 yılları arasında yayımlanan İnkişaf dergisinin Genel Yayın Yönetmenliğini yaptı. Milli Gazete ve Yeni Şafak'ta müstear isimle dizi ve düşünce yazıları yazdı. 2008'de Tv5'de "Köprü" programını hazırlayıp sundu. Ülke tv ve çeşitli kanallarda programlar yaptı. Müstear isimlerle farklı türlerde çok sayıda yazı kaleme aldı.

Kurucusu olduğu ve kısa adı 'İFAM' olan İlmi ve Fikri Araştırmalar Merkezi'nde tefsir, hadis, fıkıh, akâid, usül, nahiv, mantık, kavâid ve makâsıd gibi temel ve yardımcı ilimler okutmakta, ayrıca araştırma merkezindeki hocalarla birlikte aylık ilim, fikir ve hareket dergisi olan Hüküm Dergisi'nin ve İFAM'ın aylık olarak Arapça neşrettiği "ألمجلة الحميدية/el-Mecelletü'l-Hamidiyye" dergisinin genel yayın yönetmenliğini yapmaktadır. Pek çok ilmî makaleyle birlikte Türkçe ve Arapça olmak üzere toplamda 38 eser kaleme almıştır. Evli ve 4 çocuk babasıdır.

Doç. Dr. Kasım TAKIM

Doç. Dr. Kasım Takım; ilk ve orta öğrenimini Bursa'da tamamlamıştır. Bursa Erkek Lisesinden mezun olduktan sonra, lisans öğrenimini 2008 yılında İnönü Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümünde tamamlamıştır. Yüksek lisans ve doktora derecelerini İnönü Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Kimya/Biyokimya Ana Bilim Dalında sırasıyla 2010 ve 2015 yıllarında almıştır. Öğretim üyeliğine yardımcı doçent olarak 2016 yılında başlamış olup, 24/06/2022 tarihinde doçent ünvanını almıştır. Yazarın mesleki ilgi alanları, genel olarak; biyolojik aktivite çalışmaları, gıdalarda ileri glikasyon son ürünlerinin azaltılması, aromatik bitkilerin içerik tayinleri, antioksidanlar, enzim aktivitesi, fitokimyasalların biyolojik aktivitelerinin araştırılması, fitoterapi, etnofarmakoloji, diyabet ve yara iyileştirme çalışmaları olup kimya ve biyokimya ile doğrudan ilgili ve uyumlu konuları kapsamaktadır. Doç. Dr. Kasım Takım, kimya ve biyokimya lisans dersleri, Biyoteknoloji Ana Bilim Dalında lisansüstü dersler (enzim kinetiği, ileri biyokimya ve metabolizma) vermektedir. Bugüne kadar danışmanlığında 2 adet yüksek lisans tez çalışması tamamlanmıştır. Bununla birlikte, Üniversite Bilimsel Araştırma Projelerinde, 7 adet projede yürütücü ve araştırmacı olarak görev almıştır. Ayrıca ulusal destekli diğer projelerde (4 adet) proje koordinatörü ve araştırmacı olarak da görev yapmıştır. Yazarın, toplam 100 adet bilimsel yayın faaliyeti bulunmaktadır.

Prof. Dr. Şükrü Beydemir

21.10.1972 tarihinde Eskişehir'de doğdu. 1995 yılında Kimya Lisans Eğitimini, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü'nde tamamladı. 1996 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı. 1998 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Kimya Anabilim Dalı Biyokimya Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans çalışmalarını tamamladı. 2002 yılında Doktora çalışmalarını tamamladı. 2002 yılında Yardımcı Doçent ve 2006 yılında Doçent ünvanlarını aldı. 2012 yılında Profesör ünvanını aldı. Prof. Dr. Şükrü Beydemir, şimdiye kadar TÜBİTAK, DPT, Atatürk Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi Araştırma Fonlarınca desteklenen 40'dan fazla projede görev aldı. Prof. Dr. Şükrü Beydemir, toplamda 29 adet Lisansüstü Tez'i tamamlatmıştır. Halen 1 adet Doktora 1 adet Yüksek Lisans çalışmasını da yürütmektedir. SCI kapsamında uluslararası hakemli dergilerde 214 makale yayımladı. SCI kapsamı dışında uluslararası ve ulusal hakemli dergilerde 22 olmak üzere toplam 236 adet makale yayımlamıştır. Buna ilaveten Uluslararası ve Ulusal Kongrelerde 200'ün üzerinde tebliğ sunmuştur Prof. Dr. Şükrü Beydemir bulunduğu üniversitelerde başarılı bilimsel çalışmaları yanı sıra birçok idari görevleri de yürütmüştür. Prof. Dr. Şükrü Beydemir 2020-2024 yılları arasında Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Rektörlüğü görevini yürütmüştür. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Abdurrahim KOÇYİĞİT

1963 yılında Konya'da doğdu. 1989 yılında Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun oldu. 1994 yılında Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalında ihtisasını tamamlayarak Klinik Biyokimya Uzmanı oldu. 1995 yılında Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalında Yrd. Doç. Dr. olarak göreve başladı, 1999 yılında Doçent 2005 yılında Prof. unvanını aldı. 2012 yılında Harran Üniversitesi'nden ayrılarak Bezmialem Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalın atandı ve halen aynı üniversitede Anabilim Dalı Başkanı olarak görevini sürdürmektedir. Ayıraca, 2016 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan almış olduğu proje desteği ile kurmuş olduğu, YÖK'ten onaylı, "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp İleri araştırmalar ve Uygulama Merkezi (GETAMER) Müdürlüğü'nü yürütmektedir. 2017 yılında Bezmialem Fitoterapi Eğitim Merkezinde Eğitim görerek, Sağlık Bakanlığı'ndan onaylı Fitoterapi Sertifikası almıştır.

Prof. Dr. Âdem TATLI

1947 yılında Antalya ilinin Korkuteli ilçesine bağlı Küçükköy'de doğdu.1970'te Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi, Jeoloji-Biyoloji bölümünden ve Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'ndan mezun oldu. 1975 yılında Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi'nde doktorasını tamamladı. 1978-1979 yıllarında İngiltere'nin Manchester şehrinde araştırmalar yaptı. 1982 yılında doçent oldu. 1988 yılında Profesör olarak Selçuk Üniversitesi Biyoloji Bölüm Başkanlığı'na getirildi. 1993-1996 yılları arasında Dumlupınar Üniversitesi Rektör yardımcılığı ve Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanlığını yürüttü. 1997-1998 yıllarında Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürlüğü ve 1998-2004 yıllarında Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü görevlerinde bulundu. 2005 yılında Evrim kitabında yaratılışa da yer verdiği için YÖK tarafından bir yıl Üniversiteden uzaklaştırma cezası aldı. 2006 yılında emekli oldu. 2012 yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde görev aldı. 2013 yılında mahkemeyi kazanarak Dumlupınar Üniversitesine geri döndü. 25 Nisan 2014 tarihinde yaş haddinden emekli oldu. 2006 yılından beri "sorularlaevrim" sitenin sorumluluğunu yürütmekte ve mana-yı harfi bakış açısıyla orta ve yükseköğretime yönelik kitap çalışmaları ekibinde yer almaktadır. Yazar ve editörlüğünü yaptığı, ekseriyeti evrim ve yaratılışla ilgili 40'a yakın kitabı, konusu ile ilgili pek çok makalesi bulunmaktadır.

Prof. Dr. Ahmet Zafer TEL

Adıyaman, 1969 doğumludur. Üniversiteye kadarki eğitimini Adıyaman'da tamamladı. Biyolog'dur. Lisans (1993) ve Doktora (2001) eğitimini Van Yüzüncü Yıl, Yüksek Lisans (1995) eğitimini Dumlupınar Üniversitesinde tamamladı. 1993 te Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim dalında Araştırma Görevlisi olarak akademisyenliğe başladı. 2002-2008 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmen ve Başöğretmen olarak çalıştı. 2008 yılında Yardımcı Doçent (Adıyaman Üniversitesi), 2013 yılında Doçent (Adıyaman Üniversitesi), 2019 yılında Profesör (Adıyaman ve Iğdır Üniversitesi) oldu. Bitki Sistematiği ve Vejetasyon Ekolojisi alanında uzmandır. 100'ün üzerinde bilimsel makale ve bildiri, 40'ın üzerinde tamamladığı bilimsel proje vardır. Çeşitli dönemlerde dekanlıklar, MYO ve merkez müdürlükleri, Üniversite ve Fakülte yönetim kurulu üyelikleri ve bölüm ve anabilim dalı başkanlıkları yaptı. Halen Iğdır Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Biyoteknoloji Bölüm, Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı başkanı olarak çalışmaktadır. Evli ve 4 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Ali ALAŞ

1963 yılında Simav/Kütahya'da doğan, Prof. Dr. Ali ALAŞ, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Biyoloji Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Dumlupınar üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsü Biyoloji Bilim Dalında yüksek lisansını tamamlamış, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, Biyoloji alanında doktorasını bitirmiştir. Uzmanlık alanı Zooloji/Hidrobiyoloji'dir. Devlet Lisan Okulu İngilizce bölümünü bitirmiştir. 2009 yılında, Hydrobiological Institute-Ohrid'de Davetli Bilim İnsanı olarak Moleküler Balık Sistematiği konusunda laboratuvar çalışması yapmış ve Prespa Gölü'nün (Kuzey Makedonya) limnolojik özellikleri ile ilgili araştırmalara katılmıştır. 2010 yılında, LP – Erasmus Programme Individual Teaching Programme for Teaching Staff Mobility. May,18-21, 2010, Vytautas Magnus University, Kaunas, LITHUANIA'da ders vermiştir. 2013 yılında, "Embedding Environmental Education Into The Curriculum" konulu çalışma ziyareti için Ministere de L'Agriculture Ecole nationale de Formation'a Agronomique de Toulouse (ENFA), France'a gitmiştir. 2019 yılında, Erasmus Staff Mobility for Teaching, Bu kapsamda University of Minho, Faculty of Engineering, Campus Azurem, GUIMARAES/PORTUGAL'da Lisansüstü öğrencilere ders vermiştir. 2023 yılında, One Day International Webinar on The Recent Environmental Challenges and Sustainable Remediation Strategies, isimli etkinlikte "Is it possible to Produce Electric Energy During Wastewater Treatment?" konulu webinar semineri vermiştir. Prof. Dr. Ali ALAŞ'ın Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır.

Prof. Dr. Ali Rıza DEMİRKIRAN

Prof. Dr. Ali Rıza Demirkıran, Bingöl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bilimi ve Bitki Besleme Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Lisans eğitimini Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü'nde tamamlamış, Yüksek Lisans derecesini Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nden, Doktora derecesini ise Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nden almıştır. Uzmanlık alanları arasında toprak, toprak verimliliği, gübreleme teknikleri, gübreler, bitki fizyolojisi, toprak kirliliği, su kalitesi, yerfıstığı ve biber yetiştiriciliği gibi konular yer almaktadır. Akademik çalışmalarında özellikle bitki besleme, besin elementi dinamikleri, organik ve inorganik gübre uygulamalarının toprak özellikleri ve bitki gelişimi üzerindeki etkileri konularına yoğunluk vermiştir. Prof. Dr. Demirkıran farklı ekolojik şartlarda yürüttüğü araştırmalarında; ziraatin nasıl daha iyi ve devamlı bir şekilde sürdürülebilir olması, toprak sağlığının ve verimliliğinin muhafazasının önemini ve toprak-su-bitki dengesindeki iyi uygulamaların yaygınlaştırılmasını hedeflemektedir. Türkiye'nin değişik bölgelerinde toprak ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik çok sayıda proje yürütmüş, araştırmalarında özellikle toprak kirliliği, gübre yönetimi ve bitki verimliliği optimizasyonu üzerine önemli bilimsel katkılar sunmuştur. Alanında birçok bilimsel makale, bildiri ve araştırma projesi bulunan Prof. Dr. Ali Rıza Demirkıran, ülkemizde toprak verimliliği ve bitki besleme biliminin gelişimine katkı sağlayan saygın bir araştırmacıdır.

Prof. Dr. Atila DOĞAN

1968 yılında Artvin'in Şavşat ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Şavşat'ta tamamladı. 1992 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 1993 yılında KSÜ, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümü, Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim dalında araştırma görevlisi olarak göreve başladı. 1995 yılında Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Hukuku alanında yüksek lisansını ve 2003 yılında Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim dalında "Osmanlı Aydınları ve Sosyal Darwinizm" başlıklı çalışmasıyla doktorasını tamamladı. 2001-2002 yılları arasında doktora çalışmasıyla ilgili olarak Princeton Üniversitesi'nde bulundu.
1993-1999 ve 2004-2007 yılları arasında KSÜ, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümünde, 1999-2004 yılları arasında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset ve Sosyal Bilimler Anabilim dalında araştırma görevlisi, 2007-2009 yıllarında KSÜ, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümünde yardımcı doçent doktor olarak çalıştı. KTÜ, İİBF, Kamu Yönetimi Bölümünde 2009-2012 yılları arasında yardımcı doçent doktor, 2012-2017 yıları arasında siyasal düşünceler alanında doçent ve 2017'den itibaren profesör olarak görev yapmaktadır. 2022 yılından itibaren aynı fakülte dekanlık görevini yürütmektedir.

Prof. Dr. Barbaros NALBANTOĞLU

1962 yılında İstanbul'da doğan Prof. Dr. Barbaros NALBANTOĞLU, Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümü mezunudur. Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Kimya yüksek lisansını ve Texas Tech Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Biyokimya alanında doktorasını tamamlamıştır. Prof. Dr. Barbaros NALBANTOĞLU'nun yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri bulunmaktadır. Hâlen Yıldız Teknik Üniversitesi Biyokimya anabilim dalında görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Ekrem KÖKSAL

Prof. Dr. Ekrem Köksal, lisans eğitimini 1998 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Kimya Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2002 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisansını, 2007 yılında ise aynı enstitüde kimya alanındaki doktora çalışmalarını bitirdi. 2012–2013 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde Texas Tech University, Science & Art College, Chemistry & Biochemistry bölümünde doktora sonrası araştırmacı olarak bulundu. 2009 yılında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya Bölümünde yardımcı doçentlik görevine başlayan Köksal, 2012 yılında doçent, 2017 yılında profesör unvanını aldı. Üniversitede uzun yıllar bölüm başkanlığı (2009–2022), dekanlık (2019–2022), araştırma merkezi yöneticiliği (2015–2018), Erasmus Kurum Koordinatörlüğü (2017–2022) ve etik kurul üyeliği (2014–2017) gibi akademik ve idari görevlerde bulundu. Araştırmaları biyokimya, organik kimya, enzim kinetiği, protein kimyası, bitki kimyası ve doğal ürünler kimyası alanlarında yoğunlaşmaktadır. Antioksidan aktivite, biyolojik aktif bileşiklerin izolasyonu, fenolik madde profilleri ve bitkisel sekonder metabolitler üzerine önemli çalışmalar yapmıştır. SCI kapsamında yayımlanmış çok sayıda makalesi bulunan Köksal'ın toplam 95 yayını, 2600'ün üzerinde atfı ve WoS/Scopus'ta 27/28 h-indeksi bulunmaktadır. TÜBİTAK ve yükseköğretim kurumları tarafından desteklenen birçok projede yürütücü ve araştırmacı olarak görev almıştır. Özellikle endemik bitkilerden sekonder metabolit izolasyonu, antioksidan ve antiproliferatif özelliklerin belirlenmesi, fenolik bileşik analizleri ve biyolojik aktivite çalışmaları projelerinin odağını oluşturmuştur. Lisans ve lisansüstü düzeyde çok sayıda biyokimya ve kimya dersleri veren Köksal, 2011 yılından itibaren doktora ve yüksek lisans düzeyinde birçok tez çalışmasına danışmanlık yapmıştır. Bilimsel faaliyetlerinin yanı sıra 2001–2009 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığında kimya öğretmeni olarak görev yapmıştır.

Prof. Dr. Erhan PİŞKİN

Erhan Pişkin, 1981 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlk ve Ortaokulu 24 Kasım İlköğretim Okulunda, Liseyi Yunus Emre Lisesi'nde tamamladı. 2000-2005 yılları arasında Dicle Üniversite'si Eğitim Fakültesi Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalında lisans eğitimini tamamladı. 2007-2009 yılları arasında Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalında "Doğrusal olmayan hiperbolik kısmi diferansiyel denklemlerin çözümlerinin matematiksel davranışı" başlıklı tezi ile yüksek lisansını ve 2009-2013 yılları arasında Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalında "Doğrusal olmayan evolüsyon denklemlerin çözümlerinin azalması ve patlaması" başlıklı tezi ile Doktorasını tamamladı. Daha sonra 2018-2023 yılları arasında Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Daha sonra avukatlık stajını tamamladı ve arabulucu siciline kaydoldu.2005-2008 yılları arasında MEB'e bağlı liselerde matematik öğretmenliği yaptı. 2008 yılında Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2013 yılında Yardımcı Doçent, 2015 yılında Doçent oldu. 2021 yılından beri Profesör olarak çalışmalarına devam etmektedir. Aralarında "Nonlinear Analysis, Evolution Equations and Control Theory, Applied Mathematics Letters, Mathematical Methods in the Applied Sciences, Turkish Journal of Mathematics, Quaestiones Mathematicae, Electronic Journal of Differential Equations, Zeitschrift für angewandte Mathematik und Physik" gibi dergilerin de bulunduğu 150 civarında uluslararası makale; 200 den fazla ulusal ve uluslararası sempozyum; Bentham Science, Seçkin ve Pegem Akademi yayınevlerinden yayınlanmış 10 adet kitap çalışması mevcuttur.

Prof. Dr. Fatih SATIL

1970 yılında Gaziantep'te doğan Prof. Dr. Fatih SATIL, Uludağ Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Biyoloji Eğitimi Bölümü mezunudur. Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde Biyoloji Eğitimi anabilim dalında Yüksek Lisansını, yine aynı Enstitüde, Biyoloji Eğitimi anabilim dalında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Botanik/Bitki Morfolojisi ve Anatomisi, Bitki Ekolojisi'dir. Prof. Dr. Fatih SATIL; Polonya Jagiellonian Universitesi Botanik Enstitüsü, İspanya del País Vasco Üniversitesi ve İsveç Linköping Üniversitesi'nde Erasmus kapsamında faaliyetlerde bulunmuştur. Prof. Dr. Fatih SATIL'ın çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, uluslararası ve ulusal kongrelerde sunulmuş bildirileri, kitap ve kitap bölümleri ile benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. Fatih SATIL; BAÜN. Botanik Bahçesi ve Herbaryum Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Fen-Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı, BAÜN. Necatibey Eğitim Fakültesi Dekanlığı ve Balıkesir Üniversitesi Rektör Yardımcılığı gibi çeşitli idari görevleri de yürütmüştür. Hâlen Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünde öğretim üyeliği ve Rektör Yardımcılığı görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Fevzi ÖZGÖKÇE

Van'ın Kalecik Köyünde 1971 yılında doğdu. İlk öğrenimini Van İskele YİBO'da tamamladı. Lise öğrenimini Kastamonu Abda Lisesinde tamamladı. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümünü 1993 yılında tamamladı. Aynı yıl Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Araştırma Görevliliğini kazandı. Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Yüksek Lisans eğitimini 1995 yılında tamamladı. Y.Y.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü'nde 1995 yılında Doktora eğitimini "Özalp (Van)' ın Flora ve Vejetasyonu" başlıklı tezi ile 1999 yılında tamamladı. 2013 yılında Biyoloji Bilim alanında Üniversite Doçent unvanını aldı. 2014 yılında yapılan yerel seçimlerde Tuşba(Van) İlçe Belediye Başkanlığına seçilerek 2014-2019 yılları arasında Belediye Başkanlığı görevinde bulundu. 2019 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü, Biyoenformatik Anabilim Dalına Profesör olarak atandı ve bu tarihten beri aynı Bölümde Öğretim Üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir. Evli ve dört çocuk babası Prof. Dr. Fevzi ÖZGÖKÇE'nin; SCI, SCI-Expanded Indexlerine giren dergilerde yayınlanan 95 Makale, diğer dergilerde 88 Makale, 2 Kitap ve 15 Kitap bölümü, 152 Uluslararası ve 112 Ulusal olmak üzere 264 sempozyumlarda sunulan bildirileri ve 43 diğer yayınlar olmak üzere toplamda 507 eser yayınlanmıştır. AB kaynaklardan desteklenen 4 proje, Bakanlıklar ve diğer kurumlar tarafından desteklenen 19 proje, TÜBİTAK tarafından desteklenen 15 Proje, TÜBA tarafından desteklenen 1 Projede görev almıştır. Yurtiçinde ve Yurt dışında olmak üzere toplamda 2590 Konferans, Çalıştay, Panel ve söyleşi gerçekleştirmiştir.

Prof. Dr. Hamit OKUR

Erzurum'da 1958 yılında doğdu. İstanbul İmam Hatip Lisesi'nden 1976 yılında birincilikle mezun oldu. Tıp Eğitimini İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nde 1979-85 yılları arasında tamamladı. Tıpta Uzmanlık Eğitimi'ni Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı'nda yaparak 1992 yılında Çocuk Cerrahisi Uzmanı oldu. 1997 yılında doçent, 2003 yılında profesör oldu.İngiltere Leeds St. James University Hospital, İngiltere University of Manchester School of Biological Sciences,İngiltere Royal Manchester Children's Hospital Department of Urology, ABD Long Island Jewish Medical Center Schneider Children's Hospital, ABD Cleveland Clinic Foundation Department of Plastic and Reconstructive Surgery, ABD Harvard Medical School Boston Children's Hospital gibi yurtdışı kurumlarda araştırıcı ya da klinik gözlemci olarak çalışmalarda bulundu. 2005-2010 yılları arasında S.B. Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Cerrahisi Kliniği'nde Klinik Şefliği, 2007-2010 yılları arasında aynı hastanede başhekimlik görevinde bulundu. İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nde 2010-2014 yılları arasında kurucu rektör olarak görev yaptı. Uluslararası dergilerde 30'un üzerinde, Ulusal dergilerde 50'nin üzerinde yayımlanmış makalesi mevcuttur. Ulusal ve uluslararası kongrelerde 250'nin üzerinde sunulmuş bildirisi vardır. İki kitap çalışması ve 6 kitapta da bölüm yazarlığı vardır. İngilizce ve Arapça bilir. Evli ve dört çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Hasan KILIÇ

Mardin/Kızıltepe 1964 doğumlu olup Mardin Kızıltepe Lisesinden mezun olmuştur. Lisansı 1986 senesinde Erzurum Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkilerin Bölümünde, yüksek lisansı 1997 senesinde Harran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, doktorayı da 2003 senesinde Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsünde bitirmiştir. İlk vazife mahalli olan Mardın İl Tarım müdürlüğünde 4 yıl çalıştıktan sonra Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünde 1992-2010 yılları arasında Buğday-Arpa ıslah ve yetiştirme tekniklerinde devam etmiştir. Söz konusu yıllarda mesleki ihtisas programı çerçevesinde Suriye'de bulunan ICARDA merkezinde 2 ay ıslah kursu, Meksika'da bulunan CIMMYT merkezinde 1 aylık Agronomi kurslarına iştirak etmiştir. Farklı uluslararası projeler çerçevesinde, Ürdün, Fas, Cezayir, Ukrayna, Azerbaycan, Gürcistan ve Etyopya'da iş birliği toplantı ve çalışmalarında bulunmuştur. Bingöl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri bölümünde açılan kadroya başvurarak yrd. Doç. Dr. olarak göreve başlamış olup, 2013 senesinde Doçent, 2018 senesinde de profesör unvanını almıştır. Mesleki çalışmaları çerçevesinde bölge şartlarına uygun 10'a yakın buğday ve arpa tescilinde yer almıştır. Ziraat sahasında 33 tebliğ, 11 kitap bölümü, 2 kitap editörlüğü, 60'a yakın ulusal ve uluslararası hakemli dergide makalesi bulunmaktadır. Hasan KILIÇ 7 çocuk babası olup, halen Bingöl Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölünde Prof. Dr. öğretim üyesi olarak vazifesine devam etmektedir.

Prof. Dr. Abdurrahman KARABULUT

1962 yılında yozgat'ta doğdu. Orta öğretimini Yozgat'ta tamamladı. 1983'te Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi, Makine Eğitimi, Makine Resim ve Konstrüksiyonu öğretmenliğine girdi. 1987'de bölüm birincisi olarak mezun oldu. 1987 yılında Anadolu Üniversitesi, Bolvadin Meslek Yüksekokulunda, Öğretim Görevlisi olarak göreve başladı. 1990 yılında yüksek liansını, 1996 yılında da doktorasını, Gazi Üni. Fen Bilimleri Enstitüsünde tamamladı. Proje kapsamında İngiltere ve Almanyada bulundu. 1996 yılında Yard. Doç. Dr. ünvanını aldı.Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü ve Teknoloji fakültesinde bölüm başkanlıgı yaptı. Yayınlanmış kırktan fazla yabancı ve türkçe makaleri, yurd içi ve yurd dışı sunulmuş birçok tebliğleri ve Tübitak ve üniversite destekli bitirilmiş projeleri vardır. Yayınlanmış beş ders kitabı bulunmaktadır. Halen Afyon Kocatepe Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Makine Mühensisliğinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Prof. Dr. Hasan ÖZÇELİK

1961 yılında Akseki'de doğan, Prof. Dr. Hasan Özçelik, Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Eğitimi (Biyoloji) Bölümü 1984 yılı mezunudur. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde Biyoloji Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını 1987; Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde, Biyoloji alanında doktorasını 1990 yılında tamamlamıştır Uzmanlık alanı Bitki sistematiği / Ekolojisi'dir. 1995'yılında Doç., 2001 yılında profesörlüğe yükseltilen Prof. Dr. Hasan Özçelik'in 200 kadar yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, araştırma kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. 60 kadar araştırma projesinde çalışmış, çoğunu yürütmüştür. Prof. Dr. Hasan Özçelik, Dekan yardımcılığı, Merkez müdürlüğü, Bölüm başkanlığı, Anabilim dalı başkanlığı; Fakülte kurulu üyeliği, Fakülte yönetim kurulu üyeliği, Araştırma Merkezi yönetim kurulu üyeliği ve Üniversite Senato üyeliği gibi çeşitli idari görevleri de yürütmüştür. Halen Bölüm ve Anabilim dalı başkanıdır. Hâlen Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fak., Biyoloji Bölümü'nde Sistematik ve Ekoloji çalışma alanında kadrolu Profesör olarak görevine devam etmektedir. Aynı zamanda https://www.antoloji.com/hasan-ozcelik-2/'da şiirleri yayınlanan bir şairdir.

Prof. Dr. Hikmet ORHAN

1964 yılında Adıyaman Besni ilçesin'de doğan, Prof. Dr. Hikmet ORHAN Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal mekanizasyon Bölümü mezunudur. Yüzüncü yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde 1993 yılında yüksek lisansını tamamlamış, Yüzüncü yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde 1997 yılında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Biyoistatistik, Uygulamalı istatistik, Parametrik ve Non-parametrik istatistiklerdir. Prof. Dr. Hikmet ORHAN'ın Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. Hikmet ORHAN Bölüm ve anabilim dalı başkanlığı gibi çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Temel Tıp Bilimleri Bölümü, Biyoistatistik ve tıbbi bilişim anabilim dalında anabilim dalı başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Hüseyin ÇALDAK

Elazığ'da doğdu, İlk ve ortaokulu Elazığ'da okuduktan sonra Malatya Lisesi Edebiyat Kolundan mezun oldu. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdikten sonra Cumhuriyet Üniversitesinde Arş. Gör. oldu, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Felsefe Bölümü) "Sistematik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalında Yüksek Lisans ve Doktorasını bitirdi. Bir süreliğine ABD, "North Teksas Üniversitesi'nde" eğitim amaçlı kaldı. Halen Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünde çalışmaktadır.

Prof. Dr. İdris MEHMETOĞLU

1956 yılında Iğdır'da doğdu. İlk ve orta eğitimini Iğdır'da Lise eğitimini Erzurum'da parasız yatılı olarak tamamladı. 1974 yılında liseden, 1980 yılında üniversiteden (ODTÜ- Kimya mühendisliği) mezun oldu. 1981 yılında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalında asistan olarak göreve başladı. 1985 yılında aynı fakültede tıbbi biyokimya uzmanı oldu. 1987 yılında aynı fakültede Biyokimya Anabilim Dalında doktora ünvanı aldı. 1989 yılında Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalında Yardımcı Doçent olarak göreve başladı. 1989 yılında Doçent oldu. 1996 yılında Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalında Profesörlüğe atandı. Uzun yıllar Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi (Yeni adı Necmettin Erbakan Üniversitesi) Biyokimya Anabilim Dalı başkanlığı yapmıştır. Halen Adana'da özel Avrupa hastanesi biyokimya laboratuvar şefi olarak görev yapmaktadır. Ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış çok sayıda araştırma makalesi ve bilimsel kongrelerde sunulmuş bildirileri bulunmaktadır. Makaleleri ve kitapları çok sayıda atıf almıştır. Evli ve 5 çocuk babasıdır. İyi derecede ingilizce bilmektedir.

Prof. Dr. İrfan TERZİ

1965 yılında Bilecik 'de doğan, Prof. Dr. İrfan TERZİ, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü mezunudur. Dumlupınar Üniversitesi Fen bilimleri Enstitüsünde, Biyoloji alanında yüksek lisansını tamamlamış, Gazi Üniversitesi, fen Bilimleri Enstitüsünde, Biyoloji alanında doktorasını tamamlamıştır, Uzmanlık alanı uzmanlık alanı Biyoloji Eğitimi / Bitki Fizyolojisi'dir. Prof. Dr. İrfan Terzi'nin çok sayıda SCI ve yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. İrfan TERZİ, eğitim Fakültesi Dekanlığı, Bölüm Başkanlığı, üniversite Etik kurul Başkanlığı ve çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümünde, Öğretim Üyesi olarakgörevine devam etmektedir.

Prof. Dr. İbrahim BALCIOĞLU

1952 yılında Giresun'un Bulancak ilçesinde doğdu. 1976 yılında Hacettepe tıp Fakültesi'ni bitirdi. Ankara tıp Fakültesi'nde önce psikiyatri ihtisasını daha sonra da iç hastalıkları uzmanlığını tamamladı. Ankara tıp Fakültesi'nde doçent oldu. 1992 yılından itibaren Cerrahpaşa Tıp fakültesinde psikiyatri anabilim dalında öğretim üyesi olarak çalışmaya başladı. Adli psikiyatri sosyal psikiyatri, konsültasyon liyezon psikiyatrisi, spor psikolojisi ve psikiyatrisi ilgi alanlarıdır. İstanbul Üniversitesi Spor bilimleri fakültesi dekanlığı yapmıştır. Bölüm Başkanlığı bilim dalı Başkanlığı görevlerini icra etmiştir. alen Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi ve fen edebiyat fakültesi öğretim üyesidir.

Prof. Dr. İsmail KOCAÇALIŞKAN

1955 Bolu/Mudurnu doğumlu olan Prof. Dr. İsmail KOCAÇALIŞKAN Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü 1979 yılı mezunudur. 1980 yılında aynı Bölüme Asistan olarak girmiştir. Aynı Üniversitenin Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalında 1986 yılında Doktorasını tamamlamıştır. 1990 yılında Doçent, 1997 yılında Profesör olmuştur. Uzmanlık alanı Bitki Fizyolojisi'dir. Macaristan'ın Szeged Biyoloji Araştırma Merkezinde bir yıl süreyle "Chlorella yosunundan küçük nüklear RNA'ların izolasyonu ve karakterizasyonu" konulu bir araştırmaya katılmıştır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Biyoloji Bölümünde iki dönem (1987-1988) ders vermiştir. 1994-2010 yılları arasında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Biyoloji Bölümünde görev yapmıştır. 2010-2022 yılları arasında Yıldız Teknik Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünde görev yapmış ve yaş haddinden emekli olmuştur. 2023 yılı itibariyle halen Biruni Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünde görev yapmaktadır. Çeşitli idari görevlerde bulunmuş olup 30 yıldır Bölüm Başkanı olarak görev yapmaktadır. Çok sayıda bilimsel dergilerde yayınlanmış makaleleri ve benzeri akademik faaliyetleri bulunmaktadır. Üniversitelerde okutulan "Bitki Fizyolojisi", "Biyoistatistik", "Doku ve Hücre Kültürü Teknikleri", "Allelopati" isimli ders kitapları yanında "Bitkiler Bize Neler Söyler" isimli bir bilimsel deneme kitabı ile "Deredeki Ceviz" isimli bir hikaye kitabı vardır. İnternette Youtube kanalında alanıyla ilgili aydınlatıcı videoları yayınlanmaktadır. Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış kongrelerinin organizasyon komitelerinde görev yapmış ve bildiriler sunmuştur. Evlidir.

Prof. Dr. İsmail HANOĞLU

1978 yılında doğan, Prof. Dr. İsmail Hanoğlu, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansını ve İslam felsefesi alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı, İslam felsefesidir. DİB bünyesinde farklı zamanlar içerinde yurt dışı görevlerde bulunmuştur. Alanı ile ilgili ulusal ve uluslar arası çalışmalarda yer almıştır. Prof. Dr. İsmail Hanoğlu, yurt içi ve yurt dışı bilimsel dergilerde yayımlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Bölüm başkanlığı ve anabilim dalı başkanlığı gibi çeşitli idari görevlerde bulunmuştur. Halen, Çankırı Karatekin Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimler Fakültesi, Felsefe Bölümünde çalışmaktadır.

Prof. Dr. Kâzım UYSAL

1971 yılında Antalya'da dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Gazipaşa/Antalya'da tamamladı. Lisans ve Yüksek Lisan eğitimini ise Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi, Balıkçılık Teknolojisi Mühendisliği Bölümünde bitirdi. 1995 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsünde kısa süreli araştırma görevlisi olarak çalıştı. 1995 yılında Balıkçılık Teknolojisi Yüksek Mühendisi unvanını aldı. Yüksek lisansını tamamladığı yıl, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Su Ürünleri Temel Bilimleri Bilim Dalında doktora eğitimine başladı ve 2000 yılında bitirdi. 1997 ve 2003 yılları arasında Mardin ve Antalya illerindeki farklı ilköğretim okullarında öğretmenlik yaptı. 2003 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Zooloji Bilim Dalında Yardımcı Doçent Dr. unvanı ile göreve başladı. 2011 yılında doçent, 2018 yılında ise profesör oldu. Biyoloji ve biyokimya bölümlerinde hidrobiyoloji, hayvan embriyolojisi, anatomi, ekoloji, çevre biyokimyası, ekotoksikoloji gibi dersleri yürüttü. Çalışma sahası ile ilgili üniversiteler ve farklı kurumlarca desteklenen 20'den fazla araştırma projesinde görev aldı. Ulusal ve uluslararası dergiler ve kitaplarda 100'den fazla eseri yayınlandı. 2019 yılının temmuz ayında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Rektörü olarak atandı. Eylül 2023 yılında idari görevi sonlandı. Halen aynı üniversitede akademik çalışmalarına devam eden Prof. Dr. Kâzım Uysal, evli ve 4 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Koray KÖKSAL

1980 yılında İstanbul'da doğdu. Gaziantep Üniversitesi Fizik Mühendisliği Bölümünde 2004 yılında lisans, aynı üniversitede 2009 yılında doktora eğitimini tamamladı. 2014 yılında Katıhal Fiziği alanında Doçent, 2019 yılında aynı alanda Profesör unvanını aldı. 2009–2012 yılları arasında Almanya'daki Martin Luther Üniversitesi'nde araştırmacı olarak bulundu. 2018 yılında İngiltere York Üniversitesi Fizik Bölümünde bir yıl süreyle konuk bilim insanı olarak ortak çalışmalara katıldı. Yurt dışında bulunduğu dönemlerde çeşitli kongrelerde ve üniversitelerde akademik sunumlar gerçekleştirdi. 2009–2024 yılları arasında Bitlis Eren Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yaptıktan sonra, 2025 yılı itibarıyla Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Kuantum fiziği, optik, yarıiletken fiziği, nanoteknoloji ve ışık–madde etkileşimi alanlarında uzmanlaşmış olup, 49'u SCI kapsamında olmak üzere 60'ın üzerinde bilimsel yayına sahiptir.

Prof. Dr. Mahşuk TAYLAN

1973 yılında Diyarbakır'da doğan Prof. Dr. Mahşuk TAYLAN İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi mezunudur. Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Göğüs Hastalıkları uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. 2012-2018 yıllarında Dicle üniversitesi Tıp Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalıştığı sırada 2017 yılında Doçentlik ünvanını alan Dr Mahşuk Taylan 2019'da bir süre Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları AD başkanı ve öğretim üyesi vasfıyla çalışmıştır. Kasım 2019 itibariyle Gaziantep üniversitesi Tıp Fakültesine öğretim üyesi olarak atanan ve 2023 yılında profesör ünvanını almıştır. Prof. Dr. Mahşuk TAYLAN'ın çok sayıda (100'ün üzerinde) yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları AD'ında öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Mehmet CESUR

Prof. Dr. Mehmet Cesur, 1968 yılında Hatay'da doğdu. 1992'de Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı'nda başladığı uzmanlık eğitimini 1999 yılında tamamlayarak aynı birimde akademik kadroya katıldı. 2006 yılında Doçentlik unvanını aldı. 2009'da Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne geçerek akademik çalışmalarına burada devam etti ve 2011 yılında Profesör unvanına yükseltildi. Hâlen Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı'nda görevini sürdürmektedir. Prof. Dr. Mehmet Cesur ayrıca, Anesteziyoloji'nin yan dalı olan Algoloji (Ağrı) uzmanlığına sahiptir. Tıp alanındaki çalışmalarının yanında, Anadolu Üniversitesi'nden Felsefe lisans diploması alarak tıp–felsefe kesişiminde de çalışmalar yürütmektedir.

Prof. Dr. Mehmet Kamil COŞKUN

1972 yılında Ankara'da doğan, Prof. Dr. Mehmet Kamil COŞKUN Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tefsir / din eğitimi alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı din eğitimidir. Yurt dışı üniversitelerinde misafir öğretim üyesi olarak bulunmuş ve çalışmalar yapmıştır. Prof. Dr. Mehmet Kamil COŞKUN'Un çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. Mehmet Kamil COŞKUN, üniversitelerde çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesinde din eğitimi alanında görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Murat UTKUCU

1973 yılında Çatalca'da doğan Prof. Dr. Murat UTKUCU, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü mezunudur. Yüksek lisans ve doktorasını İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Jeofizik Mühendisliği Anabilim Dalında tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Sismoloji / Deprem Bilim'dir. 2006 yılında Ulster Üniversitesi'nde (Kuzey İrlanda-Birleşik Krallık) doktora sonrası araştırmalarda bulunmuştur. Prof. Dr. Murat UTKUCU'nun çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. Murat UTKUCU Sakarya Üniversitesi'nde çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Sakarya Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Jeofizik Mühendisliği Bölümünde görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Murat ÜNAL

1975 yılında Ankara'da doğan Prof. Dr. Murat ÜNAL Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Biyoloji Eğitimi Bölümü mezunudur. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Biyoloji anabilimdalında yüksek lisansını ve doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı bitki çeşitliliği ve bitki ekolojisidir. Akademik kariyerine 1998 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümünde araştırma görevlisi olarak başlamıştır.Prof. Dr Prof. Dr. Murat ÜNAL'ın çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, çeşitli yayınevlerinde basılmış kitaplarda bölüm yazarlığı ve yurtiçi ve yurtdışında sunduğu bildirileri bulunmaktadır. Prof. Dr. Murat ÜNAL Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde 2021'dan beri Van Flora Uygulama ve Araştırma Merkez Müdürlüğü ve Biyoloji Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı görevleri devam etmektedir.Hâlen Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü Biyoloji eğitimi Anabilim Dalındaki görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Mustafa GÜNEŞ

1962 yılında Bartın'da doğdu. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansını; İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Edebiyatı alanında doktorasını tamamladı. ÜAK uzmanlık alanı Filoloji/ Klasik Türk Edebiyatıdır (Eski Türk Edebiyatı). Çok sayıda ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde makaleleri yayımlanan Prof. Dr. Mustafa Güneş'in alanı ile ilgili olarak kaleme aldığı pek çok eseri bulunmaktadır. Söz konusu akademik faaliyetlerinin yanında bir kısım idari görevler de üstlenen Prof. Dr. Mustafa Güneş, hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalındaki görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Necati OLGUN

1972 yılında Malatya ili Darende ilçesin'de doğan, Prof. Dr.Necati OLGUN, Çukurova Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü mezunudur. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, Matematik alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Matematik / Cebir ve Sayılar Teorisi 'dir. Prof. Dr.Necati OLGUN 'un Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr.Necati OLGUN, Gaziantep Üniversitesinde çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Gaziantep Üniversitesi Matematik Bölüm Başkan Yardımcılığı ile Cebir ve Sayılar Teorisi Anabilim dalı Başkanlığı görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Recep GÜNDOĞAN

Besni'de doğdu. İlk ve orta öğretimini Adana'da tamamladı. 1984 yılında Çukurova Üniversitesi Ziraat fakültesinden mezun oldu. Yüksek lisansını 1987, Doktorasını 1993 yılında Çukurova Üniversitesinde tamamladı. 1986 yılında Tarım Bakanlığında ziraat Mühendisi olarak göreve başladı. 1994 yılında Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesinde Yardımcı doçent olarak atandı. 1995 yılında doçent, 2011 yılında profesör ünvanlarını aldı. 2015 yılında naklen Harran üniversitesi, Ziraat fakültesi Toprak Bölümü ve Bitki besleme bölümüne profesör olarak atandı. 2016 yılında Harran Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü müdürü olarak görevlendirildi. 2016-2019 yılları arasında Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi dekanı olarak görev yaptı. Halen Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Ziraat Fakültesinde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Orhan BATMAN

Prof. Dr. Orhan Batman, lisans eğitimini 1988 yılında Uludağ Üniversitesi Balıkesir Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu'nda tamamladı. 1990 yılında Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programında yüksek lisans derecesini, 1995 yılında ise İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Organizasyon ve İşletme Politikası Anabilim Dalı'nda doktora derecesini elde etti. Akademik yaşamına turizm yönetimi alanında başlayan Batman, yıllar içinde turizm politikası ve stratejisi, helal turizmin felsefi ve kuramsal temelleri, otel işletmeciliği ve uluslararası otelcilik yönetimi gibi alanlarda uzmanlaşmıştır. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapan Batman, turizm sektörünün teorik yönelimlerini pratik uygulamalarla ilişkilendiren kapsamlı çalışmalarıyla tanınmaktadır. Helal turizm üzerine yaptığı araştırmalar, alanın hem teorik çerçevesine hem de uygulamadaki gelişimine önemli katkılar sunmuştur. Turizm politikaları, sürdürülebilir turizm, otel yönetimi ve uluslararası hizmet standartları gibi konularda çeşitli akademik yayınları, araştırma projeleri ve sektörel danışmanlık çalışmaları bulunmaktadır. Akademik bakış açısı; turizm olgusunu sosyolojik, kültürel ve yönetsel boyutlarıyla bütüncül bir çerçevede ele almayı temel almaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan Profesör Batman'ın turizm ve yönetim alanında yerli ve yabancı yüzü aşkın bilimsel makale, bildiri ve kitapları bulunmaktadır. 17'si bilim doktoru olmak üzere 50'yi aşkın lisansüstü talebe yetiştirmiştir.

Prof. Dr. Orhan ERDOĞAN

1967 Sarıkamış/Kars doğumlu Prof. Dr. Orhan ERDOĞAN, 1993 yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sinop Su Ürünleri Fakültesinden mezun oldu. Yüksek Lisansını ve Doktorasını, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Su Ürünleri Anabilim Dalı'nda tamamladı. Uzmanlık alanı Su Ürünleri ve Moleküler Biyoloji ve Genetik Bilim dallarıdır. 2003 yılında JSPS bursu kazanarak Japonya Tokyo Üniversitesi/Department of Aquatic Bioscience /Graduate School of Agricultural and Life Sciences, laboratuvarında 1 yıl süreyle doktora sonrası çalışmalarda bulundu. Kısa süreli olarak gen klonlama ve protein üretimi maksadıyla, University of Florence, Dipartimento di Chimica Ugo Schiff, Laboratorio di Chimica Bioinorganica, Sesto Fiorentino (Firenze) İtalya'da çalışmalar yaptı. TÜBİTAK, BAP, DPT vb. gibi projelerde Yürütücü ve Araştırmacı olarak 24 adet projede görev aldı. Ulusal ve uluslararası dergilerde 173 adet makalesi yayınlandı. Çeşitli sempozyumlarda 83 adet sözlü bildiri, 19 adet çeşitli bilimsel kitaplarda bölüm yazarlığı, 2 adet kitap editörlüğü bulunmaktadır. 2022 yılından beri Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölüm Başkanlığı Görevini yürütmekte olup halen Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünde görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU

1959 yılında Ağrı'da doğan Prof. Dr.Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU, Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü 1980 yılı mezunudur. Aynı üniversitede Biyokimya alanında Doktorasını tamamlayan Prof. Dr. Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU'nun uzmanlık alanı Enzim Kimyası/Moleküler Biyoloji ve Genetik'tir. 1981 yılında Araştırma Görevlisi olarak Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümünde göreve başlayan Prof. Dr.Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU, aynı bölümde 1988 yılında Yardımcı Doçent, 1989 yılında Doçent, 1994 yılında ise Profesörlüğe yükseltilmiştir. Prof.Dr.Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU'nun SCI kapsamında uluslararası hakemli dergilerde 138, SCI kapsamı dışında uluslararası hakemli dergilerde 5, yurt içi hakemli dergilerde 51 olmak üzere toplam 194 makale, 231 tebliğ, 23 çağrılı konuşma, 14 lisansüstü yaz okulu/çalıştay sunumu ve 6 kitap/ders notu/kitaptan bölüm olmak üzere toplam 468 çalışmaya sahiptir. Makalelerine 8541 adet atıfta bulunulmuştur. h-indeksi 49'dur. Bugüne kadar TÜBİTAK, Bilimsel Araştırma Projesi vb. kurumlar tarafından desteklenen toplam 64 adet projede görev almıştır. 34 adet Doktora, 16 adet Yüksek Lisans çalışmasını tamamlatmıştır. Halen 2 Yüksek Lisans çalışmasını da yürütmektedir. Prof. Dr. Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU, YÖK Kalite Kurulu Üyeliği, Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcılığı Fen Fakültesi Dekanlığı görevlerini yürütmüştür Hâlen Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü Başkanı ve öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Rasim TÖSTEN

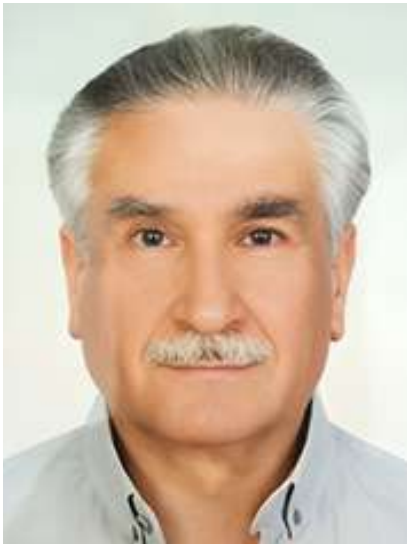
1986 yılında Tarsus'ta doğan Rasim TÖSTEN, 2008 yılında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümünde lisansını, 2011 yılında Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında yüksek lisansını, 2015 yılında Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimler Anabilim Dalında doktorasını tamamlamıştır. Çalışmaları örgüt psikolojisi, örgütsel davranış ve öğretmen yetiştirme üzerinde yoğunlaştırmıştır. Özellikle pozitif psikolojik sermaye üzerinde çok sayıda çalışması mevcuttur. 2020 yılında doçent, 2025 yılında profesör unvanını alan Tösten, halen Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde çalışmaktadır.

Prof. Dr. Said ALTIKAT

1964 yılında Malatya / Arapgir 'de doğan, Prof. Dr. Said Altıkat, Atatürk üniversitesi Tıp Fakültesi mezunudur. Prof. Dr. Said Altıkat, Atatürk üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsünde tıbbi biyokimya alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Tıbbi Biyokimya, Enzim Ve Hormon Biyokimyasıdır. Prof. Dr. Said Altıkat, Enzim izolasyonu ve karekterizasyonu alanında faaliyetlerde bulunmuş olup Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Prof. Dr. Said Altıkat, üniversite, üniversite hastanesi, özel hastane ve çeşitli kurumlarında; Senato Üyesi, Başhekim, Başhekim Yardımcısı, Müdür ve Anabilim Dalı Başkanı gibi çeşitli idari görevleri yürütmüştür ve halen yürütmektedir. Prof. Dr. Said Altıkat, şu anda Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp fakültesi Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalında görevine devam etmektedir.

Prof. Dr. Sebahattin BAYRAM

1956 yılında Bayburt, Merkez ilçeye bağlı Taht köyünde doğdum. Üniversite öncesi tahsillerimi Ankara'da; Akagündüz İlkokulu'nda, Gülveren Ortaokulu'nda ve Gülveren Lisesi'nde tamamladım. 1975-1976 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Sumeroloji Kürsüsü'nü kazandım ve buradan 1978-1979 Haziran Dönemi'nde mezun oldum. 1980 Temmuz ayından 1985 Nisan ayına kadar Kültür Bakanlığı'na bağlı Ankara, Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde Müze Asistanı olarak çalıştım. Bu süre zarfında hocam Prof. Dr. Emin Bilgiç tarafından kurulan "Kültepe Tabletleri Yayın Heyeti"nin üyesi olarak yayınlanmamış Kültepe tabletleri üzerinde çalışma ve araştırma fırsatı elde ettim. Bu esnada adıgeçen Kürsü'de 1980-1982 yılları arasında master yaptım ve 1983 yılında da doktoraya başladım. 1985 yılında Fakülte'ye Uzman olarak atandım, 1987'de ise Araştırma Görevlisi kadrosuna geçtim. Mart 1989'da doktora eğitimimi tamamladım ve Mart 1991'den itibaren Yardımcı Doçent, Kasım 1991'den itibaren unvanlı Doçent, Nisan 1992'den beri kadrolu Doçent, Ağustos 1998'den itibaren de Profesör olarak Fakülte'deki görevime devam ettim. 01 Ocak 2023 tarihi itibarıyla emekli oldum. Eylül 1994'den itibaren 5 ay süreyle meslekî çalışmalarda bulunmak üzere Hollanda'daki Leiden Üniversitesi'nde bulundum.

Prof. Dr. Sefa SAYGILI

1956 yılında İskenderun'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini bu şehirde tamamladıktan sonra girdiği İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi'nden 1980 yılında mezun oldu. Aynı fakültenin psikiyatri anabilim dalında 1980-1984 yılları arasında psikiyatri uzmanlık eğitimini tamamladı. KKTC Girne Askeri Hastanesi'ndeki yedek subaylık görevinden sonra Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde 1985 yılında psikiyatri uzmanı olarak göreve başladı. 1990 yılında aynı hastanede klinik şef muavini, 1991'de psikiyatri doçenti, 1992'de Bezmialem Vakıf Gureba Hastanesi'nde psikiyatri klinik şefi oldu. 20 yıla yakın bu göreve devam etti. 2010'da Kırklareli Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'na profesör olarak atandı. Burada bölüm başkanlığı, disiplin kurulu üyeliği, üniversite yönetim kurulu üyeliği, dekan vekilliği gibi görevleri yerine getirdi. Kırklareli Üniversitesi'ni temsilen 2011-2015 arasında Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) üyeliği yaptı. 2015'den bu yana Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Öğretim Üyesidir ve Psikoloji Bölüm Başkanlığı görevini yürütmektedir. Yine 1997-2001 yılları arasında 4 yıl YÖK (Yüksek Öğrenim Kurumu) komisyon üyeliği yapmıştır. Ayrıca 1996'dan beri Adli Tıp Kurumu Gözlem İhtisas Dairesi üyesidir. 2007-2015 arasında Türkiye Kızılay'ının Merkez Yönetim Kurulu üyeliğini yapmıştır. Türkiye Yeşilay Cemiyeti'nin 28 yılı Genel Başkan Yardımcısı olmak üzere vazife almıştır. 2016-2020 yılları arasında Altınbaş (Kemerburgaz) Üniversitesi'nin mütevelli kurul üyeliğinde bulunmuştur. Sıcak Yuva Vakfı'nın kurucuları arasında olup 21 yıldır başkanlığını yürütmektedir. 40'dan fazla popüler kitabı ve çok sayıda bilimsel makalesi bulunan Dr. Saygılı, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ

1965 yılında Kırşehir'de doğan Prof. Dr. Selahattin Çelebi Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Fizik Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Doktorasını süperiletkenlik alanında 1993 yılında Kanada'nın Ottawa Üniversitesi'nde "Flux Line Cutting and Cross-Flow in Tubes of High Tc Superconductors" başlıklı tezi ile tamamladı. Katıhal Fiziği Ana Bilim Dalında 1994 yılında Üniversite Doçenti ünvanını aldı. 1985 yılından 2018 yılına kadar çalıştığı Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde 2000 yılında Profesör oldu. Kanada'nın Ottawa Üniversitesi'nde lisans dersleri verdi. Kanada'nın en saygın kurumlarından 'Ecole Polytechnique de Montreal' de Elektrik Mühendisliği Bölümü'nde bir yıl misafir öğretim üyesi olarak TUBİTAK-2219 bursu ile araştırmalar yaptı. Prof. Dr. Selahattin Çelebi'nin SCI kapsamında uluslararası dergilerde yayımladığı 56 makalesi ile birlikte toplam 121 bilimsel yayını mevcuttur. Ayrıca "Studies of High Temperature Superconductors" başlıklı bir kitapta, bir bölüm yazarıdır. Danışmanlığını yaptığı çok sayıda tezler ve yürütücülüğünü yaptığı biri TUBİTAK-TBAG 1001 olmak üzere çok sayıda projelerden başka tez, proje ve atamalarda çok sayıda jüri üyelikleri görevinde bulundu. Prof. Dr. Selahattin Çelebi, Rektör Yardımcılığı, Dekan Yardımcılığı, Fakülte Kurulu Üyeliği, Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliği, Anabilim Dalı Başkanlığı gibi idari görevlerde bulundu. Halen Iğdır Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünde görev yapmaktadır.

Prof. Dr. Sujiat ZUBAIDI

Prof. Dr. Sujiat Zubaidi is a Senior Lecturer at the Faculty of Ushuluddin and the Postgraduate Programs at the University of Darussalam Gontor, Indonesia. He completed his doctoral degree in Qur'anic Studies at the State Islamic University of Surabaya in 2015 and was inaugurated as a Professor of Interdisciplinary Qur'anic Sciences on October 1, 2025. His international academic engagements include serving as a Keynote Speaker at several scientific forums in Türkiye (2017–2020); a speaker at al-Mu'tamar al-Duwalī al-Awwal in Abu Dhabi (2021); and a presenter at the Conference on Qur'anic Linguistics at Swansea University, United Kingdom (2023). He has been involved in multiple collaborative research projects, including the Development of Contemporary Qur'anic Studies at the University of Johannesburg (2015), Scientific Exegesis Research in Malaysia (2023), and participation in the Postdoctoral Fellowship Program for Islamic Higher Education at Suez Canal University, Egypt (2018). His publications include Academic Qur'anic Semantics (2020), Epistemological Critique and Contemporary Reading (2020), Contemporary Exegesis Epistemology: The Contribution of Bediuzzaman Said Nursi (2024), Religious Reasoning: The Perspective of Ibn Qayyim (2024), and Quran Talks (2025). He previously served as Editor-in-Chief of Tsaqafah and has contributed numerous articles to reputable journals indexed in WoS and Scopus. His academic service extends to supervising doctoral candidates as a Dissertation Promoter and serving as an Examiner in Doctoral Promotion Boards.

Prof. Dr. Süleyman S. NALBANT

Prof. Dr. Nalbant, 1987 yılında İTÜ Jeofizik Mühendisliği'nden mezun oldu. Aynı yıl, akademik kariyerine İstanbul Üniversitesi Jeofizik Mühendisliği Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak başladı. Yüksek lisans derecesini 1992'de ABD'deki Nevada Üniversitesi'nden, doktora derecesini ise 1996'da İstanbul Üniversitesi'nden aldı. Doktora çalışmaları sırasında ve sonrasında, çeşitli TÜBİTAK bursları ile sırasıyla Fransa'daki IPGP (The Institut de Physique du Globe de Paris) Tektonik Laboratuvarı'nda ve ABD'deki Columbia Üniversitesi (The Lamont-Doherty Earth Observatory)'nde araştırmalar yürüttü. 2001-2018 yılları arasında Birleşik Krallık'taki çeşitli üniversitelerde Doktora Sonrası Araştırmacı, Kıdemli Araştırmacı, Yardımcı Doçent (Lecturer) ve Doçent (Reader) olarak görev aldı. Ana uzmanlık alanı sismolojidir. Özel ilgi alanlarını, depremlerin yer kabuğunda ve komşu faylar üzerinde oluşturduğu gerilme değişiminin modellenmesi ve Sismik Tehlike Analizi oluşturmaktadır. Verdiği dersler; Yer Bilimleri, Coğrafya (Doğal Afetler ve Yönetimi dâhil) ve Çevre Mühendisliği ile ilgili geniş bir spektrumu kapsar. 2009-2012 yılları arasında Ulster Üniversitesi Deniz Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmüş ve çeşitli üniversite komisyonlarında üye olarak çalışmıştır. Prof. Dr. Nalbant, halen Iğdır Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölüm Başkanlığı görevini sürdürmekte olup, yaklaşık 100 bilimsel yayını bulunmaktadır.

Prof. Dr. Şadi EREN

Şadi Eren, 1962 Manisa/Gördes doğumlu. 1981-1986 tarihleri arasında Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde okudu. 1988-1992 de Diyarbakır Merkez İmam-Hatip lisesinde meslek dersleri öğretmeni olarak çalıştı. 1989-1994 yılları arasında, öğretmenlik görevi yanında Tefsir alanında "Kur'an'da Gayb Bilgisi" isimli doktora çalışması yaptı. Kasım 1994 de Erzincan İlahiyat Meslek Yüksek Okulunda Tefsir alanında Yardımcı Doçent, Kasım 1998 de ise Doçent oldu. 2000- 2003 yıllarında Rotterdam İslam Üniversitesinde görev yaptı. 2011-2017 yılları arasında Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde iki dönem Fakülte dekanlığı yaptı. Çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmış makaleleri ve basılmış eserleri vardır. 2022'den bu yana Dumlupınar Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde görev yapmaktadır. Yayınlanmış Bazı Kitapları; -Ticaret Ahlakı, -Mişkatü'l- Envar (Tercüme), -Beydâvî Tefsiri (Tercüme), -Muhakemat Dersleri, -Mesnevi Dersleri, -İ'caz Dersleri, -Kur'an Mucizesi, - Kur'anda Temsiller, -Bediüzzaman'dan Fıkhi Tesbitler, -Medeniyetimiz, -Tartışılan Ayetler, -Tartışılan Yönleriyle Tasavvuf, -Hz. Hızır, - Kur'an Arapçası, -Kur'anda Erkek ve Kadın İsimleri, -Ab-ı Hayat (Meal-Tefsir), -Yaratılışın Esrarı.

Prof. Dr. Şükrü Hakan ATALGIN

Ş. Hakan Atalgın 1975 yılında Konya'nın Seydişehir İlçesinde doğdu. İlkokulu bu ilçede tamamladıktan sonra Ortaokulu İzmir Alsancak İlköğretim Okulunda, liseyi İzmir Atatürk lisesinde 1992 yılında tamamladı. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesini kazanarak bu fakülteden 1997 yılında mezun oldu. 1998 yılında aynı Üniversitede Anatomi Doktora eğitimine başlayan Ş. Hakan Atalgın 2003 yılında "Yeni Zelanda Tavşanında Arka Ekstremitelerin Postnatal Osteolojik Gelişimi" adlı tezi tamamlayarak Doktor unvanı aldı. 2003 yılı Ağustos Ayında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mudurnu MYO'da Yrd. Doç. Dr. olarak göreve başladı. 2005 yılında 299. Dönem olarak "Askeri Veteriner Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı"nda Askerlik görevini Teğmen olarak başarı ile tamamladı. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Deney Hayvanları Araştırma ve Uygulama Merkezinde kurucu ve Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. 1 Nisan 2010 tarihinde Doçent ünvanı aldı. 2011 Eylül Ayında Balıkesir Üniversitesi Veteriner Fakültesine Doçent olarak atandı. Veteriner Fakültesi Dekan Yardımcısı, İvrindi SHMYO Müdürü görevlerini yürüttü. 2015 Yılında Profesör olarak atandı. Daha sonra olarak Kepsut MYO Müdürü olarak atandı. Ş. Hakan Atalgın'ın çoğu yurtdışında yayınlanmış 90'dan fazla akademik etkinliği, Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan bildirileri ile Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında basılan posterleri, Çevirisi Yapılan Kitaplarda Bölümleri bulunmaktadır. Halen Kepsut MYO Müdürlüğü görevini yürüten Ş. Hakan Atalgın evli ve iki çocuk babasıdır.

Prof. Dr. Yahya GÜZEL

Yahya GÜZEL, 1961 yılında Sivas'ta doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimimi Sivas'ta tamamladı.1983 yılında Ankara Üni. Fen Fak. Kimya mühendisliğinden mezun oldu. 1984-88 yıllarında Ataüni. Fen Fak. Kimya Bölümünde uzman olarak çalıştı. Eru. Fen Fak. Kimya Bölümünde 1988-92 Arş.Gör., 1992-1996 Yard.Doç., 1996-2002 Doç. ve 2002- Prof. olarak görev yapmaktadır. Ataüni. Fen Bilimleri Ens. 1986 yılında Yüksek Lisans, Eru.Fen Bilimleri Ens. 1990 yılında doktorasını tamamladı. Farklı yurtdışı üniversitelerde araştırmalarında bulundu; Texas University at Austin da davetli araştırmacı olarak, 4 aylık sürede "Pharmacophore and Antipharmacophore Shielding of Alkyl-Substituted Thiolo-, Thiono-, and Dithio-□-butyrolactones" konusunda bilimsel araştırma yapıldı. Jackson State University Department of Chemistry and Biochemistry'de Prof. Jerzy Leszczynski, Temmuz 2012 2 ay misafir araştırmacı, Southern Illinois University Chemistry Faculty CARBONDALE Prof.Lichang Wang Temmuz 2023 ve Temmuz 2024 Misafir araştırmacı olarak bulundu. Halen Erciyes üniversitesinde İlaç tasarımı ve moleküler modelleme ile kimyasal hesaplar; Kuantum kimya QSAR (Quantitative Structure Activity Relationship) hesaplamaları; C# programlama dilinde geliştirilmiş 3/4D-QSAR MCET isimli programlama ve Polimer kimyası konularında çalışmalarını devam ettirmektedir.

Prof. Dr. Zafer SOYGÜDER

Zafer SOYGÜDER, 1965 yılında Van da doğdu. İlk ve Ortaöğrenimini Van da tamamladı. 1988 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesindeki lisans eğitimini tamamlayarak Veteriner Hekim ünvanıyla mezun olmaya hak kazandı. 1997 yılında Liverpool Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Doktora eğitimini başarıyla tamamladı. Araştırmacı doktora eğitimi sonrasında Türkiye ye dönerek, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinde sırasıyla 2000 yılında Doçent, 2005 yılında Profesör ünvanını almaya hak kazandı. Araştırmacı 2011-2020 yılları arasında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesinde Dekanlık görevini yapmış, 2018 yılında Veteriner Fakülteleri Dekanlar Konseyi 14. Dönem Başkanlığını yürütmüştür. Bu kapsamda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından kabul edilen ve onaylanan; Ülkemizde Veteriner Fakültelerinde Eğitim ve Öğretime Başlanmasında Askari Şartlar ve Veteriner Fakülteleri Çekirdek Eğitim Programı gibi köklü faaliyetlerin gerçekleşmesine öncülük etmiştir.Arştırmacı halan Anatomi anabilim dalı başkanı olarak görevini aktif olarak yürütmekte olup, Veteriner anatomi alanında birçok ulusal ve uluslararası akademik çalışmalarda bulunmuştur.

Doç. Dr. Bünyamin HAN

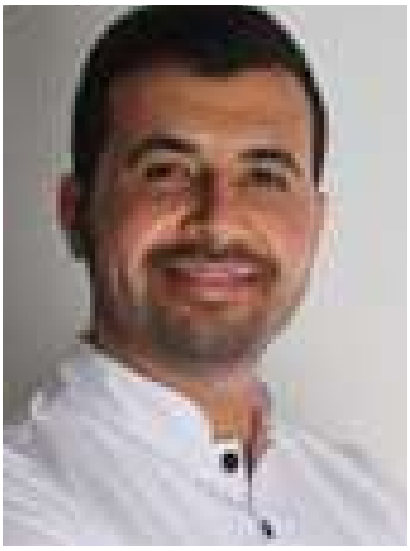
1984 yılında Van/Erciş'te doğmuş, 2007 yılında ODTÜ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngilizce Öğretmenliği Bölümü mezun olmuştur. Dicle Üniversitesinde Eğitim Bilimleri alanında Yüksek Lisansını ve Doktorasını tamamlamıştır. 2014 yılında Araştırma Görevlisi olarak Dicle Üniversitesinde göreve başlamış, 2020 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümünde Dr. Öğretim Üyesi, 2022 yılında Doçent olmuştur. Yurt içi ve yurt dışı bilimsel dergilerde yayınlanmış 35 makalesi, kongrelerde sunulmuş 50 bildirisi ve bir kısmı ortak yazarlı olan 16 yayınlanmış kitabı vardır. Çok sayıda televizyon ve radyo programları yapmış, öğretmenlere ve öğrencilere ve velilere yönelik eğitim seminerleri vermektedir. Çok sayıda ulusal ve uluslararası projede görev almış, AB Erasmus+ KA220 CBHE merkezi projesinin yürütücülüğünü yapmaktadır. Sosyal bilimleri alanında CRSSH Dergisinin baş editörlüğünü ve ESOSDER, EJEDUS dergilerinin alan editörlüklerini yapmaktadır. 5D Düşünme Modeli çalışmalarının Türkiye'deki içerik ve eğitim koordinatörlüğünü yürütmektedir. Erasmus Kurum Koordinatörlüğü, Bölüm Başkanlığı ve Uluslararası İlişkiler Ofis yöneticiliği yapmıştır. Hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. İleri derecede İngilizce ve Arapça bilmektedir.

Doç. Dr. Cüneyt YAVUZ

1984 yılında Kütahya'da doğan, (Cüneyt YAVUZ/Doç. Dr.) Erciyes Üniversitesi Mühendislik Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü mezunudur. 2014 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Fen Bilimleri Enstitüsünde Yüksek Lisansını tamamlamış, aynı üniversitede 2018 yılında İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı Çoklu Risk Analizi ve Afet Yönetimi'dir. Georgia Institude of Technology (GaTech), Tokyo Üniversitesi (UTokyo), International Balkan University (IBU) gibi yurt dışı üniversitelerinde misafir öğretim üyesi olarak bulunmuş ve çalışmalar yapmıştır. Doç. Dr. Cüneyt YAVUZ'un çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, 2 adet Türkçe ve İngilizce dillerinde yazılmış kitabı, birçok bilimsel kongrede bildirileri ve araştırma çalışmaları bulunmaktadır. Doç. Dr. Cüneyt YAVUZ Enstitü Müdür Yardımcılığı, Anabilim Dalı Başkanlığı vb çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde İnşaat Bölüm Başkanlığı görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. FATİH BAĞCIER

2013 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun olmuştur. 2013-2014 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı'nda çalışmıştır. 2015-2018 yılları arasında Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Prof.Dr. Duygu Geler Külcü'nün kliniğinde uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. 2018-2019 yılları arasında Kars Harakani Devlet Hastanesi Fizik Tedavi kliniğinde uzman doktor olarak mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmiştir. 2019-2020 yıllarında Biruni Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmıştır. 2020 yılında Çam ve Sakura Şehir hastanesine atanmıştır ve burada doçent doktor ünvanını almıştır. Şu anda özel bir klinikte mesleğini icra etmektedir. Dr. Bağcıer, Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği (TRASD) ve Türkiye Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Derneği üyesidir. Sağlık Bakanlığı onaylı proloterapi ve mezoterapi sertifikasına sahiptir. Türkiye Fiziksel tıp ve Rehabilitasyon Derneği bünyesinde "COVİD-19 çalışma grubu", "Yumuşak Doku Hastalıkları ve Miyofasyal Ağrı Çalışma Grubu", "Kinesio Taping Çalışma Grubu" ve "Disfaji Çalışma Grubu" nda yer almaktadır. Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon alanında ulusal ve uluslararası indeksli dergilerde yayınlanmış 100'ü aşkın yakın makalesi bulunmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Doç. Dr. Fuat KARABULUT

1970 yılında Erzurum'un Tekman ilçesi Taşkesen Köyü'nde doğan Doç. Dr. Fuat KARABULUT, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. 2000 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Hadis alanında yüksek lisansını tamamlamış, 2007 yılında ise Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Hadis alanında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı Hadis / Sünnet'tir. Doç. Dr. Fuat KARABULUT'un yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış çok sayıda makalesi, bildirisi, kitapları ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Doç. Dr. Fuat KARABULUT, 2009-2013 yılları arasında Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi DİKAB Bölümünde bölüm başkanı, 2013-2016 yıllarında Erzurum Büyükşehir Belediyesi İnsan Kaynakları ve Eğitim Daire Başkanı, 2020'den itibaren de Atatürk Üniversitesi Öğrenci Dekanlığında Dekan Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Hâlen Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalında Doçent olarak görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Halil İbrahim ERBIYIK

1958 yılında Sivas'ta doğan, Doç. Dr. Halil İbrahim Erbıyık İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi mezunudur. SSK Bakırköy Doğumevi Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Kadın Hastalıkları ve Doğum anabilim dalında tıpta uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. Uluslararası ve Ulusal kongrelerde Kadın Hastalıkları ve Doğum anabilim dalında oturum başkanlığı, sözel bildiri ve eğitmenlik gibi çok sayıda bilimsel faaliyetlerde bulunmuştur. Doç. Dr. Halil İbrahim Erbıyık'ın çok sayıda yurtdışı ve yurtiçi bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Üsküdar Üniversitesi SMYO'da Dr. Öğretim Üyesi olarak uzun dönem ders vermiştir. Türkiye'deki çok sayıda Üniversite ve Yüksek Okullarda konferanslar vermiştir. Yürüttüğü çeşitli idari görevler arasında; Özel Ataköy Hastanesi'nde Başhekimlik ve Yalova Üniversitesi'nde Rektör Danışmanlığı yer almaktadır. Türk Müziği icra etmektedir. Evli ve üç çocuk babasıdır. Eşi ve kızları da kendisi gibi Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanıdır. Halen Dr. Moral Kliniği'nde Kadın Hastalıkları ve Doğum Doçenti olarak görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. İbrahim ÇEMBERLİTAŞ

1986 yılında Van'da doğan Doç. Dr. İbrahim ÇEMBERLİTAŞ Balıkesir Üniversitesi Bandırma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü mezunudur. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme anabilimdalında yüksek lisansını tamamlamış, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, işletme anabilimdalı, Muhasebe Ve Finansman bilimdalında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı finansal muhasebedir. Akademik kariyerine 2011 yılında Dicle Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünde araştırma görevlisi olarak başlamıştır. Doç. Dr. İbrahim ÇEMBERLİTAŞ'ın çok sayıda bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, çeşitli yayınevlerinde basılmış kitapları ve yurtiçi ve yurtdışında sunduğu bildirileri bulunmaktadır. Doç. Dr. İbrahim ÇEMBERLİTAŞ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde 2021-2024 yılları arasında Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezinde müdür yardımcılığı görevi yürütmüştür. 2024 yılından bu yana Van YYÜ Gevaş MYO Müdürlük görevini yürütmektedir. Hâlen Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümündeki görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. İsmail Hakkı DEMİR

1961 yılında İstanbul'da doğan Doç. Dr. İsmail Hakkı DEMİR, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü mezunudur. Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı Kentsel Tasarım programında yüksek lisansını, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalı Yapı İşletmesi programında da doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Mimari Tasarım / Yapı Elemanları ve Yapım Teknikleri / Kentsel Tasarım / Proje Yönetimi'dir. Sakarya Üniversitesi'nde Dr. Öğr. Üyesi olarak görev yapmakta iken bir dönem İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği lisans eğitim programında Yapı İşletmesi dersi vermiştir. Doç. Dr. İsmail Hakkı Demir'in yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Doç. Dr. Demir Sakarya Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği Bölümünün akademik kadrosunda yer aldığı 2007-2016 döneminde Yapı İşletmesi Anabilim Dalı Başkanlığı görevinde, aynı üniversitede Mimarlık Bölümü açılınca o bölümün kadrosunda Bölüm Başkan Yardımcılığı ve Bölüm Başkanlığı görevlerinde bulunmuş; Mart 2024 tarihi itibarıyla Bursa Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü öğretim üyeliği kadrosuna atanmıştır. Dr. Demir hâlen Bursa Teknik Üniversitesi'nde Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölüm Başkanı olarak, Fakülte Kurulu ve Fakülte Yönetim Kurulu üyelikleri ile birlikte görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Mehmet Emin AYDEMİR

1991 yılında Elazığ'da doğan Doç. Dr. Mehmet Emin AYDEMİR Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi mezunudur. Akademik kariyerine Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesinde 2017 yılında Araştırma Görevlisi olarak başlamış, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Besin Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalında 2022 yılında doktora eğitimini tamamlamıştır. 2023 yılında Doktor Öğretim Üyesi kadrosuna atanmış, 2025 yılında Doçent ünvanı almıştır. Doç. Dr. Mehmet Emin AYDEMİR, Veteriner Gıda Hijyeni ve Teknolojisi alanında uzmanlaşmış bir akademisyen olup bilimsel çalışmalarını özellikle et ve süt ürünlerinde mikrobiyal güvenlik, ileri glikasyon son ürünlerinin (AGEs) oluşumu, doğal antimikrobiyal bileşikler ve postbiyotik uygulamaları üzerine yoğunlaştırmıştır. Çeşitli ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış çok sayıda makalesi, kitap bölümü yazarlıkları ve bildirileri bulunan AYDEMİR'in araştırmaları; et ürünlerinde CML ve CEL oluşumunun azaltılması, alternatif marinasyon teknikleri, postbiyotik uygulamaları, pestisit ve ağır metal analizleri, süt ve süt ürünlerinde mikrobiyal risk değerlendirmesi gibi geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. TÜBİTAK ve BAP projelerinde yürütücü ve araştırmacı olarak görev almış, özellikle postbiyotiklerin antimikrobiyal etkilerine yönelik güncel ve yenilikçi projeler geliştirmiştir. Halen Harran Üniversitesi Veteriner Fakültesi Besin Gıda Hijyeni ve Teknolojisi Anabilim Dalında akademik çalışmalarını sürdürmekte, lisans ve lisansüstü düzeyde dersler vermekte ve öğrenci danışmanlığı yapmaktadır.

Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZEROL

1966 yılında Nizip/Gaziantep'te doğan Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZEROL Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde kelam anabilim dalında yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamlamıştır. Doç. Dr. Mehmet Fatih ÖZEROL'un alanı ile ilgili yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Temel İslam Bilimleri Kelam Anabilim dalında bölüm başkanı/öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Osman ÖZKUL

1964 yılında Denizli'de doğan, Doç. Dr. Osman Özkul İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü mezunudur. Doç. Dr. Osman Özkul, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1989'da yüksek lisansını tamamlamış, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde 1997'de Sosyoloji alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı: Bilgi ve Bilim Sosyolojisi, Kültür Sosyolojisi ve Tarih Sosyolojisidir. Uluslararası Ahmet Yesevi Üniversitesi'nde (Kazakistan), misafir öğretim üyesi olarak bulunmuş ve Kent State Üniversitesinde (ABD), Kültürel konularda araştırmalar yapmıştır. Doç. Dr. Osman Özkul'un çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, ve kitapları bulunmaktadır. Doç. Dr. Osman Özkul, hâlen Sakarya Üniversitesinde Sosyoloji alanında öğretim üyesi görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Rabia Merve PALALIOĞLU

1987 yılında İstanbul'da doğan, Doç. Dr. Rabia Merve Palalıoğlu Yeditepe Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunudur. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Kadın Hastalıkları ve Doğum ana bilim dalında tıpta uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı olarak çalışmıştır. Uluslararası ve Ulusal kongrelerde Kadın Hastalıkları ve Doğum ABD ve Jinekolojik Onkoloji yan dalında oturum başkanlığı, sözel bildiri, video sinema gibi çok sayıda bilimsel faaliyetlerde bulunmuştur. Doç. Dr. Rabia Merve Palalıoğlu'nun çok sayıda yurtdışı ve yurtiçi bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde Jinekolojik Onkoloji yan dalında uzmanlık eğitimine halen devam etmektedir. Annesi, babası ve kız kardeşi de kendisi gibi Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanıdır. Kadın kanserleri cerrahı olmasının yanı sıra Türk Müziği icra etmektedir. Evli ve iki çocuk annesidir. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı eşi Batuhan Palalıoğlu Sağlık Bilimleri Üniversitesi Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde halen Başhekim yardımcısı olarak idari görev yapmaktadır.

Doç. Dr. Ramazan KORKUT

Bingöl Ilıca doğumlu Doç. Dr. Ramazan KORKUT, Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde İslam Hukuku Anabilim Dalı başkanı olarak görev yapmaktadır. İlk, orta ve lise eğitimini Bingöl'de tamamlayan Korkut; Lisans, Yüksek Lisans ve Doktora eğitimini Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamlamıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde Bingöl'de İmam-Hatiplik, Erzurum'da Müezzin-Kayyımlık, Diyarbakır'da Kur'an Kursu Öğreticiliği yapmış, İstanbul'da vaizlik-müftülük için İhtisas Eğitimi almıştır. 2010 ve 2011 yıllarında Atatürk Üniversitesi Din Kültürü Eğitimi bölümüne Araş. Gör. olarak atanmıştır. 2011 yılında Bingöl Üniversitesinde Fen Edebiyat Arap Dili ve Edebiyatı bölümünde, 2012 yılında Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Araş. Gör. olarak çalışmaya başlamıştır. Süreç içinde klasik dini ilimler alanında icazete ilaveten, bir yıllığına Ürdün Üniversitesi'nde misafir araştırmacı olarak akademik çalışmalar yapmıştır. Araştırmacı 2017 yılında Doktora ünvanını; 2023 yılında ise Doçent ünvanını almıştır. İslam Hukuku alanında lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim-öğretim veren Korkut; resmi ve sivil toplum kuruluşlarında gönüllü eğitim, konferans ve seminerler düzenlemekte; gönüllülük kapsamında öğrencilere özel dersler vermektedir. Üniversite ve Müftülük işbirliği çerçevesinde cami irşad faaliyetlerini sürdüren araştırmacı; kitap, makale, kitapta bölüm ve sempozyum düzeyinde araştırmalara ilaveten eğitim-öğretime, akademik ve ilmi çalışmalarına devam etmektedir. Araştırmacı Fıkıh ve Fıkıh Usulü açısından güncel problemlerin yanında, usul ve fıkıh merkezli disiplinler arası çalışmaları yürütmektedir.

Doç. Dr. Rasim SOYLU

1969 yılında Sakarya'da doğan, (Rasim Soylu / Doç. Dr.) Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Resim Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Güzel Sanatlar Resim yüksek lisansını tamamlamış, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Sanat Tasarım/Resim alanında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı uzmanlık alanı Güzel Sanatlar Resim / Göstergebilim'dir. 10.02. 2025 - 21. 02. 2025 tarihleri arasında Köln Başkonsolosluğu Sergi Salonunda "Çanakkale Şehit Mektupları"konulu Uluslararası Kişisel Resim Sergisi ve 19.01.2024-26.01.2024 tarihleri arasında Frankfurt Başkonsolosluğu Türk Kültür Merkezinde"Savaşın Şahitleri" konulu Uluslararası Kişisel Resim Sergisi açmıştır. (Doç. Dr.) Rasim Soylu'nun Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Bunlar arasında "Sanat Eseri Çözümlemeleriyle Göstergebilim", "Primitiften Günümüze Sanatın Öyküsü" ve "Sanatın Büyüsü" en dikkat çekici kitap çalışmalarıdır. Hâlen Sakarya Üniversitesi Sanat Tasarım Fakültesi'nde Temel Eğitim Bölüm Başkanı olarak görevine devam etmektedir.

Doç. Dr. Tekin SANCAR

1976 yılında Ağrı'da doğan Doç. Dr. Tekin SANCAR Anadolu Üniversitesi İktisat fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü ve Anadolu Üniversite Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi bölümü ve Atatürk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet MYO bölümü mezunudur. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Hastane ve Sağlık Kurumları işletmeciliği bölümünde Yüksek lisansını tamamlayarak Aynı Üniversitede İşletme Anabilim dalında Doktorasını tamamladı. Uzmanlık alanı: Sağlık Kurumları işletmeciliği, Sağlık Yönetimi, Sağlık Turizmi ve Medikal Turizm'dir. 1995 Yılında Vekil Öğretmenlik yaptı.1996 Sağlık Bakanlığında memuriyete başlayan SANCAR 2021 yılına kadar İstanbul'da bir çok Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde İdari Amirliği, İdari ve Mali işler Md. Yrd. ve Müdürlüğü, Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürlüğü görevlerinde bulunmuştur. Akademik Kariyerine 2021 de Iğdır üniversitesinde başlayıp halen aynı üniversitede görevine devam etmektedir. Doç. Dr. Tekin SANCAR'ın çok sayıda bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, çeşitli yayınevlerinde basılmış kitapları ve yurtiçi ve yurtdışında sunduğu bildirileri bulunmaktadır. Doç. Dr. Tekin SANCAR Iğdır Üniversitesinde 2022-2025 yılları arasında Tuz Terapi Uygulama ve Araştırma Merkezi müdürü olarak görev yapmıştır. Aynı Yıllarda Fakülte Yönetim Kurulu Üyeliğinde bulunmuştur. Doç. Dr. Tekin SANCAR Evli ve 2 Çocuk babasıdır.

Doç. Dr. Yusuf UYSAL

1978 yılında Antalya'da doğan, Doç. Dr. Yusuf UYSAL Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü mezunudur. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını tamamlamış, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, Yönetim Bilimleri alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanları kamu yönetimi, yerel yönetimler, kamu özel işbirliği ve e-Devlettir. Doç. Dr. Yusuf UYSAL'ın Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Doç. Dr. Yusuf UYSAL Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde görevine devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Abdulalim ADIGÜZEL

1982 yılında Ağrı'da doğan, Dr. Öğretim Üyesi Abdulalim Adıgüzel, İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Hadis alanında "Süleyman B. Yesar ve hadis ilmindeki yeri" başlıklı teziyle yüksek lisansını tamamlamış; aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde Temel İslam Bilimleri alanında "Mevzuat literatürü ve kaynaklık değeri" konulu teziyle doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı hadis literatürü ve rical ilmi (hadis ravileri biyografisi)dir. Ürdün Üniversitesi ile İran Tebriz Üniversitesinde bir dönem araştırmacı olarak bulunmuş; ayrıca Diyanet İşleri Başkanlığında imam hatip olarak görev yapmıştır. Daha önce Atatürk Üniversitesi ve Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. Dr. Öğr. Üyesi Abdulalim Adıgüzel'in çok sayıda ulusal ve uluslararası hakemli dergide yayımlanmış makaleleri, bilimsel toplantılarda sunulmuş bildirileri ve kitap bölümü katkıları bulunmaktadır. Akademik çalışmaları hadis literatürü, rivayet tenkidi, rical ilmi, rivayet tarihinin oluşumu, mevzu hadis tartışmaları, modern dönemde hadislerin yorumu ve çağdaş düşüncenin hadis ilmine etkileri üzerine yoğunlaşmaktadır.Dr. Öğr. Üyesi Abdulalim Adıgüzel, çeşitli idari görevler de yürütmüştür. Hâlen Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalında Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmakta ve aynı zamanda Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Ahmed-i Hani Bilim Kültür ve Sanat Araştırma Merkezi Müdürlüğü görevini sürdürmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Ali AKBEN

Nörolog Akupunkturist Y 1957 yılında Kahramanmaraş'ta dünyaya geldi. İlk orta ve lise eğitimini Kahramanmaraşta tamamladı. İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesine 1976 yılında girdi. !982 yılında Hekim oldu.. Mecburi hizmetini 1982-1984 yılları arasında Iğdır'da yaptı .Uzmanlık eğitimi için 1984 yılında Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde göreve başladı.. Bakırköy Ruh ve Sinir hastalıkları hastanesi Nöroloji ve Psikiyatri kliniklerinde eğitimlerini başarı ile tamamlayarak Uzman oldu. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Ana Bilim dalı Nörofizyoloji bölümünde Elektromyografi eğitimimi tamamlayarak EMG uzmanı oldu. 1988 yılında Akupunktur ve tamalayıcı tıp alanında çalışmalar yapmaya başladı. Kanada Amerika Birleşik Devletleri İngiltere ve Çinde bilgi görgü ve tecrubesini artırmak için çalışmalarda bulundu. Sağlık bakanlığının Akupunktur Ve Alternatif Tedavileri bir bilim dalı olarak kabul etmesinden sonra açtığı sertrifika kurslarına katılarak Akupunktur ve Tamamlayıcı tıp uzmanı oldu. Ulusal ve Uluslararası düzenlenen Akupunktur Laser Nöralterapi Transkranyal manyetik Stimülasyon Manyetik Alan Kapping Ozon ve Fitoterapi kurs ve kogrelerine düzenli katılarak bu alanda araştırmalar yapmaya devam etmektedir. Modern ve çağdaş tedavi protokollerini tamamlayıcı tıp uygulamaları ile harmanlayarak hastalarına yan etkisiz tedavi hizmetlerini sunan Uzman Nörolog y doç doktor Ali Akben evli ve 3 çocuk babasıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Kasım SEZGİN

1985 yılında Gaziantep'te doğmuş, 2007 yılında Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünden mezun olmuştur. Dicle Üniversitesinde Din Psikolojisi alanında Yüksek Lisansını ve Erciyes Üniversitesinde doktorasını tamamlamıştır. 2011 yılında Araştırma Görevlisi olarak Dicle Üniversitesinde göreve başlamış, 2025 yılından itibaren Dr. Öğretim Üyesi olarak görevine devam etmektedir. Farlklı alanlarda yaptığı çalışmalar ile ilgili bildiri, makale ve kitap bölüm yazarlıkları bulunmaktadır. Çok sayıda televizyon ve radyo programları yapmış, öğretmenlere ve öğrencilere ve velilere yönelik eğitim seminerleri vermektedir. 5D Düşünme Modeli çalışmalarının Türkiye'deki içerik ve eğitim koordinatörlüğünü yürütmektedir. Hâlen Dicle Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Arif Esen BAYKURT

1971 yılında Malatya'da doğan Dr. Öğr. Üyesi BAYKURT, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Lisans Bölümü mezunudur. 2000 yılında Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. ABD merkezli çeşitli kuruluşların ev sahipliği yaptığı sanat ve resim yarışmalarına katılarak birçok derece ve ayrıcalık kazandı. Çalışmaları; SOHO-NYC International, Agora Gallery, Landmark Gallery, Findlay Art League ve Toledo Art League gibi kurumlar aracılığıyla satıldı. Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olan Baykurt, kendisine ait Mr. Wolf Atölyesi'nde yerli ve yabancı sanatseverlere yönelik eserler üretti. 2017 yılında Türkiye'ye döndü. "Soyut Sanat Algısında Zihinsel Süreçler" başlıklı yüksek lisans tezini 2020 yılında İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Anabilim Dalı'nda tamamladı.2024 yılında ise aynı fakültede, tezinde literatüre "Biyosellüler Realizm" kavramını kazandırarak doktorasını tamamladı. Uzmanlık alanları Biyosellüler Realizm, klasik sanat, postmodernizm, nöro-estetik, tasavvuf ve metafiziktir. Baykurt, hâlen Malatya Turgut Özal Üniversitesi'nde doktor öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Bayram BALA

1986 yılında Mardin'de doğan, Dr. Öğr. Üyesi Bayram BALA, İnönü Üniversitesi Adıyaman Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü mezunudur. Adıyaman üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Tezli yüksek lisansını tamamlamış, Gaziantep Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, Matematik alanında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı Uygulamalı Matematiktir. Yurt içi veya yurt dışında farklı üniversitelerde sözlü veya tam metin bildiri sunumlar yapmıştır. Dr. Öğr. Üyesi Bayram BALA'nın çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitende Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Temel Bilimler (Matematik) Bölümünde görevine devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Dinçer ATASOY

1975 yılında Van'da doğan Dr. Öğr. Üyesi Dinçer Atasoy, lisans eğitimini Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü'nde tamamlamıştır. Yüksek lisans derecesini Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme (Sayısal Yöntemler) alanında, doktora derecesini ise Iğdır Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı'nda almıştır. Temel uzmanlık alanları; optimizasyon, regresyon analizi ve yazılım üzerinedir. Ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde yayımlanmış çok sayıda makalesi, kitap çalışmaları ve bilimsel faaliyetleri bulunmaktadır. Akademik çalışmalarının yanı sıra Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu Üyeliği gibi çeşitli idari görevleri de üstlenen Dr. Atasoy; halihazırda Iğdır Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Yazılım Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmakta ve Bölüm Başkanlığı görevini yürütmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Eda ŞENSU DEMİR

1993 yılında İstanbul'da doğan, Dr. Öğr. Üyesi Eda ŞENSU DEMİR Yıldız Teknik Üniversitesi Gıda Mühendisliği mezunudur. İstanbul Teknik üniversitesi Gıda Mühendisliği anabilim dalında yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır. Dr. Öğr. Üyesi Eda ŞENSU DEMİR'in ulusal bilimsel dergilerde 3, uluslararası bilimsel dergilerde 9 olmak üzere yayınlanmış eseri bulunmaktadır. 2020 yılında İstanbul Gelişim Üniversitesi, Gelişim Meslek Yüksek Okulu Gıda Teknolojisi Programı'nda Öğretim Görevlisi olarak çalışmaya başlamış olup 2024'ten itibaren öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÖZKAN

1983 yılında Akyazı/Sakarya'da doğan, Dr. Öğr. Üyesi Fatih Özkan Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlahiyat Bölümü mezunudur. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Din Eğitimi alanında doktorasını tamamlamıştır. Hâlen Dicle Üniversitesinde öğretim elemanı olarak görevine devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ALLAHVERDİ

1972 yılında Van Gevaş'ta doğdu, ilk ve orta öğrenimini burada tamamladı. 1990 yılında girdiği Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünden 1994 yılında mezun oldu. Aynı yıl Siirt'e stajyer öğretmen olarak atandı. 1995'te Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. 1996 yılında yüksek lisansını tamamlayıp doktora öğrenimine başladı. 2004 yılında doktorasını tamamlayıp, Sağlık Bakanlığına bağlı Van Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma hastanesinde Biyolog kadrosunda Hasta Hakları Birim Sorumlusu olarak çalışmaya başladı. 2009 yılında Muş Alparslan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümüne Yardımcı Doçent olarak atandı. 2009-2013 tarihleri arasında Biyoloji Bölümü kurucu bölüm başkanı olarak görev yaptı. 2013-2017 tarihleri arasına Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü kurucu bölüm başkanlığı yaptı. 2010-2017 yılları arasında Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Anabilim Dalı başkanlığı yaptı. 2011 yazında YÖK desteğiyle dil eğitimi için Amerika Birleşik Devletlerinde Virjinya'da bulundu.2019 yılında Fecr yayınlarından çıkan "Evrim nedir ne değildir?" adlı kitabın "Biyoloji açısından evrim nedir ne değildir?" kısmını yazdı.2020 yılında Felsefe Anabilim dalında " Said Nursi'nin Evrim Eleştirisi" adında bir Yüksek Lisans tezi hazırladı. 2023 yılında Bilimler Işığında Yaratılış II kitabında "Evrim Tanımının "Evrimi" ("Evolutıon" Of The Defınıtıon Of Evolutıon)" adlı kitap bölümünü yazdı. Halen Muş Alparslan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünde Dr. Öğretim Üyesi olarak çalışmaktadır. Ekoloji ve Sistematik Zooloji alanındaki çalışmalarının yanı sıra Evrimle ilgili çalışmaları bulunmaktadır. Dört çocuk babasıdır.

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim HOSAFLIOĞLU

05.03.1970 Fatsa/Ordu'a doğdu. İlk-Orta-Lise öğrenimini Fatsa'da tamamladı. Lisans eğitimini 19 Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarla Bitkileri Bölümü'nde tamamladı. Yüksek Lisans ve Doktora'sını Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü'nde tamamladı. 1997-2006 Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen, 2006-2009 Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Yeşil Alan Müdürü (uzman kadrosunda), 2009-2025 Iğdır Üniversitesi, Ziraat Fakültesi (Dr. Öğr. Üyesi kadrosunda): Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkez Müdürü, Uygulama Oteli Müdürü, Ziraat Fakültesi Dekan Yardımcılığı, Bölüm Başkanlığı gibi muhtelif idari görevlerde bulundu. Evli ve dört çocuk babası olup, halen daha Iğdır üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümünde Dr. Öğr. Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Dr. İdris GÖRMEZ

Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Matematik Bölümü Emekli Öğretim Üyesi. 1951 yılında Antalya'da doğdu. 1977 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik-Fizik bölümünden mezun oldu. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Master, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde de doktorasını yaptı. Dr. Görmez'in yayınmış kitaplarından bazıları: 1- Ayaz İle Padişah 2- Etik ve İnsani Değerler. 3- Aile Mutluluğu 4- Çocuk Eğitimi.

Dr. Öğr. Üyesi Mansur YAYLA

1983 yılında Muş'ta doğan Dr. Öğr. Üyesi Mansur Yayla, lisans eğitimini Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde tamamlamıştır. Yüksek lisans ve doktora eğitimlerini Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Temel İslam Bilimleri Tefsir Anabilim Dalında tamamlamış olup uzmanlık alanı tefsirdir. 2016 yılında Erasmus Programı kapsamında Ürdün'ün Amman şehrinde bulunan University of Jordan'da doktora derslerine katılmış ve aynı üniversitenin Dil kursunda bir dönem boyunca Arapça dil çalışmalarına devam etmiştir. Bu süre zarfında akademik araştırmalarını uluslararası bağlamda sürdürerek çalışma alanını genişletmiştir. Dr. Öğr. Üyesi Mansur Yayla'nın yurt içindeki çeşitli hakemli dergilerde yayımlanmış çok sayıda bilimsel makalesi bulunmaktadır. Araştırmaları başlıca tefsir problemleri, modern tefsir yaklaşımları, Kur'ân ilimleri, klasik ve modern dönem belâgat teorileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Dr. Öğr. Üyesi Mansur Yayla, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kur'ân-ı Kerîm Okuma ve Kıraat Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürütmektedir. Hâlen aynı fakültede öğretim üyesi olarak akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKMAKKAYA

1964 yılında Afyonkarahisar ili çaya ilçesi kılıçyaka köyün 'de doğan, (Dr.Öğr.Üyesi) Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Metal öğretmenliği Bölümü mezunudur. Afyon Kocatepe üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Metal eğitimi yüksek lisansını tamamlamış, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, Makine Eğitimi alanında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı Malzeme Bilimi / Kaynak ve kaynaklı birleştirmeler/kompozit malzemelerdir. Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇAKMAKKAYA'ın Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Afyon Kocatepe Üniversitesite Teknoloji Fakültesi Otomotiv Mühendisliği bölümünde görevine devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVASOĞLU

1987 yılında İzmir'de doğan Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVASOĞLU Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji Eğitimi'nde yüksek lisansını tamamlamış, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Biyoloji alanında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı su kirliliği, sucul toksikoloji'dir. Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVASOĞLU'nun çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri ve akademik faaliyetleri bulunmaktadır. Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KAVASOĞLU, 2020 – 2024 yılları arasında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Gediz Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü görevini yürütmüştür. Hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde görevine ve çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah İRVEN

1882 yılında Van'ın Erciş ilcesinde doğdu. ilk ve orta okulunu aynı ilçede tamamladı. 1999-2000 yılında İzmir-Bayındır İmam Hatip lisesinde, lise eğitimini tamamladı. 2009 yılında el-Ezher Üniversitesinden mezun oldu. Bir yıl kadar Diyanet İşleri Başkanlığında imam hatip olarak görev yaptı. Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalıştı. (2013-2023) 2023'ten beri Bitlis Eren Üniversitesi İlahiyat fakültesinde Dr. Öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Dr. Öğr. Üyesi Sadık VAROLGÜNEŞ

Bingöl doğumlu Dr. Öğr. Üyesi Sadık VAROLGÜNEŞ Bingöl Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde çalışmaktadır. Dicle Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalında doktora eğitimini tamamlamıştır. Uzmanlık alanları arasında deprem mühendisliği, yapı performansı ve deprem-yapı etkileşimi yer almaktadır. Bingöl Üniversitesi Enerji Çevre ve Doğal Afet Araştırmaları Merkezindeki araştırmalarına devam eden Varolgüneş'in akademik çalışmaları özellikle Bingöl ve çevresindeki aktif faylar, sismik tehlike ve risk analizleri ile kentsel dönüşüm süreçlerinde sosyal dayanıklılık konularına odaklanmaktadır. Araştırmacı akademik yayınlarında Türkiye'nin diri fay haritalarına, sismik boşluklar ve yapıların deprem performansına ilişkin kapsamlı değerlendirmeler sunmaktadır.

Dr. Öğr. Üyesi Veysel DELİBAŞ

Veysel DELİBAŞ, 1994 yılında Van'ın Erciş ilçesinde doğdu. İlk ve Ortaöğrenimini Erciş Yahya Kemal Beyatlı İlkokulunda 2007 yılında; lise eğitimini ise Sevim Kürüm Anadolu Lisesi'nde 2011 yılında tamamladı. 2012 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesine birincilik ile yerleşerek lisans eğitimine başladı. 2017 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesindeki lisans eğitimini birincilik ile tamalayarak Veteriner Hekim ünvanıyla mezun olmaya hak kazandı. 2019 yılında Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Veteriner Anatomi Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine; ardından aynı yıl içerisinde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Hekimliği Temel Bilimler Bölümü Anatomi Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı. 2023 yılında Doktora eğitimini başarıyla tamamlayan araştırmacı aynı yıl içerisinde Doktor Araştırma Görevlisi ünvanını almaya hak kazandı. Araştırmacı 2025 yılında Dr.Öğr.Üyesi ünvanını alarak Veteriner anatomi alanında ulusal ve uluslararası çalışmalarda bulunmaktadır. Ayrıca Araştırmacı halen Anatomi anabilim dalındaki görevini aktif olarak yürütmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAYAT SARIOĞLU

1987 yılında Afyonkarahisar'da doğan, Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAYAT SARIOĞLU Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Biyokimya Bölümü mezunudur. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde, Biyokimya alanında doktorasını tamamlamıştır Uzmanlık alanı Enzim Biyokimyası'dır. Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAYAT SARIOĞLU'nun çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri bulunmaktadır. Hâlen Dumlupınar Üniversitesi'nde görevine devam etmektedir.

Arş. Gör. Dr. Emrah TAŞARER

1994 yılında İstanbul'da doğan Arş. Gör. Dr. Emrah Taşarer, Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm İşletmeciliği Bölümü'nden mezun olmuştur. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı'nda yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tamamlamıştır. Uzmanlık alanları uzay turizmi ve astroturizm'dir. Dr. Taşarer'in; çok sayıda ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış makaleleri, bilimsel bildirileri ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Hâlen Batman Üniversitesi Turizm Fakültesi Turizm Rehberliği Bölümü''nde araştırma görevlisi olarak görevine devam etmektedir.

Dr. Ahmet Subaşı

1981 yılında İstanbul'da doğan, Dr. Ahmet Subaşı Sabancı Üniversitesi Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü mezunudur. Boğaziçi Üniversitesinde Bilişsel Bilimler Bölümünde (felsefe ve psikoloji alanlarında) yüksek lisansını, Bilgi Üniversitesinde MBA'ini, İstanbul Teknik Üniversitesinde Bilgi Teknolojileri yüksek lisansını tamamladıktan sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi Enformatik Fakültesi Bilişsel Bilim Bölümünde doktorasını tamamlamıştır. Edinburg Üniversitesinde Din, Bilim ve Felsefe Bölümünde bir yüksek lisans daha tamamlamıştır. Halihazırda İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde son senesini okumakta ve aynı zamanda Maleyza Uluslararası İslam Üniversitesindeki ikinci doktorasında tez savunma aşamasındadır. Uzmanlık alanı tevhidin bilişsel epistemolojisi, bilişsel fıtrat, dinin bilişsel bilimi, din ve fıtrat ilişkisi, akıl kalp ilişkisi ve İslam'ın maarif anlayışı gibi konularıdır.

Dr. Ahmet Subaşı'nın yurtdışı hakemli bilimsel dergilerde ve uluslararası konferanslarda yayımlanmış çalışmaları bulunmaktadır. Akademik faaliyetleri kapsamında ders halkalarında verdiği derslerin yanı sıra tercüme eseri, kitap bölümü ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yayımlanmış bir bilimsel patenti de mevcuttur. Hâlihazırda yapay zekâ alanında faaliyet gösteren bir firmada uluslararası satışlardan sorumlu olarak ticari kariyerini sürdürmekte, akademik çalışmalara ise araştırmacı kimliğiyle katkı sunmaya devam etmektedir.

Dr. Ergün ÖZUSLU

Ergün ÖZUSLU, 1975 yılında Gaziantep'te doğdu. İlk ve orta öğrenimimi Gaziantep'te tamamladı. 1999 yılında Gaziantep Göksüncük Köyü Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okuluna Sınıf Öğretmeni olarak atandı. 2000 -2003 yılları arasında Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. 2003 yılında Sof Dağı (Gaziantep) Florası isimli Yüksek Lisans tezini tamamlayarak Master öğrenimini tamamladı. 2003- 2011 yılları arasında Gaziantep Çevre ve Orman İl Müdürlüğünde Biyolog olarak görev yaptı. 2007 yılında AB Teknik Yardım ve Bilgi Değişimi programı kapsamında Bölgesel (Gaziantep- Adıyaman- Şanlıurfa – Kilis) Eğitim Uzmanı görevini yürüttü. 2007 yılında Çevre Tetkik Görevlisi eğitimine katılarak Çevresel Denetim Görevlisi unvanını aldı. 2011- 2013 yılları arasında Gaziantep Çevre ve Şehircilik İl Müdürü, 2013-2016 yılları arasında Gaziantep Kültür ve Turizm İl Müdürü olarak görev yaptı. 2025 yılında Sof Dağı (Gaziantep) Vejetasyonunun Fitososyolojik ve Fitoekolojik Yönden Araştırılması isimli Doktora tezini tamamladı. Uzmanlık alanı Bitki Sistematiği ve Vejetasyon Ekolojisi'dir. Halen Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesinde Fakülte Sekreteri olarak görev yapmaktadır. Gaziantep Florası, Gaziantep Bitki Örtüsü, Gaziantep Kent Kültürü, Çevre Yönetimi ve Atık Yönetimi konularında Uluslararası ve Ulusal bilimsel dergilerde yayımlanmış birçok makale ve kitapları bulunmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Dr. Fatma TAMBAĞ

1988 yılında Antakya'da doğan, Dr. Fatma TAMBAĞ Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fizik Bölümü mezunudur. Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsünde Fizik yüksek lisansını tamamlamış, Bitlis Eren Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde, Fizik alanında doktorasını tamamlamıştır. Dr. Fatma TAMBAĞ'ın 7 adet yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir lisede Fizik Öğretmeni görevine devam etmektedir.

Dr. Uzman Öğretmen Fatih ÇELİKEL

1982 yılında Hatay-Antakya'da doğan Dr. Uzman Öğretmen Fatih Çelikel, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlahiyat Bölümü mezunudur. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Tefsir alanından yüksek lisansını, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, aynı alandan doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı güncel tefsir tartışmalarıdır. Dr. Fatih Çelikel'in bilimsel dergilerde çok sayıda (14) yayınlanmış makaleleri, ayrıca biri yayımlanmış diğeri basım aşamasında olmak üzere iki kitabı, çeşitli bilimsel toplantılarda sunulmuş bildirileri ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Meb'de uzman öğretmen olarak görevine devam etmektedir.

Dr. Gökhan TOPAL

Trabzon/Maçka doğumlu Dr. Gökhan TOPAL, Atatürk Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü'nden mezun olmuştur. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Sinema alanında yüksek lisansını, aynı enstitüde İletişim Bilimleri alanında doktorasını tamamlamıştır. Akademik uzmanlık alanları arasında Sinema, İletişim/Sinema Çalışmaları, Ekoloji ve Kültür Kuramları yer almaktadır. Yurt dışında çeşitli sosyal sorumluluk projelerinde görev almış; ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerde yayımlanmış çok sayıda makale, kitap ve akademik çalışmaya imza atmıştır. Ayrıca farklı idari görevlerde bulunmuş ve akademik sorumluluklar üstlenmiştir. Hâlen Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde sinema ve sürdürülebilirlik odaklı çalışmalarına devam etmektedir.

Dr. Halil CAŞKA

Şanlıurfa doğumlu olan Dr. Halil CAŞKA, İlkokulu kendi köyünde, Ortaokulu Hilvan Yatılı İlköğretim Bölge (YİBO) Okulunda, Liseyi de Trabzon Atatürk Lisesinde tamamladı. Lisans eğitimimi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji (İngilizce) bölümünden mezun olarak tamamladı. Yüksek Lisans eğitimimi Harran Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalında tamamladı. Doktora eğitimini ise Gaziantep Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı/Tıbbi Biyoloji ve Genetik Doktora programından 2025 yılında mezun olarak tamamladı. Başta CRISPR genom düzenleme teknolojisi olmak üzere, kök hücre ve hücre kültürü, western blot, Real-Time PCR, qPCR, eksozom, flow sitometri ve GMP laboratuvar deneyimi gibi başlıklarda tecrübe sahibidir. Dr. Halil CAŞKA'nın bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri ve uluslararası kongrelerde sunduğu bildirileri bulunmaktadır. İlaveten uluslararası dergilerde (International Immunopharmacology-Elsevier) hakemlik yapmaktadır. Dr. Halil CAŞKA, halihazırda bilimsel araştırma ve çalışmalarına Freelancer olarak devam etmektedir. Evli ve üç çocuk babası olan Dr. Halil CAŞKA, ileri düzeyde Arapça ve anadil düzeyinde de İngilizce bilmektedir.

Dr. Hüseyin TAMER

1986 yılında Suriye'de doğan, Dr. Hüseyin TAMER Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü mezunudur. Gaziantep üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, uzmanlık alanı Cebir ve Sayılar Teorisi' dir. Halep üniversitesinde Çalışma yapmıştır. Dr. Hüseyin TAMER'in Çok sayıda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Dr.Hüseyin TAMER çeşitli idari görevlerde de bulunmuştur.

Dr. Mehmet ESİT

1988 yılında Hatay/Altınözü'nde doğan, Dr. Mehmet Esit Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim dalında yüksek lisansını tamamlamış yine Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim dalında doktorasını tamamlamıştır. Uzmanlık alanı Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi/ Bilişüstü Öğrenme Stratejileri'dir. Dr. Mehmet Esit 'in yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış eserleri, kitapları ve benzeri faaliyetleri bulunmaktadır. Hâlen Muğla Kültür ve Eğitim Vakfında eğitim ve yayın danışmanlığı görevine devam etmektedir.

Öğr. Gör. Dr. Mahmud TEKİN

1983 Gaziantep doğumlu olan Mahmud Tekin, orta okul ve lise eğitimini Gaziantep Anadolu İmam Hatip Lisesinde almıştır. Fizik Mühendisliği lisansının ardından Genel Fizik alanında yüksek lisansını, Elektrik-Elektronik Mühendisliği alanında ise doktorasını tamamlamış bir akademisyendir. Doktora çalışmalarını Bükümlü Güneş Işınlarının Üretilmesi ve Uygulamaları üzerine çalışmıştır. Kariyerine Erdem Kolejinde çalışarak başlayan Tekin, sonrasında Hasan Kalyoncu Üniversitesi'nde Öğretim Görevlisi olarak 4 yıl ders vermiştir. Ardından Şahinbey Belediyesi'nde Başkan Danışmanlığı görevlerini yürütmüş, daha sonrasında ise Gaziantep Organize Sanayi Bölgesine bağlı Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde Genel Müdür olarak görev almıştır. 2023'ten bu yana Gaziantep İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. CuS ince filmler üzerine yayımlanmış bir bilimsel makalesi bulunan Tekin, Erasmus+ ve çeşitli bakanlık projelerinde yürütücü ve koordinatör olarak yer almıştır. Pedagojik Formasyon, Girişimcilik ve İnsan Kaynakları gibi sertifikalara da sahiptir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Dr. Nadir ÇOMAK

Nadir ÇOMAK, Atatürk üniversitesinde coğrafya (1988) ve sosyoloji (2021) bölümlerini bitirdi. Selçuk Üniversitesinde yüksek lisans eğitimini (1993), Marmara Üniversitesi coğrafya eğitimi alanında doktora eğitimini (1998) tamamladı. Aile Danışmanlığı sertifika programını (2020) bitirdi. İstanbul üniversitesinde çocuk gelişimi bölümünde 3. sınıf öğrencisidir. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Bölümünde 2025 yılında 2. Doktorasını tamamladı. 2025 yılında Manevi Danışmanlık sertifikası aldı (MEB). Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında öğretmen, yönetici, editör, proje koordinatörü, kitap inceleme uzmanı olarak çalıştı. Araştırma görevlisi, öğretim üyesi ve daire başkanlığı ve yerel yönetimlerde yöneticilik yaptı. Özel yayınevlerinde yazarlık ve editörlük görevlerinde bulundu. Yurt genelindeki birçok resmi ve özel kurumda eğitim seminerleri verdi ve arama konferansı moderatörlüğü yaptı. Coğrafya eğitimi, okul öncesi eğitimi ve aile eğitimi, öğretmen eğitimi ve kişisel gelişim alanında yayınlanmış kitapları ve makaleleri ve sempozyum bildirileri bulunan Çomak evli ve dört çocuk babasıdır. Yayınlanmış Kitapları: Evimizdeki Elmaslar, Öğrenen Aile, İklim Oluşturan Öğretmen, Mazeret Yok (2020: Gülhane Yayınları), Üstün Yetenekliler Kulübü (2021: Foliant Yayınları), Psikososyal ve Hukuki Açıdan Boşanma (2024: Ensar Yayınları-Sefa Saygılı, İbrahim Balcıoğlu-Zülfikar Özkan-Nadir Çomak), Aileye Yönelik Tehditler ve Tedbirler (2025: Eğitim Yayınları-Editör: Sefa Saygılı, Cihat Yaşaroğlu, Adnan Kalkan). Verdiği Seminerler: İklim Oluşturan Öğretmen, "Mazeret Yok," Kendini Keşfet ve Kariyerini Planla, Öğrenen Aile.

Öğr. Gör. Dr. Samet Yahya BAL

1987 yılında Trabzon'da doğan, Öğr. Gör. Dr. Samet Yahya BAL Atatürk Üniversitesi İlahiyat ve Veteriner Fakültesi bölümlerinden sırasıyla lisans/yüksek lisans derecesiyle mezun oldu. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimlerinde (kelam alanında) 2023 yılında, "Psikonsal Töz Olarak Ruh ve Bedenle İlişkisi" adlı doktora çalışmasını tamamladı. Öğr. Gör. Dr. Samet Yahya Bal'ın çok yurtiçi ve yurtdışı bilimsel dergilerde yayınlanmış çok sayıda eserleri ve makaleleri bulunmaktadır. Öğr. Gör. Dr. Samet Yahya Bal hâlen Gümüşhane Üniversitesinde görevine devam etmektedir.

Uzm. Dr. Selçuk ESKİÇUBUK

1950 yılında doğan Selçuk Eskiçubuk A.Ü.T.F 1973 yılı mezunudur. Aynı Üniversitenin Genel Cerrahi dalında 1978 yılında uzman olmuştur. Kütahya, Sinop, Edremit, Şanlıurfa SSK Hastanelerinde ve Erzurum ile Kütahya'daözel sektörde uzman doktor olarak toplamda 46 yıl çalışmıştır. Halen emeklidir.

Arş. Gör. Cevat DOĞMAÇ

1994 yılında Bitlis'te doğan, Arş. Gör. Cevat DOĞMAÇ İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunudur. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansını tamamlamış, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Temel İslam Bilimleri alanında doktorasını yapmaktadır. Uzmanlık alanı Hadis ilmidir. Arş. Gör. Cevat DOĞMAÇ, Bitlis Eren Üniversitesi'nde akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Öğr. Gör. Hayrullah DOĞRUEL

29 Mayıs 1986'da doğan Öğr. Gör. Hayrullah DOGRUEL Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölüm ü mezunudur. Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri enstitüsünde Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi alanında yüksek lisansını tamamlamış, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Eğitim Yönetimi alanında doktorasına devam etmektedir. Uzmanlık alanı Eğitim Bilimleri / Eğitim Yönetimidir. 2016 yılında Dicle Üniversitesi Ergani MYO Çocuk Gelişimi ve Gençlik Hizmetleri Bölümünde göreve başlamış ve halen aynı göreve devam etmektedir. Bir dönem bölümünde bölüm başkanlığı görevini yürütmüştür. Yurtiçi bilimsel dergilerde yayınlanmış 1 kitap bölümü ve 3 bildirisi vardır. Orta seviyede İngilizce bilmektedir.

Arş. Gör. Yusuf ŞEFLEKÇİ

1992 yılında Bitlis'te doğan, Arş. Gör. Yusuf ŞEFLEKÇİ İstanbul Teknik Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik (İNG) mezunudur. Yüksek Lisansını İstanbul Üniversitesi Genetik Anabilim Dalında yapmıştır. Doktora eğitimine Yıldız Teknik Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Anabilim Dalı'ndan devam etmektedir. Uzmanlık alan biyoinformatik ve bilgisayar temelli ilaç tasarımıdır. Halen Biruni Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Uluslararası dergilerde yayınlanmış 5 adet makalesi bulunmaktadır. Ayrıca ulusal dergilerde yayınlanmış 3 adet makalesi bulunmaktadır. Bunlara ek olarak da ulusal yayınevinde 1 tane kitap bölümü yer almaktadır.

Arş. Gör. Eminsafa DİLMAÇ

1997 yılında Rize'de doğan Arş. Gör. Eminsafa Dilmaç, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü'nden mezun olmuştur. Aynı üniversitenin Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Rekreasyon Anabilim Dalı'nda yüksek lisansını tamamlayan Dilmaç, doktora eğitimine devam etmektedir. Uzmanlık alanları rekreasyon, doğa temelli aktiviteler, modern yaşam–boş zaman ilişkisi ve farkındalık odaklı rekreasyon çalışmalarıdır. Gençlik yıllarından itibaren dağcılık, doğa yürüyüşü, kampçılık, bisiklet, karate, atletizm ve yüzme gibi sporlarla ilgilenmiş; spor ve rekreasyonu bir yaşam biçimi olarak benimsemiştir. Gençlik kamplarında doğa yürüyüşü, kampçılık, izcilik, dağ tırmanışı ve dağ bisikleti gibi faaliyetler yürütmekte; bu deneyimleri bireyin tabiat ve hayatla bütünleşme sürecinin parçası olarak görmektedir. Dilmaç'ın rekreasyon, boş zaman, esenlik, doğa sporları, gençlik kampları ve dijitalleşme temalarına ilişkin ulusal ve uluslararası yayınları bulunmaktadır. Hâlen Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Turizm Fakültesi Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı'nda araştırma görevlisidir.

Uzman Psikolog Adnan KAPLAN

1987 yılında doğdu. Adana Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesinden mezun oldu. İbni Sina'nın insana bütünsel yaklaşımını benimsemesi gereği Sosyoloji, Sosyal medya yöneticiliği, Çocuk gelişimi bölümlerini okudu. Mersin Çağ Üniversitesi Psikoloji Tezli Yüksek Lisans'ını "Öğretmenlerde Evlilik Doyumu ve Psikolojik İyi Oluş" konusunda yaptı. (Özel bir üniversitede psikoloji lisans ve doktorası tamamladı). Konya Selçuk Üniversitesinden Aile Danışmanlığı sertifika eğitimi aldı. Aile Danışmanlığı'na başladı. Çocuk eğitimi, gençlik eğitimi, yetişkin eğitimi; bireysel gelişim, bilinçli medya kullanımı, ailede eğitim ve iletişim konularında eğitim seminerleri vermektedir. Türkiye genelinde resmî kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarında 2500'i aşkın eğitim ve aile semineri ve konferansı yaptı. Radyolarda ve Televizyonlarda eğitim ve aile programları yaptı. Akademik alanda ulusal ve uluslararası çalıştay, panel ve kongrelere katıldı, bildiriler sundu, bilim kurulunda, düzenleme kurulunda, hakem kurulunda yer aldı. Aile Bilim Kültür ve Eğitim Derneği'ni kurdu ve 6 yıl başkanlık görevini icra etti. Bilimler Işığında Yaratılış Derneği Bilim Kurulunda, Büyük Aile Platformu Adana Danışma Kurulu'nda görev aldı. Türkiye Aile Meclisi Genel Başkan Vekili görevini yürütmektedir. Evli ve dört çocuk babasıdır. "Nesli ihyâ, Medeniyetin inşâ" mefkûresiyle çalışmakta ve konferanslar vermektedir. Çalışmalarını T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Özel Kariyer Aile Danışma Merkezi'nde Aile Danışmanı ve Kurum Müdürü olarak devam etmektedir.

Luqman ABABNEH

1992 yılında Irbid/Ürdün'de doğan Luqman Ababneh, Ürdün Jaeach Üniversitesi Biyoloji Bölümü mezunudur. Ürdün Yarmouk Üniversitesi Fen ve Arkeoloji Enstitüsü Biyolojik Antropoloji alanında yüksek lisansını tamamlamış, 2021 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Biyoloji alanında doktoraya başlamıştır. Sucul ekosistemlerde mikroplastik kirliliği alanında çalışmalar yapan Luqman Ababneh hâlen Kütahya Dumlupınar Üniversitesitesi'nde doktora eğitimine devam etmektedir.

Öğr. Gör. Sultan ÇETİNKAYA

1985 yılında Afyonkarahisar'da doğan, Öğr. Gör. Sultan ÇETİNKAYA Akdeniz Üniversitesi Serik meslek yüksek Okulu Kostüm Tasarımı Porgramını tamamlanmanın ardından Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Fakültesi Hazırgiyim Öğretmenliği Bölümü mezunudur. Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim dalında yüksek lisansını tamamlamış, Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde, Tekstil ve Moda Tasarımı alanında master eğitimine devam etmektedir. Sosyal Sorumluluk konusunda down sendromlu çocukların giyinme güçlüğünü azaltmayı amaçladığı bir bilimsel araştırma projesi mevcuttur. Pek çok sanatsal sergi, workshop, söyleşi etkinliklerini gerçekleştirmiştir. 2018 yılında İstanbul Gelişim Üniversitesi, Gelişim Meslek Yüksek Okulu Moda Tasarımı Programı'nda Öğretim Görevlisi olarak çalışmaya başlamış olup görevine devam etmektedir. Aynı üniversitede Program başkanlığı, Laboratuvar Sorumluluğu , Staj koordinatörlüğü gibi idari görevlerini yürütmekte ve 2022 yılından bugüne Moda Tasarımı Öğrenci Kulübü Danışman Hocası olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Abdurrahman BULUT

1990 ODTÜ Elektronik Mühendisliğinden mezun oldu, 30 yıllık Bilgi Teknolojileri kariyerinin 20 yılını yurtdışında tamamladı. 8 yıl Kanada'da farklı şirketlerde, son 12 yıl da Suudi Arabistan Microsoft'da çalıştı. Microsoft'da son görevi Suudi Arabistan Batı Bölgesi Projeler Koordinatörlüğü'nünde bulundu. 2020 Ekim itibariyle kesin dönüş yaptı, teknoloji felsefesi ve yaşadığımız çağa tanıklık çerçevesinde okuma, düşünme ve paylaşma üzerine çalışmalara yoğunlaşırken diğer yandan da Trabzon – Vakfıkebir'de hayalindeki çiftliği kurmakla meşgul. 2019 yılından itibaren Yapay Zeka, Teknoloji Felsefesi, Dataizm, Gelişen Teknolojilerde Küresel Ölçekte Kariyer Yapmak, Motivasyon ve Başarı konularında konferans, seminer ve söyleşiler yapmaktadır.

Uzm. Dr. Hakan YALMAN

Uzm. Dr. Hakan YALMAN, İstanbul Üniversitesi mezunu olup Aile Hekimliği alanında uzmanlık eğitimini tamamlamıştır. Şuanda İstanbul'da bulunan Özel Aile Tıp Merkezi'nde aile hekimliği pratiği yapmaktadır. Geniş bir sağlık deneyimine sahip olan Dr. Hakan Yalman, hasta odaklı yaklaşımı ve kapsamlı sağlık hizmeti sunma konusundaki hassasiyeti ile tanınmaktadır. Hem koruyucu sağlık hizmetleri hem de hastalıkların erken teşhisi ve yönetimi alanlarında uzmanlaşmış olan Dr. Yalman, hastaların genel sağlık durumlarını iyileştirmeye yönelik modern tıp uygulamalarıyla hizmet vermektedir.

Uzm. Dr. Muhammed KORKUT

2018 yılında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra mesleki kariyerime İslahiye Devlet Hastanesi'nde mecburi hizmetimi tamamlayarak başladım. Ardından 2019 yılında Büyükşahinbey Aile Sağlığı Merkezi'nde aile hekimi olarak görev alarak birinci basamak sağlık hizmetlerinde kapsamlı klinik deneyim kazandım. 2021-2025 yılları arasında Uzmanlık eğitimimi Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı'nda dört yıllık yoğun bir ihtisas programıyla tamamladım. Eğitim sürecimde kas-iskelet sistemi hastalıklarının tanı ve tedavisine, ultrason eşliğinde girişimsel tekniklere, rehabilitasyon protokollerine ve kronik ağrı yönetimine odaklandım. Şu anda Gaziantep Şehir Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği'nde görev yapmakta olup kas-iskelet sistemi ultrasonografisi, ultrason rehberliğinde girişimsel işlemler, miyofasyal ağrı tedavileri ve klinik rehabilitasyon alanında aktif olarak çalışmaktayım. Hem klinik uygulamalarda hem de akademik çalışmalarda bilimsel gelişmeleri yakından takip etmeyi ve kanıta dayalı tıp yaklaşımını sürdürmeyi hedeflemekteyim.

Uzm. Dr. Muhammed Mustafa DEMİR

2020 yılında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra mesleki kariyerime Gaziantep Abdulkadir Yüksel Devlet Hastanesi'nde mecburi hizmetime başladım. 2021 temmuz ayına kadar Acil serviste pratisyen hekim olarak görevimi ifa ettim. 2021-2024 yılları arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Acil Tıp Anabilim Dalında yaklaşık 31 ay, 2024-2025 yıllarında Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Tıp Anabilim Dalında yaklaşık 17 aylık araştırma görevliliği eğitimi ile Acil Tıp uzmanlık eğitimimi tamamladım. Şu anda Gaziantep Nizip İlçe Devlet Hastanesinde Acil Tıp uzmanı olarak çalışmaya devam etmekteyim.

Uzm. Psk. Abdullah KESER

1989 yılında Balıkesir'de doğan Uzm. Psk. Dan. Abdullah Keser; Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü mezunudur. Medeniyet Üniversitesi Aile Danışmanlığı ve Eğitimi anabilim dalında yüksek lisansını tamamlamıştır. Psikolojide içgüdüsel davranışlar olarak tanımlanan; sevk-i tabii ile gerçekleşen canlı davranışları konusunda çalışmaları ve yayınlanmış bildirileri bulunmaktadır. Alan dışına da ilgisi bulunan Abdullah Keser'in fen bilimleri alanında da çeşitli araştırmaları ve derleme çalışmaları bulunmaktadır. Hâlen Kurucu ortağı olduğu Parem Psikoloji- Psikolojik Danışmanlık Merkezinde, genel koordinatörlük ve Uzman Psikolojik Danışmanlık görevlerine devam etmektedir.

Ahmet GÜNEŞ

Ahmet Güneş, 05.07.1990 doğumlu, sağlık alanında 10 yılı aşkın deneyime sahip bir Patolojik Anatomi Teknikeri'dir. Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görev yapan Güneş, daha önce Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adıyaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Gaziantep Dr. Ersin Arslan Devlet Hastanesi ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi gibi kurumlarda patoloji laboratuvar süreçlerinde aktif rol almıştır. Doku takibi, kesit alma, mikrotom ve çeşitli laboratuvar cihazlarının kullanımında uzmandır. Adıyaman Anadolu Lisesi mezunu olan Güneş, Bingöl Üniversitesinde Patoloji Laboratuvar Teknikleri önlisansını, Adıyaman Üniversitesinde Biyoloji lisansını tamamlamış olup Iğdır Üniversitesinde Tarımsal Biyoteknoloji alanında tezli yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Mesleki gelişime önem veren, disiplinli, iletişimi güçlü ve ekip çalışmasına yatkın bir sağlık çalışanı olan Güneş, evli ve iki çocuk babasıdır.

İrem ASLAN

1993 yılında Adana' da doğan, İrem ASLAN Fırat Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Biyomühendislik Bölümü mezunudur. Yüksek lisans eğitimini ise Munzur Üniversitesi Biyoloji Anabilim Dalı'nda devam etmektedir. Bu akademik süreçte moleküler biyoloji, genetik ve biyoteknoloji alanlarında uzmanlaşmıştır. Eğitim ve staj süreçleri boyunca prenatal, postnatal, kemik iliği ve moleküler genetik laboratuvarlarında hücre kültürü, DNA izolasyonu, PCR, FISH, kromozom analizi ve numune süreç yönetimi gibi temel laboratuvar tekniklerinde aktif görev almıştır. Covid PCR Laboratuvarı'nda Moleküler Biyolog olarak çalışarak farklı solunum yolu testlerinde numune kabulü, mix hazırlama ve pipetleme gibi süreçlerde yoğun laboratuvar deneyimi edinmiştir. Ayrıca bitki biyoteknolojisi alanında kallus oluşumu, mikroalg üretimi, enzim kinetiği ve membran ayırma teknikleri üzerine uygulamalı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Moleküler biyoloji ve moleküler genetik alanlarında edindiği teori ve uygulama becerilerini birleştirerek biyoteknolojik yöntemlerin hastalıkların tanı ve tedavisinde daha etkin kullanılmasına katkı sağlamayı, disiplinler arası yaklaşımlarla yenilikçi çözümler üretmeyi hedeflemektedir.

Ali Erkan KAVAKLI

10.04. 1952 yılında Konya'da doğan yazar Ali Erkan Kavaklı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap-Fars Filolojisi ve Türkoloji Bölümü mezunudur. Bugüne kadar 29 tanesi roman, 4 tanesi hikaye olmak üzere 64 kitap yayınlamıştır. Türkiye'de çeşitli okullarda edebiyat öğretmenliği yapan yazar, altı yıl da Almanya'da öğretmenlik yapmış, modern literatür ve Almanya kursları takip etmiştir.Çeşitli gazete ve dergilerde hikaye, roman, deneme yayınlayan yazar, halen Yeni Akit gazetesinde hafta iki gün köşe yazısı kaleme almaktadır. Çanakkale Eğitim Enstitüsünde Türkçe öğretmenliğinin yanı sıra müdür baş yardımcılığı yapmıştır. Hâlen Yeni Akit'de haftada iki yazılar kaleme almakta; başarı, motivasyon, zeka gelişimi, eğitim konferansları vermektedir. Bugüne kadar 4.000'den fazla konferans vermiştir.

İsmail KARAKAYA

1980 yılında Adana'da doğdum. 1997 Ondokuz Mayıs lisesi mezunuyum. 2000 -2002 yılında askerlik görevimi (18ay) tamamladım. 2004-2008 yılları arasında Çukurova Üniversitesi Biyoloji bölümünü bitirdim. 2009 yılında emniyet teşkilatına girdim. Halen Iğdır Üniversitesi Lisansüstü eğitim Enstitüsünde Yüksek Lisans eğitimini sürdürmekteyim.

DAVETLİ KONUŞMACI BİLDİRİ ÖZETLERİ
INVITED SPEAKER ABSTRACTS

KUR'AN-I KERİM'E GÖRE HZ. ÂDEM İLE HZ. HAVVA'NIN YARADILIŞI VE MÜKELLEFİYET EŞİTLİĞİ

Nasrullah HACIMÜFTÜOĞLU
Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Emeki Öğretim Üyesi

ÖZET

İnsan nedir?
Acaba pozitivist bir takım telakkilere göre insan, soyu tükenmiş bulunan ve primat ismi verilen maymun azmanı bir hayvan mıdır?
Yoksa Odipus ve Elektra kompleksleriyle tanımlanmaya çalışılan bir cinsel enerji tulumu mudur?
veya madde ve iktisat kanunlarının mahkûmu bir üretim ve tüketim robotu mudur?
yoksa Kur'an-ı Kerim'in tanımıyla beşeri / biyolojik tarafı çamurdan, insani tarafı da ruh'tan oluşan iki boyutlu, ilim ve irfanla donatılmış olarak yeryüzüne gönderilmiş bir "Halife" midir?
Öncelikle belirtmeliyiz ki, yaratıklar içinde ruh ve beden dualitesine sahip tek varlık insandır. İbn-i Sina "Ruh Kasidesi"nde, insan bedenine hitaben: "Ey İnsan Kalıbı!.. İzzet ve kuvvetle donanımlı bir güvercin / ruh, ulvi âlemden sana nüzûl etti" sözleriyle başlar ve kendisine yakışan üslupla ruh-beden dualitesini işler. O, cismanilik yönüyle toprağa/fiziğe, ruhanilik cihetiyle de manâ'ya / metafiziğe bağlıdır. Diğer canlılardan farkı, bu iki yönüyle gelişmişlik kaydetmesidir. Mesela melekler sırf ruhâni varlıklar olduğu için Mahz-ı Akl / sırf akıl varlıklardır; bilinçli iradeleriyle yaratılış gayelerine göre vazifelerini yerine getirirler. Kur'an' ın beyanına göre Şeytan'ın / İblis'in de aralarında yer aldığı cin taifesi'nin orijini de Ateş / Dumansız Alev (enerji?)dir [A'raf,7/12; Hicr, 15/27,33; Kehf, 16/50; İsra, 17/61]. Cin taifesi, kâmil manada ne ruhaniyet ve ne de cismaniyet bağlantıları bulunmadığından aklî ve ilmî kemal bakımından melek ile insan arasında yer almış tek boyutlu, orta varlıklardır. Hayvan dediğimiz diğer canlılar ise sırf biyolojik varlıklar olduğu için dünyevi, dünyaya münhasır varlıklardır. Canlılık manasına gelen Biyolojik Ruh'a / Ruh-i Hayvani'ye sahip iseler de, akıl manasına gelen ruh'a / nefs-i natıka'ya sahip olmadıklarından dinî, ahlaki, hukukî ve sosyal hiçbir sorumlulukları yoktur. Şu hâlde Antropoloji' de, Tıp ve İktisat' ta isim yapmış Lamark, Darwin, Hegel, Freud ve Karl Marx gibi materyalist / pozitivist düşünürlerin yukarıda işaret edilen insan tanımlamaları, sırf beşeriliğine / biyolojik yapısına yönelik tanımlamalardır. Bu tanımlamalara göre İnsan; midesini doldurmak ve şehvetini tatmin etmek için kavga veren vahşi, cahil, dinsiz bir varlıktır.

Oysa Yaratıcı; ilk insan olan babamız Hz. Âdem'i topraktan gelişmiş iskeletine Zâtı'na nisbet ettiği ruhundan üflemek suretiyle [Hicr, 15/26-29; Nisa, 4/1; A'raf, 7/10-27; Bakara, 2/30-38; En'am, 6/98; Hac, 22/5; Mu'minûn, 23/12-14; Taha, 20/116-123; Secde, 32/7-9; Mu'min (Gâfir), 40/67,68; Sâd, 38/71-76; Vakı'a, 56/57-59; Kıyamet, 75/37-40; Mürselât, 77/20-26; İnsan, 76/2,3; Abese, 80/17-22; İnfitar, 82/6-8, Tarık, 86/5-8] Rabbani sıfatlarla yarattığını; ibtidaî / ilkel, vahşi bir hayvan değil, Esma/isimler kavramıyla özetlenen canlı-cansız tüm yaratıkların hakikat ve mahiyetlerini sıfat ve özelliklerini ona öğrettiğini, Vehbî ilim / Bilim mucizesi ile donatılarak Hilâfet Kürsüsü' ne oturttuğunu, Melekleri emrine âmâde kılarak yeryüzünün İmar ve İnşasına memur kılındığını beyan ederek [Bakara, 2/30-34] tanımlıyor. Şayet bu Allah vergisi / Vehbi ilimler Hz. Âdem' e verilmemiş olsaydı, kadim milletlerin medeniyetlerinden söz edilemez ve günümüzde bu medeniyetleri araştırıp inceleyen Jeofizik gibi bilim dalları da oluşamazdı. Hz. Âdem' den itibaren peygamberimiz Hazreti Muhammed (SAV)'e kadar gelip geçen bütün peygamberlerin verdikleri Tevhid / İslâm mücadelesi esnasında bizzat insana, yıldızlara, yerküreye, yer kabuğunun altında ve üstünde, atmosferde cereyan eden kanunlara / Sünnetullah'a ve yerkürenin yıldızlarla olan ilişkilerine, ısrarla dikkat çekilmeseydi; acaba insanlık ailesinin ortak birikimi olan ve günümüzde daha da geliştirilmiş olan bugünkü Tıp, Fizik, Astrofizik, Astronomi, Kimya ve Biyoloji gibi deney ve gözlem mahsûlü kesbi / çalışarak elde edilen ilimler teşekkül eder miydi?

Canlı varlıkların en şerefli türü olan insan iki cinsten meydana gelir: Kadın ve Erkek. Bu iki cins arasında biyolojik farklılıklar olsa da mükellefiyet, mükâfat ve ceza bakımından eşittirler. Yukarıda işaret edilen muhtelif ayetlerde görüldüğü gibi Hz. Âdem ile Hz. Havva' nın vücut kalıpları toprağın gelişim ve tekâmul gösteren evrelerden sonra ruh / nefs-i nâtıka üflenerek, ilimle mücehhez "Halife" nin vücûd bulduğu görülüyor. İnsan nev' inin bu iki ayrı cinsi Cennet' te aile'yi kuruyor ve: "Adem!.. Sen ve eşin cennete yerleşin, iskân olun. Orada dilediğiniz gibi bol bol yiyin; ama şu ağaca yaklaşmayın!.. Yoksa zalimlerden olursunuz. Şeytan her ikisinin ayağını oradan kaydırdı, içinde bulundukları konumdan çıkardı (Bakara, 2/35-36)" tarzındaki emir ve talimatlarla, her iki cinsin mükellefiyet ve sorumlulukları eşit olarak başlamış oluyor.

Bu ilk ailenin dünyaya taşınmasıyla üreme ve çoğalma kadın yumurta hücresi / ovum ile erkek yumurta hücresi / sperm' in ilkahıyla ana rahmi / dölyatağı'nda âlaka / zigot (nutfe-i emşac) aşamasıyla başlayıp kendi bünyesinde geliştirilen gelişim ve mu'cizevi tekâmül sürecini tamamladıktan sonra (Mü'minun, 23/12-16), kadın-erkek ayrımı gözetilmeksizin; Yaratıcı'yı bilip iman etme, yeryüzünde O'na halife olma, yerküreyi imar ve inşa etme görevleriyle [Bakara, 2/30; Hûd, 11/21; Zariyat, 51/06] muvazzaf olarak ahsen-i takvim'le dünyaya teşrif ediyor.

Canlılar içinde üstün kişilik insandadır,
Emir ve yasakların muhatabı da ancak O'dur.

SÜPERDETERMİNİZM-İNSAN PSİKOLOJİSİ-YARATILIŞ ZİNCİRİ

SUPERDETERMINISM-HUMAN PSYCHOLOGY-THE CHAIN OF CREATION

Nevzat TARHAN
Prof. Dr., Üsküdar Üniversitesi
e-mail: nevzat.tarhan@uskudar.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6810-7096

ÖZET

Süperdeterminizm; Evrenin başlangıcından itibaren her şeyin önceden belirlenmiş olduğuna dair bir felsefi yaklaşımdır. (Lev-i Mahfuz) Dr. Johan Hansson'un sunduğu yeni süperdeterminizm versiyonu, Bell Teoremi ve Kuantum dolanıklığın gözlemlerine dair daha derin bir yorum sunar, bu da kuantum olaylarının rastlantısal değil, önceden belirlenmiş olduğunu savunur (Hansson, 2020). 'Evrendeki tüm olayların, hatta insanların bilinçli seçimlerinin bile evrenin başlangıç koşullarına göre belirlenmiştir.' Der. Kuantum olaylar da dahil olmak üzere her şey belirlenmiştir. Gözlemcinin seçimi ya da deneysel ayarlar bile geçmişin bir sonucu olarak kaçınılmazdır. 'Dolayısıyla, evrende "gerçek anlamda özgür bir seçim" yoktur.' Savunur.

İnsan: "Hayat, Akıl ve Bilinç" sahibidir. Neden var olduğunu bilmez. İnsan beyni tahmin makinası gibi çalışır. Özgür seçimler yapar, davranışının doğal sonucundan sorumludur. Nöropsikoloji beyni evrenin öznel deneyimi açısından kilit bir noktaya alır. Pozitif Psikoloji İnsanı ve evreni mutluluğu aramak ve anlamak için içsel bir yolculukta görür. Sosyal Psikoloji insanı ilişkisel bir varlık olarak alır yalnız kaldığında mutlu olamadığı gözlemler. Hayvanlarla kıyaslandığında Sınırlı da olsa özgür iradesi vardır. Sonsuz yıkıcı veya yapıcı olabilir.

Sentez ve Yaratılış: "Bu evren yazılmış bir programdır. Bu program yazan evren dışı yani fizik ötesi bir bilincin olması zorunlu varlıktır." Genlerimizin izin verdiği kadar, beynimizdeki programın yazılı sınırları içinde özgür seçimler yapabiliriz. Yanlış veya doğru seçimler program sona erdiğinde "bilinçli tasarımcı" tarafında bilinebilir. (Hesap Günü) Böyle bir tasarımcının görünmemesi olmadığına delil olamaz. Tıpkı bir oyun programının içinde oynayan insan gibi bilinç sahibi zeki varlıklar veya bilinç sahibi olmayan yapay zeka sahibi dijital varlıklar; bir oyunun oyuncularının dış gözlemciyi görmedikleri gibi göremezler "Görmemek olmamaya kanıt olamaz".

ABSTRACT

Superdeterminism is a philosophical approach that holds that everything has been predetermined since the beginning of the universe. Dr. Johan Hansson's new version of superdeterminism offers a more profound interpretation of Bell's Theorem and observations of quantum entanglement, arguing that quantum events are not random but predetermined (Hansson, 2020). He argues that "all events in the universe, even human conscious choices, are determined by the initial conditions of the universe." Everything, including quantum events, is determined. Even the observer's choice or experimental settings are inevitable as a result of the past. Therefore, there is no "truly free choice" in the universe, he argues.

Humans possess "Life, Reason, and Consciousness." They do not know why they exist. The human brain functions like a prediction machine. They make free choices and are responsible for the natural consequences of their actions. Neuropsychology places the brain at a key point in the subjective experience of the universe. Positive Psychology views humans and the universe on an inner journey to seek and understand happiness. Social Psychology considers humans as relational beings and observes that they cannot be happy when alone. Compared to animals, We have free will, but it is limited. We can be infinitely destructive or constructive.

Synthesis and Creation: "This universe is a written program. (Lev-i Mahfuz) It is necessary for there to be an extra-universe, trans-physical consciousness that wrote this program." We can make free choices within the written boundaries of the program in our brains, as permitted by our genesWrong or right choices can be known by the "conscious designer" when the program ends.(Divine Judgment Day) The invisibility of such a designer cannot be evidence of its non-existence. Just as conscious intelligent beings, such as humans playing within a game program, or unconscious artificially intelligent digital beings, cannot see the external observer, just as the players of a game cannot see. "Not seeing is not evidence of its non-existence."

SÜPERDETERMİNİZM-İNSAN PSİKOLOJİSİ-YARATILIŞ ZİNCİRİ

SUPERDETERMINISM-HUMAN PSYCHOLOGY-THE CHAIN OF CREATION

Süperdeterminizm felsefesi: Aslında evrenin nedensellikten bağımsız, zaman dışı ve "statik blok" bir yapı olarak var olduğunu savunur. Bu görüşe göre fiziksel olaylar arasında gerçek bir neden-sonuç ilişkisi yoktur; tüm olaylar ve zaman dilimleri aynı anda, değişmeyen bir bütün içinde mevcuttur. Bu durum, evrenin kendi kendine değil, zamansal olmayan bir yaratılışla meydana geldiğini ve bu yaratılışın da mutlak bilgiye sahip bir Tanrı'nın iradesiyle gerçekleştiğini öne sürer. Süperdeterminizm böylece, hem kuantum belirsizliklerinin hem de evrenin varoluşunun, Tanrı'nın önceden belirlemiş olduğu bütüncül bir düzenin parçası olduğunu savunarak bilimsel determinizm ile teolojik yaratılış anlayışını birleştirir.

Anahtar Kelimeler: Süperdeterminizm, İnsan Psikolojisi, Bilinç, Yaratılış, Bell Teoremi, Kuantum Dolanıklık, Kuantum Mekaniği Superdeterminism, Human Psychology, Consciousness, Creation, Bell's Theorem, Quantum Entanglement, Quantum Mechanics

The philosophy of superdeterminism: It argues that the universe exists as a timeless, "static, block" structure, independent of causality. According to this view, there is no true cause-and-effect relationship between physical events; all events and time periods exist simultaneously within an unchanging whole. This suggests that the universe did not come into being spontaneously, but rather through a timeless creation, and that this creation was brought about by the will of an omniscient God. Superdeterminism thus combines scientific determinism with the theological understanding of creation by arguing that both quantum uncertainties and the existence of the universe are part of a holistic order predetermined by God.

Keywords: Superdeterminism, Human Psychology, Consciousness, Creation, Bell's Theorem, Quantum Entanglement, Quantum Mechanics

ORUCUN BİYOKİMYASI, SAĞLIĞIMIZ VE BAĞIŞIKLIĞIMIZ ÜZERİNE ETKİLERİ

THE EFFECTS OF FASTING ON BIOCHEMISTRY, HEALTH, AND IMMUNITY

Abdurrahim KOÇYİĞİT
Prof. Dr., Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Tıp Fakültesi
e-mail: akocyigit@bezmialem.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2335-412X

ÖZET

Oruç, dini terminolojide belirli bir süre boyunca yeme, içme ve bazı dünyevi zevklerden uzak durmayı ifade ederken; aynı zamanda bireyin bedensel ve ruhsal arınmasını temsil eden köklü bir ibadettir. İslam dininde farz kılınan bu ibadet, Hristiyanlık ve Yahudilik gibi diğer dinlerde de farklı biçimlerde uygulanmaktadır. Günümüzde "aralıklı açlık" (intermittent fasting) olarak da adlandırılan bu uygulama, sadece dini değil aynı zamanda fizyolojik ve metabolik etkileriyle de bilimsel açıdan büyük ilgi görmektedir. Bu sunumun amacı, aralıklı açlığa adaptasyon sürecinde insan vücudunda meydana gelen hormonal, metabolik ve hücresel değişimleri bilimsel veriler ışığında açıklamaktır. Bu kapsamda; insülin, glukagon, leptin gibi hormonların açlık sürecindeki düzenleyici rolleri, karbonhidrat ve yağ metabolizmasındaki dönüşümler, otofaji mekanizmasının hücre yenilenmesindeki önemi, 2016 Nobel Tıp Ödülü sahibi Yoshinori Ohsumi'nin bulguları detaylı olarak ele alınacaktır. Ayrıca, aralıklı açlığın kan basıncı, kan lipit düzeyleri, inflamasyon, nörogenezis, bağırsak mikrobiyotası ve bağışıklık sistemi üzerindeki etkileri güncel bilimsel araştırmalar temelinde değerlendirilecektir. Sunumda, orucun sadece manevi değil, aynı zamanda biyolojik düzeyde de insan sağlığı üzerinde derin etkiler yarattığını ortaya konacaktır. Böylece, kadim bir ibadet olan orucun modern bilimle kesiştiği noktalar açıklığa kavuşturularak, bireylerin oruç ve aralıklı açlık uygulamalarına yönelik farkındalıklarının artırılması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Oruç, bağışıklık, sağlık, otofaji

ABSTRACT

Fasting, in religious terminology, refers to abstaining from eating, drinking, and certain worldly pleasures for a specific period of time, while also symbolizing a profound process of physical and spiritual purification. As one of the Five Pillars of Islam, fasting is a mandatory act of worship, yet it is also practiced in various forms within Christianity and Judaism. In modern times, this practice—also known as "intermittent fasting"—has attracted significant scientific attention, not only for its spiritual aspects but also for its physiological and metabolic effects. The purpose of this presentation is to explain, through scientific evidence, the hormonal, metabolic, and cellular changes that occur in the human body during adaptation to intermittent fasting. In this context, the regulatory roles of hormones such as insulin, glucagon, and leptin during fasting, the transformations in carbohydrate and fat metabolism, and the importance of the autophagy mechanism in cellular renewal—highlighted by Nobel laureate Yoshinori Ohsumi in 2016—will be examined in detail. Furthermore, the effects of intermittent fasting on blood pressure, lipid levels, inflammation, neurogenesis, gut microbiota, and the immune system will be evaluated based on recent scientific research.This study aims to demonstrate that fasting has profound effects on human health not only at a spiritual level but also at a biological level. Thus, by elucidating the intersection of this ancient act of worship with modern science, the presentation seeks to raise awareness about the physiological and health-related benefits of fasting and intermittent fasting practices.

Key words: Fasting, immunity, health, autophagy

VERİ, YORUM VE GERÇEK: GENETİK BENZERLİĞİ NASIL OKUYORUZ?

DATA, INTERPRETATION AND REALITY: HOW DO WE READ GENETIC SIMILARITY?

Ali Osman BELDÜZ
Prof. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: belduz@ktu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2240-7568

ÖZET

İnsan ile şempanze arasındaki genetik benzerliğin %99 olduğu söylemi, modern biyolojinin en çok tartışılan alanlarından biri olmayı sürdürmektedir. Bu konu çoğu zaman bilimsel bağlamından çıkarılarak, evrimsel ortak atanın bir delili olarak ileri sürülmekte ve evrim teorisinin en güçlü dayanaklarından biri olarak gösterilmektedir. Ancak 2025 yılında *Nature* dergisinde yayımlanan "Complete sequencing of ape genomes" başlıklı makale, yeni telelomerden teleomere (T2T) genom dizileme yöntemi kullanılarak yapılan analizler, bu anlayışı temelden sarsacak nitelikte yeni veriler sunmaktadır.

2005–2025 yılları arasında tamamlanan büyük maymun genomları incelendiğinde, dizilerin sadece %70–76'sının hizalanabilir olduğunu, dolayısıyla "%99 benzerlik" ifadesinin ancak hizalanabilir kısımlar için geçerli olduğunu göstermektedir. Oysa 2025 yılında *Nature* dergisinde yayımlanan verilere göre, insan ile şempanze genomları arasındaki benzerliğin sanıldığından çok daha az olduğunu, yaklaşık %85 düzeyinde olduğunu, farkın ise %15 civarında bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Bu yeni veriler önceki hizalamalarda gözardı edilen (insersiyon ve delesyon) ve hizalanamayan bölgelerin benzerlik hesaplarına etkisini de göstermektedir. Bu fark, yalnızca baz dizilerinin değişimiyle değil, aynı zamanda delesyon, insersiyon, inversiyon ve translokasyon gibi büyük ölçekli yapısal değişikliklerle açıklanmaktadır. Bu bulgu, biyolojik verilere sathi bir bakış yerine, derinlemesine yapısal ve fonksiyonel analizlerle değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Bilimsel veriler, insan genomu ile şempanze genomu arasındaki farkın yalnızca baz değişimlerine indirgenemeyeceği ifade etmektedir. Genomlar arasında hizalama (alignment) yapılırken, genlerin konumları, tekrar bölgeleri ve yapısal varyasyonlarının (delesyon, insersiyon, inversiyon, translokasyon vb.) hesaba katılması gerekmektedir. Dolayısıyla, "%99 benzerlik" ifadesi, genomların yalnızca hizalanabilir kısımlarını temel alan eksik ve yanıltıcı bir yaklaşımdır.

ABSTRACT

The claim that humans and chimpanzees share a 99% genetic similarity remains one of the most debated areas of modern biology. This issue is often taken out of its scientific context and presented as evidence of evolutionary common ancestry, serving as one of the strongest pillars of evolutionary theory. However, a 2025 article in the journal *Nature*, titled "Complete sequencing of ape genomes," using the new teleomere-to-teleomere (T2T) genome sequencing method, provides new data that fundamentally challenges this understanding.

Analysis of great ape genomes completed between 2005 and 2025 reveals that only 70–76% of the sequences are alignable, and therefore, the "99% similarity" claim applies only to the alignable portions. However, data published in the journal *Nature* in 2025 reveals that the similarity between the human and chimpanzee genomes is much less than previously thought, at approximately 85%, while the difference is around 15%.

This new data also demonstrates the impact of regions overlooked in previous alignments (insertions and deletions) and regions that failed to align on similarity calculations. This difference is explained not only by base sequence variations, but also by large-scale structural changes such as deletions, insertions, inversions, and translocations. This finding suggests that biological data should be evaluated through in-depth structural and functional analyses, rather than a superficial review.

Scientific data indicate that the differences between the human and chimpanzee genomes cannot be reduced solely to base variations. When aligning between genomes, gene locations, repeat regions, and structural variations (deletions, insertions, inversions, translocations, etc.) must be taken into account. Therefore, the term "99% similarity" is an incomplete and misleading approach based solely on alignable portions of genomes.

VERİ, YORUM VE GERÇEK: GENETİK BENZERLİĞİ NASIL OKUYORUZ?

DATA, INTERPRETATION AND REALITY: HOW DO WE READ GENETIC SIMILARITY?

Yeni analizler, bu oranın evrimsel argümanlar açısından geçersiz olduğunu, çünkü önemli farkların hizalanmamış bölgeler içinde çıktığını göstermektedir. Daha önce 'junk DNA' olarak tanımlanan dizilerin önemli bir kısmının, hücre içi düzenleme, gen ekspresyon kontrolü ve kromatin yapısının korunması gibi kritik biyolojik fonksiyonlara sahip olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, genetik farklılıkların 'evrimin anlamsız kalıntıları' olarak değil, canlılığın morfolojik, fizyolojik ve ekolojik uyumunu mümkün kılan ilahi bir planın parçaları olarak görülmesi gerekmektedir.

Tevhîdî bakış açısına göre, canlılar arasındaki genetik benzerlikler, tesadüfi evrimsel süreçlerin değil, ilahi ilim, kudret ve iradenin birer tezahürüdür. DNA'daki düzen, amaç ve bilgi tesadüflerin değil, kudret irade ve ilim sahibi bir Yaratıcının varlığını işaret eden delillerdendir. Her genin dizisi, kromozom içindeki yeri, sahip olduğu düzenleyici bölgeler ve bu bölgelerin koordineli işlevleri, genetik bilginin ardındaki planlayıcı bir iradeyi yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Genetik Benzerlik, Insan-Şempanze Genomu, Yapısal Varyasyon, Tevhîdî Bakış, Yaratılış

New analyses demonstrate that this ratio is invalid for evolutionary arguments because significant differences arise within non-aligned regions. A significant portion of the sequences previously described as "junk DNA" has been understood to have critical biological functions, such as intracellular regulation, gene expression control, and the maintenance of chromatin structure. Therefore, genetic differences should not be viewed as meaningless remnants of evolution, but as part of a divine plan that enables the morphological, physiological, and ecological harmony of life.

From a monotheistic perspective, genetic similarities between living things are not random evolutionary processes, but manifestations of divine knowledge, power, and will. The order, purpose, and information in DNA are evidence pointing not to coincidences, but to the existence of a Creator with omnipotence, will, and knowledge. The sequence of each gene, its location within the chromosome, its regulatory regions, and the coordinated functions of these regions reflect a planning will behind genetic information.

Key Words: Genetic Similarity, Human-Chimpanzee Genome, Structural Variation, Tawhidi Perspective, Creation

FEN VE SOSYAL BİLİMLERDE "İSPAT" USULÜ

THE METHOD OF “PROOF” İN SCIENCE AND SOCIAL SCIENCES

Ahmet KAVLAK
Doç. Dr., Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: ahmetkavlak@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4419-9440

ÖZET

İspat konusu her ilim dalı için farklı bir usul ister. Fen bilimlerinde ispat için deney ve gözleme dayalı tümevarım usulü şu bilimsel iddianın ispatında doğruluk ölçütü olarak kullanılmaktadır. Fen bilimleri alanındaki tartışmalar daha çok tümevarım metodu ile elde edilen bilginin doğruluğundan emin olmayı sağlayan delilin ne olabileceği hakkındadır. Özellikle teorik bilgiyi ifade eden "ilim" kavramı ile deneysel bilgiyi ifade eden "bilim" kavramının anlaşılmasındaki hatalar ve eksikler problemi teşhis etmeyi zorlaştırmaktadır. Deneyle doğruluğu delillendirilemeyen sosyal ilimler alanında doğruluk ölçütü olarak kullanılması gerek usulün ne olacağı ve bu usulün fen bilimlerindeki deneysel bilgiden elde edilen bilgiye yetişip yetişemeyeceği tartışma konusudur. Sosyal ilimleri, fen bilimlerinden daha fazla kesinlik taşıdığı iddiasında olan ve bunu bilgiyi elde eden insanın yapısına atfeden filozoflar vardır. Bu iddianın delilleri ihmal edilecek gibi değildir. Fakat genel olarak fen bilimlerinde değişmezlik sonucunu veren deneyler ispat olarak kabul edilirken, sosyal ilimlerde ise iddianın zıddının çelişik olması ispat olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla fen bilimlerinde "deney", sosyal ilimlerde ise "mantık", ispat için başvurulan hareket noktası olarak görünmektedir. Ancak bilimsellik iddiasının hareket noktası olan tümevarım hakkında bilim felsefelerinin tamamında şüphe mevcuttur. Çünkü "tümel" kavramlar duyularda bulunmazlar ve tümevarımla elde edilen önerme de bu sebeple duyularda bulunmaz. Buna rağmen nesnelerin tamamı hakkında genel bir yargıda bulunmak demek olan tümevarımı, gözlemlenebilirlik sınırları içinde kalması gereken fen bilimleri içinde bilimselliğin kriteri kabul etmek açıkça çelişki olarak kendini göstermektedir. Bu çalışma içinde hem fen bilimlerinin ispat usulü olan tümevarımın türleri hem de sosyal ilimlerde doğruluk kriteri olan mantığın çelişmezlik kuralları tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsellik, Bilim, İlim, Deneyleme, Çelişki

ABSTRACT

The subject of proof requires a different method for each branch of science. However, a method must be found. In the sciences, the experimental method and the inductive method based on experiments are currently used as the criteria for accuracy in proving scientific claims. The discussions in the field of natural sciences are mostly about what evidence can be that allows us to be sure of the accuracy of the information obtained by the method of induction. In particular, errors and shortcomings in the understanding of the concept of "science", which refers to theoretical knowledge, and the concept of "science", which refers to experimental knowledge, make it difficult to diagnose the problem. It is a matter of debate what the method should be used as a criterion of truth in the field of social sciences, whose truth cannot be proven by experiment, and whether this method can keep up with the knowledge obtained from experimental knowledge in the natural sciences. There are philosophers who claim that social sciences are more precise than natural sciences and attribute this to the nature of the person who obtains the knowledge.The evidence for this claim is not negligible. But in general, experiments that give the result of invariance are accepted as proof in the natural sciences, while in the social sciences, the contradiction of the opposite of the claim is considered as proof. Therefore, in the sciences, "experiment" appears to be the starting point for proof, while in the social sciences, "logic" is the starting point. However, there is doubt about induction, which is the starting point of the claim of scientificity, in all philosophies of science. Because "universal" concepts are not found in the senses, and the proposition obtained by induction is not found in the senses for this reason. Despite this, it is obvious that accepting induction, which means making a general judgment about all objects, the criterion of scientificity in the natural sciences, which is kept within the limits of observability, manifests itself as a contradiction. In this study, both the types of induction, which is the proof method of the sciences of science, and the rules of contradiction of logic, which is the criterion of truth in social sciences, will be discussed together with their sections on certainty.

Keywords: Scıentıfıcıty, Scıence, Knowledge, Experımentatıon, Contradıctıon

ÜREME BIYOLOJISI AÇISINDAN TARIK SURESI'NIN DEĞERLENDIRILMESI

Prof. Dr. Cengiz YILDIZ
cengiz.yildiz@yalova.edu.tr
ORCID:0000-0002-9166-8836

ÖZET

Kur'anda bir çok surede ve Tarık suresinde geçen önemli kavramlardan olan Nutfe, Alak ve Mudga bir çok tefsirlerde farklı manalar ile yorumlanmış ve özellikle gözle görülemeyen, ancak mikroskopla görülebilen Nutfe konusu bir kısım tartışmaları beraberinde getirmiştir. Maalesef bu tartışmalar veya görüş farklılıkları bazı kötü niyetli insanların elinde zaman zaman ateizme malzeme oluşturabilmiştir. Bu durum bazıları tarafından insanımızın ve gençlerimizde olumsuz etkiler meydana getirmek için kullanılmış ve gelecekte de kullanılmaya çalışılacaktır. Bu nedenle, ayetlerde geçen bu noktaların yani başta Nutfe, Alak ve Mudga kavramlarının modern biyoloji ve embriyoloji çerçevesinde doğru bir netlik kazandırılması oldukça önemlidir. Tarık suresinde mealen geçen;

5.Hangi şeyden yaratıldı, bir düşünsün insan!
6.Yaratıldı fışkırarak dökülen basit bir sudan,
7. Bel ile göğüs bölgesi arasından çıkan.

Kısaca İnsanın hangi şeyden yaratıldığı sorusuna, onun, اَلصُّلْبُ (sulb) ve اَلتَّرَآئِبُ (terâib) arasından çıkan اَلدَّافِقُ (dâfık) bir sudan yaratıldığı belirtilerek cevap verilir. Dökmek ve atmak anlamlarına gelen اَلدِّفْقُ (dıfk) kelimesinden türeyen اَلدَّافِقُ (dâfık), embriyonun oluşumuna başlangıç teşkil eden suyun vasfı olarak "dökülen ve atılan" mânasını taşımaktadır.

Sözlük anlamıyla katı, sert ve şiddetli anlamlarına gelen اَلصُّلْبُ (sulb) kelimesi, daha çok bel ve omurga bölgesine denilir. اَلتَّرَآئِبُ (terâib) ise göğüs, gerdanlık yeri, iki meme arası; iki omuzu ile göğüs arası gibi mânalar taşımaktadır. Aynı zamanda bu bel ile göğüs tanımlamasında, anlık olarak anatomik yeri değişebilen iç organlardan yerine, daima sabit, hareketsiz-sabit iki kemik yani bel omuru ile göğüs kemikleri arası seçilmiştir.

İlk insanın yaratıldığı çamur aşamasını atlarsak, artık her insanın yaratılışı, nutfe'den başlar. Bunların hepsi, birbirinin sinonimi değildir, ayrıntıda farklar vardır. Menî kelimesi, hem nutfe, hem de onu içeren sıvıyı kapsar. Nutfeyle ilgili ayetlerde;

İnsan Suresi 2 Ayet: Doğrusu biz insanı, imtihan etmek için karışık bir nutfeden (erkek ve kadın sularından) yarattık da onu işitici, görücü yaptık. (Döllenmiş Nutfe=Zigot / Embriyo)

Kıyamet Suresi 37 Ayet: O, (döl yatağına) akıtılan meninin içinden bir nutfe (sperm) değil miydi? (Nutfe=Spermatozoon)

Necm suresi 45-46 ayet : Doğrusu, atıldığında meniden (sperm) erkek ve dişiyi, iki çifti yaratan O'dur. (X ve Y kromozomlarına işaret)

Müminun Suresi 13 Ayet : Sonra onu sağlam bir karargâhta nutfe haline getirdik. (Döllenmiş Nutfe=Zigot / Embriyo)

Nutfe kelimesinin neyi ifade ettiğini farklı manalarıyla ve özetle daha iyi anlayabilmek için (sonra onu, oturaklı bir karargahta bir nutfe (tohum) yaptık-Müminun 13, Doğrusu biz insanı, imtihan etmek için karışık bir nutfede (nutfetin emşacin) (erkek ve kadın sularından/hücrelerinden) yarattık da onu işitici, görücü yaptık-İnsan 2, O, atılan bir sudan yaratıldı Tarık 5) ifadeleri Kur'anda yer verilmiştir. Bu ayetler genel olarak etimolojik arapça dil özelliği ve embriyoloji açısından değerlendirdiğimizde Özetle; Nutfe üç farklı çeşit olduğu anlaşılmaktadır: 1- Erkek nutfe: Erkeklik bezi olan husye'nin salgıladığı menî sıvısı içinde bulunan spermlerden biridir. 2- Dişil nutfe: Kadın yumurtalığının ayda bir salgıladığı yumurtacıktır. 3- Emşâc nutfe: Sperm ile yumurtanın döllendiği, bölündüğü, hareket halindeki ve 6. gün sonunda ana rahmine yapıştığı zamana kadar geçen sürede döllenmiş nutfeye-embriyoya verilen isimdir. Gelişimin 6. gününden sonraki Rahme yapışıp, asılıp kan emip rahmin derinliğine gömüldüğü, damarlaştığı dönem ALAK (O insanı rahim duvarına tutunan aşılanmış bir hücreden yarattı -Alak 2), ve ayetteki gibi bir çiğnem et parçasına dönüştüğü ve sonra önce kemik ve sonra üzerinde kasların geliştiği MUDGA ('Sonra o nutfeyi bir alaka olarak yarattık, sonra o alakayı bir mudga olarak yarattık, sonra bu mudgayı birtakım kemikler hâlinde yarattık, sonra bu kemiklere bir et giydirdik. Sonra onu başka bir yaratılışla insan olarak meydana getirdik- Müminin 14) dönemleriyle bu kavramlar özetlenebilir.

BIYOLOJININ İDEOLOJIYE KURBAN EDILMESI: EVRIM TEORISININ BILIMSEL VE TEOLOJIK TAHLILI

SACRIFICING BIOLOGY TO IDEOLOGY: A SCIENTIFIC AND THEOLOGICAL ANALYSIS OF THE THEORY OF EVOLUTION

Dr. İhsan Şenocak

ÖZET

İnsanlığın yaşadığı krizlerin temelinde, aklın çağın hâkim anlayışına teslim olması yatmaktadır. Bu teslimiyetin en bariz örneği, cansız varlıklar tek hücreli organizmaları dahi oluşturamazken, bütün canlılığın cansız maddeden türediği iddiasıdır. Eserimizde ortaya koyduğumuz temel iddia şudur: Evrim, bilimsel verilerden ziyade ateizmin "Allah yaratmadıysa canlılar nasıl oluştu?" sorusuna cevap verebilmek için uydurduğu ve inanç haline getirdiği ideolojik bir dogmadır. Bu tebliğde, evrim teorisinin tarihsel köklerini, bilimsel tutarsızlıklarını ve İslâm inancı ile olan temel çelişkilerini inceleyerek, teorinin bilimsel bir hakikat değil, bir aldatmaca olduğunu delilleriyle sunacağız.

1. Tarihsel Çerçeve ve Bilimsellik İddiasının Çöküşü Evrim fikri Darwin ile başlamamış, kökleri Antik Yunan filozoflarına, canlıların sudan ve balıktan türediğini iddia eden Anaksimandros'a kadar uzanmaktadır. Darwin, türlerin ayrı ayrı yaratıldığı inancını yıkarak ateizmin yolunu açmıştır. Ancak Darwin, doğal seleksiyon hipotezini ortaya attığında elinde bunu kanıtlayan hiçbir deneysel veri yoktu. Cemal Yıldırım ve Yves Delage gibi evrimci isimlerin itiraflarıyla sabittir ki, evrim kanıtlanmış bir yasa değil, kendisine "iman edilmesi" beklenen bir ilhamdır. Bilimsel delil bulunamayınca, "Nebraska Adamı" (bir domuz dişi) ve "Piltdown Adamı" (insan kafatası ile orangutan çenesinin birleşimi) gibi sahtekarlıklara başvurulmuştur.

2. Mikro ve Makro Evrim Ayrımı Eserimizde, tür içinde gerçekleşen küçük değişikliklerin (mikro evrim) mümkün olduğunu, ancak bunun bir türün başka bir türe dönüşmesi (makro evrim) anlamına gelmediğini vurguladık.

- Doğal Seçilim Yanılgısı: Çevre şartları bir canlıyı başka bir türe dönüştüremez; şartlar karpuzu elma yapamaz.
- Mutasyonun Yıkıcılığı: Mutasyonlar genetik yapıda bozulmalara yol açar ve genellikle zararlıdır; yapıcı mutasyon yoktur. Meyve sinekleri üzerinde yapılan deneylerde, radyasyonla oluşturulan mutasyonlar sinekleri bozmuş ancak onları başka bir türe dönüştürememiştir.

ABSTRACT

The fundamental basis of the crises facing humanity lies in the capitulation of the intellect to the dominant zeitgeist. The most conspicuous example of this surrender is the assertion that all life originated from inanimate matter, despite the fact that non-living entities cannot generate even a single-celled organism. The central thesis posited in this work is as follows: Evolution is not a conclusion derived from scientific data, but rather an ideological dogma fabricated and sanctified by atheism to answer the question, "How did life originate if not created by God?" In this paper, we present evidence demonstrating that the theory is not a scientific truth but a deception by examining its historical roots, scientific inconsistencies, and fundamental contradictions with Islamic belief.

1. Historical Framework and the Demise of the Claim to Scientificity

The concept of evolution did not originate with Darwin; its roots extend to Ancient Greek philosophers, specifically Anaximander, who claimed that living beings originated from water and fish. Darwin paved the way for atheism by dismantling the belief that species were created separately. However, when Darwin proposed the hypothesis of natural selection, he possessed no empirical data to substantiate it. As admitted by evolutionist figures such as Cemal Yıldırım and Yves Delage, evolution is not a proven law but an inspiration requiring "faith.", Upon the failure to find scientific evidence, proponents resorted to frauds such as "Nebraska Man" (constructed from a pig's tooth) and "Piltdown Man" (a combination of a human skull and an orangutan jaw),.

2. Conceptual Framework: The Distinction Between Micro and Macro Evolution

In this work, we emphasize that while minor changes within a species (micro-evolution) are possible, this does not imply the transformation of one species into another (macro-evolution),.

- The Natural Selection Fallacy: Environmental conditions cannot transform an organism into a different species; conditions cannot turn a watermelon into an apple.
- The Destructiveness of Mutation: Mutations cause deterioration in the genetic structure and are generally deleterious; there is no such thing as a constructive mutation. In experiments conducted on fruit flies (Drosophila), radiation-induced mutations impaired the flies but failed to transform them into a different species,.

BIYOLOJININ İDEOLOJIYE KURBAN EDILMESI: EVRIM TEORISININ BILIMSEL VE TEOLOJIK TAHLILI

SACRIFICING BIOLOGY TO IDEOLOGY: A SCIENTIFIC AND THEOLOGICAL ANALYSIS OF THE THEORY OF EVOLUTION

3. Adaptasyon ve Epigenetik Mekanizmalar Evrimcilerin "evrim" olarak sunduğu değişimlerin aslında "adaptasyon" ve "epigenetik" süreçler olduğunu ortaya koyduk. Canlılarda görülen değişimler (ten renginin koyulaşması vb.), genetik yapının değişmesi değil, mevcut genetik kodun işleyişinin çevreye uyum sağlamasıdır. Örneğin mağara balıklarının gözlerinin körelmesi bir evrim değil, o ortamda göze ihtiyaç duyulmadığı için ilgili genlerin pasif hale gelmesi ve enerjinin diğer duyulara aktarılmasıdır; bu durum planlı bir yaratılışın delilidir.

4. Evrimin Sözde Kanıtlarının Tahlili Evrim teorisine dayanak olarak gösterilen hususların bilimsel geçerliliği olmadığını şu başlıklarla inceledik:

Yapısal Benzerlikler (Homoloji): Canlılar arasındaki yapısal benzerlikler, ortak atadan geldiklerini değil, yaratıcılarının tek olduğunu ve aynı kudret kalemiyle yaratıldıklarını gösterir.

Fosiller ve Ara Geçiş Formları: Darwin'in iddia ettiği kademeli geçişi gösteren fosiller bulunamamıştır. Aksine, "Kambriyen Patlaması" ile canlı türleri aniden ve mükemmel formlarda ortaya çıkmıştır. Archaeopteryx gibi ara form iddiaları ise manipülasyon ürünüdür.

Körelmiş Organlar: İnsanda işlevsiz olduğu iddia edilen organların (bademcik, apandisit vb.) aslında savunma sistemi gibi görevleri olduğu tıbben kanıtlanmıştır.

5. İslâm ve Evrim: Teistik Evrim Çıkmazı Bazı Müslümanların savunduğu, evrimi Allah'ın yaratma metodu olarak kabul eden "Teistik Evrim" görüşünün İslâm inancı ile bağdaşmadığını delilleriyle sunduk.

Ortak Ata Reddiyesi: Kur'ân, insanı "ortak ata" tezine dâhil etmeyi reddeder. Hz. Âdem, evrimsel bir süreçle değil, topraktan bizzat yaratılmıştır. Hz. İsa'nın babasız yaratılışı ile Hz. Âdem'in hem annesiz hem babasız yaratılışı arasında Kur'ân'da bir kıyas vardır; eğer Âdem'in bir atası olsaydı bu kıyas geçersiz olurdu.

İnsansı Varlıklar İddiası: "İnsan Sûresi"ndeki "üzerinden bir zaman geçmedi mi?" ayeti, insansı varlıklara değil, Hz. Âdem'in çamurdan yaratılıp ruh üfleninceye kadar geçen süresine veya ceninin evrelerine işaret eder.

Anahtar Kelimeler: Evrim, Yaratılış, Doğal Seçilim, Teistik Evrim, Hz. Âdem, İdeoloji.

3. Adaptation and Epigenetic Mechanisms
We have demonstrated that the changes presented by evolutionists as "evolution" are, in fact, "adaptation" and "epigenetic" processes. Changes observed in living organisms (e.g., darkening of skin tone) are not alterations of the genetic structure, but the regulation of the existing genetic code to adapt to the environment. For instance, the loss of sight in cavefish is not evolution; rather, it is the deactivation of relevant genes due to the lack of need for sight in that environment, allowing energy to be redirected to other senses. This phenomenon is evidence of a planned creation,.

4. Analysis of the So-Called Evidences of Evolution We examined the lack of scientific validity regarding the pillars of evolutionary theory under the following headings:

Structural Similarities (Homology): Structural similarities between organisms indicate not a common ancestor, but that the Creator is One and that they were created by the same "Pen of Power." This is analogous to the stylistic similarities found in different books by the same author. Fossils and Transitional Forms: The gradual transition claimed by Darwin is absent from the fossil record. Conversely, with the "Cambrian Explosion," species appeared suddenly and in perfect forms,. Claims regarding transitional forms, such as Archaeopteryx, are products of manipulation.

Vestigial Organs: It has been medically proven that organs claimed to be functionless in humans (tonsils, appendix, etc.) actually serve functions such as immune defense. The appendix functions as the "tonsil of the intestine."

5. Islam and Evolution: The Impasse of Theistic Evolution We presented evidence that the "Theistic Evolution" perspective, advocated by some Muslims who accept evolution as God's method of creation, is incompatible with Islamic belief. Rejection of Common Ancestry: The Qur'an rejects the inclusion of humans in the "common ancestor" thesis. Prophet Adam was created directly from soil, not through an evolutionary process. The Qur'an draws a comparison between the creation of Jesus (Isa) without a father and the creation of Adam without either a mother or a father; if Adam had an ancestor, this comparison would be invalid.

The Claim of Hominids: The verse in Surah Al-Insan, "Has there not been a time..." refers not to humanoid beings, but to the period between Adam's creation from clay and the breathing of the soul, or to the stages of the fetus.

The Story of Cain and Abel (Habil and Qabil): When Qabil killed his brother Habil and did not know what to do with the corpse, he learned from a crow. This indicates that there were no other humans or humanoid beings living before them, and that they did not descend from a common ancestor.

Keywords: Evolution, Creation, Natural Selection, Theistic Evolution, Prophet Adam, Ideology.

UZAYLI ZİYARETÇİLERİN BAKIŞ AÇISI VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

ALIEN VISITORS' PERSPECTIVE AND ITS IMPLICATIONS

Şener DİLEK
Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: snrdilek@gmail.com

ÖZET

Bu sunumda, ateist kafanın hakikate karşı kör dünyasını, sağır kulaklarını ve karanlık ruhunu çok daha net bir biçimde gözlere göstermek gayesiyle "temsil metodu" içerisinde "hikâye dili" kullanılmıştır. Süleymaniye Camisi'ne uzaydan inen iki farklı ziyaretçi grubunun bakış açıları tasvir edilmektedir. Birinci grup, Süleymaniye'nin görkem ve ihtişamı, tenasüp ve estetiği karşısında hayran oldular. Bu muazzam ve muhteşem sanat eserini kimin yaptığını çok merak ettiler. İkinci grup da karşılarında Süleymaniye Camisi'ni görünce şaşırdılar. Ama bu yaratıklar, ne garip ki, Süleymaniye'nin ustasının kim olduğunu hiç merak etmediler! Sadece ve sadece Süleymaniye'nin çini ve nakışlarına, taş ve duvarlarına, malzeme ve maddelerine ilgi gösterdiler. Temsili hikâyemizde; birinciler, Süleymaniye'ye "mânâ-yı harfî" ile baktılar. Eserden müessire, fiilden faile yöneldiler. Sanatın arkasında sanatkârı gördüler. Mimar Sinan'ın ilmindeki derinliği, ruhundaki güzelliği temaşa ettiler. O bakışta Süleymaniye bir ayna oldu. O aynada Sinan göründü, Sinan bilindi, Sinan okundu. Temsili hikâyemizde ikinciler, Süleymaniye'ye "mânâ-yı ismî" ile baktılar. Süleymaniye'nin sadece nitelik, vasıf ve özelliklerini incelediler. Detaylara indiler. Ama bu incelemede, eseri sanatkârından kopardılar. Mimar Sinan'ı devre dışı bıraktılar. S sanatkâra bakamadılar. Süleymaniye'nin yapılış gaye ve maksadını- bilerek veya bilmeyerek- örttüler, gizlediler. Unuttular, unutturdular. Evet, bugün bütün islam âleminde az-çok, büyük-küçük yaşanan sıkıntılar ve sancıların altında yatan gerçek şudur: Eğitim ve öğretim süreçlerinde dersler, galiben materyalist bir kafa, seküler bir anlayışla verilmekte, mana-yı ismi ile açıklanan meseleler gençlerin dimağ ve kalplerinde dehşetli uçurumlar, yıkılış, tükeniş ve bitişlere yol açmaktadır. Altını çizerek tekrar ve tekrar ifade edelim: Gençleri bu asrın dehşetli küfür ve küfranından, lakaytlık ve laubalilikten kurtarmanın yol ve yordamı, çaresi umum eğitim ve öğretim müesseslerinde, derslerin "mana-yı harfi" gözlüğü ile okutulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Süleymaniye, Mânâ-yı Harfî,Mânâ-yı İsmi, Bakış Açısı, Ders Kitapları

ABSTRACT

This presentation uses the "story language" within the "representational method" to more clearly reveal the atheist mindset's blindness to truth, its deaf ears, and its dark soul. The perspectives of two different groups of creatures descending from space onto the Süleymaniye Mosque are depicted.The first group was awed by the majesty and splendor of the Süleymaniye Mosque, its harmony and aesthetics. They were deeply curious about who made this magnificent and magnificent work of art. The second group was surprised to see the Süleymaniye Mosque before them. But, strangely enough, these creatures showed no interest in the maker of the Süleymaniye Mosque! They were solely interested in the Süleymaniye's tiles and inlays, its stones and walls, and its materials and substances. In our representative story: The first looked at the Süleymaniye with its "literal meaning." They moved from the work to the effect, from the action to the doer. They saw the artist behind the art. They contemplated the depth of Mimar Sinan's knowledge and the beauty of his soul. At that glance, the Süleymaniye became a mirror. Sinan appeared in that mirror, Sinan was known, Sinan was read. In our allegorical story, the second looked at the Süleymaniye with its "nominal meaning." They examined only the qualities, characteristics, and features of the Süleymaniye. They delved into the details. But in this examination, they separated the work from its artist. They excluded Mimar Sinan. They failed to look at the artist from the art. They covered up and concealed—knowingly or unknowingly—the purpose and aim behind the Süleymaniye's construction. They forgot, and made others forget. Yes, the underlying truth behind the difficulties and pains experienced throughout the Islamic world today, whether large or small, is this: In education and training, lessons are taught with a predominantly materialist mindset and a secular understanding, and issues explained through the meaning of the word are causing terrifying chasms, collapse, exhaustion, and demise in the minds and hearts of young people. Let us emphasize this again and again: The way, method, and remedy to save young people from this century's horrific blasphemy and infidelity, indifference, and indifference is to teach lessons in public educational institutions through the lens of the "literal meaning."

Keywords: Süleymaniye, Literal Meaning, Letter Meaning, Name Meaning, Perspective, Textbooks

KARBONİK ANHİDRAZ (YAŞAMIN GÖRÜNMEZ KATALİZÖRÜ)

CARBONIC ANHYDRASE (LİFE'S INVISIBLE CATALYST)

Şükrü Beydemir
Prof. Dr., Anadolu Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
e-mail:sukrubeydemir@anadolu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3667-6902

ÖZET

Enzim kavramı biyokimya dünyasında yakından tanınmasıyla birlikte genel olarak insanlar arasında çok da farkında olunmayan önemli bir alemdir. Aslında eski zamanlarda bu yana insan kendisi için hayati önemi olan her şeyi derinlemesine bilmek ister. Hatta tarihte insanların kendisi için büyük önemi olan tahta kaşığına bile o kadar önem verdiği ve bir an bile yanından ayırmadan üzerinde taşıdığı bilinmektedir. Fakat bu insan, nasıl nefes alıp verdiğini, nasıl konuştuğunu, kolunu nasıl kaldırıp indirdiğini, hücrelerinin nasıl fonksiyon gördüğünü anlamayı, bütün dünyayı ilgilendiren bir ekonomik hareketi merak ettiği kadar dahi merak etmemiştir. Neden? Çünkü bu hadiseleri sanki kendiliğinde oluyormuş ve olmak zorundaymış gibi düşünmüştür. Halbuki canlıda en basit reaksiyondan tutun en karmaşık tepkimeye kadar tüm olaylar enzimler tarafından katalizlenmektedir. Çünkü canlının beklemeye tahammülü yoktur. Tüm fizyolojik olaylar aynı anda ve birlikte senkronize bir şekilde ilerlemesi gerekmektedir. İşte insanın hayatını devam ettirebilmesi için en temel fizyolojik hareketi solunumdur. Öyle ki sağlıklı bir insan 24 saatte yaklaşık 25000 kez nefes alıp vermektedir. Birkaç dakika aldığı nefesi geri veremezse hayatı tehlikeye girmiş veya sonlanmış olacaktır. İşte karbonik anhidraz enzimi başta solunum için mükemmel bir tasarım harikası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelime: Enzimatik kataliz, Karbonik Anhidraz, Solunum.

ABSTRACT

Although the concept of enzyme is well known in the world of biochemistry, it is an important concept that is generally not widely recognized among people. In fact, since ancient times, people have wanted to know in depth everything that is vital to them. It is even known that throughout history, people placed so much importance on their wooden spoons that they carried them around without taking them off their person for even a moment. But this person has never been as curious about how he breathes, how he speaks, how he raises and lowers his arm, how his cells function, as he is about an economic movement that concerns the whole world. Why? Because he thought of these events as if they were happening on their own and had to happen. However, in living things, all reactions, from the simplest to the most complex, are catalyzed by enzymes. Because living things have no patience for waiting. All physiological events must proceed simultaneously and synchronously. The most basic physiological movement for a person to continue his life is breathing. So much so that a healthy person breathes approximately 25,000 times in 24 hours. If he cannot breathe out again for a few minutes, his life will be in danger or even end. Here, the carbonic anhydrase enzyme appears as a marvel of perfect design, especially for respiration.

Key words: Enzymatic catalysis, Carbonic Anhydrase, Respiration,

BOŞLUKLARIN TEORİSİ: BİLİMSEL VERİLER IŞIĞINDA EVRİMCİ PARADİGMANIN SORGULANMASI

THE THEORY OF GAPS: QUESTIONING THE EVOLUTIONARY PARADIGM IN LIGHT OF SCIENTIFIC DATA

Kasım TAKIM
Doç. Dr., Harran Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: kasimtakim@harran.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4631-1982

ÖZET

Yıllardır biz inananlara, bilimin henüz açıklayamadığı alanlara, yani "boşluklara" bir yaratıcı yerleştirdiğimiz ithamı yöneltilir. Kitabımızda ortaya koyduğumuz ve temelini savunduğumuz iddia ise şudur: Bu durumun tam tersi geçerlidir. Asıl ateizm ve onun bilim dünyasındaki felsefi kılıfı olan materyalist evrim paradigması, bir "Boşluklar Teorisi" üzerine kuruludur. Kitabımızda bu paradigmanın, yaratıcıyı reddetme ön kabulüyle, bilimdeki ve mantıktaki "bilgi boşluklarına" nasıl sığındığını, bu boşlukları nasıl çarpıttığını veya üzerini nasıl örttüğünü 10 temel başlık altında detaylıca inceledik. Burada sadece 5 tanesini vermekle yetineceğiz.

1. Felsefi ve Mantıksal Boşluklar: Her şeyden önce, evrimci paradigma felsefi bir Mantıksal Boşluk üzerine kuruludur. Aristo'nun dört temel nedeninden (Maddi, Formel, Fail, Gayesel) sadece ilk ikisine odaklanan indirgemeci bir yaklaşımı benimser. "Fail Neden" (Kim yaptı?) ve "Gayesel Neden" (Ne amaçla yaptı?) sorularını bilinçli olarak boş bırakır. Kitabımızda bu boşluğun Tanrısal Boşluk olduğunu ve bu boşluğa kör, bilinçsiz, amaçsız bir sözde-fail yerleştirdiklerini gösteriyoruz: "Doğal Seçilim". Dawkins'in "doğanın kör saatçisi" derken bile, "yarasa radarının mühendisi hayranlıktan serseme döndürecek bir başarıya eriştiğini" söylemesi, bu bilinçsiz kavrama nasıl bilinçli bir "mühendislik" ve "başarı" atfettiklerini gösteren bariz bir çelişkidir. Ayrıca, Epistemolojik Boşluktan, yani bilimin doğasının bilinmemesinden faydalanırlar. Bilim "eleştireldir", her teori çürütülebilir. Ancak evrimi eleştirdiğiniz an, "bilim dışılıkla" yaftalanırsınız. Bu, bilimin değil, dogmanın yöntemidir.

ABSTRACT

For years, we believers have faced the accusation that we place a creator in the areas that science has not yet explained—namely, the "gaps." The claim we present and defend in our book is this: The exact opposite of this situation is true. It is actually atheism, and its philosophical guise in the world of science—the materialist evolutionary paradigm—that is built upon a "Theory of Gaps." In our book, we have examined in detail, under 10 main headings, how this paradigm, with its preconception of rejecting the creator, takes refuge in the "knowledge gaps" in science and logic, how it distorts these gaps, or how it covers them up. We will suffice with providing only 5 of them here.

1. Philosophical and Logical Gaps: First and foremost, the evolutionary paradigm is built upon a philosophical Logical Gap. It adopts a reductionist approach that focuses only on the first two of Aristotle's four fundamental causes (Material, Formal, Efficient, Final). It deliberately leaves the "Efficient Cause" (Who made it?) and "Final Cause" (For what purpose was it made?) questions blank. In our book, we show that this gap is the Divine Gap, and that they place a blind, unconscious, purposeless pseudo-agent into this gap: "Natural Selection." Even as Dawkins speaks of the "blind watchmaker of nature," his statement that "the bat's radar achieved a success that would leave an engineer dumbfounded with admiration" is a blatant contradiction, showing how they attribute conscious "engineering" and "success" to this unconscious concept. Furthermore, they take advantage of the Epistemological Gap, that is, the ignorance of the nature of science. Science is "critical"; every theory can be refuted. However, the moment you criticize evolution, you are labeled as "unscientific." This is the method of dogma, not science.

BOŞLUKLARIN TEORİSİ: BİLİMSEL VERİLER IŞIĞINDA EVRİMCİ PARADİGMANIN SORGULANMASI

THE THEORY OF GAPS: QUESTIONING THE EVOLUTIONARY PARADIGM IN LIGHT OF SCIENTIFIC DATA

2. Bilgi Boşlukları ve Sözde Kanıtların Çöküşü: Kitabımızda, evrimin "ikonları" olarak sunulan pek çok argümanın, o dönemdeki "bilgi boşlukları" üzerine nasıl inşa edildiğini ve bilimin ilerlemesiyle nasıl çöktüğünü gösterdik. Miller-Urey Deneyi Yanılgısı: Kimyasal evrimin en büyük "kanıtı" olarak sunulan bu deney, tamamen bir "bilgi boşluğu" üzerine kuruluydu. İlkel atmosferin metan (CH4) ve amonyak (NH3) içerdiği varsayılmıştı. Oysa bugün jeokimyacılar, ilkel atmosferin bu gazları içermediğini, aksine CO2 ve N2 (yani oksitleyici gazlar) içerdiğini söylüyor. Bu atmosferde organik madde yapımı imkânsızdır. Filogenetik Ağaç Hipotezinin Çöküşü: "Ortak Ata" hipotezi, tüm canlıları gösteren tutarlı bir "Hayat Ağacı" öngörüyordu. Kitabımızda gösteriyoruz ki, bu ağaç çökmüştür. Morfolojik (görünüşe dayalı) ağaç ile moleküler (gene dayalı) ağaç birbiriyle çelişmektedir. Daha da kötüsü, farklı genlere (örn. sitokrom-b vs. mikro RNA) baktığınızda bambaşka akrabalık ilişkileri çıkmaktadır. Bilim insanları artık bunun bir "ağaç" değil, çok orijinli yaşamı ima eden bir "çalılık" (bush) modeline benzediğini kabul etmektedir. Endosimbiyotik Teori Sorgulaması: Mitokondrinin "yutulmuş bir bakteri" olduğu iddiası, hücre biyolojisindeki "bilgi boşluğuna" dayanıyordu. Kitabımızda bunun imkânsızlığını şöyle açıklıyoruz: Mitokondri, iddia edildiği gibi bağımsız bir varlık olamaz. Çalışması için gereken proteinlerin %90'ından fazlası (yaklaşık 1000 farklı protein) hücre çekirdeğindeki DNA'da kodlanmakta, sitoplazmada üretilip mitokondriye taşınmaktadır. Bu bir bağımlılık değil, "indirgenemez" bir birlikteliktir.

2. Gaps in Knowledge and the Collapse of Pseudo-Evidence: In our book, we have shown how many arguments presented as "icons" of evolution were built upon the "knowledge gaps" of that time and how they collapsed as science progressed. The Miller-Urey Experiment Fallacy: This experiment, presented as the greatest "proof" of chemical evolution, was built entirely on a "knowledge gap." It was assumed that the primitive atmosphere contained methane (CH4) and ammonia (NH3). Yet today, geochemists state that the primitive atmosphere did not contain these gases, but rather CO2 and N2 (i.e., oxidizing gases). The formation of organic matter is impossible in such an atmosphere. The Collapse of the Phylogenetic Tree Hypothesis: The "Common Ancestor" hypothesis predicted a coherent "Tree of Life" showing all living things. We show in our book that this tree has collapsed. The morphological (appearance-based) tree and the molecular (gene-based) tree contradict each other. Worse still, when you look at different genes (e.g., cytochrome-b vs. microRNA), completely different relationships emerge. Scientists now accept that it is not a "tree" but resembles a "bush" model, implying a multi-origin of life. Questioning the Endosymbiotic Theory: The claim that the mitochondrion is a "swallowed bacterium" was based on a "knowledge gap" in cell biology. In our book, we explain its impossibility as follows: The mitochondrion cannot be an independent entity as claimed. More than 90% of the proteins (approximately 1000 different proteins) required for it to function are encoded in the DNA of the cell nucleus, produced in the cytoplasm, and transported to the mitochondrion. This is not dependency, but an "irreducible" unity.

BOŞLUKLARIN TEORİSİ: BİLİMSEL VERİLER IŞIĞINDA EVRİMCİ PARADİGMANIN SORGULANMASI

THE THEORY OF GAPS: QUESTIONING THE EVOLUTIONARY PARADIGM IN LIGHT OF SCIENTIFIC DATA

3. Gözlemsel ve Tanımsal Boşluklar: "Körelmiş Organ" iddiası, "Gözlemsel Boşluğun" en meşhur örneğidir. Mantık şuydu: "Bir organın işlevini gözlemleyemiyorsak, o organ işlevsizdir". Kitabımızda apendiksin, timus bezinin, epifiz bezinin ve bademciklerin nasıl hayati bağışıklık ve hormonal görevleri olduğunu detaylıca ortaya koyduk. "Kuyruk sokumu" kemiğinin kuyruktan kalmadığını, omurgayı destekleyen ve pelvik kasları (örn. dışkılamayı kontrol eden) tutan zorunlu bir yapı olduğunu gösterdik. "Balina ayakları" denilen kemiklerin omurgaya bağlı olmadığını, dolayısıyla "ayak" olmadığını; aksine çiftleşme sırasında tutunmayı sağlayan hayati bir üreme organı parçası olduğunu belirttik. İşlevleri anlaşıldıkça, bu kez "Tanım Boşluğu" yarattılar: "Körelmiş organ işlevsiz demek değil, asıl işlevini yapamayan organdır". Bu, bilimin değil, ideolojik ısrarın yöntemidir.

4. Kavramsal Boşluklar ve Mekanizmaların Çarpıtılması: Kitabımızda evrim diye sunulan olguların aslında evrim olmadığını, "Kavramsal Boşluk" üzerine kurulu olduğunu gösterdik. Adaptasyon vs. Epigenetik: Gözlenen değişimler (İspinoz gagası, ten rengi) rastgele mutasyonla olmaz. Modern bilim (Epigenetik) gösterdi ki, bu değişimler genetik kodun (DNA'nın) değişmesiyle değil, mevcut genetik kodun ifadesinin (çalışma miktarının) çevresel şartlara göre ayarlanmasıyla olur. Bu, "Doğal Seçilim" değil, önceden programlanmış bir "Güdümlü Seçilim"dir. ERV'ler (Endojen Retrovirüsler): Ortak ata kanıtı olarak sunuldu. Kitabımızda bunun çürüdüğünü anlatıyoruz. ERV yerleşimi rastgele değil, "hotspots" (sıcak kavşaklar) denilen bölgelere oluyor. İnsan ve şempanzede olmayan ortak ERV'ler (PTERV1) ve insan LTR dizilerinin şempanzeye göre çok daha "genç" olması, ortak ata fikrini zayıflatmaktadır. "Çöp DNA" (Junk DNA): "İnsan-Şempanze %98.7 benzer" iddiası, genomun sadece %2'lik (exone) kısmını esas alan bir "bilgi boşluğu" idi. Genomun %98'ine "çöp" dediler. Oysa kitabımızda bu "çöp" sanılan kısımların, genleri yöneten asıl "kontrol merkezi" ve türler arası farkın ana kaynağı olduğunu vurguladık.

3. Observational and Definitional Gaps: The "Vestigial Organ" claim is the most famous example of the "Observational Gap." The logic was: "If we cannot observe the function of an organ, that organ is non-functional." In our book, we have laid out in detail how the appendix, thymus gland, pineal gland, and tonsils have vital immune and hormonal functions. We showed that the "coccyx" (tailbone) bone is not a remnant of a tail, but a necessary structure that supports the spine and anchors pelvic muscles (e.g., those controlling defecation). We stated that the bones called "whale legs" are not connected to the spine, thus are not "legs"; but are, on the contrary, vital reproductive organ components that provide grip during mating. As their functions were understood, this time they created a "Definitional Gap": "A vestigial organ doesn't mean non-functional, it means an organ that cannot perform its original function." This is the method of ideological insistence, not science.

4. Conceptual Gaps and the Distortion of Mechanisms: In our book, we showed that the phenomena presented as evolution are not actually evolution, but are based on a "Conceptual Gap." Adaptation vs. Epigenetics: Observed changes (finch beaks, skin color) do not occur through random mutation. Modern science (Epigenetics) has shown that these changes occur not by changing the genetic code (DNA), but by adjusting the expression (working amount) of the existing genetic code according to environmental conditions. This is not "Natural Selection," but a pre-programmed "Guided Selection." ERVs (Endogenous Retroviruses): These were presented as proof of a common ancestor. We explain in our book that this has been refuted. ERV insertion is not random, but occurs in regions called "hotspots." The existence of common ERVs (PTERV1) not found in humans and chimpanzees, and the fact that human LTR sequences are much "younger" than chimpanzee's, weakens the idea of a common ancestor. Junk DNA: The "Human-Chimpanzee 98.7% similar" claim was a "knowledge gap" based on only the 2% (exonic) part of the genome. They called 98% of the genome "junk." However, in our book, we emphasized that these parts thought to be "junk" are actually the main "control center" managing the genes and the primary source of inter-species differences.

BOŞLUKLARIN TEORİSİ: BİLİMSEL VERİLER IŞIĞINDA EVRİMCİ PARADİGMANIN SORGULANMASI

THE THEORY OF GAPS: QUESTIONING THE EVOLUTIONARY PARADIGM IN LIGHT OF SCIENTIFIC DATA

5. Matematiksel ve Zamansal Boşluklar (İmkânsızlığın Savunusu): Son olarak, bu paradigmanın sığındığı "milyonlarca yıl", Matematiksel ve Zamansal Boşluktur. Matematiksel İmkânsızlık: Kitabımızda yaptığımız hesaplamada, 580 amino asitlik Keratin proteininin rastgele oluşma ihtimalinin 1/10^691, en basit E. coli DNA'sının rastgele oluşma ihtimalinin 1/10^2.769.200 olduğunu gösterdik. Matematikçiler 1/10^50 sonrasını "imkânsız" kabul ederken, bu sayılara inanmak, bilimsel değil, felsefi bir imandır. Biyokimyasal Kararsızlık: Laboratuvar tecrübemle sabittir ki (Fe+2 örneği), biyomoleküller kararsızdır. Milyonlarca yıl bekleyemezler. Deneysel Başarısızlık: Kitabımızda Lenski'nin 100 yılı aşan E. coli deneyine de değindik. 80.000'den fazla nesil sonra bile ortaya yeni bir tür çıkmadı; sadece E. coli'nin sitrat kullanma (zaten potansiyeli olan) adaptasyonu görüldü. Bu, türleşmenin değil, adaptasyonun sınırlarının kanıtıdır. Sonuç ve Pozitif Delillerimiz:Kitabımızda sadece eleştiri yapmakla kalmıyor, pozitif delillerimizi de sunuyoruz: İndirgenemez Karmaşıklık: Canlılık "Ya Hep Ya Hiç" kuralıyla çalışır. Kitabımızda, DNA'sız protein, proteinsiz DNA olamayacağını (DNA-Protein Paradoksu) ve Fotosentez ile Solunumun birbirini bekleyemeyeceğini anlattık. Bu sistemler kademeli evrimleşemez. Homokiralite: Yaşamın, tesadüfi süreçlerin üreteceği %50-%50 karışımın (rasemik karışım) aksine, sadece "sol elli" (L) amino asitleri ve "sağ elli" (D) şekerleri kullanması, matematiksel olarak tesadüfü reddeden, bilinçli bir "tercihin" imzasıdır. Sonuç olarak, "Boşlukların Teorisi" ile göstermeye çalıştığımız şey şudur: Bilim ilerledikçe ve bu boşluklar doldukça, karşımıza tesadüf ve amaçsızlık değil, aksine matematiksel bir kesinlik, indirgenemez bir karmaşıklık ve muazzam bir "Tasarım" çıkmaktadır.

Anahtar kelimeler: Evrim, Boşluklar, Tasarım, Epistemoloji, Teori, Hipotez

5. Mathematical and Temporal Gaps (The Defense of Impossibility): Finally, the "millions of years" this paradigm takes refuge in is a Mathematical and Temporal Gap. Mathematical Impossibility: In our book, we showed in our calculation that the probability of the random formation of a 580-amino-acid Keratin protein is 1/10 691, and the probability of the random formation of the simplest E. coli DNA is 1/10 2,769,200. While mathematicians consider anything beyond 1/10 50 as "impossible," believing in these numbers is not scientific, but a philosophical faith. Biochemical Instability: It is established by my laboratory experience (Fe+2 example) that biomolecules are unstable. They cannot wait for millions of years. Experimental Failure: In our book, we also touched upon Lenski's E. coli experiment, which spans over 100 years. Even after more than 80,000 generations, no new species emerged; only an adaptation for E. coli to use citrate (which it already had the potential for) was observed. This is proof not of speciation, but of the limits of adaptation. Conclusion and Our Positive Evidence: In our book, we do not just criticize; we also present our positive evidence: Irreducible Complexity: Life operates on an "All or Nothing" principle. In our book, we explained that there can be no protein without DNA, and no DNA without protein (the DNA-Protein Paradox), and that Photosynthesis and Respiration could not have waited for each other. These systems cannot evolve gradually. Homochirality: The fact that life, contrary to the 50%-50% mixture (racemic mixture) that random processes would produce, uses only "left-handed" (L) amino acids and "right-handed" (D) sugars, is the signature of a conscious "choice" that mathematically refutes chance. In conclusion, what we have tried to show with the "Theory of Gaps" is this: As science progresses and these gaps are filled, what emerges is not chance and purposelessness, but, on the contrary, a mathematical certainty, an irreducible complexity, and a magnificent "Design."

Keywords: Evolution, Gaps, Design, Epistemology, Theory, Hypothesis

ÇOCUKLARA YARATILIŞ HAKİKATİNİ ANLATMADA ETKİLİ BİR YÖNTEM: ANİMASYON VE 5D YÖNTEMİ SENTEZİ

AN EFFECTIVE METHOD FOR EXPLAINING THE TRUTH OF CREATION TO CHILDREN: A SYNTHESIS OF ANIMATION AND THE 5D METHOD

Abdulhak Halim ULAŞ
Prof. Dr. Atatürk Üniversitesi, Türkçe Bölümü
e-mail: halimulas@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9452-1554

ÖZET

Modern eğitim sistemleri, fen bilimlerini sıklıkla materyalist ve seküler bir paradigma içinde sunmakta; bu durum, öğrencilerin kâinatı ve varoluşu anlamlandırma süreçlerinde manevi ve varoluşsal bir boşluk yaşamalarına neden olabilmektedir. Özellikle soyut düşünme becerileri henüz gelişmekte olan çocuklar için "yaratılış" gibi metafiziksel ve soyut hakikatlerin kavranması zorlaşmaktadır. Bu bildiri, çocuklara yaratılış hakikatini ve kâinattaki ilahi sanatı anlatmada, görsel bir araç olan animasyon ile pedagojik bir çerçeve sunan 5D Düşünme Modeli'nin entegrasyonunu teorik bir yöntem olarak önermektedir. Bu çalışmada önerilen modelin ilk bileşeni olan animasyon, çocukların dikkatini çeken, soyut kavramları somutlaştıran ve mikro/makro âlemdeki karmaşık tasarımları görsel olarak keşfetmeyi sağlayan güçlü bir pedagojik araç olarak ele alınmaktadır. İkinci bileşen olan 5D Düşünme Modeli ise, bilgiyi "hikmet" boyutuyla ele alan, varlığı bir "kitap" olarak okumayı hedefleyen manevi ve akli bir köprü kurar. Bu entegre yaklaşım, modelin beş aşaması üzerinden ilerler: Keşfetme: Animasyonlar aracılığıyla çocuğun doğadaki (örn. bir kuşun kanadı, bir hücrenin yapısı) hayret uyandırıcı tasarımı fark etmesi. Karşılaştırma: Gördüğü bu tasarımı, insanın ürettiği teknolojiyle kıyaslaması. Sorgulama: Bu üstün tasarımın tesadüfen olup olamayacağını aklen sorgulaması. Bağ Kurma: Gözlemlenen sanat, ilim ve kudretin ardındaki Yaratıcı'nın (Allah'ın) sıfatları ve isimleriyle bağ kurması (hikmet boyutu). Şükretme: Keşfettiği bu anlam ve sanata karşı minnettarlık ve takdir hissi geliştirmesi.Sonuç olarak, animasyonun görsel gücü ile 5D Düşünme Modeli'nin sorgulayıcı ve anlam odaklı yapısının birleştirilmesi, çocukların yaratılış hakikatini sadece niceliksel bir bilgi olarak değil, aynı zamanda varoluşsal bir anlam ve değer olarak içselleştirmelerini sağlayan etkili ve bütüncül bir değerler eğitimi yaklaşımı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 5D Düşünme Modeli, Yaratılış, Değerler Eğitimi, Fen Bilimleri Öğretimi, Animasyon, Hikmet.

ABSTRACT

Modern education systems often present the natural sciences within a materialistic and secular paradigm; this can cause students to experience a spiritual and existential void in their processes of understanding the universe and existence. Especially for children whose abstract thinking skills are still developing, it is difficult to grasp metaphysical and abstract truths such as "creation." This paper proposes, as a theoretical method, the integration of animation, a visual tool, with the 5D Thinking Model, which provides a pedagogical framework, to explain the truth of creation and divine art in the universe to children.Animation, the first component of the model proposed in this study, is considered a powerful pedagogical tool that captures children's attention, concretizes abstract concepts, and enables the visual exploration of complex designs in the micro/macro universe. The second component, the 5D Thinking Model, establishes a spiritual and intellectual bridge that approaches knowledge through the dimension of "wisdom" and aims to read existence as a "book." This integrated approach progresses through the model's five stages: Discovery: Recognizing the astonishing design in nature (e.g., a bird's wing, the structure of a cell) through animations. Comparison: Comparing this observed design with technology produced by humans. Questioning: Intellectually questioning whether this superior design could be accidental. Making Connections: Connecting the observed art, science, and power to the attributes and names of the Creator (Allah) (the dimension of wisdom). Giving Thanks: Developing a sense of gratitude and appreciation for this meaning and art they have discovered. In conclusion, combining the visual power of animation with the questioning and meaning-focused structure of the 5D Thinking Model provides an effective and holistic values education approach that enables children to internalize the truth of creation not only as quantitative knowledge but also as an existential meaning and value.

Keywords: 5D Thinking Model, Creation, Values Education, Science Teaching, Animation, Wisdom.

DERS MÜFREDATLARININ KRİTİĞİ VE YARATILIŞ

BİLGİ İNŞASINDA BAĞLAM SORUNU: BLOOM TAKSONOMİSİ İLE 5D MODELİ KARŞILAŞTIRMASI

CONTEXT PROBLEM IN THE KNOWLEDGE CONSTRUCTION PROCESS: COMPARISON OF BLOOM'S TAXONOMY AND 5D MODELS

Rasim TÖSTEN
Prof. Dr., Siirt Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
e-mail: rasimtosten@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5135-7286

ÖZET

Eğitim hedeflerine ulaşmak, öğrencilerin öğretim sonucunda ne öğrenmelerini beklediğimiz veya amaçladığımıza dair ifadeleri açıklamak, bu anlamda değerlendirme yapabilmek adına sınıflandırmalara ihtiyaç duyulmuştur. Yirminci yüzyılın sonlarından itibaren dünyadaki eğitimcilerin uygulamalarını ve felsefelerini etkilemiş olan Amerikalı bir eğitim psikoloğu Benjamin Samuel Bloom, eğitim aktiviteleri ve sonuçları üzerinde kapsamlı araştırmalar yapmıştır. Özellikle zihinsel inşa sürecine dair ortaya koyduğu taksonomi değerlendirmenin ötesinde bir anlam bulmuştur. Birçok eğitimci Bloom'un ortaya koyduğu taksonomiyi davranış sınıflamalarında referans almış ve tatbik etmiştir. Ancak Bloom'un ortaya koyduğu modeli uzamsal olarak değerlendirdiğimizde açıklanmamış, gündem dışı tutulmuş, bir bakıma karanlık unsurlarının da olduğu söylenebilir. Teoriler ve modeller, içinde bulunduğu paradigmanın gölgesinde gelişir. Gerçeği ve bilgiyi kendi içinde açıklamaya çalışır. Bu araştırmada dahaca yeni olduğunu düşündüğümüz 5D düşünme modelinde yer alan basamaklar ile Bloom'un taksonomisindeki basamakların karşılaştırması yapılacaktır. 5D düşünme modeli bilginin inşa sürecini bütüncül bir bakışla ele almakta ve madde ile mana arasındaki ilişkileri birlikte değerlendirmektedir. 5D modeli evrenin bilimsel keşfinden anlam ve karakter dersleri çıkararak daha zengin bir gerçeklik algısı ortaya koymaktadır. Modelde, birbiriyle ilişkili beş basamak vardır: Analitik, Analojik, Eleştirel, Meditatif ve Ahlaki düşünme. Bu çalışmada Bloom'un taksonomisi ile 5D modelindeki taksonominin benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konacak, ayrıştığı yerler üzerinde değerlendirmelerde bulunulacaktır. Bilişsel yapının anlaşılmasına ve eğitim etkililiğinin arttırılmasına ışık tutacağını düşündüğümüz bu çalışmanın yeni bir perspektif sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bloom Taksonomisi, 5D Düşünme modeli, Bilgi İnşası

ABSTRACT

Classifications were needed to achieve educational goals, to explain what we expect or aim for students to learn as a result of teaching, and to make evaluations in this sense. Since the late twentieth century, Benjamin Samuel Bloom, an American educational psychologist who has influenced the practices and philosophies of educators worldwide, has conducted extensive research on educational activities and outcomes. His taxonomy, particularly regarding the mental construction process, has found meaning beyond evaluation. Many educators have referenced and applied Bloom's taxonomy in their behavioral classifications. However, when we consider Bloom's model spatially, we can say that it contains unexplained, marginalized, and, in a sense, obscure elements. Theories and models develop under the shadow of the paradigm they are embedded in. They attempt to explain reality and knowledge within themselves. This research will compare the stages of Bloom's taxonomy with the stages of the 5D thinking model, which we consider to be more recent. The 5D thinking model addresses the knowledge construction process from a holistic perspective and considers the relationships between matter and meaning together. The 5D model offers a richer perception of reality by drawing lessons about meaning and character from the scientific exploration of the universe. The model comprises five interrelated stages: Analytical, Analogical, Critical, Meditative, and Moral Thinking. In this study, the similarities and differences between Bloom's taxonomy and the taxonomy in the 5D model will be revealed and evaluations will be made on the points where they differ. We believe this study will offer a new perspective, illuminating the understanding of cognitive structure and enhancing educational effectiveness.

Keywords: Bloom Taxonomy, 5D Thinking Model, Knowledge Construction

EĞİTİMSEL NÖROBİLİM PERSPEKTİFİNDEN İNSANIN MEKÂN VE ZAMAN ALGISI İLE ANLAM ARAYIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATİONSHİP BETWEEN HUMAN PERCEPTION OF SPACE AND TIME AND THE SEARCH FOR MEANING FROM THE PERSPECTIVE OF EDUCATIONAL NEUROSCIENCE

Bilal DUMAN
Prof. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
E-posta: bduman@mu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1282-8425

Mehmet ESİT
Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
E-posta: mehmetesit48@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-5564-782X

ÖZET

İnsanın kendisi mikro düzeyde evrenin kendisi de makro düzeyde bir mekândır. Mekânın yaşanılan kısmına da zaman denir. Öncelikle insan kendi mekanını keşfetmeli ve anlam yüklemelidir. Bütün filozoflar önce kendilerini keşfetmişlerdir. Günümüzde modern yaşam pratikleri, mekânı salt işlevsellik ve tüketime indirgeyerek, bireylerde mekânın ardındaki düzen, estetik, anlam, anlama ve amaçlılığı fark etme yeteneğini köreltmektedir. Böylelikle, "anlam arayışı doğuştandır" beynin temel öğrenme ilkesinin eğitim-öğretim sistemlerinde kullanılmaması ve işlevselleştirilmemesi, genç nesillerde anlam arayışını zorlaştırmaktadır. İnsan, sadece fiziksel bir çevrede bulunmakla kalmaz, aynı zamanda bu çevreyi duyusal, bilişsel, duygusal ve kültürel süzgeçlerden geçirerek anlamlandırır. Enfomratik çağında insan enformatik cahaleti yaşamaktadır. Enformatik bilginin koşullanması yüzünden bilgin anlam arayışı da yüzeysel kalabilmektedir. Her şeyi bildiğini zanneden insan, bunun yanında pek çok şeyi anlamlandırmaktan yoksun kalabilmektedir. Bu yoksunluk enformatik cehalete neden olabilmektedir. Çünkü dört duvar arasına sıkıştırılarak yalnızlaştırılan, sanal gerçeklikle baş başa kalan insan doğanın mekânsal seyr-ü seferini kaçırmaktadır. Halbuki doğa en kapsamlı bilimsel bir arenadır. Doğanın mekânı sistemli matematiksel yapının göstergesidir. Bilimin temel ilham kaynağı doğanın işleyişidir. Doğanın mekânsal gözlemini ve zamanın hissiyatını algılayamadığından dolayı insan, bilimsel gözlem ve zamansal araştırmaları yapamamaktadır. Mekânın sırrını, güzelliğini çözemeyen ve fark edemeyen insan, anlam arayışında hem bilimsel hem de duygusal-değersel yoksunluk yaşamaktadır. Oysaki bir mekân olan doğa kendi mana ve görevini icra etmektedir. Geleneksel eğitim ortamları, mekânın sunduğu derinlikli deneyimleri göz ardı ederek, öğrencilerin kendi kimliklerini ve yaşam amaçlarını keşfetme yolculuğunda önemli bir potansiyeli kullanmamaktadır.

ABSTRACT

The human being itself is a space at the micro level, and the universe itself is a space at the macro level. The experienced part of space is called time. First and foremost, humans must discover their own space and ascribe it meaning. All philosophers have first discovered themselves. Today's modern living practices, by reducing space to mere functionality and consumption, blunt individuals' ability to recognize the order, aesthetics, meaning, comprehension, and purposefulness behind space. Thus, the failure to utilize and functionalize the brain's fundamental learning principle of "the search for meaning is innate" in education and training systems hinders the search for meaning in younger generations. In the age of information technology, humans experience information ignorance. Due to the conditioning of informatics, a scholar's search for meaning can remain superficial. People who believe they know everything can also be deprived of making sense of many things. This deprivation can lead to informatics ignorance. Because humans are isolated, confined within four walls, and left alone with virtual reality, they miss the spatial journey of nature. Yet, nature is the most comprehensive scientific arena. The space of nature is a manifestation of systematic mathematical structure. The fundamental inspiration for science is the functioning of nature. Because they cannot perceive nature's spatial observation and the sensation of time, humans are unable to conduct scientific observations and temporal research. Unable to unravel and recognize the secrets and beauty of space, humans experience both scientific and emotional-value-based deprivation in their search for meaning. Yet, nature, as a place, fulfills its own meaning and function. Traditional educational environments, by ignoring the profound experiences offered by space, fail to tap into the significant potential of students' journeys of self-discovery and life purpose.

BIY-25-042

EĞİTİMSEL NÖROBİLİM PERSPEKTİFİNDEN İNSANIN MEKÂN VE ZAMAN ALGISI İLE ANLAM ARAYIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATİONSHİP BETWEEN HUMAN PERCEPTION OF SPACE AND TIME AND THE SEARCH FOR MEANING FROM THE PERSPECTIVE OF EDUCATIONAL NEUROSCIENCE

Bireyin mekânla kurduğu ilişki ne kadar yüzeysel kalırsa, varoluşsal sorularına bulduğu cevaplar da o denli sığ olabilmektedir. Bu anlamlandırma süreci, bireyin varoluşsal anlam arayışında kritik bir rol oynamaktadır. Bu çalışmada eğitimsel nörobilim perspektifinden insanın temel varoluşsal çabası olan "anlam arayışı" ile çevresini deneyimleme biçimi olan "mekân ve zaman algısı " arasındaki derin ve karmaşık ilişki incelenmektedir. Bu çerçevede, çalışmada; "İnsanın anlam arayışına etki eden faktörleri nelerdir?", "Mekânı ve zamanı nasıl tanımlamamız gerekiyor?", " "Mekân ve zaman algısının yaratanı tanıma ve fark edilmesine neler etki etmektedir?" sorularına cevaplar aranmaktadır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi tekniği esas alınarak tasarlanmış bir betimsel (tarama) çalışmadır. Veri toplama sürecinde; ulusal ve uluslararası bilimsel yayınlar (makaleler, kitaplar, dergiler) taranmış, özellikle son beş yılda yayımlanmış nörobilim alanındaki bilimsel makalelere odaklanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Zaman algısı, mekân algısı, anlam arayışı, nörobilim

The more superficial an individual's relationship with space remains, the more superficial the answers they find to their existential questions can be. This process of meaning-making plays a critical role in an individual's search for existential meaning. This study examines the deep and complex relationship between the "search for meaning," a fundamental human existential struggle, and the "perception of space and time," the way they experience their environment, from the perspective of educational neuroscience. Within this framework, the study seeks answers to the questions: "What factors influence a person's search for meaning?", "How should we define space and time?", and "What influences the perception of space and time on recognizing and realizing the Creator?" The research is a descriptive (survey) study designed using document analysis, a qualitative research approach. During the data collection process, national and international scientific publications (articles, books, journals) were reviewed, focusing particularly on scientific articles in the field of neuroscience published within the last five years.

Keywords: Perception of time, perception of space, search for meaning, neuroscience

DEĞERLER EĞİTİMİNDE GELENEKSEL YÖNTEMLERDEN BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMA: 5D DÜŞÜNME MODELİ

FROM TRADITIONAL METHODS TO A HOLISTIC APPROACH IN VALUES EDUCATION: THE 5D THINKING MODEL

Bünyamin HAN
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: bunyaminhan@gmail.com.
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0204-5686

Cihat YAŞAROĞLU
Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: cihat.yasaroglu@inonu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org /000-0002-9574-1789

ÖZET

Bu çalışmada değerler eğitiminin en yaygın teknikleri olan telkin (preaching), aktarım (teaching) ve edinim (acquisition) ele alınmakta ve bu yaklaşımların güçlü ve sınırlı yönleri tartışılmaktadır. Değerler eğitiminde bu tekniklerin uygun kullanımları olmakla birlikte geleneksel telkin yöntemi, öğrenciyi pasif bir alıcı konumuna indirgerken; aktarım yöntemi değerlerin bilişsel düzeyde öğrenilmesini sağlamakta ancak kalıcı davranış değişiklikleri oluşturmakta yetersiz kalmaktadır. Buna karşılık, edinim yaklaşımı öğrencinin aktif katılımına, yaşantısına ve sorgulama süreçlerine dayalı olarak değerlerin içselleştirilmesine imkân tanımaktadır. Değerler eğitiminde edinim tekniğini kullanan 5D Düşünme Modeli, değerler eğitimine bütüncül ve yenilikçi bir perspektif kazandırmaktadır. Model, öğrencilerin yalnızca bilgi düzeyinde kalmayıp, değerleri çok boyutlu biçimde keşfetmelerine, anlamlandırmalarına ve yaşamlarına entegre etmelerine olanak sunmaktadır. Kâinat okuryazarlığı becerisini merkeze alan bu yaklaşım, öğrencilerin akademik bilgi ile ahlaki ve manevi gelişimlerini bir arada destekleyen bütüncül bir öğrenme süreci ortaya koymaktadır. Çalışmanın temel bulgusu, değerler eğitiminin yalnızca telkin veya aktarım yoluyla değil, edinim temelli bir anlayışla ve 5D Düşünme Modeli gibi bütüncül yaklaşımlar aracılığıyla yürütülmesinin daha etkili ve kalıcı sonuçlar doğurduğudur.

Anahtar Kelimeler: Değerler, Değer eğitimi, Karakter eğitimi, 5D Düşünme Modeli

ABSTRACT

This study examines values education through the lens of three main techniques: preaching, teaching, and acquisition. While the traditional preaching method positions students as passive recipients and the teaching method emphasizes cognitive understanding without ensuring lasting behavioral change, the acquisition approach enables students to internalize values through active participation, lived experiences, and critical inquiry. In this regard, the 5D Thinking Model offers a holistic and innovative perspective on values education. The model encourages students to go beyond surface-level knowledge, to discover and interpret values multidimensionally, and to integrate them into their lives. Centered on the concept of “cosmos literacy,” the 5D approach fosters both academic learning and moral-spiritual development in a unified process. The main finding highlights that values education is more effective and sustainable when implemented through acquisition-based approaches and comprehensive models such as 5D Thinking, rather than relying solely on preaching or teaching techniques.

Keywords: Values, Values education, Character education, 5D Thinking Model

BIY-25-065

5D MODELİ ÖĞRETMEN EĞİTİMLERİ: UYGULAMA VE KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

5D THINKING MODEL TEACHER TRAININGS: IMPLEMENTATION AND PARTICIPANT PERSPECTIVES

Hayrullah DOĞRUEL
Öğr. Gör. Dicle Üniversitesi, Ergani MYO
e-mail: hayrullah.dogruel@dicle.edu.tr
ORCID: http://orcid.org/0000-0002-6069-517X

Bünyamin HAN
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Eğitim Bilimleri Bölümü,
e-mail: bunyaminhan@gmail.com.
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0204-5686

ÖZET

Bu çalışma, 5D Düşünme Modelinin öğretmen eğitimleri kapsamında uygulanmasını ve katılımcı görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Eğitimler Yalova, Diyarbakır (2 eğitim), Muş ve Erzurum'da iki gün süreyle gerçekleştirilmiştir. Program, 5D modelinin felsefesi, uygulama esasları, örnek kitap ve materyallerin tanıtımı ile ders uygulama etkinliklerini kapsamaktadır. Eğitimi başarıyla tamamlayan katılımcılara sertifika verilmiştir. Eğitim sonrası öğretmen görüşleri, nitel araştırma kapsamında içerik analizi tekniği ile değerlendirilmiştir. Bulgular, katılımcıların 5D modeliyle ilgili kazanımlarını, modelin sınıf ortamında uygulanabilirliğini ve öğretim süreçlerine katkılarını ortaya koymaktadır. Sonuçlar, 5D modelinin öğretmenlerin pedagojik yaklaşımlarını desteklediğini ve öğrencilerin çok boyutlu düşünme becerilerini geliştirmeye katkı sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: 5D Düşünme Modeli, öğretmen eğitimi, içerik analizi, pedagojik uygulama, nitel araştırma

ABSTRACT

This study aims to examine the implementation of the 5D Thinking Model in teacher trainings and to explore participant perspectives. The trainings were conducted in Yalova, Diyarbakır (2 sessions), Muş, and Erzurum, each lasting two days. The program included the philosophy of the 5D model, its implementation principles, introduction of sample books and materials, and classroom practice activities. Participants who successfully completed the training were awarded certificates. Post-training teacher feedback was analyzed using qualitative content analysis. The findings reveal participants' learning outcomes, the applicability of the model in classroom settings, and its contributions to teaching processes. Results indicate that the 5D model supports teachers' pedagogical approaches and fosters the development of students' multidimensional thinking skills.

Keywords: 5D Thinking Model, teacher training, content analysis, pedagogical practice, qualitative research

BIY-25-062

5D MODELİ VE FENOMENOLOJİK TECRÜBİ BİLGİ: DENEY VE GÖZLEMİN DIŞINDA BİLGİ KAYNAKLARI

THE 5D THINKING MODEL AND PHENOMENOLOGICAL EXPERIENTIAL KNOWLEDGE: SOURCES OF KNOWLEDGE BEYOND EXPERIMENT AND OBSERVATION

Zakir ELÇİÇEK
Doç. Dr., Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: zakir.elcicek@dicle.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4469-2243

Bünyamin HAN
Doç. Dr. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: bunyaminhan@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0204-5686

Ahmet Kasım SEZGİN
Dr. Öğr. Üyesi., Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: kasim.sezgin@dicle.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2365-2784

ÖZET

Geleneksel bilimsel paradigma, bilginin temel kaynağını deney ve gözlem yoluyla elde edilen, nesnel olarak test edilebilir verilerle sınırlandırmaktadır. Bu yaklaşım, bilginin yalnızca beş duyu organı aracılığıyla edinilen verilere dayanabileceği varsayımına dayanmaktadır. Oysa bilgi, insanın duyusal algısının ötesinde, yaşantısal ve tecrübi süreçlerle de inşa edilebilmektedir. 5D Düşünme Modeli, bilgi edinme sürecini yalnızca gözleme dayalı bir süreç olarak değil, insanın öznel deneyimlerini, sezgilerini ve farkındalıklarını da kapsayan bütüncül bir yapı olarak ele almaktadır. Model, fenomenolojik yaklaşım çerçevesinde bireyin yaşantısından doğan tecrübeyi geçerli bir bilgi kaynağı olarak kabul eder. Bu çalışmada, mevcut bilimsel paradigmada baskın olan deneysel-ampirik bilgi anlayışına eleştirel bir bakış sunularak, 5D Modeli bağlamında fenomenolojik tecrübi bilginin bilgi edinme sürecindeki yeri ve önemi tartışılmaktadır. Araştırma, bilginin yalnızca gözlem ve deneyle değil, insanın varoluşsal deneyimiyle de üretilebileceğini ortaya koyarak bilgi felsefesine alternatif bir perspektif sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 5D Düşünme Modeli, fenomenoloji, tecrübi bilgi, bilgi felsefesi, bilgi kaynakları

ABSTRACT

The traditional scientific paradigm confines the source of valid knowledge to what can be empirically tested through experiment and observation. This view assumes that knowledge is derived exclusively from data obtained via the five senses. However, knowledge can also be constructed through experiential and lived processes that transcend sensory perception. The 5D Thinking Model conceptualizes knowledge acquisition not merely as an observational process but as a holistic one encompassing human experience, intuition, and awareness. Within this framework, phenomenological experience-knowledge derived from one's lived reality—is recognized as an equally valid and powerful source of understanding. This study critically examines the dominance of the experimental-empirical paradigm in contemporary science and discusses the epistemological significance of phenomenological experiential knowledge as proposed in the 5D Model. By emphasizing the cognitive value of personal experience, the study presents an alternative perspective to conventional epistemology, suggesting that genuine knowledge emerges not only through observation and experimentation but also through the reflective experience of existence.

Keywords: 5D Thinking Model, phenomenology, experiential knowledge, epistemology, alternative sources of knowledge, scientific paradigm

EĞİTİMDE AÇIK ERİŞİMİN ÖNEMİ VE İYİ VATANDAŞ OLABİLMEK
THE ROLE OF OPEN ACCESS IN EDUCATION FOR FOSTERING GOOD CITIZENSHIP

Mehmet ÇAKMAKKAYA
Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi
e-mail: cakmakkaya@aku.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9031-3830

ÖZET

Bu araştırma, Yaratıcının insanlara yüklediği "oku" emrinin nasıl uygulanması gerektiği üzerinde çalışılmıştır. Esnek olmayan, eleştirel düşüncenin bastırılması, standartlaştırılmış müfredatlar yoluyla sadece insanlarda olan tekâmül sırrını göremeyen ve kullanılan eğitim modelini "kitle imha silahına" dönüştüren bir sistemin içerisindeyiz. Günümüz modern sistemleri; bireyleri pasifleştirerek, inovasyon fikrini öldürerek ve entelektüel bağımlılık yaratarak, toplumun düşünsel çeşitliliğini yok eden bir mekanizma haline getirebilmektedir. Bu durum, eğitimin özgürleştirici potansiyelinin aksine, bir sosyal kontrol aracı olarak kullanılabilir olmasını öne çıkarmaktadır. Toplumsal yapıyı bozan bu soruna radikal bir çözüm olarak eğitim sisteminde "açık erişimin" yaygınlaştırılması gerekliliğini öne çıkarmaktadır. Açık erişim; toplumu oluşturan her bireyin bilgiye ücretsiz, sınırsız ve şeffaf bir şekilde ulaşabilmesinin sağlanması ilkesiyle, eğitimin toplum üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiyi ve entelektüel tahribatı tersine çevirebilecek bir panzehir işlevi görebilecektir. Çünkü her bir insan yaratılıştan özel cihazlarla donatılmıştır. Bu cihazların tekâmülü bilgiye olan erişimin tekelleşmesi kırılarak, eleştirel düşünceyi besleyecektir. Bununla birlikte bireylere özerk öğrenme imkânları sunarak, eğitimi özgürleştirici bir sürece doğru dönüştürecektir. Sonuç olarak, açık erişimin yaygınlaşmasını sağlamak, eğitimin bir "kitle imha silahı" olarak araç sallaştırılmasına karşı en etkili direnç noktalarından biridir. Bu sayede bireylerin fıtratlarını göz önüne alınarak iyi insan yetiştirmek, iyi vatandaş yetiştirmek, herkesin elinden geleninin en iyisinin yapılmasını hedeflemek olmalıdır. Bu hedefler halen işler vaziyettedir. Bilginin demokratikleşmesi, yalnızca akademik bir mesele değil, aynı zamanda toplumsal özgürlüğün ve insani potansiyelin gerçekleşmesi için verilen eleştirel düşünmek için nasıl bir zihinsel disiplin geliştirmeliyiz sorusunun bir mücadelesidir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Açık Erişim, Eleştirel Pedagoji, Bilginin Demokratikleşmesi, Kitle İmha Silahı

ABSTRACT

This research examines how the divine command to "read" (or "recite"), bestowed upon humanity by the Creator, should be implemented. We find ourselves within a system that is inflexible, suppresses critical thinking, and, through standardized curricula, fails to recognize and nurture the unique potential for growth and improvement inherent in human beings, thereby transforming the educational model into a "weapon of mass destruction." Contemporary modern systems can become a mechanism that erases intellectual diversity in society by rendering individuals passive, stifling innovation, and fostering intellectual dependency. This situation highlights how education, contrary to its liberating potential, can be used as a tool for social control. As a radical solution to this problem, which disrupts the social fabric, the research emphasizes the necessity of widespread "open access" in the education system. Open access, based on the principle of ensuring that every member of society can access knowledge freely, without restrictions, and transparently, can function as an antidote capable of reversing the negative impact and intellectual devastation caused by education on society. This is because every human is born equipped with unique innate faculties. The development of these faculties will be nurtured by breaking the monopoly on access to information, thereby fostering critical thought. Furthermore, by offering individuals autonomous learning opportunities, it will transform education into a liberating process. In conclusion, promoting the widespread adoption of open access is one of the most effective points of resistance against the instrumentalization of education as a "weapon of mass destruction." Through this, the goal should be to cultivate good individuals and good citizens by considering their inherent nature (fıtrat), aiming for everyone to achieve their personal best. These goals remain valid and urgent. The democratization of knowledge is not merely an academic issue but also a struggle for a crucial question: what kind of mental discipline must we develop for critical thinking, which is essential for societal freedom and the realization of human potential?

Keywords: Education, Open Access, Critical Pedagogy, Democratization of Knowledge, Weapon of Mass Destruction

BİLİMDEKİ SEKÜLER İDEOLOJİYE ALTERNATİF BİR BAKIŞ: 5D DÜŞÜNME MODELİ İLE BÜTÜNCÜL BİLGİ ANLAYIŞI

AN ALTERNATİVE PERSPECTIVE ON SECULAR IDEOLOGY IN SCIENCE: A HOLISTIC UNDERSTANDING OF KNOWLEDGE THROUGH THE 5D THINKING MODEL

Bünyamin HAN
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: bunyaminhan@gmail.com.
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0204-5686

Ahmet Kasım SEZGİN
Dr. Öğr. Üyesi., Dicle Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: kasim.sezgin@dicle.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/ORCID: 0000-0003-2365-2784

Özet

Bu çalışma, bilim ve eğitimde hâkim olan seküler ideolojiyi sorgulayarak, alternatif bir bilgi ve eğitim yaklaşımı olan 5D Düşünme Modelini incelemektedir. Günümüz bilim ve eğitim anlayışı, bilginin yalnızca gözlem ve deney yoluyla elde edilebileceğini savunan ve varlığı sadece maddi yapısı itibariyle ele alan seküler bir paradigma çerçevesinde şekillenmektedir. Bu yaklaşım varlığın manevi, metafizik ve subjektif boyutlarını göz ardı ederek bilginin çok boyutlu mahiyetini göz ardı etmektedir. Bazı bilim felsefecileri bilginin paradigmalara, inanç sistemlerine ve tarihsel süreçlere bağlı olduğunu ifade ederek bu seküler dogmalara itiraz edilmesi gerektiğini savunmaktadırlar. Bu bağlamda 5D Düşünme Modeli, bilginin elde edilmesinde yalnızca gözlemlenebilir deneysel verilere değil, aynı zamanda sezgilere, fenomenolojik deneyimlere, kıyaslamaya ve mantıksal çıkarımlarla akıl yürütmeye de yer veren çok boyutlu bir yaklaşım sunmaktadır. Model, eğitim sürecinde Keşfetme, Karşılaştırma, Sorgulama, Bağ kurma ve Takdir etme aşamalarıyla öğrencilerin hem rasyonel hem de manevi yönlerini geliştirerek daha bütüncül bir öğrenme ve bilgi anlayışı sağlamayı hedefler. Sonuç olarak, 5D Modeli, seküler paradigmanın dar bakış açısını aşarak bilim ve eğitimde insanın entelektüel, manevi ve ahlaki boyutlarını bütünleştiren kapsayıcı bir yaklaşım önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel bilgi, Sekülerizm, 5D Modeli, bütüncül bilgi

ABSTRACT

This study examines the dominance of secular ideology in science and education and introduces the 5D Thinking Model as an alternative approach to knowledge and learning. Contemporary scientific and educational paradigms are largely based on the secular assumption that knowledge can only be obtained through observation and experimentation. This perspective neglects spiritual, metaphysical, and subjective dimensions, limiting the multidimensional nature of knowledge. Critiques by some philosophers of science demonstrate that knowledge is dependent on paradigms, belief systems, and historical contexts, challenging secular dogmas. The 5D Thinking Model offers a multidimensional approach, emphasizing not only empirical data but also intuition, phenomenological experience, comparison, and logical reasoning as valid pathways to understanding reality. Through its stages—Explore, Compare, Question, Connect, and Appreciate—the model cultivates both rational and spiritual dimensions of learners, fostering a more holistic understanding of science and education. In conclusion, the 5D Thinking Model transcends the narrow framework of secular paradigms by integrating intellectual, ethical, and spiritual dimensions, promoting a more comprehensive and human-centered approach to knowledge and learning.

Keywords: Scientific Knowledge, Secularism, 5D Model, Holistic Knowledge

DİNİ İLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ

KUR'AN'DA DOĞA YASALARI VE CANSIZ VARLIKLAR: YARATILIŞIN SESSİZ ŞAHİTLERİ

LAWS OF NATURE AND INANIMATE THINGS IN THE QUR'AN: SILENT WITNESSES OF CREATION

Fatih ÇELİKEL
Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, (Uzman Öğretmen), Tefsir
e-mail: fatihce81@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5301-3046

ÖZET

Kur'ân'a göre kâinattaki düzen yaratıcının varlığının ve kudretinin başlıca delillerinden biridir. Kâinattaki câri düzenin arkasında Cenâb-ı Hakk'ın iradesi ve kudreti yer almakta; bulut, rüzgâr gibi tüm cansız varlıklar, O'nun emrine ve Allah'ın kâinata koyduğu ilâhî kanunlara boyun eğmektedir. Kur'ân'da taş, toprak ve dağlar fiziksel nesneler olmaktan öte yaratılışın sürekliliğinin, Allah'ın kudretinin, azametinin sembolleri olarak tasvir edilir (Bakara 2/74; Hac 22/18). Kâinatta tabiî olgular arasında gerçekleşen düzenli ve devamlı ilişki biçimleri bilimsel literatürde doğa yasaları olarak isimlendirilir. Günümüzde geçerliliğini sürdüren bilimsel paradigmaya (Newtoncu bilim anlayışı) göre bu yasalar değişmez ve zorunludur. Cansız varlıklar herhangi bir gaye olmaksızın birbirleriyle düzenli biçimde etkileşime giren fiziksel varlıklardan ibarettir. Bu çalışma, Kur'an'ın doğa yasalarına (sünnetullah) yaklaşımı bağlamında, cansız varlıkların teolojik işlevini ele almayı amaçlamaktadır. Araştırmanın temel konusu ve hedefi, Kur'ân'ın doğa yasaları olarak isimlendirilen olguya yaklaşımı, cansız varlıklara yüklediği teolojik işlev ve bu ikisi arasındaki ilişki ağının tespit edilmesidir. Konuyu tamamlayıcı olması açısından modern bilimin doğa yasalarını nedensel zorunluluklar olarak kavramsallaştırmasıyla, Kur'an'ın bu yasaları ilahi iradenin tecellisi şeklinde sunması arasındaki gerilim de incelenmiştir. Çalışmada çoğunlukla analiz ve mukayese yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak Kur'ân'ın doğa yasalarıyla ilgili; kâinattaki düzeni ve sürekliliği reddetmeyen; ancak bunu zorunlu mekanik süreçlere değil tamamen ilâhî meşiete ve kudrete dayandıran bir perspektif sunduğu tespit edilmiştir. Bu yaklaşımın determinist-indeterminist yorumlardan ayrışarak üçüncü bir yol şeklinde nitelendirilebileceği görülmüştür. Ayrıca soyut ilâhî kanunların cansız varlıkların itaatiyle görünür hâle geldiği, bu sûretle yaratılışın ve tevhidin somut, sessiz birer şâhidi oldukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'ân, Doğa Yasaları, Varlık, Cansız

ABSTRACT

According to the Qur'an, the order prevailing in the universe is among the foremost proofs of the Creator's existence and omnipotence. Behind the functioning of this cosmic order lies the divine will and power of Allah; all inanimate entities such as clouds and winds submit to His command and to the divine laws He has established within creation. In the Qur'an, stones, soil, and mountains are depicted not merely as physical objects but as symbols of the continuity of creation, the manifestation of divine power, and the majesty of Allah (al-Baqara 2:74; al-Hajj 22:18). In scientific literature, the regular and consistent patterns observed among natural phenomena are referred to as "laws of nature." Within the framework of the modern scientific paradigm—particularly the Newtonian worldview—these laws are conceived as immutable and necessary. In this view, inanimate beings are regarded as physical entities that interact with one another in an orderly fashion, yet devoid of any purpose or divine intent. This study aims to explore the Qur'anic understanding of natural laws (sunnat Allāh) and to analyze the theological function attributed to inanimate beings within this framework. The central focus of the research is to determine how the Qur'an conceptualizes the phenomenon known as "laws of nature," what theological role it assigns to inanimate entities, and how these two dimensions are interrelated. To provide a broader context, the study also examines the tension between the modern scientific conception of natural laws as causal necessities and the Qur'an's presentation of them as manifestations of divine will. The research primarily employs analytical and comparative methods. It concludes that the Qur'an neither denies the order and continuity of the cosmos nor attributes them to autonomous or mechanistic necessity. Rather, it presents them as entirely dependent upon divine volition and power. This Qur'anic outlook represents a distinctive perspective that diverges from both deterministic and indeterministic interpretations—forming, in a sense, a "third way." Furthermore, the study finds that abstract divine laws become perceptible through the obedience of inanimate beings; in this way, the created world serves as a concrete and silent testimony to the continuity of creation and the unity of God.

Keywords: Tafsir, Qurʾān, Laws of Nature, Being, Inanimate

CANLILARIN YARATILIŞLARINDA FERD, VAHİD VE EHAD TECELLİLERİ

MANIFESTATIONS OF THE NAMES FERD, VAHID, AND EHAD IN THE CREATION OF LIVING BEINGS

İrfan TERZİ
Prof. Dr kütahya Dumlupınar ÜNİVERSİTESİ, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi
e-mail: irfan.terzi@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1253-0434

ÖZET

Mekke'de müşrikler Hz Muhammed (S.A.V) Efendimize "Rabbinin Soyunu" anlat demeleri üzerine ihlas süresi nazil olmuştur. İhlas süresini ilk ayetinde "Söyle; O Allah bir tektir (Ehad)" diye buyrulmuştur. Fakat Arapçada Ferd, Vahid isimleri de bir tek anlamında kullanılmaktadır. Ferd ismi Vahid ve Ehad isimlerini de kapsar. İlk önce Ferd, Vahid, Ehad isimlerini ve aralarındaki farkları bilmemiz gerekir. Bir kudsi hadiste de "Ben gizli bir hazine idim; bilinmek istedim, mahlukatı (varlıkları) yarattım" denilir. Bu doğrultuda Allah'ın isimlerini Kâinat'a bakarak anlamaya çalışmalıyız. Ferd isminin tecellisi bakımından kâinata baktığımızda, insanın vücudu gibi kainatın da bir bütün olduğunu görürüz. Her varlığın (Canlı ve cansız) mükemmel nizamda, hassas intizamda uyum içinde yaratıldığını bariz bir şekilde görürüz. Bu da bize her şeyin tek elden yaratıldığını gösterir. Vahid ismi ise dünyamızda bütün işlerin tek elden idare edildiğini, yani; canlıların kainatın dört ana unsuru olan hava, su, toprak ve güneşten istifade etmelerine karşılık bütün canlıların vücut yapılarının altın orana uygun şekilde yaratılmaları Vahid isminin tecellisini gösterir. Her insanın yüzü, sesi, parmak izi, DNA'sı, avuç içi çizgileri, gözündeki retina, iris tabakası vb farklılıkların bulunması ise Ehad isminin bir tecellisidir. Âdem (A.S)'dan bugüne kadar yaratılan ve bundan sonra yaratılacak olan insanların bu farklı özelliklere sahip olacağını biliyoruz. Böylece Allah (C.C)'ın Ehad isminin tecellisi bize açıkça gösterilmektedir. Bu bildiride canlılardaki farklı yaratılışlardan örnekler verilerek bu isimlerin tecellileri açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Canlılar, Ehad, Ferd, Vahid, Yaratılış

ABSTRACT

When the polytheists in Mecca asked Prophet Muhammad (peace be upon him) to describe the lineage of his God, Surah Al-Ikhlas was revealed. In the first verse of this Surah, it is stated: "Say: He is Allah, One (Ehad)." However, in Arabic, the names Ferd and Vahid are also used with the meaning of "one." The name Ferd encompasses both Vahid and Ehad. Therefore, it is necessary first to understand the meanings of these three names and the differences between them. In a sacred hadith, Allah says: "I was a hidden treasure; I loved to be known, so I created creatures." Accordingly, we should strive to comprehend Allah's names by contemplating the universe. Considering the manifestation (tajalli) of the name Ferd, we observe that, just like the human body, the universe is also a complete, harmonious whole. Every being—living or non-living—is created in perfect order and delicate balance, which clearly demonstrates that everything originates from a single Creator. The name Vahid manifests in the fact that all affairs in our world are managed from one source. All living beings benefit from the four basic elements of the universe—air, water, soil, and sunlight—and their bodily structures are formed according to the golden ratio, which reflects the manifestation of the name Vahid. Meanwhile, the differences among individuals—such as faces, voices, fingerprints, DNA, palm lines, retinas, and irises—are manifestations of the name Ehad. From Adam (peace be upon him) until today, and in the future, every human being has and will have unique characteristics. Thus, the manifestation of Allah's name Ehad is clearly visible to us. In this paper, examples of diverse creations among living beings will be presented to illustrate the manifestations of these divine names.

Keywords: Living beings, Ehad, Ferd, Vahid, Creation

KUR'AN'IN YARATILIŞ ANLAYIŞI VE BİLİMLE İLİŞKİSİ

THE QUR'AN'S UNDERSTANDING OF CREATION AND ITS RELATION TO SCIENCE

Mehmet Fatih ÖZEROL
Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
e-mail: fmehmetozerol@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1197-7357

ÖZET

Kur'an, insanlara ve toplumlara ahlakî bir çerçeve sunarak onların hem dünya hem de ahiret mutluluğunu hedefleyen bir kutsal kitaptır. İnsan ve evrenin yaratılışa dair bazı bilgilere yer vermekle birlikte, esas amacı Allah'ın yüceliğini ortaya koymak ve O'nun evrenle sürekli ilişki içinde olduğunu vurgulamaktır. Kur'an'daki yaratılışla ilgili âyetler, doğrudan bilimsel veriler şeklinde değerlendirilmemelidir. İlahî mesajlar kendi bağlamında yorumlandığında modern bilimle çelişmediği görülmektedir. Kur'an'ın amacı bilimsel ayrıntılar sunmak değil; temel ilkeleri belirterek insanı düşünmeye, araştırmaya ve keşfetmeye teşvik etmektir. Bu doğrultuda insan, aklını kullanarak ve gözlemde bulunarak varlığı inceleyecek, yeni bulgulara ulaşacak ve çeşitli teoriler geliştirecektir. Yaratılış âyetlerinin yorumlanması esnasında bilimsel olarak insanın ve diğer canlıların oluşumu bağlamındaki teoriler, bulgular ilk planda dinî açıklamalara tezat oluşturabilir. Ancak bu bizi tedirgin etmemelidir. Nihayetinde evreni yaratıcısı ve Kur'an'ın mesajlarının sahibi aynı varlık yani Allah'tır. Hakikat ise tektir. Âyet ve hadislerde ifade edilen yaratılışa dair bilgiler, bilimsel bilgi gibi değerlendirmemelidir. Dolayısıyla ilahî metinlerdeki ifadeleri bilimsel teorilerin karşısına çıkarıp çatıştırılmamalı; âyetlerin içerdiği anlamlar bilimsel verilerle birlikte, bütüncül bir şekilde değerlendirilmelidir. Çünkü olası çelişkiler veya eksiklikler ilahî metinden değil, insana ait yorumlardan kaynaklanmaktadır. Kur'an'da bulunan "Yeryüzünde gezip dolaşın ve Allah'ın ilk yaratılışı nasıl başlatıp devam ettirdiğini görün." (Ankebût, 20) âyeti, insanı evreni incelemeye ve yaratılışı araştırmaya yönlendirmektedir. Bu ilahî davet doğrultusunda tarih boyunca canlıların oluşumu ve gelişimi üzerine pek çok bilimsel teori ortaya atılmıştır. Önyargılardan uzak, nesnel bir bakış açısıyla yaklaşıldığında bu teorilerin dinin temel hakikatleriyle çelişmediği anlaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Bilim, İnsan, Yaratılış, Evren.

ABSTRACT

The Qur'an is a holy book that provides a moral framework for individuals and societies, aiming for their happiness both in this world and the hereafter. While it includes some information regarding the creation of humankind and the universe, its primary purpose is to manifest the greatness of God and to emphasize His constant relationship with the universe. The verses about creation in the Quran should not be evaluated as direct scientific data. When thk devine mesabesi apre interpreted within their own context, it becomes evident that they do not conflict with modern science. The Qur'an's aim is not to present scientific details but to set out fundamental principles that encourage humans to think, research, and discover. In this regard, human beings apre expected to examine existence through reason and observation, to reach new findings, and to develop various theories. During the interpretation of the creation verses, scientific theories and findings about the origin of human beings and other living creatures may at first seem to contradict religious explanations. However, this should not disturb us. Ultimately, the Creator of the universe and the source of the Qur'an's message is the same being—God. Truth is one. The information regarding creation expressed in the verses and hadiths should not be treated as scientific knowledge. Therefore, the statements in the divine texts should not be set against scientific theories in conflict; rather, the meanings of the verses should be evaluated holistically together with scientific data. For any possible contradictions or shortcomings stem not from the divine text, but from human interpretations. The Qur'an states: "Travel throughout thk earth and observe how Allah began creation and how He will repeat it." (Al-'Ankabūt, 20). This devine call directs humanity to study thk universe and to investigate creation. In line with this invitation, many scientific theories regarding thk origin and development of living beings have been put forward throughout history. When approached with an objective perspective, free from prejudice, it becomes clear that these theories do not conflict with thk fundamental truths of religion. As a result, just as scientific theories are open to change and development, religious interpretations can also be reconsidered in different periods. Error or deficiency in the truth should be sought in human interpretations, not in the divine source.

Keywords: Qur'an, Science, Human, Creation, Universe.

KUR'AN PERSPEKTİFİNDEN İNSAN FITRATI VE BAĞIMLILIK; (LİMAN MODELİ YAKLAŞIMI)

HUMAN NATURE AND ADDICTION FROM THE PERSPECTIVE OF THE QURAN; (LIMAN MODEL APPROACH)

Mustafa UÇAR
Prof. Dr., Iğdır Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
e-mail: mustafaucar3440@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5164-2124

Dr. Hakan Yalman
Liman Ayık Yaşam Derneği, İstanbul

ÖZET

Bu çalışmada; insanın yaratılışına dair, Kur'an'i perspektifi merkeze alarak, fıtratla çelişen bağımlılık eğilimleri ele alınacaktır. Kuran "fıtratullah" kaynaklı insanın ilahi düzene uygun arı ve değiştirilemez bir doğaya sahip olduğunu ifade eder. Kur'an'da Fatiha suresi bu kavramı istikametli (doğru) yol olarak tanımlamaktır. Aynı surede bu yolda olanlar nimetlendirilmiş, buradan ayrılanlar sapmış ve gazaba uğramış olarak tanımlanmıştır. İşarat'ül i'caz isimli eserde bu yolun akıl, gadap ve şehvet gibi kuvvetlerinin vasatı olan iffet şecaat ve hikmet noktasından geçtiği şeklinde tefsir edilmektedir. Bu doğal yapı; düşünme yönelme, güvenme ve anlam arayışı gibi temel eğilimler içerir. Ancak modern çağda, bu fıtri yönelişlerin yerini fıtrata aykırı bağımlılıklar almış birey kendisini dışsal nesnelere, sistemlere veya alışkanlıklara teslim eden bir varlığa dönüşmüştür. Bu bağlamda çalışma, Kur'an merkezli bir çözümleme önerisi olarak "Liman Modeli" ni ortaya koymaktadır. Model, insanı fıtraten güvenli bir sığınak arayan bir model olarak tanımlar. Bu sığınak, fıtrata uygun anlam merkezleriyle inşa edildiğinde birey bütünlüğünü korur; ancak bu arayış sapkın yollara yöneldiğinde bağımlılıklar ortaya çıkar.Madde bağımlılığı, kumar bağımlığı, dijital bağımlılık, bireycilik, tüketim kültürü gibi fıtrata aykırı yönelimler; insanın içsel yapısını tahrip etmektedir. Liman modeli, Kur'an'daki tefekkür, tevekkül, teslimiyet, zikir gibi kavramlarla insanın sağlıklı yönelimlerini açıklarken, bu kavramların zıddı olan bağımlılık türlerini de fıtrat dışı sapmalar olarak tanımlar.Model, bireyin kendi içsel limanına dönebilmesi için Kur 'ani bir rota çizer. Liman Ayık Yaşam Derneği'nde uygulanan 33 Adımda Erteleme ve Dönüşüm ve insani kemalata yükseliş programlarıyla birlikte madde bağımlılığından uzaklaştırdığı bireylerin özlerine ve fıtri hallerini temsil eden saf hissedişlerine dönmelerini, topluma faydalı bir birey olup Rablerinin hoşnut olduğu kullar haline gelmeleri hedeflenmektedir. Bu tebliğde; 1) Kur'an 'da insan fıtratı ve bağımlılığın karşıtlığı incelenerek, 2) Liman modeli ile fıtrata uygun yönelimlerin çerçevesi sunulacak, 3) Modern bağımlılık türleri Kur 'ani perspektifle değerlendirilecek, 4) İlahiyat, psikoloji ve sosyoloji alanlarına katkı sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bağımlılık, Liman Modeli, Bağımlılıktan kurtulma, Ayık Yaşam

ABSTRACT

This study will examine tendencies toward dependency that conflict with human nature, focusing on the perspective of the Quran regarding human creation. The Quran states that humans possess a pure and unalterable nature in accordance with the divine order, originating from "fitratullah." In the Qur'an, the Fatiha surah defines this concept as the straight (right) path. In the same surah, those who follow this path are described as blessed, while those who stray from it are described as misguided and subject to wrath. In the work titled İşarat'ül i'caz, this path is interpreted as passing through the point of chastity, courage, and wisdom, which are the average of forces such as reason, anger, and lust. This natural structure contains basic tendencies such as thinking, orientation, trust, and the search for meaning. However, in the modern age, these innate tendencies have been replaced by addictions contrary to nature, and the individual has become a being who surrenders to external objects, systems, or habits. In this context, the study proposes the "Liman Model" as a Quran-centered solution. The model defines humans as inherently seeking a safe haven. This haven preserves individual integrity when built with centers of meaning that are in accordance with human nature; however, when this search veers toward deviant paths, dependencies emerge. Addictions such as substance abuse, gambling addiction, digital addiction, individualism, and consumer culture are contrary to human nature and destroy the inner structure of the individual. The Liman Model explains healthy human tendencies through concepts such as contemplation, trust, submission, and remembrance found in the Quran, while also defining the opposite types of dependency as deviations from human nature. The model charts a path for the individual to return to their inner harbor. Through the 33 Steps of Procrastination and Transformation and the program for rising to human perfection implemented at the Liman Ayık Yaşam Derneği, the goal is for individuals who have been freed from substance addiction to return to their essence and pure feelings representing their natural state, to become individuals beneficial to society and servants pleasing to their Lord. In this proclamation; 1) The opposition between human nature and addiction will be examined in the Qur'an, 2) The framework for orientations consistent with human nature will be presented using the Liman Model, 3) Modern types of addiction will be evaluated from a Qur'anic perspective, 4) Contributions will be made to the fields of theology, psychology, and sociology.

Keywords: Addiction, Liman Model, Recovery from Addiction, Sober Living

BIY-25-026

DEVE ÖRNEKLİĞİNDE İSBÂT-I VÂCİB VE YARATILIŞ GERÇEĞİ

DEMONSTRATING THE EXISTENCE OF THE NECESSARY BEING AND THE REALITY OF CREATION THROUGH THE EXAMPLE OF THE CAMEL

Samet Yahya BAL
Öğr. Gör. Dr., Gümüşhane Üniversitesi Kelkit Aydın Doğan Meslek Y.O.
e-mail: yahyabalvethek@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6520-7420

ÖZET

Bu çalışma, devenin yaratılışına yansıyan mükemmelliği ve ilahi sanatı inceleyerek, onun eşsiz tasarımını ve işlevselliğini, Allah'ın yaratılıştaki ayetlerinin bir delili olarak ortaya koymaktadır. Araştırma, devenin istisnai ve seçkin özelliklerini hem teolojik hem de bilimsel bakış açısından derinlemesine anlamayı amaçlamakta ve Teorik çerçeve, yaratılışla ilgili Kur'an ayetlerini, başta deveyle ilgili ayetler ve devenin biyolojik ve ekolojik adaptasyonları üzerine modern bilimsel perspektiflerle birleştirir. Çalışmada, İslami kaynakların metinsel analizini, develerin fizyolojisi ve ekolojisi üzerine modern bilimsel araştırmalarla bütünleştiren interdisipliner bir yaklaşım kullanılmaktadır. Öne çıkarılmaya çalışılan temel nokta, çağdaş kitlelerin doğal dünyaya, özellikle devenin eşsiz tasarımına yerleştirilmiş derin dersler hakkındaki farkındalık eksikliğidir. Devenin yaratılışındaki eşsiz özellikler, kör tesadüf ve tabii seleksiyonla açıklanamayacak kadar bütünlüklü, sofistike ve hikmetli bir düzene sahiptir. Bu özellikler, Allah'ın kudret ve hikmetinin apaçık delillerindendir. Bulgular, devenin aşırı çöl koşullarına dayanma yeteneği, olağanüstü su tutma mekanizmaları ve verimli enerji kullanımı gibi fizyolojik özelliklerinin, yaratıcının kasıtlı ve karmaşık tasarımının açık bir kanıtı olarak var olduğunu ortaya koymaktadır. İmanı güçlendirmek ve şükran duygusu beslemek için bu tür tefekkür levhaları üzerinde düşünmek ve bilinç durumu oluşturmak şarttır. Bu araştırmanın özgünlüğü, İslami teolojiyi modern bilimle bütünleştirerek doğal dünyanın altında yatan ve sıradan zannedilen ilahi hikmeti ve sanatı göstermesi ve bütünsel yaklaşımında yatmaktadır. Bu makale, yaratılışın mucizelerine dair yeniden bir takdir ve derinlemesine bir farkındalık geliştirmeyi amaçlamakta, okuyucuları fiziksel yönlerin ötesine bakmaya ve evrene yerleşmiş ilahi ilmi, hikmeti ve kudreti tanımaya çağırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Kur'an, Yaratılış, İsbât-ı Vâcib, Deve.

ABSTRACT

This study examines the perfection and divine artistry reflected in the creation of the camel, highlighting its unique design and functionality as evidence of God's signs in creation. The research aims to provide a comprehensive understanding of the camel's exceptional features from both theological and scientific perspectives, emphasizing it as a symbol of contemplation that reflects divine power. The theoretical framework integrates Qur'anic verses on creation—particularly those referencing camels—with insights from modern physiology and ecological studies. Employing an interdisciplinary methodology, the study combines textual analysis of Islamic sources with empirical research on camel biology and environmental adaptation. A central concern addressed is the contemporary public's lack of awareness regarding the profound lessons embedded in the natural world, especially in the camel's extraordinary design. The camel's attributes exhibit a sophisticated and harmonious order that transcends explanations based solely on random chance or natural selection, serving as compelling evidence of divine power and wisdom. The findings reveal that the camel's physiological traits—its endurance in extreme desert conditions, remarkable water-retention systems, and efficient energy use—manifest intentional and intricate design by the Creator. Reflecting on such signs fosters spiritual contemplation, strengthens faith, and cultivates gratitude. The originality of this research lies in its integration of Islamic theology with modern scientific knowledge to uncover the divine wisdom and artistry underlying what is often perceived as ordinary in nature. Unlike previous studies focusing solely on zoological or exegetical aspects, this work offers a holistic perspective that cultivates renewed appreciation and deeper awareness of the miracles in creation, encouraging readers to perceive the divine knowledge, wisdom, and power embedded in the universe.

Keywords: Theology, The Qur'an, Creation, Necessary Existent, Camel.

BIY-25-041

RAHMET İLE BAŞLAYAN KOZMOS: KAOS TEOREMİ VE HADİSLERDE YARATILIŞ ALGISI

THE COSMOS THAT BEGINS WITH MERCY: THE CHAOS THEORY AND THE PERCEPTION OF CREATION IN HADITH

Cevat DOĞMAÇ
Araştırma Görevlisi, Bitlis Eren Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: cevatdogmac@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6192-6737

Yusuf ŞEFLEKÇİ
Araştırma Görevlisi, Biruni Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi,
e-mail: yseflekci@biruni.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5990-9628

ÖZET

Yaratılışın başlangıcı hem fen bilimlerinin hem de dinî ilimlerin farklı alanlarının ilgisini çeken temel meselelerden biridir. Fen bilimlerinin temel amaçlarından biri de yaşamın nasıl bir şekilde başladığıdır. Dini metinlerde de konu ile ilgili açıklamalar bulunmaktadır. Dini metinler içerisinde hadis külliyatlarında konuya temas eden rivâyetler bulunmaktadır. İlgili rivayetler, farklı isnadlarla kayıt altına alınmıştır. Günümüz araştırmacılarından bazıları yaratılışın başlangıcını "kaos teorisi" üzerinden açıklamaya çalışmakta; bu yaklaşımda düzensizlik ve belirsizlik öne çıkarılmaktadır. Bu belirsizliği de belli başlı yasa ve kanunlar çerçevesinde açıklamaya çalışmaktadır. Özellikle yaşamın kökeni için öne sürülen RNA-dünyası ve evrim gibi biyokimyasal ve biyolojik senaryolar bu süreci açıklamada öne çıkmaktadır. Bilim her ne kadar yaratılışı belirli yasa ve belirsizliklerle açıklamaya çalışsa da en nihayetinde bir iradenin varlığına değinmemektedir. Ancak varlık âleminde gözlemlenen irade-tabanlı düzenlilik ve belirlenmişlik, daha farklı bir açıklamayı gerekli kılmaktadır. Bu noktada hadislerde vurgulanan yaratılış hakikati dikkat çekicidir. Rivayetlerde yaratılışın temelinde yer alan unsurun "rahmet" olduğu ifade edilmektedir. Nitekim Buhârî'nin Bedʾü'l-halk bölümünde Ebû Hureyre'nin Hz. Peygamber'den aktardığı şu rivayet bu yaklaşımın en açık örneklerinden biridir: "Allah yaratmayı dilediğinde, arşın üzerinde kendi yanında bulunan kitabına şöyle yazdı: 'Rahmetim gazabımı geçmiştir.' Bu tebliğde yaratılışın merkezinde "rahmet" olgusu ele alınacak; hadislerin diliyle yaratılış, hayatın idamesi ve rahmet arasındaki ilişki değerlendirilecektir. Böylece hem modern bilimsel teorilerin sunduğu açıklamalar hem de hadis literatüründe yer alan rivayetler ışığında yaratılışın mahiyetine dair alternatif bir perspektif ortaya konularak tamamen rasgele bir süreç olmadığı açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Hadis, Rahmet, Kaos Teorisi, İrade

ABSTRACT

The origin of creation is one of the fundamental issues that attracts the attention of various fields of both natural sciences and religious sciences. One of the fundamental aims of the natural sciences is to understand how life began. There are also explanations related to this topic in religious texts. Among these religious texts, there are narrations in the hadith collections that touch upon the subject. These narrations have been recorded with different chains of transmission (isnāds).. Some contemporary researchers attempt to explain the beginning of creation through 'chaos theory'; this approach emphasises disorder and uncertainty. It attempts to explain this uncertainty within the framework of certain laws and principles. Biochemical and biological scenarios such as the RNA world and evolution, which are particularly prominent for the origin of life, come to the fore in explaining this process. Although science attempts to explain creation through certain laws and uncertainties, it ultimately does not refer to the existence of a will. However, the will-based regularity and determinism observed in the realm of existence necessitates a different explanation. At this point, the truth of creation emphasised in the hadiths is noteworthy. The narrations state that the fundamental element underlying creation is 'mercy'. Indeed, the following narration, transmitted by Abu Hurayra from the Prophet in Bukhari's section on the Beginning of Creation, is one of the clearest examples of this approach: 'When Allah willed to create, He wrote in the book beside Him on the Throne: "My mercy has overcome My wrath."' This presentation will examine the concept of 'mercy' at the centre of creation; the relationship between creation, the preservation of life, and mercy will be evaluated through the language of the hadiths. Thus, an alternative perspective on the nature of creation will be presented, based on both the explanations offered by modern scientific theories and the narrations found in the hadith literature, seeking to explain that it is not a completely random process.

Keywords: Creation, Hadith, Mercy, Chaos Theory, Will.

BIY-25-068

KUR'AN'DA İLK İNSANIN YARATILIŞI ÜZERİNE MODERN YAKLAŞIMLAR: MUHAMMED ABDUH VE REŞÎD RIZÂ ÖRNEĞİ

MODERN APPROACHES TO THE CREATION OF THE FIRST HUMAN IN THE QUR'AN: THE CASE OF MUHAMMAD ABDUH AND RASHID RIDĀ

İsmetullah SAMİ, Mansur YAYLA
Dr. Öğr. Üyrsi, Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
e-mail: isami@atauni.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0677-0925

Dr Öğr. Üyesi,. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
e-mail: myayla@erzincan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6888-6184

ÖZET

İslâm ilim geleneğinde, ilk insanın yaratılışına dair klasik yorumu farklı biçimlerde ele alan bazı müellifler olmakla birlikte, Hz. Âdem'den önce insan benzeri bir türün varlığını açık biçimde dile getiren âlimlerin sayısı son derece azdır. Ancak Aydınlanma Çağı'yla birlikte ortaya çıkan köklü bilimsel ve düşünsel dönüşümler ile bunların bir sonucu olan rasyonalist düşünce akımı, başta dünya tarihinin seyrini olmak üzere İslâm düşüncesine ait bazı meselelerin ele alınış biçimini de derinden etkilemiştir. Bu sebeple Müslüman düşüncesinde yaşanan bir takım zihinsel dönüşüm üzerinde, Batılı bilim çevrelerinin Kur'ân'a yönelttiği bilgi ve yöntem temelli eleştirilerin belirgin etkisi olmuştur. Nitekim Kur'ân'ın bilimsel verilerle bağdaşmadığı yönündeki iddialar, modern İslâm düşüncesinde yeni yorum yönelimlerinin doğmasına zemin hazırlamıştır. Bu bağlamda Kur'ân'ın bilime karşı bir metin olmadığı düşüncesinden hareketle geliştirilen ilmî tefsir yaklaşımı, özellikle kevnî (kozmik) ayetlerin bilimsel bulgularla uyumlu biçimde yeniden yorumlanmasına imkân tanımıştır. Ayrıca Batı düşüncesinin seküler bir ürünü olan evrim teorisinin ortaya çıkışı da Kur'ân'daki yaratılış anlatısına dair rasyonalist ve uzlaştırıcı okumaların gelişmesine ortam hazırlamıştır. Bu eğilimin en dikkat çekici temsilcilerinden Muhammed Abduh, akıl temelli tefsir anlayışıyla söz konusu iddialara sistematik bir cevap geliştirmeye çalışmıştır. Abduh, Kur'ân'ın bilim ve akıl karşıtı bir kitap olmadığını ortay koymak ve aklî çıkarımlarla uyumlu yorumları Kur'ân bağlamında temellendirmek için yoğun çaba sarfetmiştir. Bu çalışmada, Muhammed Abduh ve öğrencisi Reşîd Rızâ'ın Tefsîru'l-Menâr'da ilk insanın yaratılışına ilişkin yaklaşımları incelenecek; bu görüşlerin ilmî değeri, Kur'ân ve tefsir geleneğinde referans kabul edilen yorumlar ekseninde değerlendirilecektir. Söz konusu yorumların, İslâmî geleneğin temel referanslarıyla ne ölçüde örtüştüğü titizlikle analiz edilerek geçerlilikleri bu çerçevede tartışılacaktır. Ayrıca her iki müellifin evrim teorisine dolaylı biçimde kapı aralayan yaklaşımları, bilimsellik iddiaları ve din-bilim ilişkisine dair varsayımları de ele alınacaktır. Bunun yanı sıra kendi görüşleriyle çelişkili görünen bazı ayetlere yönelik tevîl girişimleri değerlendirilecek ve bu yorumların İslâmî ilim geleneğiyle uyum düzeyi analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kur'ân, İslâm, Evrim Teorisi, Yaratılış, Hz. Âdem

ABSTRACT

In the Islamic scholarly tradition, although some authors have approached the classical interpretation of the creation of the first human in different ways, only a few have explicitly suggested the existence of a human-like species before Adam. However, the profound scientific and intellectual transformations that emerged with the Enlightenment, along with the rise of rationalist thought, deeply influenced not only the course of world history but also the way certain issues in Islamic thought were addressed. Consequently, knowledge- and method-based critiques directed at the Qur'an by Western scientific circles had a noticeable impact on the intellectual transformations within Muslim thought. Claims that the Qur'an conflicts with scientific facts paved the way for new interpretive tendencies in modern Islamic thought. Within this context, the scientific exegesis (tafsīr ʿilmī) approach—developed from the idea that the Qur'an is not opposed to science—allowed for the reinterpretation of cosmic verses in light of modern scientific findings. Furthermore, the emergence of the theory of evolution, a secular product of Western thought, created a context for rationalist and reconciliatory readings of the Qur'anic narrative of creation. Among the leading representatives of this trend, Muḥammad ʿAbduh, with his reason-centered exegetical approach, sought to formulate a systematic response to such claims. He worked diligently to demonstrate that the Qur'an is not opposed to science or reason and to ground rational interpretations within its framework. This study examines the views of Muḥammad ʿAbduh and his disciple Rashīd Riḍā on the creation of the first human as presented in Tafsīr al-Manār. The scientific value of their interpretations is evaluated in light of the exegetical tradition and the established commentaries accepted within Islamic scholarship. The degree to which their views align with the fundamental references of the Islamic tradition is analyzed carefully. In addition, their indirect openness to evolutionary ideas, their claims of scientificity, and their assumptions regarding the relationship between religion and science are discussed. Finally, their interpretive attempts (taʾwīl) on verses seemingly contradictory to their own positions are assessed to determine their consistency with the broader Islamic scholarly tradition.

Keywords: Qur'an, Islam, Theory of Evolution, Creation, Adam

SUÇ İŞLEMEYİ ÖNLEMEDE EN ETKİN YOL: YARATAN ALLAH'IN KOYDUĞU KURALLAR

THE MOST EFFECTIVE WAY TO PREVENT COMMITTING CRIME: THE RULES ESTABLISHED BY ALLAH THE CREATOR

Mustafa UÇAR
Prof. Dr., Iğdır Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
e-mail: mustafaucar3440@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5164-2124

ÖZET

Suç İşlemeyi Önlemede En Etkin Yol: Yaratan Allah'ın Koyduğu Kurallar Bu tebliğde; bir yaratanın olduğuna inanıldığında, yaratıcının koyduğu kuralların suç işlemeyi önlemede ne kadar etkili olduğu ele alınmaktadır. Toplumların problemlerinden biri de suç işleyenlerin varlığı ve bunların bir türlü durdurulamayışıdır. İdareciler, hukukçular, toplumbilimciler, diğer tüm ilgililer bu problemi çözmeye çalışıyorlar. Ceza ve ödül koyarak çeşitli tedbirlere başvuruyorlar. Ama bir türlü önüne geçemiyorlar. Peki suç fiilini daha doğmadan yok etmek mümkün müdür? Evet mümkündür. İnsanının yaratılışına uygun çareler aramak. Bunun için de insanı Allah'ın yarattığını ve toplu yaşamaları için en güzel kuralları Allah'ın koyduğunu kabul etmek. Hırsızlığı ele alalım; eğer bir hırsız Allah'a inanmıyor, meleklerin onun yaptıklarını kaydettiğini bilmiyor, Allah tarafından hırsızlığa büyük ceza verildiğine inanmıyorsa; özellikle de ihtiyacı olan bir şeyi çalmayı istediğinde; devletin cezasını hatırlar, belki yakalanamayacağını düşünür, yakalansa bile suçunun tam ispatlanamayacağına inanır. Cezanın küçüklüğü, cezadan indirime gidileceği, af çıkabileceği gibi konuları göz önüne alırsa, ceza etkisizleşir. Sadece cezalandırılma vehmi de hırsızlığı yapmasına engel olmayabilir. Eğer Allah'a ve onun koyduğu, sürekli geçerli olan kurallara uyması gerektiğine inanıyorsa; elini başkasının malına uzattığı dakikada Allah'ın koyduğu hırsızlığa verilen cezayı hatırlar. İmanın etkisiyle Kur'an'dan gelen ve "hırsız elinin kesilmesine" hükmeden âyeti hissedip işitir gibi iman ve itikadı heyecana ve ulvi duyguları harekete gelir. Ruhun etrafından, vicdanın derin yerlerinden, o hırsızlık eğilimi bastırılmaya çalışılır. Nefis ve hevesten gelen eğilim parçalanır, çekilir. Gitgide o eğilim bütün bütün kesilir.Allah'ın koyduğu ceza hatırlanmakla vicdanî bir yasakçı o hissin karşısına çıkar, susturur. İman kalpte, kafada daimî bir manevî yasakçı bıraktığından fena eğilimler histen, nefisten çıktıkça "yasaktır" der, kaçırır. Anahtar Kelimeler: İnancın önemi, Suçu önleme, suç psikolojisi, cezaların caydırıcılığı, ilahi ve beşeri kanunlar, yaratılışa uygun kurallar

Anahtar Kelimeler: İnancın önemi, Suçu önleme, suç psikolojisi, cezaların caydırıcılığı, ilahi ve beşeri kanunlar, yaratılışa uygun kurallar

ABSTRACT

The Most Effective Way to Prevent Committing Crime: The Rules Established by Allah the Creator In this communiqué; When it is believed that there is a creator, it is discussed how effective the rules set by the creator are in preventing committing crimes. One of the problems of societies is the existence of those who commit crimes and their inability to be stopped. Administrators, lawyers, sociologists, all other interested parties are trying to solve this problem. They resort to various measures by imposing punishments and rewards. But they can't prevent it. So, is it possible to destroy the criminal act before it is born? Yes, it is possible. To seek remedies suitable for the creation of man. For this, to accept that Allah created human beings and that Allah sets the best rules for their collective lives. Let's take theft; if a thief does not believe in God, does not know that the angels record his deeds, does not believe that God gives a great punishment for theft; especially when he wants to steal something he needs; He remembers the punishment of the state, thinks that maybe he cannot be caught, and believes that even if he is caught, his guilt cannot be fully proven. If the smallness of the penalty is taken into consideration, the penalty will be reduced, and amnesty may be granted, the penalty becomes ineffective. Only the delusion of being punished may not prevent him from stealing. If he believes in Allah and the rules set by Him, which are always valid; the minute he reaches out his hand to someone else's property, he remembers the punishment given to the theft imposed by Allah. Under the influence of faith, his faith and belief become excited and his sublime feelings are activated, as if he feels and hears the verse from the Qur'an that decrees "cutting off the hand of a thief". From around the soul, from the deep parts of the conscience, that tendency to steal is tried to be suppressed. The inclination that comes from the nafs and enthusiasm is shattered and withdrawn. Gradually, that tendency is completely cut off. By remembering the punishment imposed by Allah, a conscientious prohibitor confronts that feeling and silences it. Since faith leaves a permanent spiritual prohibitor in the heart and mind, it says "forbidden" and runs away as bad tendencies come out of the feeling and soul. Keywords: The importance of faith, Crime prevention, crime psychology, deterrence of punishments, divine and human laws, rules suitable for creation

Keywords: The importance of faith, Crime prevention, crime psychology, deterrence of punishments, divine and human laws, rules suitable for creation

BIY-25-036

FRANKENSTEİN'DA YARATILIŞIN TAKLİDİ VE TANRISAL HİKMETİN EKSİKLİĞİ

THE IMITATION OF CREATION AND THE LACK OF DIVINE WISDOM IN FRANKENSTEIN

Mehmet Kamil COŞKUN
Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: kamil.coskun@hbv.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5669-2777

ÖZET

Mary Shelley'nin Frankenstein (1818) adlı romanı, insanın yaratılışın sırrına nüfuz etme ve Tanrı'nın yaratıcı kudretini taklit etme arzusunu konu edinerek, modern bilimin etik sınırlarını sorgulayan öncü bir eserdir. Bu bildirinin amacı, Victor Frankenstein'ın bilim aracılığıyla yaşamı yeniden yaratma girişimini, tanrısal yaratılışa öykünme bağlamında analiz etmek ve bu taklidin etik, teolojik ve felsefi sonuçlarını irdelemektir. Çalışma, insanın bilgi aracılığıyla mutlak kudreti ele geçirme çabasının, tanrısal hikmetten ve ahlaki bilgelikten yoksun olduğunda nasıl yıkıcı sonuçlar doğurduğunu göstermeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda Shelley'nin romanı, insanın doğa üzerindeki tahakküm arzusunun ve yaratılışın kutsal düzenine müdahalesinin trajik sonuçlarını sergileyerek, modern bilimin sınırsız ilerleme ideolojisine eleştirel bir perspektif sunmaktadır. Victor'un "yaratıcı" konumuna yükselme çabası, sevgi ve sorumluluktan yoksun bir eylem olarak Tanrı'nın hikmetine karşı işlenmiş bir hubris (kibir) örneği haline gelmektedir. Bu durum, canavarın varoluşsal yalnızlığını, toplumun reddini ve nihayetinde hem yaratıcıyı hem yaratılanı yok eden bir yabancılaşmayı beraberinde getirmektedir. Yöntem olarak, çalışma tematik analiz yaklaşımını benimsemiş; metin, Romantizm'in doğa anlayışı, Prometheus miti ve teolojik yaratılış kavramı çerçevesinde çözümlemiştir. Elde edilen bulgular, Frankenstein'ın yalnızca bir gotik roman değil, aynı zamanda bilimsel ilerlemenin etik sınırlarına dair felsefi bir uyarı olduğunu göstermektedir. Bu yönüyle roman, çağdaş biyoteknoloji, yapay zekâ ve transhümanizm tartışmalarına etik bir zemin sunarak, yaratılışın hikmet boyutunun unutulmasının insanlık için doğurabileceği sonuçlara dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Frankenstein, Yaratılış, Tanrısal Hikmet, Bilim Etiği, Hubris, Romantizm, Yabancılaşma

ABSTRACT

Mary Shelley's novel, Frankenstein (1818), is a pioneering work that explores the human desire to penetrate the secrets of creation and emulate God's creative power, questioning the ethical limits of modern science. The purpose of this paper is to analyze Victor Frankenstein's attempt to recreate life through science in the context of emulating divine creation and to examine the ethical, theological, and philosophical implications of this imitation. The study aims to demonstrate how human efforts to seize absolute power through knowledge, when devoid of divine wisdom and moral wisdom, can lead to devastating consequences. In this context, Shelley's novel offers a critical perspective on modern science's ideology of limitless progress by exposing the tragic consequences of human desire to dominate nature and its interference with the sacred order of creation. Victor's attempt to ascend to the position of "creator" becomes an act devoid of love and responsibility, an example of hubris committed against God's wisdom. This situation brings about the monster's existential loneliness, the rejection of society, and ultimately an alienation that destroys both creator and creation. Methodically, the study adopts a thematic analysis approach, analyzing the text within the framework of Romanticism's understanding of nature, the Prometheus myth, and the theological concept of creation. The findings demonstrate that Frankenstein is not merely a Gothic novel but also a philosophical warning about the ethical limits of scientific progress. In this respect, the novel provides an ethical foundation for contemporary discussions of biotechnology, artificial intelligence, and transhumanism, highlighting the consequences for humanity of forgetting the divine dimension of creation.

Keywords: Frankenstein, Creation, Divine Wisdom, Scientific Ethics, Hubris, Romanticism, Alienation.

YARATILIŞ VE FITRAT PERSPEKTİFİNDEN BİLİME BAKIŞ

UNDERSTANDING SCIENCE THROUGH THE LENS OF CREATION AND HUMAN NATURE

Mehmet ÇAKMAKKAYA
Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi
e-mail: cakmakkaya@aku.edu.tr:
ORCID: https://orcid.org 0000-0002-9031-3830

ÖZET

Bu çalışma, bilimi "Yaratılış" (creation) ve "Fıtrat" (istidat) kavramları semavi kitaplar çerçevesinden ele alınacaktır. Din ile bilim arasında bir çatışma değil, bir uyum ve tamamlayıcılık ilişkisi olduğunu savunmaktadır. İnsan fıtratında evreni anlama ve araştırma bu bilgiye ulaşma ulaştığı bilgiyi kullanama bu çabaların peşinde koşma dürtüsünün, onun yaratılıştan gelen doğal bir özelliği (fıtrat) olduğu ve bu özelliğin, bilimsel alandaki faaliyetleri anlamlı ve değerli hale getirmektedir. Bu bağlamda Evrenin, Aklını kullanan insanın yaşamın her safhasında bir Yaratıcı (Allah) tarafından kodlanmış bir düzen, amaç ve anlam üzere var edilmesidir. Bu açıdan bakıldığında evren, düzensiz, rastgele ve anlamsız bir olaylar yığını değil, araştırılabilir, incelenebilir, anlaşılabilir ve üzerinde düşünülebilir ("ayet" olarak okunabilir) bir kitaptır. Canlı ve cansız varlıklara yaratılıştan verilen bu özelliklerini değiştirmeyen fıtratıdır. Bu özellikler varlıkların türlerine göre, fiziksel ve kimyasal olduğu kadar zihinsel ve ruhsal bir donanımı da içerir. Öğreneğin İnsan fıtratı; iyiyi kötüden ayırt etme, adalet arama, inanma ve evreni anlama, merak etme ve öğrenme kapasitesi ile donatılarak tekâmül etme yöneliktir. Bu tekâmül duygusu bilimin kökeni ve motivasyonudur. İnsandaki "öğrenme istidadı" doğuştan kodlanmış ya da verilmiş istektir. Aristo'nun "Bütün insanlar yaratılışları gereği çevresindeki olayları anlamak ve öğrenmek ister" sözü ile İslam'ın insanlara yüklediği yapmak zorunda olduğu "ilim öğrenmek her Müslümana farzdır" anlayışı bu ihtiyacın yaratılıştan geldiğine işarettir. İnsandaki bu merak ve anlama isteği, insanı çevresini gözlemlemeye, soru sormaya ve nedensellik ilişkileri kurmaya iter. Dolayısıyla, bilimsel faaliyetin kökeninde, insan fıtratına yerleştirilmiş bu temel kotlama yatar. İnsana verilen akıl, duyular ve gözlem yapma becerisi, bilimsel yöntemin temel araçlarıdır. Yaratılış perspektifi, bu araçların kullanımını, insanın yeryüzündeki halifelik (sorumluluk) görevinin bir parçası olarak görür. Yaratılış perspektifine göre doğa, Yaratıcının sanatı ve ayetleridir (işaretleridir). Kur'an'da sık sık gece-gündüz, gökyüzü, dağlar, denizler, madenler, kara ve denizdeki canlı ve cansız varlıklar gibi doğal olgulara dikkat çekilmektedir. İnsan ise fıtratı gereği onları okuyabilir üzerinde düşünebilir ve kıyaslama yapabilir.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Kâinat, İnsan, Fıtrat, Bilim

ABSTRACT

This study examines science through the concepts of "Creation" and "Fitrah" (innate disposition or natural potential) within the framework of the revealed scriptures. It argues that there is not a conflict but rather a relationship of harmony and complementarity between religion and science. The human inclination to understand, explore, and investigate the universe — to seek knowledge, use it, and pursue these endeavors — is considered a natural characteristic endowed at creation (fiṭrah). This intrinsic quality gives meaning and value to humanity's scientific activities. In this context, the universe is viewed as a creation imbued with order, purpose, and meaning by a Creator (Allah), designed to be comprehended by a reasoning human being. From this perspective, the universe is not a chaotic, random, or meaningless collection of events, but rather a book to be studied, examined, understood, and reflected upon — a collection of "signs" (āyāt) that can be "read." All living and non-living beings possess an inherent nature (fiṭrah) that does not change; this includes their physical, chemical, as well as mental and spiritual capacities, depending on their type of existence. For example, the human fiṭrah is oriented toward perfection (taqāmul) and is endowed with the capacity to distinguish good from evil, to seek justice, to believe, to understand the universe, to wonder, and to learn. This innate drive toward growth and understanding forms the origin and motivation of science. The human "capacity for learning" (istiʿdād) is an inherent desire, inherently coded within human nature. Aristotle's statement that "All men by nature desire to know" and the Islamic principle that "Seeking knowledge is an obligation upon every Muslim" both indicate that this need is rooted in human creation. This curiosity and desire for understanding lead humans to observe their surroundings, ask questions, and seek causal relationships. Therefore, at the root of all scientific activity lies this fundamental code embedded in human nature. The intellect, senses, and powers of observation given to humans constitute the primary tools of the scientific method. From the creation perspective, the use of these tools is seen as part of human responsibility as God's vicegerent (khalīfah) on Earth. According to this view, nature is the art and signs (āyāt) of the Creator. The Qur'an frequently draws attention to natural phenomena such as night and day, the sky, mountains, seas, minerals, and the living and non-living beings of land and sea. By virtue of their fiṭrah, humans are capable of reading, reflecting upon, and comparing these signs. Key Words: Creation, Universe, Human, Nature, Science

Keywords: Creation, Universe, Human, Nature, Science

BIY-25-122

DİN, BİLİM VE FELSEFE İLİŞKİSİNDE YARATILIŞI ANLAMAK

UNDERSTANDING CREATION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN RELIGION, SCIENCE, AND PHILOSOPHY

İsmail HANOĞLU
Prof.Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: ismailhan78@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0364-5499

ÖZET

İnsanlığın ortak değerleri bağlamında kurulması gereken disiplinler arası çalışmanın gereği gittikçe artmaktadır. Bilim insanları olarak bunun farkına varıp gerekli itinayı göstermek vaz geçilmez hale gelmiştir. Dünyanın küresel aktörleri, bilimle siyaset arasında geçtiğimiz yüzyıllara nazaran daha çok ilişki ağı kurmakta ve bunu yönetmektedir. Bilimin öncülüğünde bir bilim metafiziği yapıldığı gözden kaçmaktadır. Bu akımın önemli isimleri, bilimle materyalizm arasında çok yakın bir ilişki kurmaktalar ve sosyo-ekonomik yapıları da bu minval üzere dizayn etmekteler. Kapitalizmin her geçen gün kurucu değer olarak insanlık gündemine gelmesi, materyalizmin de ekonomik ayağı olarak görülmesinde yarar vardır. Materyalizm, kapitalizm ve modern bilim telakkileri, Allah ile evren arasında kendi paradigmaları bağlamında giderilmesi oldukça güç yaralar ve boşluklar meydana getirmiştir. Karşı tarafta ise, din, bilim ve felsefe arasında kurulabilecek bağlantılar sayesinde yaratılış gerçeğinin önemini ve insanlık için vaz geçilmez bir değerde olduğunu öne çıkaracak düşünsel akımların varlığı gerek ülkemiz ve bölgemiz ve gerekse dünyamız açısından son derece hayati bir değere sahip olduğunu bilmemizde yarar vardır. Tebliğimizin amacı, salt bilim ve felsefenin doğaları gereği, yaratılış kavramına potansiyel anlamda karşıt olmadıkları aksine bunu destekleyebilecek birçok yöne de sahip olduğunu görmemiz gerekmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için de bilimsel tezler yapılmalıdır ve farklı disiplinlerden insanları bir araya getirecek organizasyonlar kurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Din, Bilim, Felsefe, Toplum, İnsan.

ABSTRACT

The need for interdisciplinary studies to be established within the context of humanity's common values is increasing. As scientists, recognizing this and exercising due diligence has become essential. Global actors are establishing and managing a wider network of relationships between science and politics than in previous centuries. It is often overlooked that a metaphysics of science is being developed under the leadership of science. Key figures in this movement establish a very close relationship between science and materialism and are designing socio-economic structures accordingly. It is beneficial that capitalism is increasingly becoming a founding value on humanity's agenda, and that materialism is also viewed as its economic pillar. Materialism, capitalism, and modern scientific perspectives have created wounds and gaps between God and the universe that are difficult to heal within the context of their respective paradigms. On the other hand, it is beneficial to recognize that the existence of intellectual movements that emphasize the importance of the truth of creation and its indispensable value for humanity through connections that can be established between religion, science, and philosophy is of vital importance for both our country, our region, and our world.The purpose of our paper is to recognize that pure science and philosophy, by their very nature, are not inherently opposed to the concept of creation, but rather possess many aspects that can support it. To achieve this goal, scientific theses must be produced and organizations bringing together people from different disciplines must be established.

Keywords: Creation, Religion, Science, Philosophy, Society, Human

BIY-25-093

İSLAM ALİMLERİ HAKKINDAKİ "EVRİMCİ" İDDİALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF "EVOLUTIONIST" CLAIMS ABOUT ISLAMIC SCHOLARS

Veysel GÜLLÜCE
Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: veyselgulluce@atauni.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9159-307X

ÖZET

Yeryüzündeki hayatın başlangıcını ve canlı çeşitliliğini tesadüflerle izah etmeye çalışan ateist evrimci görüş taraftarlarının yanında, canlıların yaratılışının ve çeşitlenmesinin evrim süreciyle gerçekleştiğini benimseyen bazı kimseler de vardır. Bunlar canlıları Allah'ın yarattığını kabul ettikleri için yaratılışçı, öte yandan canlıların çeşitliliğinin evrimleşme yoluyla olduğunu savundukları için evrimcidirler. Bu anlayışa kısaca "evrimci yaratılış", savunucularına da "evrimci yaratılışçılar" veya "müslüman evrimciler" denmektedir. Evrimin tartışmasız bilimsel bir gerçek olduğunu zanneden bu kimseler, bir taraftan Kur'ân-ı Kerîm'deki yaratılışla ilgili bazı âyetleri evrim görüşüyle uzlaştırma çabasına giriştikleri gibi, diğer taraftan bu görüşün batıdaki savunucularından çok daha önceleri çeşitli İslâm âlimleri ve müslüman filozoflar tarafından dile getirildiğini iddia etmektedirler. Câhız, İbn Tufeyl, İbn Miskeveyh, İbn Haldun, Kınalızade, Mevlâna, Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri bu isimlerden bazılarıdır. Tebliğimizde bu iddiaların tutarsızlığını ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: İslâm Alimleri, Müslüman Filozoflar, Evrim, Yaratılış

ABSTRACT

Alongside atheist evolutionists who attempt to explain the origin of life on Earth and the diversity of life through chance, there are also some who believe that the creation and diversification of living things occurred through the process of evolution. These are creationists because they accept that God created living things, but they are also evolutionists because they argue that the diversity of living things is a result of evolution. This view is simply called "evolutionary creationism," and its proponents are called "evolutionary creationists" or "Muslim evolutionists." These individuals, who believe evolution is an indisputable scientific fact, attempt to reconcile certain verses in the Quran regarding creation with the view of evolution. On the other hand, they claim that this view was expressed by various Islamic scholars and philosophers long before its proponents in the West. Some of these names include Jahiz, Ibn Tufayl, Ibn Miskeveyh, Ibn Khaldun, Kinalizade, Rumi, and Erzurumlu Ibrahim Hakki. In our paper, we will attempt to demonstrate the inconsistency of these claims..

Keywords: Islamic Scholars, Muslim Philosophers, Evolution, Creation

BIY-25-032

KUR'AN IŞIĞINDA KÂİNATTAKİ İNANÇ, İBADET VE ADALET HAKİKATİNİN BEŞER PLANINDAKİ İZDÜŞÜMÜ

"QUR'ANİC PERSPECTİVE ON THE HUMAN PROJECTİON OF COSMİC REALİTİES OF FAİTH, WORSHİP, AND JUSTİCE"

Ramazan KORKUT
Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: rkorkut@bingol.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3619-1622

ÖZET

Kur'an'ın anlam dünyasında kâinat, merkezde tevhid olmak üzere, inancın haşir, nübüvvet, kader ve meleklere iman boyutlarına şehadet eden somut bir delildir. Kur'an ışığında kâinat Allah'ın varlığına, birliğine, güzel isim ve sıfatlarına bir ayinedarlığın ve diğer iman esaslarına delil olmanın yanında; akılları hayrette bırakan bir adalet, ölçü ve denge içinde; tesbih, hamd ve tekbir yoluyla Allah'a ibadet etmektedir. Aynı hakikatin fıtrat dini olarak İslam'la varlık kazandığı görülmektedir. Kur'an, insanoğlunu kâinata hakim olan inanç, ibadet, rahmet ve adalet gibi hakikatlerle mükellef tutarken, beşer planında aynı esaslara bağlı bir insan ve toplum modeli inşa etmektedir. Daha açık bir ifadeyle kâinatta hakim olan tevhid, ibadet ve adalet hakikati beşer planında dini emir ve yasaklarla varlık kazanmaktadır. Böylece Kur'an, insanoğlunun mükellefiyetini ilkesel açıdan kâinata hakim olan hakikatlerle ortak bir zeminde buluşturmaktadır. Araştırmamız Kur'an'ın kâinat ve insan düzlemindeki inanç, ibadet ve adalet hakikatini ayetler çerçevesinde ele almayı, somutlaştırmayı ve bu hakikati teolojik ve fıkhî bir perspektiften incelemeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Kâinat, İnsan, İbadet, Adalet

ABSTRACT

In the Qur'anic worldview, the cosmos constitutes a concrete proof that bears witness centrally to divine unity (tawḥīd) and, on this basis, to the doctrines of resurrection, prophethood, divine decree, and belief in angels. In the Qur'anic light, the cosmos not only serves as a mirror reflecting God's existence, oneness, and His beautiful names and attributes, and as evidence for the other tenets of faith, but also worships God through glorification, praise, and exaltation within an astounding order, balance, and justice. The same truth is manifested in Islam as the religion of innate disposition (fiṭra). The Qur'an obligates humankind to adhere to the fundamental truths that govern the cosmos—such as faith, worship, mercy, and justice thereby constructing a model of the individual and society grounded in these principles. More precisely, the truths of tawḥīd, worship, and justice that prevail in the order of the universe acquire concrete form in the human sphere through divine commands and prohibitions. Thus, the Qur'an aligns human responsibility with the foundational realities operative in the cosmos. This study aims to examine, contextualize, and concretize the Qur'anic truths of faith, worship, and justice within the cosmic and human domains, analyzing them from theological and juridical (fiqh) perspectives.

Keywords: Qur'an, Universe, Human, Worship, Justice

BIY-25-052

HZ. ÂDEM ’İN YARATILIŞI VE ÂDEMOĞULLARININ ÖZELLİKLERİ ÂDEMOĞLU/ÂDEMOĞULLARI GEÇEN RİVAYETLER ÖZELİNDE

THE CREATION OF PROPHET ADAM AND THE CHARACTERISTICS OF THE CHİLDREN OF ADAM“A STUDY OF HADITHS CONTAINING THE TERM ‘SON(S) OF ADAM”

Abdulalim ADIGÜZEL
Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü
e-mail: abdulaliim@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4149-7546

Fuat KARABULUT
Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
e-mail: fuat.karabulut@atauni.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-1714-4479

ÖZET

Hz. Âdem, İslâm düşüncesinde ilk insan ve ilk peygamber olarak merkezî bir konuma sahiptir. Kur’ân-ı Kerîm, onun yaratılış sürecini, meleklerle olan münasebetini ve tövbesini detaylı biçimde anlatırken; hadisler, bu anlatıyı tamamlayan bilgiler sunmaktadır. Hz. Âdem’in yaratılışı, ilimle donatılması, tövbesi ve neslinin yaratılışı hakkındaki rivayetler hadis literatüründe geniş yer tutmaktadır. Bu rivayetler, insanın mahiyetine, günah ve tövbe anlayışına ve insanlık tarihinin başlangıcına dair önemli bilgiler ihtiva etmektedir. Bu çalışmada, Hz. Âdem hakkında rivayet edilen sahih hadisler incelenmekte ve bu rivayetlerin teolojik, ahlâkî ve antropolojik boyutları değerlendirilmektedir. Klasik hadis kaynaklarında; Hz. Âdem ile ilgili çok sayıda rivayet nakledilmektedir. Bu rivayetler incelendiğinde şu ana konular etrafında toplandığı görülmektedir: 1- Yaratılış ve fiziksel özellikler, 2- Kendisine ilim öğretilmesi 3- İlahi imtihan, günah ve tövbe, 4- Neslinin çıkarılışı ve peygamberlerle olan münasebeti. 5- Âdemoğlunun fıtratı ve zaafları

Anahtar Kelimeler: Hz. Âdem, hadis, yaratılış, tövbe, insanlık tarihi

ABSTRACT

Abstract Adam holds a central position in Islamic thought as the first human and the first prophet. The Holy Quran details his creation process, his relationship with the angels, and his repentance, while the hadiths provide information that complements this narrative. The accounts of Adam's creation, his endowment with knowledge, his repentance, and the creation of his descendants occupy a large place in the hadith literature. These accounts contain important information about the nature of man, the understanding of sin and repentance, and the beginning of human history. This study examines the authentic hadiths narrated about Adam and evaluates their theological, ethical, and anthropological dimensions. Numerous narrations about Adam are transmitted in classical hadith sources. Upon examination, these narrations are seen to revolve around the following main topics: 1- Creation and physical characteristics, 2- The imparting of knowledge to him, 3- Divine trial, sin, and repentance, 4- The emergence of his descendants and his relationship with the prophets. 5- The nature and weaknesses of Adam's descendants Keywords: Prophet Adam, hadith, creation, repentance, human history

Keywords: Keywords: Prophet Adam, hadith, creation, repentance, human history

DİN EĞİTİMİ PERSPEKTİFİYLE DÜŞÜNEN İNSANA GÖRE KUR'AN KAİNATTAKİ MAHLUKATIN YARATILIŞINI NASIL İZAH EDİYOR?

HOW DOES THE QURAN EXPLAIN THE CREATION OF ALL CREATURES IN THE UNIVERSE ACCORDING TO A PERSON WHO THINKS FROM A RELIGIOUS EDUCATION PERSPECTIVE?

Fatih ÖZKAN
Dr. Öğr. Üyesi, Dicle Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: fatih.ozkan@dicle.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5774-7664

ÖZET

Yaratılış konusu, insanın varoluşunu, evrendeki yerini ve Tanrı ile ilişkisini anlamlandırma çabasının merkezinde yer alır. Din eğitimi ise bireyin bu anlam arayışını doğru bir inanç, bilgi ve değer temeline oturtmayı hedefler. Dolayısıyla din eğitimi ile yaratılış konusu arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki, hem teolojik temeller, hem de eğitim bilimleri perspektifi açısından değerlendirildiğinde, insanın inanç, düşünce ve ahlak gelişimini şekillendiren çok boyutlu bir yapıya sahiptir. İslam düşüncesinde yaratılış kavramı, Allah'ın kudret, irade ve hikmet sıfatlarının tecellisi olarak kabul edilir. Kur'an-ı Kerim'de yaratılış, yalnızca başlangıçta olmuş bitmiş bir fiil değil, sürekli devam etmekte olan ilahî düzenin bir göstergesi olarak sunulur. Din eğitimi bu anlayışı bireylere kazandırırken, yaratılış öğretisini Allah'a iman, insanın yaratılış gayesi ve evrenin anlamı bağlamında işler. Bu bağlamda yaratılış konusu, tevhid inancının öğretimi, imanın derinleştirilmesi ve varlık bilincinin kazandırılması açısından merkezi bir konumdadır. Günümüz din eğitimi yaklaşımları, yaratılış konusunu bilimsel gelişmelere de uygun şekilde izah etmenin önemini vurgular. Din eğitimi, yaratılışın öğretiminde hem vahiy temelli bilgi, hem de aklî ve gözleme dayalı bilgi arasında köprü kurmaya çalışır. Böylece din eğitimi yapılan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi ve diğer seçmeli din derslerinde kainatta hikmetlerle bezenmiş harika mahlukattan yaratılış örnekleri sunularak öğrencilerin bilimsel merakını canlı tutarken, inanç esaslarını aklî bir zemin üzerinde değerlendirmesine olanak sağlanır. Ayrıca evrim teorisi, biyolojik çeşitlilik, bilimsel keşiflere öncülük etmiş mucizevi hikmet parıltılarından mahlukatla ilgili konular modern bilimsel zeminde ele alınarak tanıtılır, ilahî yaratma fikrini epistemolojik bir çerçevede izah etme imkanı verir. Böylece din eğitimi, inanç–akıl uyumunu sağlayarak bireyde bütüncül bir dünya görüşü oluşturur. Kainattaki hiçbir mahlukun başıboş ve hikmetsiz yaratılmadığı bilinci, insana ve kainattaki bütün mahlukata Yaratıcının emaneti olarak bakmayı salık vererek, insanın Allah'a imanını netice veren ve türlü örneklerle bu inancı pekiştiren önemli bir değerler eğitimi içeriğidir.

ABSTRACT

The subject of creation lies at the heart of humankind's efforts to make sense of their existence, their place in the universe, and their relationship with God. Religious education, on the other hand, aims to ground this individual's search for meaning in a sound foundation of faith, knowledge, and values. Therefore, there is a direct relationship between religious education and the subject of creation. When evaluated from both theological foundations and educational sciences perspectives, this relationship possesses a multidimensional structure that shapes the development of human belief, thought, and morality. In the Quran, creation is presented not merely as an act that has already occurred, but as a manifestation of the ongoing divine order. Religious education instills this understanding in individuals, while also examining the doctrine of creation within the context of faith in God, the purpose of human creation, and the meaning of the universe. In this context, the subject of creation is central to teaching monotheistic belief, deepening faith, and fostering an awareness of existence. Current approaches to religious education emphasize the importance of explaining creation in accordance with scientific developments. Religious education strives to bridge both revelation-based knowledge and rational and observational knowledge in teaching about creation. Thus, in the Religious Culture and Ethics course and other elective religious courses, examples of creation from the wondrous creations adorned with wisdom in the universe are presented, fostering students' scientific curiosity and enabling them to evaluate the principles of faith on a rational basis. Furthermore, topics related to creation, including the theory of evolution, biological diversity, and the miraculous flashes of wisdom that have led to scientific discoveries, are introduced within a modern scientific framework, providing the opportunity to explain the idea of divine creation within an epistemological framework. Thus, religious education fosters harmony between faith and reason, fostering a holistic worldview in the individual. The awareness that no creature in the universe was created haphazardly and without wisdom, and the recommendation to view humanity and all its creation as entrusted to them by the Creator, constitute an important component of values education that fosters faith in God and reinforces this belief through diverse examples.

BIY-25-119

DİN EĞİTİMİ PERSPEKTİFİYLE DÜŞÜNEN İNSANA GÖRE KUR'AN KAİNATTAKİ MAHLUKATIN YARATILIŞINI NASIL İZAH EDİYOR?

HOW DOES THE QURAN EXPLAIN THE CREATION OF ALL CREATURES IN THE UNIVERSE ACCORDING TO A PERSON WHO THINKS FROM A RELIGIOUS EDUCATION PERSPECTIVE?

İnsan, yaratılmışların en değerlisi olarak (eşref-i mahlûkât) hem nimetlerin hem de sorumlulukların merkezindedir. Din eğitimi bu anlayışı, öğrencinin çevresiyle, diğer insanlarla ve yaratıcıyla kurduğu ilişkiye taşır. Bu durum, yaratılış inancının yalnızca metafizik bir bilgi konusu değil, hem huzurun kaynağı hem de ahlaki bir yaşam rehberi olduğunu ortaya koyar. Çalışmada Din eğitimi bilimsel bakış açısıyla Kur'an'da bahsedilen mahlukatın değerlendiriliş sistemi analiz edilip bu sistemin bir çerçevesi çizilecektir.

Anahtar Kelimeler: Din eğitimi, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi, İlahi düzen, Kur'an'daki harika kainat, Hikmet.

As the most precious of creation (eşref-i makhluqat), humans are at the center of both blessings and responsibilities. Religious education carries this understanding into the student's relationship with their environment, other people, and the Creator. This demonstrates that belief in creation is not merely a matter of metaphysical knowledge, but also a source of peace and a guide to moral living. In this study, the evaluation system of the creatures mentioned in the Qur'an will be analyzed from a scientific perspective in religious education and a framework of this system will be drawn.

Keywords: Religious education, Religious Culture and Ethics course, Divine order, the wonderful universe in the Quran, Wisdom.

BIY-25-037

KUR'AN-I KERİM'DE BİLİŞSEL FITRAT: KALP İLE NASIL AKLEDERİZ?

COGNITIVE NATURE IN THE QUR'AN: HOW DO WE REASON WITH THE HEART?

Ahmet SUBAŞI
Dr., ODTÜ, Enformatik, Bilişsel Bilim
e-mail: abusalimahmadbinalialistanbuli@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1488-1908

ÖZET

İnsanın bilme süreçlerini inceleyen Bilişsel Bilim alanı, bilhassa son yüzyılda, nörobilim, yapay zekâ, dilbilim, dil felsefesi ve zihin felsefesi gibi disiplinlerdeki ilerlemelere paralel olarak önemli gelişmeler kaydetmiştir. Bununla birlikte, son dönemde Kur'an-ı Kerim'deki "kalbiyle akletmek" gibi bilişsel ifadeler, temelde hatalı tevil ve insan zihnine dair bilgi eksikliğine dayanan itirazlara konu olmuştur.Halbuki, insanın ve onun bilişsel fıtratının Hâlık'ı olan Allah-ı Zülcelâl'in, Kur'an-ı Kerim'de bu fıtratın yapısı ve gayesinden bîgâne kalması tahayyül dahi edilemez. Bu makalede, Kur'an-ı Kerim'in bilişsel tasvir ve değiniler içeren ayetleri, tefsir ilmi ile Bilişsel Bilim müktesebatı birlikte ele alınacak; ortaya çıkan sonuçlar ilmî ve felsefî açıdan değerlendirilecek ve bilhassa evrimsel bakış açısındaki yanlılıkların sebep olduğu tutarsızlıklar tenkit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilişsel Fıtrat, Kalbiyle Akletmek, Beyin, Akıl, Yaratılış

ABSTRACT

The field of Cognitive Science, which investigates the processes of human knowing, has made significant progress over the past century, particularly in parallel with developments in disciplines such as neuroscience, artificial intelligence, linguistics, philosophy of language, and philosophy of mind. However, in recent times, certain cognitive expressions in the Qur'an—such as "reasoning with the heart"—have been subjected to objections grounded in erroneous interpretation and insufficient understanding of the human mind. Yet, it is inconceivable that Allah, the Exalted Creator of humankind and its cognitive nature (fiṭrah), would be oblivious in the Qur'an to the structure and purpose of this very nature. In this article, Qur'anic verses that contain cognitive descriptions and allusions will be examined through the combined lens of Qur'anic exegesis and the corpus of Cognitive Science. The findings will be evaluated from scientific and philosophical perspectives, with particular attention to critiquing the inconsistencies stemming from biases inherent in the evolutionary perspective.

Keywords: Cognitive Fitrah, Reasoning with the Heart, Brain, Reason, Creation

KUR'AN'DAKİ EMBRİYOLOJİK SÜREÇLERİN MODERN BİLİMLE UYUMLULUĞU: DÂFİQ, YÜMNÂ VE TÜMNÂ ARASINDAKİ SIRALAMA

THE COMPATIBILITY OF EMBRYOLOGICAL PROCESSES IN THE QURAN WITH MODERN SCIENCE: THE RANKING AMONG THEM OF DÂFİQ, YÜMNA, AND TÜMNA

Suna Aygün ALLAHVERDİ
Öğrenci, Muş Alparslan Üniversitesi, Felsefe Bölümü
e-mail: 230214019@alparslan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3983-6038

ÖZET

Bu çalışma, Târık (86:6–7), Necm (53/46) ve Kıyame (75/37) ve Mürselât (77:20–21) sûrelerinde geçen dâfiq (دَافِق), "yümnâ" (نُمْنِي) ve "tümnâ" (نُمْنِت) fiilleri ile "mehîn" (مَهِين), ve "karârın mekîn" (قَرَارٍمَكِين) ifadelerini dilbilimsel ve embriyolojik açıdan karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. Târık sûresinde geçen "mâin dâfiq" (fışkıran su), hem erkek hem de kadın üreme hücrelerinin fışkırma (ejakülasyon ve ovülasyon) hareketini ifade etmektedir. Ayrıca "يَخْرُجُمِنْبَيْنِالصُّلْبِوَالتَّرَآئِبِ" ((o su) bel ve göğüs boşluğu arasından çıkar) ifadesi, anatomik açıdan yumurtanın fallop tüplerine "fışkırarak" atıldığı modern bilimsel bilgiyle de örtüşmektedir. Necm (53/46) ve Kıyâme (75/37) sûrelerinde kullanılan "yümnâ" ve "tümnâ" fiilleri ise, fışkırma hareketine bağlı olarak devam eden sonraki aşamayı; yani meni ve nutfenin/zigotun tüpler içerisinde rahim içine doğru ilerlemeye çalıştığı süreci tanımlamaktadır.Mürselât Sûresi'nde ise "Sizi mehin (basit) sudan yaratmadık mı? Bilinen bir kaderle sağlam bir yer içinde onu yaptık" ifadesiyle (مِنْمَّآءٍمَهِينٍ, فَجَعَلْنَاهُفِيقَرَارٍمَكِينٍ min mâin mehîn → fe cealnâhu fî qarârin mekîn), bu dafiq/fışkırarak ilerlemekte olan ilk hareketin ardından tüplere gelen "basit suyun", yani erkek ve kadından gelen suların birleşerek oluşturduğu nutfe/zigot oluşum safhası bildirilmektedir. Burada, bir olayın ardından süre boşluğu olmadan gerçekleşen ikinci olayı ifade etmek için kullanılan "فَجَعَلْنَاهُ" da ki "fe" (فَ) edatı, Târık 86/6. ayette geçen dafiq/ "fışkırarak atılan suyun" hareketinin hemen ardından gelen ikinci aşamayı; yani yumurtanın artık tüpler içine alınarak rahme doğru ilerlemeye devam ettiği süreyi ifade etmektedir. Bu bağlamda, Kur'an'daki embriyolojik süreçlerin sıralanmasındaki ardışıklık ile dilbilimsel yapı ile biyolojik süreç arasındaki bu uyumluluk, Kur'an'ın embriyolojik yaratılış anlatısında dikkate değer bir bütünlük ortaya koymaktadır. Ayetlerde açıklanan embriyolojik bilgilerin, modern bilim tarafından ancak on iki asır sonra keşfedilmiş olması ise, bu ayetlerin evrensel ve mucizevî olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarık 86/6-7, Dâfiq/Fışkırma, Ejekülasyon, Ovülasyon, Nutfe, Kur'an'da Kalıtım ve Cinsiyet.

ABSTRACT

This study comparatively examines, from linguistic and embryological perspectives, the terms dafiq (دَافِق), "yumna" (نُمْنِي), and "tümna" (نُمْنِت), as well as the expressions "mahin" (مَهِين) and "qararin makin" (قَرَارٍمَكِين), which appear in Surat al-Ṭariq (86:6–7), Sūrat al-Najm (53:46), Surat al-Qiyamah (75:37), and Surat al-Mursalat (77:20–21). The phrase "ma'in dafiq" (gushing/fluid water) in Sūrat al-Ṭariq refers to the gushing motion (ejaculation and ovulation) of both male and female reproductive fluids. Moreover, the expression "يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِالصُّلْبِوَالتَّرَآئِبِ" ("[that water] comes out from between the backbone and the ribs") anatomically corresponds with the modern scientific knowledge that the ovum is "gushed" into the fallopian tubes. The verbs "yümna" and "tumna" used in Surat al-Najm (53:46) and Surat al-Qiyamah (75:37) describe the subsequent stage following the gushing motion — namely, the process in which the semen and the nutfah (zygote) continue moving through the tubes toward the uterus. In Surat al-Mursalat, the expression "Did We not create you from a despicable water? Then We placed it in a firm lodging with a known measure" (مِنْمَّآءٍمَهِينٍ, فَجَعَلْنَاهُفِيقَرَارٍمَكِينٍ min ma'in mahin → fa ja'alnahu fi qararin makin) indicates that, following the initial dafiq (gushing) movement through the tubes, the "despicable water" — that is, the fluids from both male and female — combine to form the nutfah (zygote) stage. Here, the conjunction "fa" (فَ) in "fa ja'alnahu" expresses the immediate succession of the second event following the first one mentioned in al-Ṭariq 86:6 — that is, the stage in which the ovum, having been propelled into the tubes, continues moving toward the uterus. In this context, the sequential order of the embryological processes in the Qur'an shows a harmony between linguistic structure and biological process, revealing a remarkable coherence in the Qur'anic narrative of embryonic creation. The fact that the embryological information explained in these verses was discovered by modern science only twelve centuries later demonstrates that these verses are universal and miraculous.

Keywords: al-Ṭariq 86/6–7, Dafiq/Gushing, Ejaculation, Ovulation, Nutfah, Inheritance and Gender in the Qur'an.

BIY-25-118

YASİN SÛRESİNİN 38. AYETİ BAĞLAMINDA KUR'AN'IN KAİNÂTI YORUMLAMA YÖNTEMİ

THE QUR'AN'S APPROACH TO INTERPRETİNG THE UNİVERSE İN LİGHT OF A VERSE FROM SŪRAT YĀ-SĪN

Ramazan KORKUT
Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: rkorkut@bingol.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3619-1622

ÖZET

Kur'an, insanı ibadetle sorumlu tutarken kâinatı da bir mescit olarak tasavvur etmekte ve böylece "varlık, tevhid ve ibadet" hakikatleri arasında bir bağ kurmaktadır. Kur'an yüzlerce ayette akla, araştırmaya ve tefekküre yaptığı vurguyla bir taraftan kâinatı araştırmaya teşvik ederek bilime ilham kaynağı olmakta, diğer taraftan insanoğlunu kâinat kitabını doğru bir yöntemle anlamlandırmaya sevk etmektedir. Bu bağlamda Yâsîn Sûresi'nin 38. ayeti, güneşin belirlenmiş bir yörüngede hareket ettiğini haber verirken, kâinattaki düzenin ilahî irade tarafından takdir edildiğini, bu düzenin bilimsel gerçeklerle ve tevhid inancıyla uyumlu bir şekilde yorumlanabileceğini ortaya koymakta ve kozmik düzen ile ibadet arasından derin bir bağ kurmaktadır. Ayet, tabiat olaylarının kendi kendine var olamadığını, kâinattaki hadiselerin tabiatın veya sebeplerin kendisi tarafından yaratılamadığını; bunların sebepleri sonuçlarıyla birlikte Aziz ve Alîm Allah'ın takdiriyle yaratıldığını ifade etmektedir. Böylece varlığı, sebep ve sonuçlarıyla birlikte tevhid inancı ışığında Allah'ın varlığıyla, birliğiyle ve kudretiyle sentezleyerek ibret ve tefekkür ile okumaya ve açıklamaya sevk etmektedir. Gerçekten Kur'an, kâinatı yalnızca bilimsel bir inceleme nesnesi olarak değil, aynı zamanda tevhid hakikatiyle aydınlatılmış bir ibadet sahası olarak değerlendirmekte; dünya, güneş ve ay hareketlerine ibadet anlamını yüklemekte ve bunların tamamını ibadetler için birer alamet olarak takdir etmektedir. Daha açıkçası Kur'an ay, güneş ve hareketleri üzerinden tevhid hakikatini okuturken, Allah'tan başka hiçbir mabud olmadığını ifade ederek insanoğlunu ilahi kudret, azamet ve rahmet karşısında Allah'a ibadet etmeye davet etmektedir. Bu çalışma, söz konusu ayeti merkez alarak Kur'an'ın kâinatı var oluş süreci bakımından nasıl bir yöntemle açıkladığını, bu sürece tevhid ve ibadet merkezli olmak üzere nasıl bir anlam yüklediğini konuyla ilgili diğer ayetlerle birlikte tefsir, kelam ve fıkıh disiplinlerinin bakış açısıyla ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yasin Suresi 38, Kâinat, Yöntem, Tevhid, İbadet.

ABSTRACT

This study examines the Qur'anic conception of the cosmos as both a domain of worship and a locus of theological reflection, focusing particularly on Qur'an 36:38. While the Qur'an obligates human beings to worship, it simultaneously envisions the universe as a vast sanctuary, thereby establishing a substantive relationship between existence, tawḥīd, and devotional practice. Through its repeated emphasis on reason, inquiry, and contemplation, the Qur'an encourages the study of the natural world and inspires scientific investigation, while guiding humanity toward a methodologically sound interpretation of the "book of the universe." In this context, Qur'an 36:38—affirming that the sun moves along a divinely ordained course—demonstrates that cosmic order is determined by divine will and can be interpreted in a manner harmonious with both scientific realities and the doctrine of tawḥīd. The verse rejects the notion that natural phenomena originate independently or that secondary causes possess inherent creative power, asserting instead that all events, together with their causes and effects, are brought into existence by the decree, wisdom, and knowledge of Allah, the Mighty and All-Knowing. Through this causal framework, the Qur'an directs human beings to read existence in light of divine unity, synthesizing causes and effects with the realities of God's existence, sovereignty, and omnipotence. Moreover, the Qur'an does not regard the cosmos merely as an object of empirical examination; rather, it frames celestial movements—particularly those of the earth, sun, and moon—as signs (ʿalāmāt) endowed with devotional significance. These signs orient humanity toward recognizing Allah as the sole object of worship and invite reflection upon His power, majesty, and mercy. Centering on Yā Sīn 38, this study aims to elucidate the Qur'an's methodological approach to explaining cosmic origination and to analyze how this process is theologically integrated into a tawḥīd- and worship-centered worldview across related Qur'anic passages.

Keywords: Sūrat Yā-Sīn 38, Universe, Methodology, Tawḥīd, Worship

BIY-25-118

YASİN SÛRESİNİN 38. AYETİ BAĞLAMINDA KUR'AN'IN KAİNÂTI YORUMLAMA YÖNTEMİ

THE QUR'AN'S APPROACH TO INTERPRETİNG THE UNİVERSE İN LİGHT OF A VERSE FROM SŪRAT YĀ-SĪN

ÖZET

Kur'an, insanı ibadetle sorumlu tutarken kâinatı da bir mescit olarak tasavvur etmekte ve böylece "varlık, tevhid ve ibadet" hakikatleri arasında bir bağ kurmaktadır. Kur'an yüzlerce ayette akla, araştırmaya ve tefekküre yaptığı vurguyla bir taraftan kâinatı araştırmaya teşvik ederek bilime ilham kaynağı olmakta, diğer taraftan insanoğlunu kâinat kitabını doğru bir yöntemle anlamlandırmaya sevk etmektedir. Bu bağlamda Yâsîn Sûresi'nin 38. ayeti, güneşin belirlenmiş bir yörüngede hareket ettiğini haber verirken, kâinattaki düzenin ilahî irade tarafından takdir edildiğini, bu düzenin bilimsel gerçeklerle ve tevhid inancıyla uyumlu bir şekilde yorumlanabileceğini ortaya koymakta ve kozmik düzen ile ibadet arasından derin bir bağ kurmaktadır. Ayet, tabiat olaylarının kendi kendine var olamadığını, kâinattaki hadiselerin tabiatın veya sebeplerin kendisi tarafından yaratılamadığını; bunların sebepleri sonuçlarıyla birlikte Aziz ve Alîm Allah'ın takdiriyle yaratıldığını ifade etmektedir. Böylece varlığı, sebep ve sonuçlarıyla birlikte tevhid inancı ışığında Allah'ın varlığıyla, birliğiyle ve kudretiyle sentezleyerek ibret ve tefekkür ile okumaya ve açıklamaya sevk etmektedir. Gerçekten Kur'an, kâinatı yalnızca bilimsel bir inceleme nesnesi olarak değil, aynı zamanda tevhid hakikatiyle aydınlatılmış bir ibadet sahası olarak değerlendirmekte; dünya, güneş ve ay hareketlerine ibadet anlamını yüklemekte ve bunların tamamını ibadetler için birer alamet olarak takdir etmektedir. Daha açıkçası Kur'an ay, güneş ve hareketleri üzerinden tevhid hakikatini okuturken, Allah'tan başka hiçbir mabud olmadığını ifade ederek insanoğlunu ilahi kudret, azamet ve rahmet karşısında Allah'a ibadet etmeye davet etmektedir. Bu çalışma, söz konusu ayeti merkez alarak Kur'an'ın kâinatı var oluş süreci bakımından nasıl bir yöntemle açıkladığını, bu sürece tevhid ve ibadet merkezli olmak üzere nasıl bir anlam yüklediğini konuyla ilgili diğer ayetlerle birlikte tefsir, kelam ve fıkıh disiplinlerinin bakış açısıyla ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yasin Suresi 38, Kâinat, Yöntem, Tevhid, İbadet.

ABSTRACT

This study examines the Qur'anic conception of the cosmos as both a domain of worship and a locus of theological reflection, focusing particularly on Qur'an 36:38. While the Qur'an obligates human beings to worship, it simultaneously envisions the universe as a vast sanctuary, thereby establishing a substantive relationship between existence, tawḥīd, and devotional practice. Through its repeated emphasis on reason, inquiry, and contemplation, the Qur'an encourages the study of the natural world and inspires scientific investigation, while guiding humanity toward a methodologically sound interpretation of the "book of the universe." In this context, Qur'an 36:38—affirming that the sun moves along a divinely ordained course—demonstrates that cosmic order is determined by divine will and can be interpreted in a manner harmonious with both scientific realities and the doctrine of tawḥīd. The verse rejects the notion that natural phenomena originate independently or that secondary causes possess inherent creative power, asserting instead that all events, together with their causes and effects, are brought into existence by the decree, wisdom, and knowledge of Allah, the Mighty and All-Knowing. Through this causal framework, the Qur'an directs human beings to read existence in light of divine unity, synthesizing causes and effects with the realities of God's existence, sovereignty, and omnipotence. Moreover, the Qur'an does not regard the cosmos merely as an object of empirical examination; rather, it frames celestial movements—particularly those of the earth, sun, and moon—as signs (ʿalāmāt) endowed with devotional significance. These signs orient humanity toward recognizing Allah as the sole object of worship and invite reflection upon His power, majesty, and mercy. Centering on Yā Sīn 38, this study aims to elucidate the Qur'an's methodological approach to explaining cosmic origination and to analyze how this process is theologically integrated into a tawḥīd- and worship-centered worldview across related Qur'anic passages.

Keywords: Sūrat Yā-Sīn 38, Universe, Methodology, Tawḥīd, Worship

BIY-25-085

KUR’ÂN AYETLERİNDE ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ VE YARATICIYA ZİHİNSEL YÖNELİM: DİLBİLİMSEL BİR YAKLAŞIM

SUBJECT-VERB RELATIONSHIP IN QUR'ANIC VERSES AND MENTAL ORIENTATION TOWARDS THE CREATOR: A LINGUISTIC APPROACH

Nurullah İRVEN
Dr. Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: nirven@beu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8997-8835

ÖZET

Kur’ân Ayetlerinde Özne-Yüklem İlişkisi ve Yaratıcıya Zihinsel Yönelim: Dilbilimsel Bir Yaklaşım Özet İnsanın düşünce sistemi, kâinattaki varlıklar arasındaki ilişki düzeniyle şekillenir. Varlıklar, zıtlık ve uyumun bir aradalığında bütünsel bir denge sergiler. Bu denge, yaratılışın ilahî yasasına dayalı mantıkî bir sistemdir. mesela kadın ve erkek arasındaki fark bile bu sistemin bir göstergesidir. Zıt olan bu varlık aslında benzerliğin farklı görünümlerinden biridir. Zira zıt olan şeyler bir noktada birbirlerine benzerlik de mantıken arz etmek zorundadırlar. Dolayısıya her varlık, hem kendine hem bütünlüğe işaret eden bir simgedir. Bu varlık düzeni, dilsel çözümleme açısından da anlam taşır. Varlıklar arasındaki her ilişki, zihni, belirli bir merkeze yönlendirir. Bulutların hareketi, yağmurun inişi ve bitkilerin çıkışı bu düzene dâhildir. Bu süreç, canlıların beslenmesine kadar uzanan silsilevî bir bütündür. Doğa olaylarındaki anlatı özne-yüklem ilişkisine dayalı bir anlatımın örneğidir. İnsan zihni, bu düzeni gözlemleyerek içsel bir sınıflandırma yapar. İç konuşma, düşüncenin bilişsel tasnif alanını oluşturur. Dış konuşma ise zihinsel keşfi dilsel düzleme aktarır. Dilbilim, bu aktarımın yapısal ve semantik yönünü inceler. Her olgu, özne ve yüklem arasındaki anlam ilişkisiyle belirir. Bu ilişki, anlamın yönünü ve göstergesini tayin eder. Çalışma, Kur’an’daki ayetleri bu yapısal eksende ele almaktadır. Kur’an, varlık olaylarını özne-yüklem düzeniyle zihne sunar. Bazı ayetlerde fiil doğrudan yaratıcıya nispet edilir. “وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً” “(Allah) gökten yağmuru indirdi.” ayeti bu türdendir. Burada özne açıktır; yüklem doğrudan fiilî yaratımı gösterir. Bazı ayetlerde ise nispet dolaylı ve perdeli biçimde gerçekleşir. “يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ” “(Allah’ı) semavatta ne varsa onu zikreder.” ayeti buna örnektir.

ABSTRACT

The human system of thought is shaped by the relational order among the entities of the universe. These entities manifest a holistic balance in the coexistence of opposition and harmony. This balance constitutes a logical system grounded in the divine law of creation. For instance, even the difference between man and woman is an indicator of this system. Opposing entities are, in fact, variations of resemblance, for opposites must, by logical necessity, share points of similarity. Hence, every being is a symbol that signifies both itself and the unity of existence. This ontological order also bears meaning from a linguistic perspective. Every relationship among beings directs the mind toward a specific center. The movement of clouds, the descent of rain, and the sprouting of plants all belong to this order. This process forms a sequential unity that extends to the nourishment of living creatures. Natural phenomena exemplify a mode of expression based on the subject–predicate relation. The human mind, by observing this order, performs an internal categorization. Inner speech constitutes the cognitive domain of thought classification, whereas outer speech transfers this mental discovery onto the linguistic plane. Linguistics examines the structural and semantic aspects of this transfer. Every phenomenon emerges through the semantic relationship between subject and predicate. This relationship determines both the direction and the signification of meaning. This study approaches Qur’anic verses within this structural framework. The Qur’an presents existential phenomena to the human mind through the order of subject and predicate. In some verses, the action is directly attributed to the Creator: “وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً” — “(Allah) sent down rain from the sky.” In this case, the subject is explicit, and the predicate directly indicates divine creation. In other verses, the attribution occurs indirectly or through veiled expression: “يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ” — “Whatever is in the heavens glorifies Allah.”

KUR’ÂN AYETLERİNDE ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ VE YARATICIYA ZİHİNSEL YÖNELİM: DİLBİLİMSEL BİR YAKLAŞIM

SUBJECT-VERB RELATIONSHIP IN QUR'ANIC VERSES AND MENTAL ORIENTATION TOWARDS THE CREATOR: A LINGUISTIC APPROACH

Görünürde özne mahlûktur; hakikatte ise Allah fail/öznedir. Bu yapı, dildeki temsilin teolojik derinliğini göstermektedir. Mahlûkatın fiilleri, tesbih diliyle yaratıcıyı görünür kılar. Her varlık, fonksiyonu itibarıyla ilahî kudretin semantik izini taşır. Kur’an dili, bu izleri zihne yönlendiren bilişsel bir düzenin neticesidir. Bu yönelim, aklî delillerin dilbilimsel formda sunumunu sağlar. Sonuç olarak çalışma, özne-yüklem ekseninde yaratılış gerçeğini inceler. Bu bağlamda Kur’an dili, yaratılışı dilbilimsel bir örgü ile zihinlere perçinler. Varlık, dil ve anlam birlikteliği ile yaratıcıya yönelen bir bilinci meydana getirir. AnahtarKelimeler: Kur’an Dili, Özne-Yüklem İlişkisi, Dilbilimsel Yaklaşım, Teolojik Gönderme, Semantik Çözümleme,

Anahtar Kelimeler: Kur’an Dili, Özne-Yüklem İlişkisi, Dilbilimsel Yaklaşım, Teolojik Gönderme, Semantik Çözümleme,

Here, the apparent subject is the created being, yet in reality, the true agent is Allah Himself. This structure reflects the theological depth of representation in language. The actions of creation reveal the Creator through the language of glorification. Every being, by virtue of its function, bears the semantic trace of divine power. The Qur’anic language, therefore, results from a cognitive order that directs the mind toward these traces. Such orientation enables the linguistic expression of rational evidence for divine existence. In conclusion, this study examines the reality of creation through the axis of subject and predicate. Within this framework, the Qur’anic language anchors the truth of creation in the mind through a linguistic pattern. Existence, language, and meaning together generate a consciousness oriented toward the Creator.

Keywords: Qur’anic Language, Subject–Predicate Relationship, Linguistic Approach, Theological Reference, Semantic Analysis

BIY-25-160

KÖTÜLÜK YARATILIŞTA MIDIR? FELSEFEDE KÖTÜLÜK PROBLEMİ VE RİSALE-İ NUR'DA ÇÖZÜM YOLLARI

IS EVIL IN CREATION? THE PROBLEM OF EVIL IN PHILOSOPHY AND ITS SOLUTIONS IN THE RISALE-I NUR

Hüseyin ÇALDAK
Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
e-mail: hcaldak@bingol.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/ 0000-0003-2390 38

ÖZET

Bu çalışma, felsefede uzun süre tartışılan kötülük problemini (the problem of evil) iki temel başlık altında incelemektedir: felsefi ve teolojik tartışmaların analitik sunumu;Bediüzzaman Said Nursî'nin Risale-i Nur külliyatında sunulan çözüm yollarının sistematik değerlendirmesi. Metin, hem klasik filozofların hem de çağdaş teistik cevapların ana hatlarını verir; ardından Risale-i Nur'un ontolojik, epistemolojik ve ahlaki perspektiften sunduğu özgün katkılar açıklanır. Son bölümde, Risale-i Nur yaklaşımının felsefi tartışmalara katkısı ve sınırlılıkları ele alınır. İyi ve mükemmel niteliklere sahip olan kudret sahibi olan Yaratıcı, kötülüklerin nedeni olmamalıdır. Kötülük, olumsuz bir niteliğe sahip olmakla birlikte kusurlu bir şeydir. Kusur ve eksiklik tanımları ise Yaratıcı ile bağdaşmayan sıfatlardır. Yaratıcı tanımazcılık inancına sahip olanların ise mutlak anlamda kötülüğün evrende hâkim sürdüğünün ve bir Yaratıcı varsa, Yaratıcı'nın sıfatlarının kötülüğe aykırı düştüğünü dolayısıyla kötülüğün Yaratıcıdan kaynaklanmadığını ileri sürenlere karşı bir takım argümanlar geliştirirler. Bunun sonucunda teodise kavramı geliştirilir. Bediüzzaman Said Nursî'nin Risale-i Nur'u, kötülüğe dair klasik teistik cevaplarla örtüşen fakat özünde farklı bir dil ve epistemolojik zemin kullanan bir yaklaşım sunar. Risale'de aşağıdaki temel ilkeler öne çıkar: 1. Kader ve irade dengesi: İnsan sorumluluğu ile İlâhî takdir arasındaki hassas denge risalelerde sürekli vurgulanır; insanın fiilleri, sonuçları ve sorumluluğu sistematik biçimde ele alınır. 2. Zahiri Musibetin (fenomenolojik acının) hikmeti: Acının, insan ruhunu terbiye eden, imanın sabitlenmesine vesile olan bir fonksiyonu olduğu sıklıkla vurgulanır. 3. Delil-usul (kanıt yöntemi) bakımından iman önerisi: Risale-i Nur, akli deliller, tecrübe ve içsel marifet arasında bir diyalog kurar; kötülüğe dair argümanları yalnızca mantıksal çelişki zemininde bırakmaz, aynı zamanda imanî deneyimle beraber değerlendirir. Bu ilkeler, Risale'nin metin içi stratejileriyle (hikâyeler, misaller, tefekkür davetleri) desteklenir; amaç salt savunma değil, okuyucunun içsel dönüşümüdür.

Anahtar Kelimeler: Felsefî kötülük, Kötülük Problemi, Risale-i Nur

ABSTRACT

This study examines the problem of evil, a long-discussed issue in philosophy, under two main headings: an analytical presentation of philosophical and theological debates; and a systematic evaluation of the solutions offered in Bediüzzaman Said Nursi's Risale-i Nur collection. The text outlines both classical philosophers' and contemporary theistic responses; then it explains the Risale-i Nur's unique contributions from ontological, epistemological, and moral perspectives. The final section examines the contribution and limitations of the Risale-i Nur approach to philosophical debates. God, who possesses good and perfect qualities and is omnipotent, should not be the cause of evil. Evil, while possessing a negative quality, is imperfect. The definitions of flaw and imperfection are attributes incompatible with God. Atheists, on the other hand, develop a number of arguments against those who claim that absolute evil prevails in the universe and that if God exists, God's attributes contradict evil, and therefore evil is not caused by God. As a result, the concept of theodicy was developed. Bediüzzaman Said Nursi's Risale-i Nur offers an approach to evil that aligns with classical theistic responses but uses a fundamentally different language and epistemological foundation. The following fundamental principles are prominent in the Risale: 1. The balance of fate and will: The delicate balance between human responsibility and divine providence is consistently emphasized in the Risale; human actions, their consequences, and responsibility are systematically addressed. 2. The divine wisdom of phenomenological pain: It is frequently emphasized that pain has a function that disciplines the human soul and helps solidify faith. 3. The proposal for faith in terms of the method of evidence: The Risale-i Nur establishes a dialogue between rational evidence, experience, and inner knowledge; it does not leave arguments about evil solely on the grounds of logical contradiction but also evaluates them in conjunction with faith-based experience. These principles are supported by the Risale's intratextual strategies (stories, examples, invitations to contemplation); the aim is not mere defense but the inner transformation of the reader.

Keywords: Philosophical evil, Problem of Evil, Risale-i Nur

YARATILIŞ VE MUCİZE

CREATION AND MIRACLE

Şadi EREN
Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi - Kütahya
e-mail: sadi.eren@dpu.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0002-2903-4509

ÖZET

Mucize, "insanı aciz bırakan şey" anlamında olup daha çok peygamberlerde görürler görülen sıra dışı olaylara verilen isimdir. Hz. Musa'nın asası, Hz. İbrahim'in ateşte yanmaması, Hz. Salih'in devesi, Hz. İsa'nın en amansız hastaları iyileştirmesi ve peygamberimizin miraca yükseltilmesi gibi olaylar mucize olarak değerlendirilir. Mucize, peygamberin sözünün Allah tarafından tasdik edilmesi ve "Bu benim peygamberimdir. İşte bakın, ona olağanüstü, sıra dışı haller veriyorum. Öyleyse ona iman edin" denilmesidir. Ancak Pozitivizm ve Materyalizm gibi Allah'ı inkâr eden maddeci akımlar dinle ilgili nice meseleye itiraz ettikleri gibi buna da itiraz etmekte ve evrende mucizelere yer olmadığını söylemektedir. Allah'ı kabul eden ama peygamberliği reddeden deist filozoflara göre ise "Allah evrenin içine mekanik ilkeler yerleştirmiştir. O istese bile, evrene yerleştirdiği rasyonel düzene karşı gelemez. Onun iradesi bile bu rasyonel ilkelere bağlıdır... Bu dünyada mucizenin yeri yoktur. Allah, evreni mucize ile değil, rasyonel yasalarla yönetir. Gerçi bu yasaları o kendi koymuştur. Ama bir defa yarattıktan sonra evrenin gidişine artık karışmaz olmuş, onu kendi kendine işlemeye bırakmıştır." Bazı ilahiyatçı yazarların muhtemelen bu tür akımlardan etkilenerek "Peygamberimizin bir tek mucizesi vardır, o da Kur'an'dır demeleri işin başka bir boyutudur. Bütün bu akımlarda akıl naklin önüne geçirilmekte ve aslında Kur'an'da var olan bir gerçek göz ardı edilmektedir. Hâlbuki "Akla evet" dememiz, "Mucizeye hayır" dememizi gerektirmez. Selim olan bir akıl, âlemde sıra dışı durumlara yer olduğunu çok da zorlanmadan anlayabilir. İşte bu çalışmada mucize konusu naklin ve aklın ölçüleri çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Yaratılış, mucize, pozitivizm, materyalizm, deizm

ABSTRACT

A miracle is defined as 'that which leaves man helpless' and is the name given to extraordinary events most commonly observed in prophets. The staff of Moses, Abraham not burning in the fire, the camel of Salih, Jesus healing the most incurable patients, and the ascension of our Prophet are considered miracles. A miracle is the confirmation of the prophet's words by Allah and the statement, "This is my prophet. Behold, I am giving him extraordinary, unusual powers. So believe in him." However, materialistic movements that deny God, such as Positivism and Materialism, object to this as they do to many other religious issues, claiming that there is no place for miracles in the universe. According to deist philosophers who accept God but reject prophethood, "God has placed mechanical principles within the universe. Even if He wanted to, He cannot go against the rational order He has placed in the universe. Even His will is bound by these rational principles... There is no place for miracles in this world. God governs the universe not with miracles, but with rational laws. Admittedly, He Himself established these laws. But once He created the universe, He no longer interferes with its course, leaving it to function on its own.' Some theological writers, probably influenced by such trends, say, 'Our Prophet has only one miracle, and that is the Qur'an," which is another dimension of the issue. In all these currents, reason is placed before tradition, and a truth that actually exists in the Qur'an is overlooked. However, saying 'yes to reason' does not require us to say 'no to miracles.' A sound mind can easily understand that there is room for extraordinary situations in the universe. This study will address the topic of miracles within the framework of the criteria of tradition and reason.

Keywords: Creation, miracle, positivism, materialism, deism

EVRİM GÖRÜŞÜNÜN KRİTİĞİ

GÜNCEL VERİLER, İNSAN VE ŞEMPANZE GENOMLARI ARASINDA %1 FARKLILIK OLDUĞU İDDİASINI ÇÜRÜTÜYOR

CURRENT DATA REFUTES THE CLAİM THAT THERE İS A 1% DİFFERENCE BETWEEN HUMAN AND CHİMPANZEE GENOMES

Abdullah KESER
Uzm. Psk. Dan., Parem Psikoloji, Psikolojik Danışmanlık
e-mail: akeser1034@gmail.com
ORCID: https://orcid.org0000-0001-8653-7201

Orhan ERDOĞAN
Prof. Dr, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: oerdogan@atauni.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0001-8908-7293

ÖZET

İnsan ve şempanze DNA'sı arasında %1 fark olduğu, birçok kişi tarafından duyulmuş bir iddiadır. Bu iddianın kaynağı özellikle; 2005 yılında Şempanze Genomu Konsorsiyumu tarafından, şempanze genomunun insan genomu referans alınarak dizilendiği çalışmaya dayanmaktadır. Çalışmada şempanze genomu, referans önyargısı ile bir nevi insanlaştırılarak dizilenmiş ve daha sonra insan genomuna hizalanarak; nükleotid düzeyinde ortalama %1 fark hesaplanmıştır. İnsan ve şempanze genomları o zamandan beri birçok kez güncellenmiş olsa da; farklılık oranları yeniden hesaplanmayıp önceki oranlar alıntılanarak kullanılmaya devam edilmiştir. Ortalama %1 olarak hesaplanan farklılık oranının güncel veriler ışığında değerlendirilmesinin bir yolu da; bu iki tür arasındaki ortolog olmayan gen oranlarının hesaplanmasıdır. Bu amaçla yaptığımız çalışmada Ensembl verileri kullanılmış ve Ensembl platformunda yer alan BioMart aracı ile; insan genomunun protein kodlayan kısmında bulunup şempanze genomunda ortoloğu bulunmayan 4501 gen tespit edilmiştir. Bu oran insan genomunun protein kodlayan kısmının şempanzeninkinden gen düzeyinde % 19.7 oranında farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuç, insan ve şempanze genomları arasında nükleotid düzeyinde %1 fark olduğu iddiasını çürütmektedir.
Çünkü insan genomunda gen düzeyinde bu büyüklükte bir farklılık varsa, bu farkın nükleotid dizilere de yansımış olması ve iki türün protein kodlayan kısımları arasındaki nükleotid farkının %1'den çok daha büyük olması gerekirdi. Ayrıca bu çalışmada hesaplanan %19.7 oranı, ortolog olmayan gen sayısı üzerinden hesaplandığı için; iki tür arasındaki ortolog olarak tanımlanan genlerin farklık oranını kapsamamaktadır. Mier ve arkadaşları tarafından yapılan güncel bir çalışma ile iki tür arasındaki ortolog genlerin amino asit düzeydeki farklılık oranı % 4.08 olarak hesaplanmıştır. Yaptığımız bu çalışmada ayrıca; ortolog olarak adlandırılan benzer genlerin, genel kabulün aksine, ortak ata teorisini kanıtlayan bir faktör değil, ortak ata teorisini çürüterek yaratılışı kanıtlayan bir faktör olduğu, etkili bir örnek üzerinden açık bir şekilde gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ensembl, BioMart, Ortolog genler, Ortak ata teorisi

ABSTRACT

The claim that there is 1% difference between human and chimpanzee DNA is a widely heard claim. The basis for this claim stems from a 2005 study by the Chimpanzee Genome Consortium, which sequenced the chimpanzee genome using the human genome as a reference. In this study, the chimpanzee genome was sequenced, somewhat humanized, using a reference bias, and then aligned to the human genome, resulting in an average 1% difference at the nucleotide level. Although the human and chimpanzee genomes have been updated numerous times since then, the percentage of difference has not been recalculated, but rather, the previous percentages have been used. One way to evaluate the average 1% difference in light of current data is to calculate the proportion of non-orthologous genes between these two species. For this purpose, our study used Ensembl data and, using the BioMart tool on the Ensembl platform, identified 4501 genes located in the protein-coding portion of the human genome that have no orthologs in the chimpanzee genome. This ratio reveals that the protein-coding part of the human genome differs from that of the chimpanzee at the gene level by 19.7%. This result refutes the claim that there is a 1% difference at the nucleotide level between the human and chimpanzee genomes
If such a magnitude of difference exists at the gene level in the human genome, this difference should also be reflected in the nucleotide sequences, and the nucleotide difference between the protein-coding portions of the two species should be much greater than 1%. Furthermore, the 19.7% rate calculated in this study, based on the number of non-orthologous genes, does not include the percentage of divergence between the two species identified as orthologous, as it is calculated. A recent study by Mier et al. calculated the divergence of orthologous genes between the two species at the amino acid level as 4.08%. In this study we conducted, it was also clearly shown through an effective example that similar genes called orthologous, contrary to general acceptance, are not a factor that proves the common ancestortheory, but a factor that proves creation by refuting the common ancestor theory.

Keywords: Ensembl, BioMart, Orthologous genes, Common ancestor theory.

.

BIY-25-014

FUTUYMA'NIN EVRİM KİTAPLARINDAKİ TEMEL ÇELİŞKİLER

FUNDAMENTAL CONTRADICTIONS IN FUTUYMA'S EVOLUTION BOOKS

Hüseyin ALLAHVERDİ
Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: h.allahverdi@alparslan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7192-6669

ÖZET

Dünyada en çok bilinen evrim kitaplarından olan Douglas J. Futuyma'nın evrim kitabının ilk ve üçüncü baskıları Türkçeye de çevrilmiştir. ChatGPT'ye göre bu kitap Dünyadaki en iyi evrim ders kitabıdır. İlk baskısı 2008 de 3. Baskısı 2023'te Türkçeye çevrilmiştir. Güncel ve etkili olması açısından Türkiye'deki eğitim sistemi ve dolayısıyla toplumun şekillenmesinde tesiri önemlidir. Çevirinin ilki 632 sayfa, ikincisi 768 sayfadır. Kendi deyimiyle evrimi 'varlıkların atomlardan yapılması' veya 'dünyanın güneş etrafına dönmesi' kesinliğinde bir olgu olarak ele almaktadır. Bunun için kitap baştan sona evrimi topluma benimsetmek üzerine düzenlenmiştir. Kitaba ancak eleştirel bir gözle bakıldığında ve bir bütün olarak ele alındığında birbirlerine taban tabana zıt olan bazı bilgilerin bulunduğunu görmek mümkündür. Buna ilaveten verilen bazı bilgilerin tamamen zıt olmasa da birbirleriyle çeliştiği ve örtüşmediği kısımlarda bulunmaktadır. Bu çalışmamızda her iki baskıdaki ilgili çelişik yerler ele alınarak değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Evrim, Futuyma, Çelişki.

ABSTRACT

The first and third editions of Douglas J. Futuyma's book on evolution, one of the best known evolution textbooks in the world, have been translated into Turkish. According to ChatGPT, this book is the best evolution textbook in the world. The first edition was translated into Turkish in 2008 and the 3rd edition in 2023. It is up-to-date and influential in shaping the education system in Turkey and thus the society. The first translation is 632 pages, the second 768 pages. In his own words, he treats evolution as a phenomenon with the certainty that 'beings are made of atoms' or 'the earth revolves around the sun'. For this reason, the book is organized from beginning to end to make the public embrace evolution. Only when the book is viewed critically and taken as a whole is it possible to see that there is some information that is diametrically opposed to each other. In addition to this, there are parts where some of the information given contradicts and does not overlap with each other, although not completely contradictory. In this study, the relevant contradictory parts in both editions will be discussed and evaluated.

Keywords: Evolution, Futuyma, Contradiction

BIY-25-132

YARATILIŞ AKSİYON, EVRİM REAKSİYONDUR

CREATION IS ACTION, EVOLUTION IS REACTION

Hüseyin ALLAHVERDİ
Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
e-mail: h.allahverdi@alparslan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7192-6669

ÖZET

Evrim düşüncesi zaman içerisinde biyoloji eğitiminde bir paradigma haline geldiğinden, evrimin bir aksiyon olduğu zannı toplumun geniş bir kesiminde hâkim durumdadır. İnsanlık, yeryüzünde var olduğunda kendisiyle birlikte diğer canlılar da bulunmaktaydı. İnsan, bu canlıların bir kısmını besin olarak tüketmekte, bir kısmından giyecek elde etmekte, bazılarını ise çeşitli amaçlarla kullanmaktaydı. Bu durum hem yaratılış bakış açısından hem de evrim bakış açısından bilinen bir olgudur. Kendilerinin ve çevrelerindeki diğer canlıların doğduklarını gözlemleyen insanlar, insanla birlikte var olmuş yaratılış düşüncesini genel itibariyle kabul etmişlerdir. Bu düşünce, sadece toplumun geneli için değil, aynı zamanda "doğa bilginleri" olarak adlandırılan erken dönem biyologlar için de geçerliydi. Darwin, evrim düşüncesine kaynaklık eden meşhur eserinde bu konuda şöyle der: "Yakın zamana dek doğa bilginlerinin büyük çoğunluğu türleri değişmez olarak görüyor ve onların ayrı ayrı yaratılmış olduklarına inanıyordu." Bu doğa bilginleri bir anda fikir değiştirmiş olabilirler mi? Mevcut paradigmanın değişimini, "20. yüzyılın Darwin'i" olarak anılan bir düşünür şu şekilde açıklar: "Şaşırtıcı şekilde, Darwin'in ortak kökenden dolayı evrimleşen bir dünya önerisi, 1859'dan sonra tabiat bilimcilerin ve filozofların büyük çoğunluğu tarafından hemen kabul gördü. Bu sadece İngiltere için değil, aynı zamanda kıta genelinde —özellikle Almanca konuşulan ülkeler ve Rusya için— doğruydu. Evrim, nedenleri üzerine tartışmalar seksen yıl daha sürse bile, neredeyse bir gecede kabul görmüştü." Ancak yaratılışa bir reaksiyon olarak geliştirilen evrim düşüncesinin etkisinin büyük olması ve üzerinden 164 yıl gibi uzun bir sürenin geçmiş bulunması nedeniyle, günümüzden geçmişe bakanlar bu süreden önceki durumu yeterince bilemediklerinden, evrim reaksiyonunun bir aksiyon olduğuna yanlış bir şekilde hükmedebilmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Evrim, Aksiyon, Reaksiyon.

ABSTRACT

Since the idea of evolution has become a paradigm in biology education over time, the assumption that evolution is an action is dominant in a large part of society. When humanity existed on Earth, it was surrounded by other living beings. Some of these creatures were eaten, some were used for clothing, and some were used for various purposes. This is a known fact both from the point of view of creation and from the point of view of evolution. Observing that they and some of the creatures around them were born, people have generally accepted the idea of co-creation with human beings. This was true not only for the general public but also for biologists, the so-called 'natural scientists'. Darwin, in his famous book that is the source of evolution, says the following on this subject: "Until recently, the vast majority of natural scientists regarded species as immutable and believed that they were created separately."Could these natural scientists have suddenly changed their minds? The 'Darwin of the 20th Century' explains the shift in the current paradigm as follows: "Surprisingly, Darwin's proposal of a world evolving from common descent was immediately accepted by the vast majority of naturalists and philosophers after 1859. This was true not only in Britain, but also throughout the continent, especially in German-speaking countries and Russia. Evolution was accepted almost overnight, even if the debate about its causes continued for another eighty years." However, because of the great impact of evolution as a reaction to creation, and because it has been 164 years since then, those who look at the past from today's perspective may wrongly conclude that the evolutionary reaction was an action, since they do not know the situation before that time.

Keywords: Creation, Evolution, Action, Reaction.

BIY-25-120

ARİSTOTELES'İN VE KUR'AN'IN "BİYOLOJİK TÜR" TANIMLARI BAĞLAMINDA EVRİMCİ TÜRLEŞME İDDİALARININ İMKANSIZLIĞI

THE IMPOSSIBILITY OF EVOLUTIONARY SPECIATION IN THE CONTEXT OF ARISTOTLE'S AND THE QUR'AN'S DEFINITIONS OF "BIOLOGICAL SPECIES"

Suna Aygün ALLAHVERDİ
Öğrenci, Muş Alparslan Üniversitesi, Felsefe Bölümü
e-mail: 230214019@alparslan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3983-6038

Zeynep Kantarcı BİNGÖL
Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
e-mail: z.kantarci@alpaslan.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3778-1659

ÖZET

Aristoteles'in "Hayvanların Nesli Üzerine" (On the Generation of Animals) adlı kitabında, hayvan türlerinin nesillerinin, sürekli bir şekilde değişime uğrayarak devam edemeyeceklerini; "Öte yandan, eğer ürünler ebeveynlerinden farklı olsalardı ve yine de çiftleşebilselerdi, o zaman onlardan farklı bir yaratık türü daha, yavrularından da başka bir yaratık daha türemiş olurdu ve bu süreç sonsuza dek sürerdi. Ancak doğa sonsuzdan kaçınır; çünkü sonsuzluk tamamlanma ve kesinlikten yoksundur. Oysa doğanın aradığı şey, tamamlanma ve kesinliktir." şeklinde açıklamıştır. Aristoteles'ten yaklaşık on bir asır sonra indirilen Kur'an ayetlerinde geçen bilgilerde, tüm hayvan türlerinin yaratılışlarına örnek olarak, insan türünün yaratılışı şöyle bildirilmiştir: "Ey insanlar; Allah'a itikâd (sözüne güvenerek iman) ediniz, sizi tek bir türden (nefisten) yarattı. Ve ondan (tek bir türden), onun eşine yarattı ve o ikisinden erkekler ve birçok kadınlar üretti. Rahimleri ve onunla birbirinize bağlanmayı sorduğunuz Allah'a itikâd (sözüne güvenerek iman) ediniz..." (Nisa: 4/1). İnsan türünün başlangıçta, tek bir türden bir erkek ve bir kadının yaratılıp o ikisinden de neslin, rahimler yoluyla devam ettirildiği bildirilmekte. Ve insan türünün embriyolojik yaratılış aşamaları ise şu şekilde açıklanmıştır: "12: Ve yemin olsun ki biz insanı, sülalesini de "Tyn"den yarattık.", "13: Sonra o sağlam mekân (kararı mekin) içinde nutfe yaptık.", "14: Sonra biz nutfeyi alaka yarattık, hemen ardından alakayı mudga yarattık, hemen ardından mudgayı kemikler yarattık, hemen ardından kemiklere et giydirdik (baharda toprağın bitkilerle giyinmesi gibi).", "Sonra diğer bir yaratılışla onu inşa ettik, yaratanların en güzeli Allah ne yücedir." (Mü'minun: 23/12-14).

ABSTRACT

In his work, On the Generation of Animals, Aristotle posited that the generations of animal species could not continue through perpetual change, stating: "Furthermore, if the offspring were different from their parents and yet could still couple, then from them another kind of creature would be produced, and from their offspring yet another, and this process would go on to infinity. But nature shuns the infinite; for the infinite lacks completion and finality. But what nature seeks is completion and finality." In the verses of the Qur'an, revealed approximately eleven centuries after Aristotle, the creation of the human species is presented as an example for the creation of all animal species: "O mankind, be dutiful to your Lord, Who created you from a single soul (nafs) and from it created its mate and from them both has spread abroad a multitude of men and women..." (An-Nisa: 4/1). It is stated that the human species began with the creation of a male and a female from a single entity, and that the lineage continued from these two through the wombs. The embryological stages of the human species' creation are described as follows: "12: And indeed We created man from an extract of clay (Tyn)." "13: Then We placed him as a sperm-drop (nutfa) in a firm lodging." "14: Then We made the sperm-drop into a clinging substance (alaqa), and We made the clinging substance into a chewed lump (mudgha), and We made the chewed lump into bones, and We clothed the bones with flesh. Then We developed him into another creation. So blessed is Allah, the best of creators." (Al-Mu'minun: 23/12-14).

ARİSTOTELES'İN VE KUR'AN'IN "BİYOLOJİK TÜR" TANIMLARI BAĞLAMINDA EVRİMCİ TÜRLEŞME İDDİALARININ İMKANSIZLIĞI

THE IMPOSSIBILITY OF EVOLUTIONARY SPECIATION IN THE CONTEXT OF ARISTOTLE'S AND THE QUR'AN'S DEFINITIONS OF "BIOLOGICAL SPECIES"

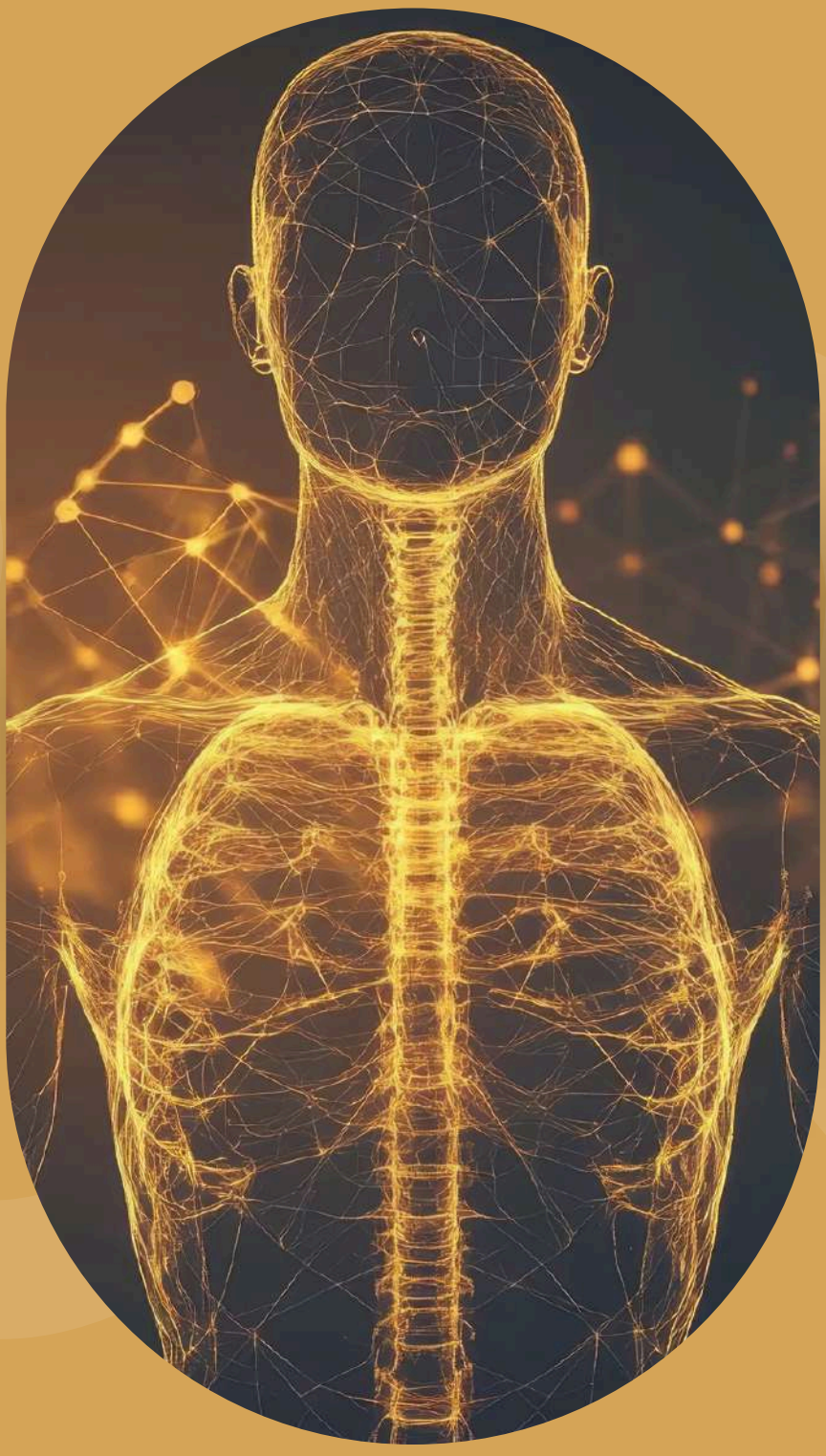
Bu ayetlerde geçen embriyolojik aşamalar, on iki asır sonra Karl Ernst von Baer'in zigotu (nutfe) keşfetmesi ile başlayan modern embriyolojik keşifler ile doğrulanmıştır. Ayrıca insan türünün embriyolojik aşamalarının hayvan türleri için de aynı olduğu şu ayette bildirilmektedir:"İnsanı nutfeden yarattık, birdenbire o apaçık düşman oldu, hayvanları da ondan (nutfeden) yarattık..." Nahl: 16/4,5. Aristoteles'in, "türlerin nesillerinde morfolojik benzerliğin mutlak olması gerekliliği" önermesi ile Kur'an da türlerin yaratılışı hakkındaki bilgilere göre türlerin değişime uğrayarak sonsuza kadar devam edemeyeceği anlaşılmaktadır. Evrim görüşü ise, "biyolojik tür tarifinin olmadığını ve tüm türlerin sonsuza kadar evrimleşerek yeni türler meydana getirdiğini" savunmaktadır. Bu çalışmada Aristoteles ve bazı Kur'an ayetlerinde geçen bilgiler ile evrim görüşünün iddiaları kıyaslanarak, bu iddiaların imkânsız olduğu açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an-ı Kerim, Aristoteles, Biyolojik Tür, Evrim.

The embryological stages mentioned in these verses were affirmed twelve centuries later by modern embryological discoveries, beginning with Karl Ernst von Baer's discovery of the zygote (nutfa). Furthermore, it is indicated that the embryological stages of the human species are the same for animal species in the following verse: "He created man from a sperm-drop (nutfa); and then behold, this same man becomes an open disputer. And the cattle He has also created from it (the nutfa)..." (An-Nahl: 16/4-5). From Aristotle's proposition on the necessity of absolute morphological similarity in the generations of species, and from the information in the Qur'an concerning the creation of species, it is understood that species cannot continue indefinitely by undergoing transformation. The theory of evolution, in contrast, posits that there is no fixed biological species definition and that all species evolve endlessly to form new species. In this study, the claims of the theory of evolution will be compared with the information found in the works of Aristotle and select verses of the Qur'an, and the impossibility of these claims will be elucidated.

Keywords: Qur'an, Aristotle, Biological Species, Evolution.

FEN VE SAĞLIK BİLİMLERİ IŞIĞINDA YARATILIŞ

YARATILIŞ VE EVRİM GÖRÜŞÜNÜN TARİHİ SÜRECİ

THE HISTORICAL PROCESS OF THE VIEW OF CREATION AND EVOLUTION

Âdem TATLI
Prof. Dr, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: adem.tatli07@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-0031-3943

ÖZET

Yeryüzündeki varlıkların nasıl ortaya çıktığı ve geliştiği hususu beş grup altında toplanabilir. 1- Antikçağ'da varoluş felsefesi Milattan önce sekizinci yüzyılda başlayıp on üç yüzyıl süren bu çağda varlıkların ortaya çıkışı ile ilgili iki görüş hâkimdir. Birisi, varlıkları tabiatın ve tesadüfün eseri olarak kabul eder. Bu görüşte madde ezelî kabul edilir. İnsanın balıktan evrimleştiği ileri sürülür. Diğerinde ise her şey Allah'ın eseridir. 2- Ortaçağ'da varoluş felsefesi ikiye ayrılır. Hıristiyan Ortaçağı ve İslâm Ortaçağı.Hıristiyan Ortaçağı felsefesinin temeli dindir ve Rönesans'a kadar yaklaşık bin yıl sürecek olan bu felsefede hâkim din Hıristiyanlıktır. M.S. sonra yedinci yüzyılda, insanlık, İslâmiyet'le tanışmıştır. Bu din, bilimsel çalışmayı teşvik ediyor, bilim insanını diğerlerinden üstün tutuyordu. 3- Rönesans'ta varoluş felsefesi. On dördüncü asırdan on yedinci asra kadar yaklaşık üç asır devam eden devre Rönesans dönemidir. Bu devrede bir yaratıcı devreden çıkarılarak tabiata sonsuz güç verilmiştir. 4- Aydınlanma Çağı on sekizinci yüzyılı içine alır. Bu çağda laik bir dünya görüşü esastır. Yaratıcı yerine insan konmuştur. 5- On dokuzuncu yüzyılda evrim görüşünün öne çıkışı. Bu yüzyılda Darwin'in ortaya koyduğu evrim görüşü; hayatın bir mücadele olduğu, kuvvetlilerin yaşama hakkına sahip bulunduğu, bu seçimi de tabiatın yaptığı esasına dayanır. Derslerde mutlaka evrim görüş doğrultusunda değerlendirilmesinin sebebi, bu görüşün ateizm ideolojisine dayanmasındandır.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Darwinizm, Evrim görüşü, Tarihi süreç, ateizm.

ABSTRACT

The question of how things on Earth emerged and developed can be categorized into five groups. 1- Existential Philosophy in Antiquity In this era, which began in the eighth century BC and lasted thirteen centuries, two views prevailed regarding the emergence of things. One views existence as the work of nature and chance. In this view, matter is considered eternal. It is argued that humans evolved from fish. The other view holds that everything is the work of God. 2- Existential philosophy in the Middle Ages is divided into two: the Christian Middle Ages and the Islamic Middle Ages. The foundation of Christian medieval philosophy was religion, and Christianity was the dominant religion in this philosophy, which lasted for nearly a thousand years until the Renaissance. In the seventh century AD, humanity encountered Islam. This religion encouraged scientific study and prioritized scientists over others. 3- Existential philosophy in the Renaissance. The Renaissance period lasted approximately three centuries, from the fourteenth to the seventeenth centuries. During this period, a creator was eliminated and infinite power was granted to nature. 4- The Age of Enlightenment encompassed the eighteenth century. A secular worldview prevailed in this era. Humans were replaced by the Creator. 5- The rise of the view of evolution in the nineteenth century. The view of evolution put forward by Darwin in this century is based on the principle that life is a struggle, that the strong have the right to live, and that this choice is made by nature. The reason why evolution is always evaluated in the classroom is that this view is based on the ideology of atheism.

Keywords: Creation, Evolution view, Darwinism, Historical process, atheism.

CANLILARIN ORTAYA ÇIKIŞI VE İKİ AYRI CİNSİYETİN OLUŞUMUNA DAİR EVRİMSEL GÖRÜŞ VE YARATILIŞ PERSPEKTİFİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EMERGENCE OF LIVING BEINGS AND THE EVALUATION OF EVOLUTIONARY PERSPECTIVES ON THE FORMATION OF TWO DISTINCT GENDERS AND CREATION

Ahmet Zafer TEL
Prof. Dr., Iğdır Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: ahmetzafertel@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1204-3839

Ergün ÖZUSLU
Dr., Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
e-mail: ergun.ozuslu@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4480-8365

Ahmet GÜNEŞ
Iğdır Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
e-mail: ahmetgunes002@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0006-0627-7619

ÖZET

Canlıların kökeni ve cinsiyet gelişimi biyolojinin en tartışmalı konularından biridir. Evrim görüşü, yaşamın abiyogenez yoluyla basit moleküllerden başladığını ve doğal seçilimle çeşitlendiğini öne sürmektedir. Özellikle ilk canlı hücrenin kendiliğinden oluşumu, eşeysizden eşeyli üremeye geçişin mekanizması ve iki ayrı cinsiyetin varlığının kökeni evrimsel biyoloji için hâlâ çözülememiş problemlerdir. Kur'an ayetleri ve hadisler ise canlılığın ve cinsiyet farklılığının bilinçli bir düzenin ürünü olduğunu savunmaktadır. Bu çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Evrimsel biyolojinin temel kaynakları, biyokimya ve genetik araştırmaları, Kur'an ayetleri ve hadisler incelenmiştir. Karşılaştırmalı analiz yöntemiyle evrimsel mekanizmanın eksiklikleri ortaya konmuş, ardından yaratılış yorumuyla açıklayıcı bir bütünlük sağlanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada evrimsel görüşün konu ile ilgili iddiaları tartışılmış ve yaratılış bakış açısıyla bütüncül bir değerlendirme yapılmıştır. Canlılığın kökeni ve iki ayrı cinsiyetin ayrımına dair tartışmalarda, evrimsel açıklamaların yanında yaratılış perspektifinin de bilimsel ve teolojik platformlarda dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Canlılığın kökeni, cinsiyet, evrim, yaratılış, abiyogenez, üreme

ABSTRACT

The Emergence of Living Beings and the Evaluation of Evolutionary Perspectives on the Formation of Two Distinct Genders and Creation The origin of living beings and the development of gender is one of the most contentious subjects in biology. The evolutionary perspective posits that life began from simple molecules through abiogenesis and diversified through natural selection. Particularly, the spontaneous formation of the first living cell, the mechanisms of transitioning from asexual to sexual reproduction, and the origins of the existence of two distinct genders remain unresolved problems in evolutionary biology. In contrast, verses from the Quran and hadiths argue that life and gender differences are the products of an intentional design. This study employed a literature review method. It examined fundamental sources of evolutionary biology, biochemistry and genetics research, Quranic verses, and hadiths. Comparative analysis revealed the shortcomings of the evolutionary mechanism, and then attempted to provide explanatory integrity through an interpretation of creation. This study discusses the claims of the evolutionary perspective related to the topic and provides a holistic assessment from the creation standpoint. It has been concluded that in discussions about the origin of life and the distinction between the two sexes, the creation perspective should be taken into consideration in scientific and theological platforms alongside evolutionary explanations.

Keywords: Origin of life, sex, evolution, creation, abiogenesis, reproduction

DUA VE BEYİN İLİŞKİSİ: BEYNİN MANEVİ UYARILARA VERDİĞİ TEPKİLER

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRAYER AND THE BRAIN: THE BRAIN'S RESPONSES TO SPIRITUAL STİMULİ

Ali AKBEN
Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: aliakben@aliakben.com

ÖZET

Dua, istemek, talep etmek, dilekte bulunmak anlamına gelen, şifayı vaat eden yüce yaratanla buluşmaktır. Riyanın, maddi çıkarın olmadığı samimi ve yalın bir buluşmadır dua. Dua ile, beyinde olup bitenleri anlamamıza yardımcı olabilecek EEG, TENS, PET,SPECT ve fMR gibi cihazlarla beyni daha detaylı araştıran bilim insanları,gördükleri karşısında bilimsel çalışmaların bu ve benzeri konularda keşfedilmeyi bekleyen birçok bilgi olduğunu kabullendiler. Dua sırasında çekilenfMRI da görülen değişiklikler empati birşeye odaklanma ve öz farkındalık durumu sürecinde görülen değişikliklerle benzerlik gösteriyor.Özellikle beynimizin ön bölgelerinde duyusal denge ve şefkatle ile ilgili singulat girusta aktivite artışı görülürken korkunun yönetildiği amigdala çekirdeğinde ise aktivite azalması dikkati çekiyor. Nörobilimin dalı olan nöroteoloji üzerine çalışmalar yoğunlaştıkça, dua etmenin sadece iyileştirici gücü değil, beynimizde olan bitenleri daha iyi anlama ve akletmefırsatı da veriyor. Özellikle fMR teknolojisinin kullanıma girmesi ile, dua ederken beynimizde bazı bölgelerinde kan akışında artma ve bunun sonucunda da sadece otonom sinir sistemi değil immün sistem ve nöropsikolojimizi dengeleyen dopamin, seratonin ve hatta opiodlarınsalgılandığı beyin bölgelerinde kanlanma artışı görülüyor. Dua ile beynimizin preforontal ve temporal korteksinde kanlanma artması ile bazı nörohormonların salgılanması sonucu stres ve gerilimlere karşı daha dirençli olma,yaşama tutunma ve yaşam kalitesinin artması ile ilgili istatistiklerden de anlaşılıyor ki, beynimizin sırlarını anlamak için daha yolun başındayız. Dua ederken yapılan EEG tetkiklerinde frontal bölgede alfa dalga aktivitesinde artış, beta dalgalarında ise azalmanin görülmesi kişinin iç huzurunun artışına anksiyete ve iç daralmasının azaldığına işaret etmektedir. Hafızanın depolandığı, içinde barındırdığı yapılar ve limbik sistem olarak bilinen duygu merkezimizin çatısını oluşturan temporal lob ise günümüzde hala bilinmezlerle dolu ve yeni araştırıcıları bekliyor. Ruhsal deneyimlerde de adı öne çıkan temporal lobda,dua sırasında görülen değişimlerle tüm doku ve organlarımıza gönderdiği uyarılarla hem otonom sinir sistemimiz hem de limbik sistemde meydana gelen değişimler kaygı azalmasının doku ve organlarda oluşturduğu dengenin işareti olarak algılanır. Dua sırasında salgılanan opiat, dopamin ve seratonin gibi nörotansmitterler ise stres ve sebeplerine yönelik gerilimlere karşı kişiyi korur ve en önemlisi de kişiyi yaratanına yaklaştırır.Şah damarımızdan daha yakın olan yaratanımıza tam teslimiyetin doku ve organlarımızda oluşturduğu gevşemenin sonucu artan kan akımı ise hücrelerimizin temel ihtiyacı olan oksijenle buluşmayı kolaylaştırır.Oksijen demek sağlık zindelik ve dinginlik demektir.

Anahtar Kelimeler: Beyin, Dua, Frontal lob, sinir sistemi, nörobilimler

ABSTRACT

Prayer means to ask, to request, to make a wish; it is a meeting with the supreme creator who promises healing. Prayer is a sincere and simple meeting without hypocrisy or material gain. Scientists who study the brain in greater detail using devices such as EEG, TENS, PET, SPECT, and fMRI, which can help us understand what happens in the brain during prayer, have acknowledged that scientific research has yet to uncover much information on this and similar topics.The changes seen in fMRI scans taken during prayer are similar to those seen in the processes of empathy, focusing on something, and self-awareness. In particular, increased activity is seen in the cingulate gyrus in the frontal regions of our brain, which is related to sensory balance and compassion, while decreased activity is noted in the amygdala nucleus, which manages fear. As research in neurotheology, a branch of neuroscience, intensifies, it provides an opportunity to better understand and comprehend not only the healing power of prayer but also what is happening in our brains. Statistics also show that increased blood flow in the prefrontal and temporal cortex of our brain during prayer, along with the secretion of certain neurohormones, leads to greater resilience against stress and tension, a stronger will to live, and an improved quality of life. This indicates that we are still at the beginning of our journey to understand the secrets of our brain. EEG tests conducted during prayer show an increase in alpha wave activity in the frontal region and a decrease in beta waves, indicating an increase in inner peace and a decrease in anxiety and inner tension. The temporal lobe, which stores memory, contains structures, and forms the roof of our emotional center known as the limbic system, is still full of unknowns and awaits new researchers.The temporal lobe, which is also prominent in spiritual experiences, is perceived as a sign of the balance created in tissues and organs by the reduction in anxiety, through the changes observed during prayer and the signals it sends to all our tissues and organs, causing changes in both our autonomic nervous system and limbic system. We see that we are at the beginning of the path concerning the mystical structure of our brain, the mind, and the spirit that covers these two, and that scientific studies have not yet reached this point. With such studies to be conducted, the miracle of creation and the convergence of the natural sciences will become even clearer.

Keywords: Brain, Prayer, Frontal lobe, nervous system, neuroscience

BIY-25-019

BALIKLARIN BESLENMESİ VE SİSTEMATİĞİNDE DİŞLERİN ÖNEMİ

THE IMPORTANCE OF TEETH IN FISH NUTRITION AND SYSTEMATICS

Ali ALAŞ
Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi
e-mail: alasali@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7594-5752

ÖZET

Balıklar, Dünya'da hem tür sayısı hem de birey sayısı bakımından en yaygın omurgalı hayvanlardır. Yeryüzündeki bütün omurgalı hayvan türlerinin yarısından fazlası balıklardır. Günümüzde 33,000'den fazla balık türü bilimsel olarak tanımlanmıştır. Balıkların yaklaşık %58'i denizlerde yaşamaktadır. Balıklardaki diş tipleri beslenme alışkanlıkları ile uyumlu olarak yaratılmıştır. Mesela, diğer balıkları yiyerek beslenen balıkların (piscivor veya karnivor) dişleri avlarını tutmak, kesmek veya delmek için yaratılmış iken, bitkisel kökenli besinleri yiyerek beslenen (herbivor) balıkların dişleri alg veya sucul bitkileri parçalayacak şekilde inşa edilmiştir. Eşsiz bir sanat eseri olarak yaratılan bu organlar; dudaklarda, ağızda, üst ve alt çenelerde, dilde veya yutakta bulunabilir. Balıkların beslenmesinde önemli görevleri olan dişlerin konumu, sayısı ve sırası bazı balık türlerinde sistematik açıdan da önemlidir. Mesela, köpekbalıklarında birkaç sıra halinde çok sayıda üçgen şeklinde diş bulunur. Bunlar, avın ısırılması ve kesilmesi için yaratılmıştır. Farinks dişleri sazangiller (Cyprinidae) familyasında önemli beslenme organıdır. Diğer taraftan, sazangillerde farinks dişlerinin sayısı ve sırlanışı, türlerin belirlenmesinde kullanılan sistematik kriterlerden birisidir. Literatür bilgilerine göre bu çalışmada, balıklardaki diş tiplerinin onların beslenme şekliyle uyumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Dişlerin konumu, sıralanışı ve sayısının balık sistematiğindeki önemi vurgulanmıştır. Anahtar kelimeler: Balık, diş, beslenme, sistematik.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler: Balık, diş, beslenme, sistematik

ABSTRACT

Fish are the most widespread vertebrates on Earth, both in terms of the number of species and the number of individuals. Over half of all vertebrate species are fishes on earth. Over 33,000 species of fishes are presently described to science. Most species of fishes are marine (about 58%). Fish teeth are designed to be compatible with their feeding habits. For example, most fish that eat other fish (piscivores or carnivores) have teeth that are created to hold on to, cut, and puncture their prey whereas most fish that eat plants (herbivores) have teeth that are more suited for shredding things such as algae or aquatic plants. These organs, created as unique works of art can be found on the lips, mouth, upper and lower jaws or pharynx at various fish species. The position, number, and arrangement of teeth, which play important roles in the feeding of fish, are also systematically important. For example, Shark jaws have several rows of triangular teeth. These are created for biting and cutting of the prey. Pharyngeal teeth are a key feeding organ in the cyprinids (Cyprinidae). Conversely, the number and arrangement of pharyngeal teeth in cyprinids is one of the systematic criteria used to identify species. According to literature, at this study concluded that the types of teeth in fish are compatible with their feeding habits. The importance of the position, arrangement, and number of teeth in fish systematics was emphasized. Key words: Fish, teeth, feeding, systematic

Keywords: Fish, teeth, feeding, systematic

BIY-25-007

DOĞADAKİ MATEMATİKSEL DÜZEN: KEMİKLERİN İNCELİĞİ VE DAYANIKLILIĞI ÜZERİNE

MATHEMATICAL DESIGN IN NATURE: THE BALANCE OF THINNESS AND STRENGTH IN BONES

Erhan PİŞKİN
Prof. Dr. Dicle Üniversitesi, Z.G. Eğitim Fakültesi
e-mail: erhan1081@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6587-4479

ÖZET

Bazı canlıların kemikleri, içi ilik dolu silindirik boru yapısına sahiptir. Bu yapı uygun şekilde kesildiğinde, iç içe geçmiş iki silindir görünümü elde edilir: içte ilik, dışta ise onu kaplayan kemik. Bu çalışmada, "kemiklerin hem ince hem de dayanıklı olması gerektiği" varsayımından hareketle, en işlevsel kemik yapısının matematiksel olarak nasıl olması gerektiği incelenmektedir. Daha açık ifadeyle, silindir şeklindeki kemik ile içerisindeki iliğin taban yarıçapları arasında nasıl bir oran bulunması gerektiği sorusuna yanıt aranmaktadır. Bu problem aslında bir optimizasyon meselesidir. Optimizasyon, en az malzeme ile en sağlam yapıyı elde etmeyi amaçlar. Örneğin, çevre uzunluğu sabit olan çokgenler arasından en büyük alanlı olanı seçmek, bu tür problemlere klasik bir örnektir. Benzer şekilde, kemiğin dayanıklılığını korurken malzeme kullanımını en aza indiren oran da matematiksel yöntemlerle belirlenebilir. Elde edilen matematiksel sonuçların, canlı kemikleri üzerinde yapılan gözlemlerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmüştür. Bu uyum, doğadaki yapıların rastlantısal değil, belirli bir hikmet ve düzen içerisinde yaratıldığını göstermektedir. Dolayısıyla çalışma, hem matematiksel bakış açısı hem de biyolojik gözlemlerle "bilimsel veriler ile Yaratıcı'nın varlığına işaret eden düzenin uyumu" üzerine önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Optimizasyon, Matematiksel Tasarım, Yaratılış

ABSTRACT

The bones of certain living beings possess a cylindrical tubular structure filled with marrow. When such a bone is cut appropriately, it reveals two concentric cylinders: the inner cylinder being the marrow and the outer one the surrounding bone. In this study, starting from the assumption that "bones must be both thin and strong," we investigate mathematically what the most functional bone structure should be. More precisely, the focus is on determining the optimal ratio between the radii of the cylindrical bone and its inner marrow. This is essentially an optimization problem. Optimization seeks to achieve the most efficient structure with the least amount of material. For instance, among polygons with the same perimeter, the one with the largest area represents the optimal choice—a classical example of such problems. Similarly, the ratio that minimizes material use while preserving bone strength can also be derived through mathematical methods. The mathematical results obtained are found to be in remarkable agreement with biological observations of real bones. This harmony indicates that the structures observed in nature are not products of blind chance, but rather of wisdom and order. Thus, the study offers a significant contribution to the discussion on the harmony between scientific findings and the existence of a Creator, highlighting the relationship between science and faith.

Keywords: Optimization, Mathematical Design, Creation

BİTKİ BİRLİKLERİNE HOLOSTİK BİR BAKIŞ

A HOLISTIC APPROACH TO PLANT COMMUNITIES

Ergün ÖZUSLU
Dr. Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
e-mail: ergun.ozuslu@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4480-8365

Ahmet Zafer TEL
Prof. Dr., Iğdır Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: ahmetzafertel@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1204-3839

İsmail KARAKAYA
[3]Iğdır Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
e-mail: isogeneger@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0004-4517-5657

ÖZET

Bitkiler, çevresel faktörlere uyum sağlayarak yaşamlarını sürdürmekte ve bu uyum, ekosistemlerde bitki birliklerinin oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Ekolojik açıdan bitki birlikleri; belirli iklim, toprak ve biyotik koşullar altında bir araya gelen tür toplulukları olarak tanımlanır. Kur'ân-ı Kerîm'de ise bitkilerin çeşitliliği, farklı çevrelere uyumları ve insan için taşıdıkları önem, Allah'ın kudretinin delili olarak sunulmaktadır. Bu çalışma, bitki birlikleri kavramını hem ekolojik hem de teolojik boyutlarıyla ele alarak bilim ve din arasında bütüncül bir bakış açısı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bitkiler, doğanın temel yapı taşlarından biridir ve sadece ekosistemlerin dengeyi sağlamasında değil, aynı zamanda yaşamın devamlılığında da kritik bir rol oynar. Her bir bitki, çevresiyle mükemmel bir uyum içinde çalışarak, su, ışık ve toprak gibi kaynakları kullanarak hayatta kalır ve bu süreç, doğadaki tüm yaşamın sürdürülebilirliğini sağlar. Bitkiler, yalnızca atmosferdeki oksijeni üretmekle kalmaz, aynı zamanda dünya ekosisteminin sürdürülebilirliğini sağlayan karmaşık biyolojik süreçlerin de parçasıdır. Bitki birlikleri, ekoloji biliminin en önemli kavramlarından biri olarak, bitkilerin çevresel koşullara uyumunun somut bir göstergesidir. Ancak bu birlikler yalnızca bilimsel bir gerçeklik değil, aynı zamanda Allah'ın yaratışındaki düzenin ve hikmetin açık bir delilidir.

Anahtar Kelimeler: Bitki birlikleri, Kur'âni yaklaşım, çevresel uyum, ekoloji

ABSTRACT

Plants sustain their existence by adapting to environmental factors, and this adaptation forms the foundation for the development of plant communities within ecosystems. From an ecological standpoint, plant communities are defined as assemblages of species that coexist under specific climatic, edaphic (soil-related), and biotic conditions. In the Qur'an, the diversity of plants, their adaptation to different environments, and their significance for humankind are presented as clear signs of God's power and wisdom. This study aims to examine the concept of plant communities from both ecological and theological dimensions, thereby developing an integrated perspective between science and religion. Plants constitute one of the fundamental components of nature, playing a critical role not only in maintaining ecosystem balance but also in ensuring the continuity of life. Each plant functions in perfect harmony with its environment, utilizing resources such as water, light, and soil to survive. Through this process, plants contribute to the sustainability of all forms of life on Earth. Plants not only produce the oxygen essential for life in the atmosphere but also participate in complex biological processes that maintain the sustainability of the global ecosystem. Plant communities, as one of the key concepts in ecological science, serve as tangible indicators of how plants adapt to environmental conditions. However, these communities represent not only a scientific reality but also a manifest reflection of the divine order and wisdom inherent in God's creation.

Keywords: Plant communities, Qur'anic perspective, environmental adaptation, ecology

ÇİÇEK SİMETRİSİNDE GENETİK KODLAMA VE FONKSİYONEL UYUM BİR RASTLANTI MI YOKSA YARATILIŞ MI?

GENETIC CODING AND FUNCTIONAL HARMONY IN FLOWER SYMMETRY: COINCIDENCE OR CREATION?

Fatih SATIL
Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Fen Edbiyat Fakültesi
e-mail: fsatil@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4938-1161

ÖZET

Çiçek simetrisi, botanik biliminde çiçek organlarının belirli bir eksen veya merkez etrafında düzenli ve tekrarlayan bir biçimde yerleşmesi olarak tanımlanır. Çiçeklerde dört tip simetri görülür: Radyal, Bilateral, Dorsiventral ve Asimetrik. Bu simetrik düzenler bitkilerin tozlaşma stratejileri ile üreme başarısı açısından kritik öneme sahiptir. Bu çalışmada, çiçek simetrisinin karmaşık yapısı ve işlevselliği bilimsel verilere dayanarak mantıksal akıl yürütme yöntemiyle hem evrim görüşü hem de Yaratılış gerçeği açısından karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Evrim görüşü, çiçek simetrisinin mutasyonlar, doğal seçilim süreciyle kendi kendine geliştiğini, CYC, DICH, RAD ve DIV gibi genler tarafından kontrol edildiğini savunurken; Yaratılış görüşü, bu karmaşık düzenin başlangıçtan itibaren tam ve kusursuz olarak bilinçli bir yaratıcı tarafından planlandığını ve bu simetrik düzeni kontrol eden ilgili genlerin birçok hikmete binaen hücrelere başlangıçta yerleştirildiğini ileri sürer. Çiçek simetrisinin oluşumu ile ilgili evrimsel açıklamaların yeterince aklı tatmin etmediği, ancak yaratılış temelli akıl yürütmelerle bu simetrik yapının tutarlı bir biçimde yorumlanabileceği sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak, çiçeklerdeki genetik kontrol mekanizmaları, morfolojik yapıların işlevselliği ve polinatör davranışları arasındaki uyum, yaratılış temelli bir tasarımın güçlü göstergesidir. Evrimsel biyolojinin öne sürdüğü aşamalı ve tesadüfi gelişim modeli, bu karmaşık yapıları mantıksal bütünlük içinde açıklamakta yetersiz kalmaktadır. Özellikle çiçek ve polinatör ilişkilerinde gözlemlenen yüksek hassasiyet ve karşılıklı uyum, evrimci hipotezin öngördüğü süreçle çelişmektedir. Fonksiyonel bir tozlaşma sistemi için çiçek yapılarının ve polinatör tercihlerinin başlangıçtan itibaren eksiksiz olması zorunludur. Evrimci yaklaşım bu eş zamanlı mükemmel uyumu açıklamada mantıksal bir boşluk bırakmaktadır. Yaratılış bakış açısı ise, başlangıçta tüm yapıların sonsuz ilim ve hikmet sahibi bir yaratıcı tarafından kusursuz şekilde yaratıldığı fikriyle bu boşluğu tatmin edici biçimde doldurur.

Anahtar Kelimeler: Botanik, çiçek, çiçek simetrisi, evrim, yaratılış

ABSTRACT

Flower symmetry is defined in botanical science as the regular and repetitive arrangement of floral organs around a particular axis or center. Four types of symmetry are observed in flowers: Radial, Bilateral, Dorsiventral, and Asymmetric. These symmetrical patterns play a critical role in the pollination strategies and reproductive success of plants. This study evaluates the complex structure and functionality of floral symmetry through logical reasoning based on scientific data, from both evolutionary and creationist perspectives. The evolutionary view suggests that flower symmetry developed spontaneously through mutations and natural selection processes and is regulated by genes such as CYC, DICH, RAD, and DIV. The creationist perspective posits that this intricate order was consciously designed from the beginning by an intelligent creator and that the relevant genes controlling these symmetrical patterns were initially embedded into cells with profound wisdom and purpose. It concludes that evolutionary explanations for the formation of flower symmetry fail to fully satisfy rational inquiry, whereas creation-based reasoning offers a more coherent interpretation. In conclusion, the genetic control mechanisms in flowers, the functionality of morphological structures, and the precise compatibility between these structures and pollinator behaviors serve as strong indicators of a creation-based design. The gradual and random development model proposed by evolutionary biology struggles to logically account for such complex systems. Especially in flower-pollinator interactions, the high level of precision and mutual adaptation observed contradicts the evolutionary hypothesis. A functional pollination system requires both floral structures and pollinator preferences to be fully developed from the outset. The evolutionary approach leaves a logical gap in explaining this simultaneous and perfect harmony, whereas the creationist perspective fills this gap convincingly by proposing that all structures were perfectly created at the beginning by a creator endowed with infinite knowledge and wisdom.

Keywords: Botany, creation, evolution, flower, floral symmetry.

MİZAÇ TEORİSİNİN FEN BİLİMLERİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

THE PLACE AND IMPORTANCE OF TEMPERAMENT THEORY IN SCIENCE

Fevzi ÖZGÖKÇE
Prof. Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: fevziozgokce@yyu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0207-0921

Hasan ÖZÇELİK
Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
e-mail: hasanozcelik@sdu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0207-0921

ÖZET

Mizaç teorisi, geleneksel tıbbın en temel ve köklü yaklaşımlarından biri olup, insan sağlığını dört temel beden sıvısının dengesi üzerinden açıklayan bütüncül bir sistem sunar. Bu teori, Hipokrat ve Galen'in antik dönemdeki çalışmalarına ve İbn-i Sînâ, diğer İslam hekimlerinin yorumlarına dayanmaktadır. İnsanın yalnızca fizyolojik değil, aynı zamanda çevresel, ekolojik faktörlerle de doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koyan mizaç teorisi hastalığın sadece bireyde değil, çevre koşulları ve yaşam biçimi ile de bağlantılı olduğunu vurgular. Modern biyoloji; sistematik ve ekolojik araştırmaları, mizaç teorisinin öngördüğü dörtlü düzenin bilimsel bir karşılığını ortaya koymaktadır. Moleküler biyoloji alanında DNA ve RNA'nın dört temel nükleotid (A, T/U, G, C) üzerine kurulması, genetik bilginin düzenlenmesinde ve metabolik süreçlerin hassas dengesinin korunmasında kritik bir rol oynamaktadır. Sistematikte ökaryot canlılar dört ana grup altında sınıflandırılır. Bu gruplar ekosistemlerde karşılıklı denge ve uyum sağlayacak biçimde varlık gösterir. Ekoloji açısından ise hava, su, toprak ve besin kaynaklarının kalitesi, bireylerin mizacını ve sağlık durumunu doğrudan etkileyen kritik unsurlardır. Bu bağlamda mizaç teorisi, biyolojik ve ekolojik düzenin birbirine bağlı olduğunu gösteren tarihsel ve bilimsel bir çerçeve sunmaktadır. Buna ek olarak, DNA dizilimlerinin hassasiyeti, ekosistemlerdeki karmaşık denge ve evrendeki temel fiziksel sabitlerin uyumu, kör ve sağır evrimsel süreçlerle açıklanamayacak kadar düzenlidir. Bu durum, yalnızca insan sağlığının değil, canlılığın ve evrenin tüm düzeylerinde bir yaratılış düzeninin varlığını ortaya koymaktadır. Mizaç teorisi, bu yönüyle biyoloji, sistematik ve ekoloji perspektifinde hem sağlık bilimlerini hem de yaratılışın hikmet ve kudretini anlamak için önemli bir bilimsel referans olarak değerlendirilebilir. Tabiatta her varlığın bir mizacı vardır. Bilim insanları mesleklerini icra ederken inceledikleri nesnenin mizacını bilmeli ve her şeyin bir hikmet, bir denge içinde olduğunu bilerek konuyu incelemeli ve yorumlamalıdır. Hayat ve mevcudat bir tesadüf eseri olamaz. O halde her varlığın bir mizacı, yaratılışının bir hikmeti vardır. Bilim bunu araştırmalıdır. Bu bildiri; mizaç teorisinin Fen Bilimlerine nasıl uygulanabileceğini açıklamak için yazılmış orijinal yorumlardan ibarettir.

Anahtar Kelimeler: Mizaç teorisi, Anasırı erbaa, Fen bilimleri, Canlılar âlemi, Evrim, Yaratılış.

ABSTRACT

The theory of temperament (Mizaj) is one of the foundational approaches in traditional medicine, providing a holistic framework for human health based on the balance of four fundamental bodily humors. This theory is based on the works of Hippocrates and Galen in antiquity, as well as the interpretations of Avicenna (Ibn Sina) and other Islamic physicians. The theory of temperament reveals that human beings are not only physiologically conditioned but also directly related to environmental and ecological factors, emphasizing that disease is connected not only to the individual but also to living conditions and lifestyle. In this respect, the theory directly corresponds to contemporary holistic health approaches. Modern biology, through systematic and ecological research, demonstrates the scientific counterpart of the fourfold structure envisioned by the theory of temperament. In molecular biology, the foundation of DNA and RNA on four basic nucleotides (A, T/U, G, C) plays a critical role in the regulation of genetic information and in maintaining the delicate balance of metabolic processes. This molecular balance parallels the equilibrium of humors in temperament theory. Even a slight alteration at the genetic or metabolic level can lead to significant consequences. In systematics, eukaryotic organisms are classified under four main groups (protists, plants, fungi, and animals). These groups exist in ecosystems in a way that ensures mutual balance and harmony. From an ecological perspective, the quality of air, water, soil, and food resources are critical elements that directly affect the temperament and health status of individuals. In this context, the theory of temperament provides a historical and scientific framework demonstrating the interconnection of biological and ecological order. Furthermore, the sensitivity of DNA sequences, the complex balance in ecosystems, and the harmony of fundamental physical constants in the universe are too orderly to be explained by blind and deaf evolutionary processes. This indicates the presence of a creation order not only in human health but also at all levels of life and the universe. In this sense, the theory of temperament can be regarded as an important scientific reference for understanding both the health sciences and the wisdom and power of creation from the perspectives of biology, systematics, and ecology. In nature, every entity has a temperament: woman, man, mineral, soil, rock, climate, air, fire, animal, disease, and so forth. Scientists, in practicing their profession, should be aware of the temperament of the object they study, and examine and interpret it with the awareness that everything exists within wisdom and balance. Life and existence cannot be the product of mere coincidence. Thus, every being has a temperament and a wisdom in its creation. Science should explore this. This paper consists of original interpretations written to explain how the theory of temperament can be applied to the Natural Sciences.

Keywords: Temperament theory, Elements of the Erbaa, Natural sciences, The living world, evolution, creation.

BIY-25-077

VÜCUDUMUZDA YARALANMIŞ DOKULARIN ONARIMI VE YARA İYİLEŞMESİ YARATICI KUDRETİN APAÇIK TEZAHÜRLERİDİR

TISSUE REPAIR AND WOUND HEALING IN THE HUMAN BODY ARE CLEAR MANIFESTATIONS OF THE CREATIVE POWER

Hamit OKUR
Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: okurhamit@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3899-8534

ÖZET

"Allah, başka ilah yok, ancak O, daima yaşayan, daima diri tutan Hayy-u Kayyum'dur..." (Bakara, 255; Al-i İmran, 2; Mü'min, 65) "Ve hastalandığımda da O bana şifa verir." (Şuara, 80) İnsanı yaratan ve ona hayat şartlarını hazırlayan kudret, hayatın idamesi için de gerekli şartları yaratmıştır. Nasıl anne karnından itibaren yaratılış süreci kudreti sonsuz bir yaratıcıyı gösteriyorsa, hayatın idamesi için insan vücudundaki organların da birbiri ile bir ahenk içerisinde çalışması, bağışıklık sisteminin aktif olarak her an faaliyeti, hücre ve doku yenilenmesi, yaralanan dokuların onarım süreçleri gibi farkında olmadığımız biyolojik faaliyetler hayatı veren ve muhafaza altına alan yine kudreti sonsuz bir yaratıcıyı göstermektedir. Bu düzenin kusursuz devam etmesi, Allah'ın inayetinin apaçık bir tezahürüdür.Yara iyileşmesi hücresel, moleküler, biyokimyasal olayların belli bir düzen içerisinde işlemesi sonucu gerçekleşir. Yara iyileşmesi esas olarak hemostaz (kanamanın durdurulması), inflamasyon (iltihabi süreç) , proliferasyon (yeni doku teşekkülü) ve remodelling (yeniden şekillenme) olarak dört safhada gerçekleşir. Her safhada farklı biyokimyasal mekanizmalar devreye girer. Yara iyileşmesinde trombositler, nötrofiller, makrofajlar, fibroblastlar, keratinositler gibi hücreler; büyüme faktörleri, çeşitli mediatörler, sitokinler ve kollajen denge halinde çalışarak dokuyu yeniden şekillendirir. Yara iyileşmesi belirli bir düzen içinde parankim ve bağ doku hücrelerinde çoğalma ve regenerasyon, göç, ekstrasellüler matriks protein yapımı, bağ dokusu ve parankim elemanlarının yeni model oluşturması, kollajenizasyon ve dokunun eski gücünü ve özelliğini kazanmasını içeren karmaşık olaylar dizisidir. Bu süreç insan vücudundaki deri, karaciğer, böbrek, kemik gibi bütün dokularda benzer şekilde cereyan etmektedir. Aynı şekilde dünya üzerindeki bütün insanlarda da aynı süreç işlemektedir. Bu da bütün insanların tek bir yaratıcı tarafından yaratıldığının, yaratıcının vahdaniyetinin apaçık bir göstergesidir.Kainattaki bu muhteşem nizamın kurucusu ve düzenli bir şekilde işleyişini sağlayan ve Esma-i Hüsnası ile kendisini bize tanıttıran Yaratıcı, insan hayatının sağlıklı bir şekilde idamesi için de güzel isimlerinin tecellilerini gözler önüne sermektedir. Yara iyileşmesinde de diğer isimlerinin yanısıra Şafi. Hafiz, Rakib, Muhyi, Hakim, Kuddüs, Muğis , Bari' Fettah gbi isimlerinin tezahürü açıkça gözlenmektedir. Bu tebliğde yara iyileşme sürecindeki her bir safhada mikroskobik ve biyokimyasal düzeyde Yaratıcı'nin diğer isimlerinin yanısıra daha bariz olan isimlerinin tecellileri açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yara iyileşmesi, inflamasyon, proliferasyon, remodeling, inayet-i ilahi

ABSTRACT

"There is no god but Allah, the Ever-Living, the Self-Subsisting..." (Al-Baqarah, 255; Al-i Imran, 2; Al-Mu'min, 65) "And when I am sick, He heals me." (Ash-Shu'ara') The power that created humans and provided the conditions for life has also created the necessary conditions for their sustenance. Just as the process of creation from the womb demonstrates an infinitely powerful Creator, so too do biological activities we are unaware of, such as the harmonious interoperability of the organs within the human body to sustain life, the constant activity of the immune system, cell and tissue renewal, and the repair processes of injured tissues, all point to an infinitely powerful Creator who bestows and sustains life. The flawless continuation of this order is a clear manifestation of God's grace. Wound healing occurs as a result of a systematic sequence of cellular, molecular, and biochemical events. Wound healing essentially occurs in four phases: hemostasis, inflammation, proliferation and remodeling. Different biochemical mechanisms are involved in each phase. During wound healing, cells such as platelets, neutrophils, macrophages, fibroblasts, and keratinocytes work in balance with growth factors, cytokines, mediators and collagen to remodel the tissue. This process occurs similarly in all tissues in the human body, such as skin, liver, kidneys, and bones. Similarly, the same process operates in all people on earth. This is a clear demonstration of the fact that all people were created by a single Creator. The Creator, who established this magnificent order in the universe, ensures its orderly functioning, and introduces Himself to us through His Most Beautiful Names, also reveals the manifestations of His beautiful names for the healthy maintenance of human life. In wound healing, the manifestations of His names, among others, are clearly observed, such as Ash-Shafee, Al-Hafiz, Ar-Raqib, Al-Muhyi, Al-Hakim, Al-Quddus, Al-Mughis, Al-Bari' andAl-Fattah. This paper will attempt to explain the manifestations of the Creator's more obvious names, as well as other names, at the microscopic and biochemical levels at each stage of the wound healing process.

Keywords: Wound healing, inflammation, proliferation, regeneration, God's grace

İNSAN VÜCUDUNDAKİ SAVUNMA SİSTEMLERİ ŞAFİ, HAFİZ VE RAKİB OLAN YARATICIYI GÖSTERİYOR

THE DEFENSE SYSTEMS IN THE HUMAN BODY DEMONSTRATE THE CREATOR WHO IS AL-ḤAFIẒ AND AL-RAQIB AND AL-SHAFI'I

Hamit OKUR
Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: okurhamit@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3899-8534

ÖZET

"Şüphesiz Rabbim, her şeyi koruyup gözetendir". (Hud,57)" "Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde Rakîb'dir." (Nisâ,1) "Hastalandığım zaman bana şifâ veren O'dur." (Eş-Şuarâ, 80) Allah'ın isimlerinden Hafiz ve Rakib isimlerinin manası "en ince ayrıntısına kadar koruyup gözeten" olarak açıklanmaktadır. Hafiz kelimesinin bir anlamı da "hayata düşman olan unsurları dizginleyip, belli bir ecele kadar yaşama fırsatı tanıyan" olarak ifade edilmektedir. Kainattaki bütün canlı varlıklarda Yaratıcı tarafından o varlığın hayatının idamesi için gerekli her türlü şartlar hazırlanmıştır. İnsan için de insanı yaratan Yaratıcı insanın ihtiyacı olan hava, su, toprak, rızık gibi harici unsurların yanısıra hayatın devamı için gerekli şartları da insan vücudunda yaratmıştır. İnsan doğumdan ölüme kadar kendisi için zararlı ve hayatını tehdit eden birçok harici unsurlarla karşı karşıya kalmaktadır. Yaratıcı kudret bu zararlı etkenlere karşı insan vücudunda savunma sistemlerini oluşturmuş ve bu sistemler insanın sağlıklı bir şekilde hayatını devam ettirebilmesi için anne karnından itibaren son nefesine kadar faaliyet göstermektedirler. Zararlı etkenlere karşı insan vücudunda Yaratıcı tarafından yaratılan savunma sistemleri hem biyolojik olarak muazzam bir düzeni, hem de Allah'ın birçok isminin tezahürünü gösterir. Bağışıklık sistemi (immün sistem) doğuştan ve sonradan kazanılan bağışıklık olarak iki ana gruba ayrılır. Doğuştan olan bağışıklıkta deri ve mukoza olarak tanımlanan epitelyal bariyer, mide asit salgısı ve sindirim enzimleri, dendritik ve fagositik hücreler gibi hücresel faktörler, kompleman sistemi gibi unsurlar rol alır. Edinsel ya da kazanılmış bağışıklıkta ise uyarıcı bir antijene karşı immün sistem hücrelerinin cevabını içerir ve bu cevap T lenfositler, B lenfositler gibi immün sistem hücrelerinin hafızasında kaydedilir. Evet, hayatı kim vermiş ise hayatın idamesi için gerekli levazımatı da o vermiştir, Yeryüzündeki bütün insanlarda da aynı sistemlerin varlığı bütün insanların tek bir Yaratıcı tarafından yaratıldığının bir göstergesidir. İlk insan Hz. Adem'den günümüze kadar milyarlarca insanda da aynı sistemlerin mevcudiyeti ve işleyişi Yaratıcı'nın Rububiyetinin, İnayetinin, Hayy ve Kayyumiyetinin ve Şafi isimlerinin apaçık delilleridir.

Anahtar Kelimeler: Bağışıklık, bağışıklık sistemi, Yaratıcı, İnayet-i İlahi

ABSTRACT

"Indeed, my Lord is Guardian over all things." (Hud, 57) "Allah is Ever-Watchful (Rakīb) over you." (Al-Nisā',1) "When I fall ill, it is He who heals me" (Eş Şuara, 80) The Divine Names of Allah, Al-Ḥafīẓ and Al-Raqīb, are explained with the meaning "The One who protects and watches over." In all living beings throughout the universe, the Creator has prepared all conditions necessary for the continuation of their existence. For the human being as well, the Creator has provided not only external necessities such as air, water, soil, and sustenance, but also the essential conditions within the human body required for the preservation of life. From birth to death, the human constantly encounters numerous external factors harmful and life-threatening. The Creator has established defense systems within the human body, and these systems operate from birth until death, enabling the individual to sustain life in a healthy manner. These defense systems demonstrate both a magnificent biological order and the manifestation of many of Creator's names. The immune system is divided into two main categories: congenital and acquired immunity. Factors such as epithelial barriers defined as the skin and mucosa, gastric acid secretion and digestive enzymes, dendritic and fagocytic cells and other cellular factors play a crucial role within congenital immunity. Acquired, involves the immune system's cellular response to a stimulating antigen, and this response is recorded in the memory of immune cells such as T and B lymphocytes. The presence of the same systems in people on the world is a clear indication that all humans were created by a single Creator. The existence and functioning of the same systems in billions of people from the first human, Prophet Adam, to the present day are clear proofs of the Cretaor's Lordship, Providence,Ever-Living, Self-Subsistent Being and Healer of all.

Keywords: Immunity, immune system, Creator, Divine Grace

HABBE VE ÇEKİRDEKLERDE YARILMA MUCİZESİ

THE MIRACLE OF SPLITTING IN GRAINS AND FRUIT STONES

Hasan KILIÇ
Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: kilichasan@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5242-9680

ÖZET

Esasta benzer olmakla beraber yaklaşık 400 bin türün tohumlarının farklı genetik dizilimde ve sıcaklık istekleri bakımından birbirinden farklı çimlenme şartlarına sahip olarak yaratılmış olmaları ve milyonlarca yıldan beri nihayet karışıklık içerisinde özelliklerini kaybetmeden gününüze kadar gelebilmeleri dikkate değer bir nizam ve intizamın eseri olduğunu göstermektedir. Kâinattan hassas mizanlarla süzülmüş olan bitki tohumlarında farklı iklim ve bölge şartlarına uygun güvenli bir ortamda çimlenmelerine imkân tanıyan uyku hali olarak tanımlanan dormansi mekanizmasının yerleştirilmiş olması sonsuz ilim ve kudret sahibi Murid bir zatın tasarrufu ile mümkün olabilmektedir. Tohumun çimlenmesinde görünen intizam, emirber nefer gibi çalışan enzim faaliyetlerinde görülen hikmetli terkip ve intizam ve her atomun layık olduğu mevkiine konulmasıyla meydana gelmektedir. Söz konusu intizam ve teşekkül her şeye hükmü geçen sonsuz kudret ve ilim sahibi tek bir zata verilmeyip su, hava, toprak, atom vb sebeplere havale edilse her bir atomun ihatalı bir şuur ve tam bir ilim gibi yaratıcının sıfatlarına sahip olmasını faz etmek gerekir. Bir ilahı inkâr etmekle çimlenme mekanizmasında yer alan tüm unsurların ilahlığını kabul etmek gibi gülünç bir muhaliyeti netice vermektedir. Kur'an-ı Kerimde tohumun yarılmasının sabahın doğuşu ile eşdeğer tutularak falak fiili ifade edilmesi dane ve çekirdeklerdeki canlılığa esas mekanizma ve sistemlerin azametini göstermektedir Nitekim, Kur'an-ı Hakim'de, "Şüphesiz Allah, taneyi ve çekirdeği yarıp filizlendirendir" (Enam, 95) ayetinin hükmünü ispat etmektedir. Kudret kitaplarından istinsah edilmiş küçük bir tezkere veya bir fihriste olan ve taifesinin bayrağını dikmek için vazifelendirilen tohumlar ilim sahasında gizli kalmış kudret mucizeleridir. Ruhsuz ve şuursuzluklarıyla beraber şiddetli muvazeneyi bozmaya çalışan ve istila etmek istidadındaki bitki tohumları başıboş olsalardı veya kör tesadüf ve serseri esbaba ve karanlık şuursuz tabiata havale edilseydi yeryüzündeki ekosistemler öyle bozulacaktı ki bir senede alt üst olurdu. Emirber nefer gibi kendilerine yayılma vasıtaları verilen ve ancak tayin edilen oranda çimlenebilen tohumlar Allâmü'l-Guyûbun terbiye, tedvir, tedbir ve iradesi altında ekosistemde denge halinde çimlenebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Habbe, Çekirdek, Tohum, Çimlenme, Dormansi

ABSTRACT

Although they are essentially similar, the fact that the seeds of nearly 400,000 species have been created with different genetic sequences and temperature requirements—each possessing distinct conditions for germination—and that they have been able to preserve their characteristics without confusion for millions of years up to the present day, demonstrates that they are the product of a remarkable order and harmony. The placement of the dormancy mechanism—defined as a state of rest that allows plant seeds, distilled with delicate balances from the universe, to germinate in a secure environment suitable to the climatic and regional conditions of each species—can only occur through the will and control of a Being endowed with infinite knowledge and power. The order observed in seed germination arises from the purposeful composition and harmony found in enzymatic activities that operate like obedient soldiers, and from every atom being set in its proper position. If this order and formation were not attributed to a single Being of infinite power and knowledge, Who governs all things, but instead left to causes such as water, air, soil, or atoms, it would require each atom to possess comprehensive consciousness and complete knowledge equal to that of the Creator. Denying a single deity would therefore lead to the absurd conclusion that all elements involved in the germination process must themselves be deities—an utterly ridiculous impossibility. In the Qur'an, the splitting of the seed is expressed with the verb falak, the same term used to describe the breaking forth of the dawn, indicating the grandeur of the mechanisms and systems that give life to grains and kernels. Indeed, the verse in the Noble Qur'an, "Surely Allah is the One Who splits the grain and the fruit stone, bringing forth the sprout" (Al-An'ām 95), affirms this truth. Seeds—small notes or indexes copied from the books of Divine Power and assigned the duty of raising the flag of their species—are miracles of power that remain hidden within the realm of knowledge. If plant seeds—despite being lifeless and unconscious—had been left uncontrolled, or entrusted to blind chance, wandering causes, or dark and unconscious nature, they would have disrupted the delicate balance and, due to their inherent tendency to spread and dominate, the ecosystems of the Earth would have collapsed within a single year. Yet seeds, endowed with means of dispersal and capable of germinating only to the extent appointed for them, sprout in ecological balance under the nurture, administration, management, and will of Allām al-Ghuyūb, the Knower of the unseen.

Keywords: Dormancy, fruit stones, germination, grain, kernel, seed

MATEMATİK PERSPEKTİFİNDEN KÂİNATIN YARATILIŞINDAKİ DÜZEN ALLAH'IN BİRLİĞİNİ GÖSTERİYOR

FROM A MATHEMATICAL PERSPECTIVE, THE ORDER IN THE CREATION OF THE UNIVERSE SHOWS THE UNITY OF GOD

İdris GÖRMEZ
Dr. Öğr. Üyesi, Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Emekli Öğretim
e-mail: agormez@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmamızda matematik perspektifinden, kainattaki varlıklarda görülen ölçülü, uyumlu, hesaplı yaratılış üzerinden, tevhidi gösteren delilleri okumaya çalışacağız. Matematik hesaplamalarda kâinatta görülen ve fark edilen düzenli, uyumlu ve hikmetli yaratılışlar, her şeyin tek bir elden çıktığını gösterir.Hatta varlıkların yaratılışında, her şey kanunlara bağlanmıştır. Mesela: İki elin ve iki ayağın parmakları, sinirleri, kemikleri, hatta hücreleri ve gözenekleri sayıca birbirine denk gelir, tevafuk eder. Matematikte bu bir tevafuk (uyum) kanununudur. Bir ağaç, bu baharda açtığı çiçek, yaprak ve meyvelerle geçen bahardakilere, az fark da olsa büyük oranda benzer. Bu da kâinatta cereyan eden bir uyum kanunu olduğunu gösterir. Aynı şekilde, gelecek baharlar da geçmiş baharlara benzer. Bu düzenli benzerlikler ve küçük farklılıklar, kâinatta bir irade ve tercih olduğunu gösterir. Bu da her şeyin arkasında irade sahibi, tercih edici bir Sani-in, ustanın varlığını zihne ve hatıra getirir. İşte eşyadaki benzerlik kanunu ustalarının bir olduğuna, benzersizlik ve farklılık kanunu ise ustalarının irade ve ihtiyar sahibi olduğunu, her işinde bir hikmet bir fayda gözettiğini gösterir. Meselâ; Kâinatta bir düzen kanunu var. Kâinattaki sistemler tesadüfen değil, belirli kurallar, kanunlar çerçevesinde işler. Gezegenlerin yörüngeleri, mevsimlerin oluşumu, atomların yapısı, DNA dizilimleri, itme çekme gibi. Meselâ; Kâinatta birlik kanunu var. Kâinattaki bütün varlıkların doğrudan veya dolaylı şekilde birbirine uyumlu ve birbirine dayanıyor olmaları, kâinatı yaratanın tek bir irade sahibi olduğunu gösterir. Her canlı farklı olsa da hepsi, karbon, hidrojen, oksijen, azot (C, H, O, N) olmak üzere aynı elementlerden yapılır. Bu da bir şeyden her şeyi yapan sonsuz kudret sahibi birisini gösterir. Kâinattaki hava, su, toprak, güneş unsurlarının bir olması, yaratıcılarının, idarecilerinin bir olduğunu gösterirler. Sonuç olarak; Kâinata matematik gözüyle bakıldığında görülen estetik düzen, o kadar ince ve anlamlıdır ki tesadüfe verilmesi imkânsızdır. Kâinatta, gözle görülen hassas ve harika düzen, akıl sahiplerine Allah'ın birliğini ve her şeyi sonsuz bir ilim, sonsuz bir irade, sonsuz bir kudret ve sonsuz bir hikmetle yarattığını ispat etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, Düzen, Kâinat, Uyum, Kanun

ABSTRACT

In this study, we will attempt to interpret the evidence demonstrating monotheism from a mathematical perspective, through the measured, harmonious, and calculated creation observed in the universe's beings. The orderly, harmonious, and wise creations observed and perceived in mathematical calculations in the universe demonstrate that all things originate from a single source. In fact, everything in the creation of beings is governed by laws. For example, the fingers, nerves,bones, and even the cells and pores of two hands and two feet are numerically equal and coincide.In mathematics,this is the law of harmony(tawafuq). A tree, with its flowers, leaves, and fruits this spring, bears a striking resemblance to those of last spring, albeit with slight differences. This demonstrates a law of harmony operating in the universe. Similarly, future springs resemble those of past springs. These orderly similarities and subtle differences demonstrate the existence of will and choice in the universe. This brings to mind and memory the existence of a Maker, a master, possessing will and choosing behind everything. The law of similarity in things demonstrates that their masters are one, while the law of uniqueness and difference demonstrates that their masters possess will and choice, observing wisdom and benefit in everything they do. For example, there is a law of order in the universe. Systems in the universe do not operate by chance, but within the framework of specific rules and laws. Such as the orbits of planets, the formation of seasons, the structure of atoms, DNA sequences, and repulsion and attraction. For example, there is a law of unity in the universe. The fact that all beings in the universe are directly or indirectly in harmony and interdependent with one another demonstrates that the Creatoroftheuniversehasasinglewill. Although every living thing is different, all are made of the same elements: carbon, hydrogen, oxygen, and nitrogen (C,H,O,N).This demonstrates aOne with infinite power who creates everything from one thing. The unity of the element so fair, water, soil, and sun in the universe demonstrates the unity oftheircreatorsand rulers. Inconclusion, the aesthetic order seen when viewed through a mathematical lens is so subtleand meaning fulthatit can not be attributed tochance. The delicate and wondrous order visible in the universe proves to those with wisdom the unity of God and that Hecreatede very thing with infnite knowledge, infinite will, infinite power, and infinite wisdom.

Keywords: Mathematics, Order, Universe, Harmony, Law

BIY-25-020

CANLILARDAKİ VARYASYONLAR VE HİKMETLERİ

VARIATIONS AND THEIR WISDOMS IN LIVING ORGANISMS

İsmail KOCAÇALIŞKAN
Prof. Dr., Biruni Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Mühendisliği Bölümü
e-mail: ikocacaliskan@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7892-206X

ÖZET

Varyasyon (çeşitlilik) canlılarda aynı tür bireyler arasında görülen kalıtsal ya da çevresel etkilere bağlı olarak yaratılan farklılıklardır. Varyasyonlar genetik ve epigenetik olmak üzere iki çeşittir. Varyasyonlar tabiatta meydana gelebileceği gibi insan eliyle sun'i olarak da yapılabilir. Varyasyon Yüce Yaratanın canlılarda koymuş olduğu sınırlı gen elastikiyetidir. Eğer bu elastikiyet olmasaydı yeryüzünde biyolojik çeşitlilik olmayacaktı. Canlı türleri incelendiğinde her türün kendi içinde yüzlerce hatta bazı türlerin binlerce çeşitleri vardır. Bunlar yeryüzünü şenlendirerek bir zenginlik katarlar. Bu sayede çöllerden kutuplara, yüksek dağların zirvelerinden denizlerin binlerce metre derinliklerine kadar çok farklı yaşam alanlarında yaşayan zengin bir canlı çeşitliliği var edilmiştir. Bu zenginlik Yüce Rabbimizin bizlere bir ihsanıdır. Varyasyonlar olmasaydı her türün tek bir nesli olacaktı. Elma türünün yeryüzünde yüzlerce varyetesi (çeşidi) vardır. Amasya, Golden, Starking, Gelincik, Ferik gibi elma çeşitlerinin her birisinin şekli, büyüklüğü, rengi ve tadı farklıdır. Ama hepsi de elma türü içindedir. Evrimci görüş sahipleri bu çeşitliliğin sebebi olan varyasyonlara mikroevrim diyerek türleşmeye delil olarak gösteriyorlar. Bu bildiride bir taraftan varyasyonların hikmetleri ve insanlığa olan faydalarından bahsedilirken, diğer taraftan varyasyonların evrime delil olamayacağı örneklerle açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Biyoçeşitlilik, Varyasyon, Hikmet, Evrim, Yaratılış

ABSTRACT

Variation (diversity) refers to the differences among individuals of the same species, which arise due to genetic or environmental factors. Variations are of two types: genetic and epigenetic. They may occur naturally in living beings or be artificially induced by humans. Variation represents the limited genetic flexibility bestowed by the Almighty Creator upon living organisms. Without this flexibility, there would be no biological diversity on Earth. Examination of living species reveals that each species contains hundreds, or even thousands, of varieties within itself. These varieties enrich the Earth and contribute to its beauty. As a result, a vast diversity of life exists—from deserts to polar regions, from the peaks of high mountains to the depths of the oceans. This richness is a divine blessing from the Almighty Allah. Without variations, every species would have only a single lineage. For instance, there are hundreds of varieties of apples on Earth. Each variety—such as Amasya, Golden, Starking, Gelincik, and Ferik—differs in shape, size, color, and taste, yet all belong to the same apple species. Evolutionists refer to such diversity as microevolution and consider it evidence of speciation. In this paper, while the wisdom and benefits of variations for humanity are discussed, it will also be explained through examples that variations cannot serve as evidence for evolution.

Keywords: Biodiversity, Variation, Wisdom, Evolution, Creation

ELAZIĞ YÖRESİNE AİT MOR REYHAN (Ocimum basilicum L.) ÜZERİNDE KALLUS OLUŞUMU: CANLI SİSTEMLERİN İNCELİKLİ TASARIMINA DOKU KÜLTÜRÜ PENCERESİNDEN BİR BAKIŞ

CALLUS FORMATION IN PURPLE BASİL (Ocimum basilicum L.) FROM THE ELAZIĞ REGION: A TISSUE CULTURE PERSPECTIVE ON THE INTRICATE DESIGN OF LIVING SYSTEMS

İrem ASLAN
Munzur Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
e-mail: irem.yasdi@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-5976-2970

Mikail AÇAR
Doç. Dr., Munzur Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
e-mail: mikailacar27@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3848-5798

Fatih SATIL
Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Fen Edb. Fakültesi
e-mail: fsatil@gmail.com
ORCID: 0000-0002-4938-1161

ÖZET

Ocimum basilicum (reyhan), Lamiaceae familyasına ait, yaygın olarak kullanılan tıbbi ve aromatik bir bitkidir. Bitkiler aleminde ki hikmetli tasarımının güzel örneklerinden biri olan bu bitki, içerdiği uçucu yağlar ve biyolojik etkileri sayesinde hem geleneksel hem de modern tıpta önemli bir yer edinmiştir. Bu özellikleriyle reyhan bitkisi, yalnızca aromatik bir bitki değil her bir yaprağına sayısız fayda yüklenmiş, insanın hem bedenine hem ruhuna hitap eden hikmet dolu bir bitkidir. Bu çalışma doku kültürü teknikleri kullanılarak, reyhan bitkisinin biyoteknolojik potansiyelini değerlendirmek ve canlı hücrelerin dış çevredeki uyaranlara karşı nasıl duyarlı tasarlandığını ve içsel mekanizmalarının ne kadar hassas bir dengeyle çalıştığını göstermek amacıyla gerçekleştirilmiştir.Genç yaprak ve gövde eksplantları, Murashige ve Skoog (MS) bazal besin ortamında farklı bitki büyüme düzenleyicileri (BBD) ile kültüre alınmıştır. NAA ve BAP kombinasyonlarının kullanıldığı ortamlarda, diğer kombinasyonlara kıyasla daha yüksek kallus oluşum oranları gözlenmiştir. Özellikle 1.0 mg/L NAA + 1.0 mg/L BAP içeren besiyerinde %80'in üzerinde kallus oluşumu elde edilmiştir. Elde edilen kalluslar hızlı büyüyen, sarımsı-beyaz ve yumuşak dokudadır. Bu sonuçlar, reyhanın biyoteknolojik uygulamalarda kullanılabilirliğini göstermekle birlikte sekonder metabolit üretimi ve genetik dönüşüm gibi ileri çalışmalar için altyapı oluşturmaktadır. Ayrıca bitki hücrelerinin uygun ortamda dışarıdan verilen küçük sinyallerle yeniden programlanabilme yetisi ve bölünerek farklı bir dokuya dönüşebilmesi hücrelere özel olarak yerleştirilmiş ölçülü bir yönlendirme sisteminin varlığını göstermektedir. Bitki hücrelerinin bu seçici tepkileri her şeyi bir ölçü ve hikmetle yaratıldığı gerçeğini laboratuvar ortamında ispat etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kallus, Doku Kültürü, Sekonder Metabolit, Biyoteknoloji

ABSTRACT

Ocimum basilicum (basil), belonging to the Lamiaceae family, is a widely used medicinal and aromatic plant. As one of the beautiful examples of the wise design in the plant kingdom, this plant has gained great importance in both traditional and modern medicine due to its essential oils and biological activities. With these properties, basil is not merely an aromatic plant but one whose every leaf carries countless benefits, appealing to both the body and the soul with divine wisdom. This study was conducted using tissue culture techniques to evaluate the biotechnological potential of the basil plant and to demonstrate how living cells are sensitively designed to respond to external stimuli, as well as how delicately balanced their internal mechanisms operate.Young leaf and stem explants were cultured on Murashige and Skoog (MS) basal medium supplemented with different plant growth regulators (PGRs). Among the combinations tested, media containing NAA and BAP resulted in higher callus formation rates compared to other treatments. Particularly, in the medium containing 1.0 mg/L NAA + 1.0 mg/L BAP, more than 80% callus formation was achieved. The obtained calli were fast-growing, yellowish-white, and soft in texture. These results not only demonstrate the applicability of basil in biotechnological studies but also provide a foundation for advanced research such as secondary metabolite production and genetic transformation. Moreover, the ability of plant cells to be reprogrammed and transformed into different tissues through external signals under appropriate conditions reveals the presence of a precisely embedded regulatory system. The selective responses of plant cells in this process provide laboratory evidence that everything is created in perfect measure and wisdom.

Keywords: Callus, Tissue Culture, Secondary Metabolite, Biotechnology

BIY-25-025

KURBAĞADA (ANURA) STAZ VE ARA FORM METAFORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF STASIZ AND INTERMEDIATE FORM METAPHORS IN THE FROG (ANURA)

Kâzım UYSAL
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: kazim.uysal@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6399-6616

ÖZET

Önemli ekosistem hizmetleri için yaratılan Kurbağalar (Anura), Amphibia (iki yaşamlılar) sınıfına ait bir takımdır. Dünya genelinde 6600'den fazla kurbağa türü vardır. Kurbağaların vücut formunun özellikle sıçrama özellikleri ile ilgili anatomik yapının erken Jura döneminden bugüne korunmuş olduğu fosil kayıtları ile sabittir. Sadece vücut formu değil kurbağa larvalarının suyu süzerek beslenmeyi sağlayan filtreli ağız yapısının bile yaklaşık 160 milyon yıldır korunduğu tespit edilmiştir. Materyalist evrim görüşüne göre evrimin itici gücü olarak kabul edilen çevre şartları sürekli değişmektedir ve mutasyonlar eskiye göre artarak devam etmektedir. O halde kurbağaların vücut formlarının da evrime uğrayıp değişmesi gerekmektedir. Ayrıca kurbağalarda sıçrama özelliğinin kazanılmasında av-avcı ilişkisi itici güç olarak gösterilmiştir. Halbuki kurbağalarda av-avcı ilişkisi eskide olduğu gibi bugün de devam etmektedir. Buna rağmen kurbağaların sıçrama özellikleri sürekli gelişmemektedir. Materyalist evrim mantığına ters olan bu durumu açıklamak için 'staz veya durağan evrim' olarak adlandırılan bir kavram icat edilmiş ve meselenin halledildiği varsayılmıştır. Öte taraftan kurbağaların çok farklı özelliklerdeki ekosistemlere uygun adaptasyon özellikleri göstermesi ve üreme özelliklerinin çok çeşitli olması gibi hususlar ise 'sıçramalı evrim veya atlamalı evrim' gibi ifadelerle izah edilmeye çalışılmıştır. İlahi ilim, irade ve kudretin tecellisi ile ancak olabilecek olaylar, kör sebeplere, sağır tabiata, şuursuz maddeye verilmiştir. Olaylara bütüncül bakılmamış, madde ve sebepler yaratıcı olarak gösterilmiştir.Diğer bir husus da kurbağaların sudan karaya geçişte 'ara form' olduğu iddiasıdır. Bu iddianın da bilimsel bir temeli yoktur. Çünkü materyalist evrim mantığına göre evrim sürekli devam eder. Eğer böyle olsaydı yalnızca suda yaşayabilen türlerin anatomik ve fizyolojik sistemlerinin karaya geçişe imkân verecek şekilde değişiyor olması gerekirdi. Oysa bilim dünyası bu durumun tek bir örneğine bile rastlamamıştır. Bu makalede materyalist evrim görüşünün kurbağalar hakkında iddia ettiği staz ve ara form metaforları değerlendirilmiş; ortaya atılan iddialar tartışılmıştır. Kurbağalardaki muazzam çeşitlilik ve ekosistem hizmetlerine uygun tasarlanan anatomik ve fizyolojik yapıların ilahi ilim, irade ve kudreti açıkça gösterdiği kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurbağa, üreme, embriyo, gelişim, evrim, yaratılış

ABSTRACT

Frogs (Anura), created for important ecosystem services, are an order belonging to the class Amphibia (amphibians). There are more than 6600 species of frogs worldwide. It is confirmed by fossil records that the body form of frogs, especially the anatomical structure related to their jumping characteristics, has been preserved from the early Jurassic period to the present day. It has been determined that not only the body form but also the filtered mouth structure of frog larvae, which enables filter feeding by straining water, has been preserved for approximately 160 million years. According to the materialistic view of evolution, environmental conditions, which are accepted as the driving force of evolution, are constantly changing, and mutations continue to increase compared to the past. Therefore, the body forms of frogs should also evolve and change. Furthermore, the predator-prey relationship has been shown as the driving force in the acquisition of the jumping characteristic in frogs. However, the predator-prey relationship in frogs continues today just as it did in the past. Despite this, the jumping characteristics of frogs are not constantly developing. To explain this situation, which is contrary to the logic of materialistic evolution, a concept called 'stasis or static evolution' was invented, and the matter was assumed to be resolved. On the other hand, issues such as frogs showing adaptation characteristics suitable for ecosystems with very different features and the great variety of their reproductive characteristics have been tried to be explained with phrases like 'saltational evolution or punctuated evolution'. Events that could only happen through the manifestation of Divine knowledge, will, and power have been attributed to blind causes, deaf nature, and unconscious matter. Events have not been viewed holistically; matter and causes have been shown as creators. Another point is the claim that frogs are an 'intermediate form' in the transition from water to land. This claim also lacks a scientific basis. Because according to the logic of materialistic evolution, evolution is continuous. If this were the case, the anatomical and physiological systems of obligate aquatic species would have to be changing to allow for a transition to land. Yet, the scientific world has not encountered even a single example of this situation. In this article, the metaphors of stasis and intermediate form claimed by the materialistic view of evolution about frogs have been evaluated; the assertions put forward have been discussed. The conclusion has been reached that the immense diversity in frogs and the anatomical and physiological structures designed for ecosystem services clearly demonstrate Divine knowledge, will, and power.

Keywords: Frog, reproduction, embryo, development, evolution, creation

SU İÇİNDE HAYATTA KALABİLEN MUCİZEVİ BİR BİTKİ: ÇELTİK VE FİZYOLOJİSİ

A MİRACULOUS PLANT THAT CAN SURVIVE IN WATER: RICE AND PHYSIOLOGY

Mehmet Ali BOZKURT
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: malibozkurt@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3923-857X

ÖZET

Su İçinde Hayatta Kalabilen Mucizevi Bir Bitki: Çeltik ve Fizyolojisi Çeltik dünya tarımında buğday ve mısırdan sonra üretimi en fazla yapılan bitkidir. Dünyada çeltiğin en fazla yetiştirildiği ülkeler Çin, Hindistan, Bangladeş ve Endonezya'dır. Çeltik, diğer kültür bitkilerinin aksine su içinde yetiştirilmektedir. Bitkinin su içinde kalması ve kök bölgesinde yeterli oksijenin bulunmaması çoğu bitkiler için ölümcül sonuçlar oluştururken çeltik su içinde kaldığı halde gelişimi devam ettirilmektedir. Her canlıya çevre şartlarına uygun organlar veren Rabbimiz, çeltik bitkisini su içinde yaşamaya uygun şekilde yaratmıştır. Oksijen tüm bitkiler için temel bir besin elementidir ve gerekli oksijenin büyük bölümü köklerle alınmaktadır. Şayet kök bölgesinde yeterli oksijen bulunmazsa anaerobik şartlardan dolayı bitki kendini zehirlemekte ve gerekli ATP temin edilememektedir. Çeltik bitkisi su baskınlarına maruz kaldığında gövdesini hızla uzatma konusunda olağanüstü bir yetenek verilmiştir. Aşırı yağıştan dolayı bitki sele maruz kaldığında sürekli gövdesi uzatılarak sürgünlerin su yüzeyinin üzerinde olması sağlanır. Su içinde kalmaya dayanıklı bir çeltik çeşidi günde yaklaşık 25 cm gövdesini uzatarak 5 m hatta daha fazla bir gövde uzunluğuna ulaşabilmektedir. Su içinde kaldığında çeltik bitkisine verilen başka bir strateji yeni oluşan sürgünlerden su altı organlara oksijen taşınmasıdır. Yapılan araştırmalarda çeltik bitkisinde gövde ve köklerde birbiri ile bağlantılı içi gaz dolu kanallar olduğu belirlenmiştir. Böylece yeni sürgünün yaprak yüzeyindeki stomalardan gövde ve köklere oksijen taşınması gerçekleştirilmektedir. Aşırı yağıştan dolayı yılın önemli bir bölümü su altında kalan Güney Asya Bölgesinde, insanların en önemli gıda kaynağı olan çeltik bitkisi olumsuz çevre şartlarına rağmen kolaylıkla yetiştirilmektedir. Her sanat eseri ustasını ve sanatkârını gösterdiği gibi, çeltik bitkisinde görülen bu mükemmel planlama, Yüce Yaratıcı'nın sonsuz ilmini, kudretini ve rahmetini düşünen akıllara göstermektedir. Bitkinin su içinde kalması ve kök bölgesinde yeterli oksijenin bulunmaması çoğu bitkiler için ölümcül sonuçlar oluştururken çeltik su içinde kaldığı halde gelişimi devam ettirilmektedir. Her canlıya çevre şartlarına uygun organlar veren Rabbimiz, çeltik bitkisini su altında yaşamaya uygun şekilde yaratmıştır. Oksijen tüm bitkiler için temel bir besin elementidir ve gerekli oksijenin büyük bölümü köklerle alınmaktadır. Şayet kök bölgesinde yeterli oksijen bulunmazsa anaerobik şartlardan dolayı bitki kendini zehirlemekte ve gerekli ATP temin edilememektedir. Çeltik bitkisi su baskınlarına maruz kaldığında gövdesini hızla uzatma konusunda olağanüstü bir yetenek verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çeltik, oksijen stresi, sap uzaması, metabolizma

ABSTRACT

Rice is the most produced plant in the world agriculture after wheat and corn. The countries where rice is grown the most in the world are China, India, Bangladesh and Indonesia. Unlike other crops, rice is grown in water. While the plant being in water and not having enough oxygen in the root zone has fatal consequences for most plants, rice continues to develop even though it is in water. Our Lord, who gave every living thing organs suitable for environmental conditions, created the rice plant suitable for living inr water. Oxygen is an essential nutrient for all plants, and most of the necessary oxygen is taken up by the roots. If there is not enough oxygen in the root zone, the plant poisons itself due to anaerobic conditions and the necessary ATP cannot be provided. It has been determined that different rice varieties use different strategies to survive when submerged. Some rice varieties have been given the remarkable ability to rapidly elongate their stems when subjected to flooding. When the plant is exposed to flooding due to excessive rainfall, its stem is constantly extended to ensure that the shoots are above the water surface. A rice variety that is resistant to submersion can reach a stem length of 5 m or more by lengthening its trunk at a rate of about 25 cm per day. Another strategy employed by the rice plant when submerged is to transport oxygen from newly formed shoots to the underwater organs. Research has shown that there are interconnected gas-filled channels in the stem and roots of the rice plant. Thus, oxygen is transported from the stomata on the leaf surface of the new shoot to the stem and roots. In the South Asian region, which is under water for a significant part of the year due to excessive rainfall, the rice plant, which is the most important food source for people, can be easily grown despite the adverse environmental conditions. Just as every work of art reveals its master and artist, the perfect planning seen in the rice plant reveals to thinking minds the infinite knowledge, power and mercy of the Almighty Creator.

Keywords: Rice, Oxygen stress, Stem elongation, Metabolism

HAYVAN KESİM SÜRECİNDE STRES, AĞRI VE ET KALİTESİ: BİLİMSEL DELİLLER, FİZYOLOJİK SÜREÇLER VE YARATILIŞ HİKMETİ

STRESS, PAIN, AND MEAT QUALITY IN THE ANIMAL SLAUGHTER PROCESS: SCIENTIFIC EVİDENCE, PHYSIOLOGICAL PROCESSES, AND THE WISDOM OF CREATION

Mehmet Emin AYDEMİR
Doç. Dr., Harran Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5849-1741

Kasım TAKIM
Doç. Dr., Harran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: aydemiremin23@harran.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4631-1982

ÖZET

Et, insan beslenmesinde yüksek kaliteli proteinler, vitaminler ve minerallerin önemli bir kaynağıdır. Ancak etin tüketilebilir hale gelmesi, hayvanların kesim süreci ile mümkündür. Bu süreç yalnızca gıda üretimi değil, aynı zamanda hayvan refahı ve et kalitesini doğrudan etkileyen fizyolojik ve hormonal mekanizmaların devreye girdiği kritik bir aşamadır. Kesim öncesi ve sırasında yaşanan strese bağlı olarak, hipotalamik-hipofiz-adrenal (HPA) eksen ve sempatik sinir sistemi üzerinden katekolaminler (Adrenalin, noradrenalin), kortizol ve β-endorfin gibi hormonlar salgılatılır. Stres durumu kas glikojen depolarının tüketimini tetikleyerek postmortem pH düşüşünü olumsuz etkiler ve PSE (soluk, yumuşak, sulu) veya DFD (koyu, sert, kuru) gibi et kusurlarının oluşumuna yol açabilir. Kesim sırasında ağrı fizyolojisinde de önemli mekanizmalar devreye koyulmaktadır. Kesim sırasında hayvanların kan plazmasında β-endorfin düzeyleri belirgin şekilde yükselmekte, β-endorfin salgısı da, stres ve ağrıya karşı analjezik etki göstererek hayvanın daha az acı hissetmesine katkıda bulunabilmektedir. Plazmadaki β-endorfin artışı, ağrı sinyallerinin merkezi sinir sistemi tarafından geçici olarak baskılanmasına ve organizmanın aşırı stres altında zarar görmesinin önlenmesine katkı sağlamaktadır. Özellikle helal ve koşer kesimde, keskin bıçakla tek hamlede yapılan kesimin hızlı kan kaybı ve bilinç kaybı sağlaması, ağrıyı en aza indiren bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. Buna karşılık sersemletme yöntemleri bazı durumlarda hayvan refahına katkı sağlasa da yetersiz uygulamalarda ek strese ve karkas kalitesinde bozulmalara yol açabilmektedir. Bilimsel veriler ve dini öğretiler, kesim öncesinde hayvanın stresten uzak tutulması, keskin bıçak kullanılması ve eğitimli personelce işlem yapılmasının hem hayvan refahını hem de et kalitesini iyileştirdiğini ortaya koymaktadır. İslami kesim yönteminde fizyolojik mekanizmaların hayvanın acısını en aza indirgediği, maksimum kan akışı sağladığı ve etin hijyenik kalitesini koruduğu vurgulanmaktadır. Tüm bu kusursuz fizyolojik düzen ve hassas mekanizma (β-endorfin salınımının zamanlaması, merkezi ve periferik sinir sistemi ile koordineli çalışması, ağrı algısının geçici olarak baskılanması ve et kalitesinin korunması); tesadüfi bir olgunun değil, aksine sonsuz ilim ve kudret sahibi bir Yaratıcı'nın eşsiz planının bir yansıması olduğunun açık bir göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Helal kesim, Hayvan kesimi, β-endorfin, Ağrı hissi, İlahi düzen

ABSTRACT

Meat is an essential source of high-quality proteins, vitamins, and minerals in human nutrition. However, preparing it for consumption involves the slaughter of animals. This process is not just about food production; it also represents a crucial phase where physiological and hormonal mechanisms, which directly affect animal welfare and meat quality, are activated. The stress animals experience before and during slaughter triggers the release of hormones such as catecholamines (adrenaline, noradrenaline), cortisol, and β-endorphin through the hypothalamic-pituitary-adrenal (HPA) axis and the sympathetic nervous system. This stress-induced state depletes muscle glycogen stores, negatively impacting the postmortem pH decline and leading to meat defects like PSE (pale, soft, exudative) or DFD (dark, firm, dry). During slaughter, significant mechanisms related to pain physiology are also engaged. It has been observed that β-endorphin levels in the blood plasma of animals increase significantly during slaughter, and the secretion of β-endorphin, with its analgesic effect against stress and pain, can alleviate the animal's suffering. The rise of β-endorphin in plasma contributes to the temporary suppression of pain signals by the central nervous system, thus protecting the organism from harm under extreme stress. Particularly in halal and kosher slaughter, making the cut in a single stroke with a sharp knife to ensure rapid blood loss and loss of consciousness is considered a method that minimizes pain. Although stunning methods can improve animal welfare in some cases, improper application may cause additional stress and degrade carcass quality. Both scientific data and religious teachings suggest that minimizing stress before slaughter, using a sharp knife, and having the procedure performed by trained personnel enhance both animal welfare and meat quality. Islamic slaughtering methods emphasize that physiological mechanisms minimize the animal's pain, ensure maximum blood flow, and maintain the hygienic quality of the meat. This intricate physiological order and sensitive mechanism (the timing of β-endorphin release, the coordinated function of the central and peripheral nervous systems, the temporary suppression of pain perception, and the preservation of meat quality) provide compelling evidence that it is not a coincidental event but rather a reflection of the unique plan of a Creator with infinite knowledge and power.

Keywords: Halal slaughter, Animal slaughter, β-endorphin, Pain sensation, Divine order

2,3-BİSFOSFOGLİSERATIN O_2 TAŞINMASINDAKİ ROLÜ

THE ROLE OF 2, 3-BISPHOSPHOGLYCERATE IN O_2 TRANSPORT

Mehmet ÇİFTCİ
Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: mciftci@bingol.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1098-4413

ÖZET

Sağlıklı hücrelerde bulunan bileşiklerin konsantrasyonları tam olarak canlının ihtiyaç duyduğu konsantrasyon aralığında bulunur. Bu durum canlıların hayatiyetlerini devam ettirmesi bakımından son derece önemlidir. Bu bileşiklerden biri de 2,3-bisfosfogliserattır. Bu bileşik normal insan hücrelerinde eser miktarda bulunurken kırmızı kan hücrelerinde (alyuvar) diğer bileşiklere nispeten 4 mM (4000 µM) gibi yüksek bir konsantrasyona sahiptir. Bu bileşik glikoliz yolu adı verilen reaksiyon serisinde yan ürün olarak oluşur ve konsantrasyonu diğer glikoliz ara ürünlerine göre çok daha yüksektir. Örneğin alyuvarlarda glikoliz ara ürünlerinden glukoz 6-fosfat, fruktoz 6-fosfat, fruktoz 1,6-bisfosfat, dihidroksiaseton fosfat, gliseraldehid 3-fosfat, 1,3-bisfosfogliserat, 3-fosfogliserat, 2-fosfogliserat, fosfoenolpiruvat, piruvat, laktat, ATP, ADP ve Pi bileşiklerini sırasıyla 83, 14, 31,138, 19, 1, 118, 30, 23, 51, 2900,1850, 138 ve 1000 µM iken 2,3-bisfosfogliseratın konsantrasyonu 4000 µM dır. Bu yüksek konsantarsyonun sebebi asla ve asla tesadüfi değildir. Bunun sebebi alyuvarlarda bulunan oksijenin dokulara kolayca bırakılmasının sağlanmasıdır. Bu mekanizma çalışmamızın giriş bölümünde detaylı olarak açıklanacaktır. Sonuç olarak, 2,3-bisfosfogliserat konsantrasyonunun yaklaşık 30.000 çeşit insan hücreleri içerisinde eser miktarda, sadece alyuvar hücrelerinde diğer hücrelere nispeten çok yüksek konsantrasyonda bulunması hücrelerdeki moleküllerin rastgele bir konsantrasyonda olmadığını bir planlama neticesinde belirli konsantrasyonlarda yaratıldığını açık bir şekilde göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: 2, 3-BPG, Glikoliz, O2 taşınması

ABSTRACT

The concentrations of compounds found in healthy cells are precisely within the concentration range required by living organisms. This is crucial for their survival. One such compound is 2, 3-bisphosphoglycerate. While this compound is found in trace amounts in normal human cells, it has a relatively high concentration of 4 mM (4000 µM) in red blood cells (RBCs). This compound is formed as a by product of the series of reactions called the glycolysis pathway and is much more concentrated than other glycolysis intermediates. For example, in red blood cells, the intermediate products of glycolysis glucose 6-phosphate, fructose 6-phosphate, fructose 1,6-bisphosphate, dihydroxyacetone phosphate, glyceraldehyde 3-phosphate, 1,3-bisphosphoglycerate, 3-phosphoglycerate, 2-phosphoglycerate, phosphoenolpyruvate, pyruvate, lactate, ATP, ADP, and Pi are 83, 14, 31, 138, 19, 1, 118, 30, 23, 51, 2900, 1850, 138, and 1000 µM, respectively, while the concentration of 2, 3-bisphosphoglycerate is 4000 µM. The reason for this high concentration is by no means coincidental. The reason for this is to ensure that the oxygen in the red blood cells is easily released to the tissues. This mechanism will be explained in detail in the introduction to our study. In conclusion, the presence of 2, 3-bisphosphoglycerate in trace amounts in approximately 30,000 types of human cells, and its relatively high concentration only in red blood cells, clearly demonstrates that the molecules in cells are not randomly concentrated but are created at specific concentrations as a result of a plan.

Keywords: 2,3-BPG, Glycolysis, O2 transport

KLİMAKS KAVRAMININ YARATILIŞ PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE CONCEPT OF CLIMAX FROM THE PERSPECTIVE OF CREATION

Murat ÜNAL
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: muratunal@yyu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6224-8269

Fevzi ÖZGÖKÇE
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: fevziozgokce@yyu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3119-8561

ÖZET

Bu çalışmada, ekosistemin işleyişinde işletim sistemine konulan denge noktası (klimaks) üzerinde durulacaktır. Klimaks, yeryüzündeki bitki örtüsü üzerinde; makro ölçekte büyük bitki formasyonlarında (orman ve step gibi) gözlemlenebildiği gibi mikro ölçekte ise orman örtüsünü oluşturan bitki toplulukları içinde yer alan bitki birliklerinde (asosiasyon) de gözlemlenebilmektedir. Bu örnekler gerek dünyanın farklı bölgelerine ve gerekse de uzun yıllar ekolojik araştırmalar yaptığımız Doğu Anadolu bitki örtüsü üzerinden örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır. Ekosistemin devamlılığı için bir düzenin ve bu düzen sayesinde hayatın devamlılığının mümkün olduğu bilinmektedir. Dünya doğayı koruma örgütleri ve uluslararası sivil topluluklar ve devletler küresel ve yerel bazda bu ekosistemi bozmamak için birçok düzenleme yapmaktadırlar. Dolayısıyla bu düzenin varlığı hakkında biyomların bile belirlenmesinde en önemli kriter olan bitkilerin yer yüzündeki dağılışı üzerinde durduğumuz çalışmada, bu dağılışın tesadüfen, kendi kendine veya sebepler tarafından yapılamayacağı ancak doğayı birleştiren parçaların, onlara tesir ettirilen kuvvetlerin ve ortada görünen sebeplerin bir perde olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır. Akıl şuur ve ihtiyar gibi seçme ve seçilme yeteneklerinden mahrum olan canlıların ve ortamların bir denge noktasını gözeterek hareket etmesi ve bu eşik noktasına ulaşıldığında kararlılık kazanması bir irade ve dengeyi gözeten ve her şeyi hakkıyla bileni (alimi mutlak) akla göstermektedir. Kur'an-ı Kerim'de özellikle Rahman Sûresi'nin ilk ayetlerinde dört kez tekrarlanan "ölçü" vurgusu, ekosistemlerdeki denge kavramını insanlara bildirmektedir. Bu ilahi mesaj, kainattaki tüm varlıkların belirli ölçü, plan ve hikmet ile yaratıldığını göstermekte; insan bu ölçülü düzeni gözeterek ekosistemin dengesini koruma sorumluluğunu hatırlatmaktadır. Dolayısıyla klimaks, yalnızca ekolojik kararlılığın bir ifadesi değil, aynı zamanda yaratılışın bilinçli ve maksatlı planının bilimsel bir delili olarak değerlendirilir.

Anahtar Kelimeler: Vejetasyon, Asosiasyon, Klimaks, Kur'an-ı Kerim, yaratılış.

ABSTRACT

This study will focus on the climax, the balance point established within the ecosystem's operating system. Climax can be observed on a macro scale in the terrestrial vegetation; it can also be observed on a micro scale in large plant formations (such as forests and steppes) within the plant communities that make up the forest. These examples are explored through examples from various regions of the world, as well as the vegetation of Eastern Anatolia, where we have conducted ecological research for many years. It is known that order is essential for ecosystem continuity, and that this order enables the continuity of life. World nature conservation organizations, international civil society organizations, and governments are implementing numerous regulations on a global and local basis to prevent disruption of this ecosystem. Therefore, in our study, we focus on the distribution of plants on Earth, the most important criterion for determining even biomes, and demonstrate that this distribution cannot be achieved by chance, spontaneously, or by causal factors, but rather by the unifying elements of nature, the forces acting upon them, and the apparent causes that are the veil. The fact that living beings and environments, which lack the ability to choose and be chosen such as consciousness and free will, act by observing a balance point and gain determination when this threshold point is reached, points to the mind that observes a will and balance and knows everything properly (absolute knowledge). The emphasis on "measure," repeated four times in the Quran, especially in the first verses of Surah Ar-Rahman, introduces humanity to the concept of balance in ecosystems. This divine message demonstrates that all beings in the universe were created with a specific measure, plan, and wisdom; it reminds us of humanity's responsibility to maintain ecosystem balance by observing this measured order. Therefore, the climax is considered not only an expression of ecological stability but also scientific evidence of the conscious and purposeful plan of creation.

Keywords: Vegetation, Association, Climax, Quran, creation.

CANLILARDAKI GENETİK ÇEŞİTLİLİĞİN SEBEPLERİ

THE REASONS OF GENETIC VARIATION IN LIVING THINGS

Orhan ERDOĞAN
Prof. Dr, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: oerdogan@atauni.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0001-8908-7293

Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU
Prof. Dr, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: okufrevi@atuni.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0002-1877-3154

ÖZET

Bütün canlılar birbirlerinden farklı yaratılmaktadır. Canlılarda görülen ve benzersiz yaratılma fiili, mayoz bölünme esnasında görülen "Crosing Over" olayıyla gerçekleşmektedir. Yani gametler oluşurken kromozomlarında görülen parça değiş-tokuşunun neticesinde meydana gelmektedir. Mayoz, bütün diploid (2n) organizmalarda üreme için oldukça önemlidir. Mayoz, diploid miktardaki kromozomların harmanlanarak haploit (n) miktara indirilmesini sağlayan bir mekanizmadır. Bu indirgeyici bölünme ile anne ve babadan gelen haploit sayıdaki kromozomlar yavruda diplot sayının oluşumu ile sonuçlanmaktadır. İnsan ve Hayvanlarda mayoz, haploit gamet oluşumuna yol açarken bitkilerde haploit sporları oluşturulmaktadır. Haploit sporlar da daha sonra haploit gametleri meydana getirir. Bunun da ötesinde, mayozun mekanizması, bir populasyonun bireyleri arasındaki geniş kapsamlı genetik çeşitliliğin oluşumu için bir temeldir.

Anahtar Kelimeler: Mayaz Bölünme, Genetik Çeşitlilik, Crossing over, Yaratılış

ABSTRACT

All living things are created differently from each other. The unique act of creation seen in living things occurs through the "Crosing Over" event that occurs during meiosis. In other words, it occurs as a result of the exchange of parts in the chromosomes when gametes are formed. Meiosis is very important for reproduction in all diploid (2n) organisms. Meiosis is a mechanism that enables the diploid amount of chromosomes to be blended and reduced to a haploid (n) amount. With this reductive division, the haploid number of chromosomes inherited from the mother and father results in the formation of a diplot number in the offspring. In Humans and animals, meiosis leads to the formation of haploid gametes, while in plants it produces haploid spores. Haploid spores then give rise to haploid gametes. Moreover, the mechanism of meiosis is the basis for the generation of extensive genetic diversity among individuals of a population.

Keywords: Meiosis, Genetic Diversity, Crossing over, Creation.

RASYONEL BAKIŞ AÇISIYLA BİYOKİMYA VE MOLEKÜLER BİYOLOJİ DERS KİTAPLARININ HAZIRLANMASI VE SUNUMU

EDITING AND PRESENTATION OF BIOCHEMISTRY AND MOLECULAR BIOLOGY TEXTBOOKS FROM A RATIONAL PERSPECTIVE

Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU
Prof. Dr, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: okufrevi@atuni.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0002-1877-3154

Orhan ERDOĞAN
Prof. Dr, Atatürk Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: oerdogan@atauni.edu.tr
ORCID:https://orcid.org/0000-0001-8908-7293

ÖZET

Canlı varlıklar cansız moleküllerden ibarettir. Biyomoleküller olarak adlandırılan canlı yapılarındaki bu moleküller tek tek incelendiği zaman, cansız maddelerin bağlı bulundukları bütün kimyasal ve fiziksel kanunlara uydukları görülür. Ancak cansız âlemde karşılaştığımız moleküllerle kıyaslandığında olağanüstü özellikler sergiledikleri gözlenir. Canlı varlıklar, en küçük bakteriden en yüksek canlıya kadar, son derece karmaşık ve teşkilatlı bir yapıya sahiptir. Canlı varlıkların yapısında bulunan her organ, doku, hücre ve hatta molekülün bir yaratılış gayesi ve bir görevi vardır. Aynı zamanda hücreler maksimum ekonomi prensiplerine uygun çalışan sistemlerdir. Canlı varlıkların en olağanüstü yönleri üremeleri ve kendilerinden kendileri gibi canlıların yaratılmasıdır. Günümüz bilim camiasında genellikle kâinattan elde edilen bilimlerin takdiminde yaratıcı gizlenmekte, sebepler doğrudan işi yapan fail olarak sunulmaktadır. Nobel ödülü alan Pakistanlı fizikçi Prof. Dr. Muhammed Abdüsselam, ilimleri; "Allah'ın kâinattaki eserlerini inceleme sanatı" olarak tarif eder. Bilimler, kendi dilleriyle yaratıcının varlığını ve birliğini gösterir. Biyokimya ve Moleküler Biyoloji bakış açısıyla canlılardaki her olayın arkasında sonsuz ilim ve kudretin tecellileri bütün haşmetiyle görülmektedir. Bu sunumda; her biri ayrı bir sanat mucizesi olan canlılarda cereyan eden biyokimyasal olayların, rasyonel bakış açısıyla derslerde nasıl takdim edilmesi gerektiği örneklerle anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Biyomolekül, Akılcı Yaklaşım, Teşkilatlı Yapı, Sunum, Yaratılış.

ABSTRACT

Living things are composed of inanimate molecules. When these molecules in living structures, called biomolecules, are examined individually, it becomes clear that inanimate matter obeys all the chemical and physical laws to which it is subject. However, when compared to the molecules we encounter in the inanimate world, they exhibit extraordinary properties. Living beings, from the smallest bacteria to the highest living being, possess an extremely complex and organized structure. Every organ, tissue, cell, and even molecule within the structure of living beings has a purpose and a function. At the same time, cells are systems that operate according to the principles of maximum economy. The most extraordinary aspect of living beings is their reproduction and the creation of living beings like themselves. In today's scientific community, the Creator is often concealed in the presentation of sciences derived from the universe, with causes presented as the direct agents. Nobel Prize-winning Pakistani physicist Prof. Dr. Muhammad Abdus Salam defines science as "the art of studying God's works in the universe." Sciences, in their own language, demonstrate the existence and unity of the Creator. From the perspective of Biochemistry and Molecular Biology, the manifestations of infinite knowledge and power behind every event in living things are seen in all their majesty.
This presentation will illustrate how the biochemical processes occurring in living things, each a distinct miracle of art, should be presented from a rational perspective in classrooms, using examples.

Keywords: Biomolecule, Rational Approach, Organized Structure, Presentation, Creation

TIPTA 250 MİTOLOJİK KAVRAM: BİLİMSEL TERİM Mİ, TARİHSEL KALINTI MI?

250 MYTHOLOGICAL CONCEPTS IN MEDICINE: SCIENTIFIC TERMS OR HISTORICAL RELICS?

Selçuk ESKİÇUBUK
Dr., Emekli Doktor
e-mail: drselesk@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0005-8568-4230

ÖZET

"Mitoloji" kelimesi, Yunanca, bir nevi masal, hikâye demek olan "mithos" ile söz anlamına gelen "logos" kelimelerinden türetilmiştir. Antik çağda başta Yunan ve Roma olmak üzere batıdan doğuya, İskandinav ülkelerinden antik Perslere oradan antik Mısır ve Hindistan'a kadar gördüğümüz çok tanrılı dinlerin hâkim olduğu toplumların kendilerine göre mitolojileri vardır. Bu bildiride mitolojinin başlangıcı, tıbba nasıl girdiği ve bundan sonra onun etkisinden kurtulmak için nasıl davranılması gerektiği tartışılacaktır. Yunanlı ozan Homeros tarafından yazılmış olduğu ileri sürülen İlyada ve Odysseia ile Homeros'tan yaklaşık iki yüz yıl sonra yaşadığı düşünülen ozan Hesiodos tarafından yazılmış olan Theogonia (Tanrıların Doğuşu) bu mitolojik hikâyelerin edebiyat alanındaki yansımalarıdır. MÖ 7. yüzyılda ise Yunan mitolojisindeki tanrılar, tanrıçalar ve kahramanlar heykelciliğe bürünerek karşımıza çıkarlar. MÖ 7. yüzyıl, Yunan mitolojisindeki tanrı ve tanrıça heykelciliğinin başlangıç noktasıdır. MÖ.5. yüzyılda Antik Yunanda mitolojiden istifade ederek yazılan tiyatro oyunları, Tragedyaların yazıldığı bir dönem de vardır. Hristiyanlık ile bilim arasındaki ilişkilerin niteliği zamanla çatışmaya da dönüşmüştür. Orta çağda Bruno ve Galileo'nun başları bilimsel görüşleri nedeniyle kilise ile derde girer. Bruno sonunda yakılır, Galileo ise ev hapsine atılır. Ama yine bu çağda mitolojinin edebiyatta, güzel sanatlarda ön plana çıktığı görülür. İtalya'da aydınlanma hareketi başlar, daha sonra Avrupa, İngiltere, Almanya, Fransa ve İspanya'ya yayılır. Antik Yunan ve Roma medeniyetine ait kavramlar yeniden ele alınır. XIV. yüzyıl ve XV. yüzyılın ilk yarısında ise bu mitolojik ögeler zirve yapar. Başta tıp olmak üzere bütün bilim dünyası da mitolojinin etkisinden kaçamadı. Çok tanrılı dine inanan Hipokrat bu mitolojik kavramları kullandı ve mirası günümüze kadar geldi. Bu gelenek tıpta günümüzde bile varlığını sürdürüyor. Tıpta, bugün hâlâ 250'den fazla mitolojik terim kullanılmaktadır. Bilim evrenseldir ve mitolojinin hayali kavramlarına veya dinlerin teoforik isimlerine ihtiyaçları yoktur. Geçmişte kullanılanlara dokunmadan bundan sonra tıbbın her dalında uluslararası bilimsel komiteler (IUBMB, UVTK gibi) bu konuda bağlayıcı kararlar almalıdır. Artık Tıp bilimi mitolojinin lekelerinden arındırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler: Antik Yunan ve Roma mitolojisi, İlyada ve Odessa, Theogonia, Hipokrat yemini, Tıp.

ABSTRACT

The word "Mythology" is derived from the Greek words "mythos," meaning a kind of tale or story, and "logos," meaning word. In ancient times, societies dominated by polytheistic religions, especially Greece and Rome, from the West to the East, from Scandinavian countries to ancient Persia and from there to ancient Egypt and India, have their own mythologies.This paper will discuss the origins of mythology, how it entered the field of medicine, and how one should act in order to free it from its influence thereafter. The Iliad and The Odyssey, claimed to have been written by the Greek poet Homer, as well as Theogony (The Birth of the Gods), written by the poet Hesiod who is thought to have lived about two hundred years after Homer, are the literary reflections of these mythological stories. In the 7th century BC, the gods, goddesses, and heroes of Greek mythology began to appear in sculpture. The 7th century BC marks the starting point of the sculpture of deities in Greek mythology. In the 5th century BC, in Ancient Greece, theatrical plays were written by drawing inspiration from mythology, and it was also a period in which tragedies were composed. Over time, the qualification of the relationship between Christianity and science turned into a conflict. In the Middle Ages, Bruno and Galileo faced troubles with the Church because of their scientific views—Bruno was ultimately burned, while Galileo was placed under house arrest. Yet even in this era, mythology remained prominent in literature and the fine arts. The Enlightenment movement began in Italy and later spread throughout Europe including England, Germany, France, and Spain. Concepts belonging to Ancient Greek and Roman civilization were reexamined. These mythological elements reached their peak. in the 14th century and the first half of the 15th century. The entire world of science, particularly medicine, could not escape the influence of mythology. Hippocrates, who believed in polytheism, used mythological concepts, and his legacy has been transmitted to the present day. This tradition still persists in modern medicine. Today, more than 250 mythological terms are still in use in the medical field. Science is universal and has no need for the imaginary concepts of mythology or the theophoric names of religions. Without altering those used in the past, international scientific committees (such as IUBMB, UVTK, etc.) in every branch of medicine should henceforth take binding decisions on this matter. From now on, medical science must be purified from the stains of mythology.

Keywords: Ancient Greek and Roman mythology, The Iliad and The Odyssey, Theogony, Hippocratic Oath, Medicine.

RECLAIMING REST: Q-LIFE SLEEP AS A QURANIC TEACHING ON RESTORATIVE WELLNESS IN THE AGE OF SLEEP DEPRIVATION

Sujiat ZUBAIDI
Prof. Dr., University of Darussalam Gontor Indonesia
e-mail: abufawwaz@unida.gontor.ac.id
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4626-2730

ABSTRACT

In an era of chronic sleep deprivation, Q-Life Sleep integrates Qur'anic insights and modern science, viewing sleep (al-nawm) as both a divine sign and a physiological necessity. This study aims to construct a Qur'an-based conceptual framework of sleep (Q-Life Sleep) that integrates Qur'anic epistemology with contemporary scientific understanding, in order to promote a multidimensional model of restorative well-being. It seeks to explore the theological, psychological, and physiological dimensions of sleep as reflected in the Qur'an, and to analyze their convergence with modern neuroscience. The research employs two complementary approaches. The first is the tafsīr ʿilmī (scientific exegesis) method, which interprets Qur'anic verses on sleep through the lens of contemporary scientific knowledge, seeking points of convergence without imposing modern science upon the text. This method is applied to key verses such as al-Furqān 25:47, ar-Rūm 30:23, and az-Zumar 39:42, highlighting divine wisdom in the human biological design. The second approach is the comparative-analytical method, which juxtaposes exegetical insights with recent neuroscientific findings on circadian rhythms, sleep cycles, and their impacts on emotional regulation and cognitive recovery. The findings reveal that the Qur'anic perspective on sleep encompasses both physical restoration and spiritual purification (tazkiyat al-nafs), thereby establishing a unified and comprehensive framework for holistic human well-being. Unlike conventional models that view sleep merely as a biological necessity, the Q-Life Sleep framework presents it as an embodied practice of surrender, reflection, and conscious renewal—bridging faith-based insight with scientific understanding. Sleep thus involves physiological recovery, emotional regulation, cognitive balance, and spiritual alignment with divine order, offering a multidimensional model of wellness that restores harmony among body, mind, and soul in an age of widespread sleep deprivation.

Anahtar Kelimeler: Q-life sleep, Restorative wellness, Sleep deprivation, Neuroscience

BİR YARATILIŞ MUCİZESİ: KURBAĞADA HÜCRE KADERİNİN BELİRLENMESİ VE EMBRİYONAL GELİŞİM SENFONİSİ

A MIRACLE OF CREATION: CELL FATE DETERMINATION AND THE SYMPHONY OF EMBRYONIC DEVELOPMENT IN THE FROG

Kâzım UYSAL
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: kazim.uysal@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6399-6616

ÖZET

Kurbağalar genelde suda yumurtlayan, dış döllenme ile üreyen, embriyonal gelişim sürecini suda geçiren, larvaları metamorfoz geçirdikten sonra karada yaşamaya uygun hale gelen omurgalı canlılardır. Kurbağa yumurta ve spermi, İlahi İlim ve Kudretin özel bir tasarımıdır. Yumurta, bir kurbağanın yaratılması için gerekli tüm malzemeleri ihtiva eder. Dış döllenme olmasına ve milyonlarca sperm suya bırakılmasına rağmen kortikal granül reaksiyonu gibi kusursuz mekanizmalarla anında ve hatasız bir şekilde polispermi durumu önlenir. Yumurta içinde bir kurbağanın yaratılması için binlerce özel molekül muhteşem bir organizasyon sergiler. Hücre kaderinin belirlenmesinde basit moleküllere harika işler yaptırılır ve gayeli yapılar oluşturulur. Bir hücreden birbirinden çok farklı özellikte ve işlevsellikte yüzlerce hücre yaratılır ve bir orkestra benzeri uyumlu çalıştırılır. İlk embriyonal gelişimde birbirlerinin aynı olan blastomerlerden muhteşem bir iş birliği ve organizasyonla morula, blastula ve gastrula gibi yapılar oluşturulur. Kısa sürede tüm doku ve organları ile İlahi Kudretin muhteşem bir eseri olan kurbağa yaratılır. Kurbağanın hem yumurta içinde yaratılması hem de yumurtadan çıktıktan sonra yaşatılmasında programlı ölüm mekanizması aktif şekilde kullanılır. Hücreler gayeli bir şekilde yaratılır ve öldürülür. Suda yaşayan larvalar, metamorfoz denen mucize bir dönüşüme tabi tutularak karada yaşamaya uygun hale getirilir. Yaşadığı su ve kara ekosistemlerine uygun donanımda yaratılan kurbağalara önemli ekosistem hizmetleri yaptırılır. Bu çalışmada geniş bir literatür taraması yapılarak kurbağanın üreme hücreleri, döllenmesi, hücre kaderinin belirlenmesi, embriyonal gelişimi ve metamorfozu araştırılmıştır. Canlı gelişimindeki biyolojik olayların kör tesadüflerle değil, ancak İlahî İlim ve Kudretin planlı ve amaçlı tasarımıyla açıklanabileceği kanaatine varılmıştır. Sadece maddeye odaklanıp manayı görmeyen materyalist evrim görüşünün indirgemeci yaklaşımının konu ile ilgili iddiaları tartışılmıştır. Canlı sistemlerini sadece madde ve mekanik sebep-sonuç zincirlerine indirgeyen materyalist paradigmanın, hücre kaderi belirleme ve embriyonal gelişim gibi karmaşık ve gayeli olayları açıklamaktaki yetersizliği sorgulanmıştır. Canlı ve canlı gelişimi üzerine yapılan araştırmaların Yaratıcı'nın mucize eserlerini ve harika işlerini inceleme motivasyonu ile olması gerektiği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurbağa, üreme, embriyo, gelişim, evrim, yaratılış

ABSTRACT

Frogs are vertebrates that generally lay their eggs in water, reproduce by external fertilization, undergo embryonal development in water, and become suitable for living on land after their larvae undergo metamorphosis. The frog egg and sperm are a special design of divine knowledge and power. The egg contains all the ingredients needed to create a frog. Even though external fertilization occurs and millions of sperm are released into the water, polyspermy is prevented immediately and without error by perfect mechanisms such as the cortical granule reaction. Thousands of special molecules exhibit a magnificent organization for the creation of a frog inside the egg. In determining cell fate, simple molecules are made to perform wonderful things and purposeful structures are created. Hundreds of cells with very different properties and functions are created from a single cell and operated in harmony like an orchestra. During early embryonic development, structures such as morula, blastula and gastrula are formed from identical blastomeres with magnificent cooperation and organization. In a short time, the frog, a magnificent work of Divine Power, is created with all its tissues and organs. The mechanism of programmed cell death is actively used both in the creation of the frog within the egg and in its survival after hatching. Cells are created and destroyed in a purposeful manner. Aquatic larvae undergo a miraculous transformation called metamorphosis, making them suitable for life on land. Frogs, created with equipment suitable for the aquatic and terrestrial ecosystems they inhabit, are made to perform essential ecosystem services. In this study, the reproductive cells, fertilization, cell fate determination, embryonic development, and metamorphosis of the frog were investigated through an extensive literature review. It has been concluded that biological events in the development of living things can only be explained by the planned and purposeful design of Divine Knowledge and Power, not by blind chance. The relevant claims of the reductionist approach of the materialist evolution view, which focuses solely on matter and ignores meaning, were discussed. The inadequacy of the materialist paradigm, which reduces living systems to mere matter and mechanical cause-effect chains, in explaining complex and purposeful events such as cell fate determination and embryonal development has been questioned. It has been emphasized that research on living things and their development should be motivated by examining the miraculous works and wonderful actions of the Creator.

Keywords: Frog, reproduction, embryo, development, evolution, creation

YAŞAMIN ÖLÇÜSÜ: MİKROBİYAL VE KOMPLEKS SİSTEMLERDE PLASTİSİTE

THE MEASURE OF LIFE: PLASTICITY İN MICROBIAL AND COMPLEX SYSTEMS

Fatmagül BAHAR
Dr. Öğr.Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Altuntaş Meslek Yüksekokulu
e-mail: fatmagul.bahar@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9982-0054

ÖZET

Bir ölçü üzerine kurulu olan yaşamın dinamik yapısı, yapısal organizasyonun yanında çevresel değişimlere cevap verebilme ve uyum/değişim gösterebilme kapasitesini de beraberinde getirmektedir. Bu özellik genel olarak plastisite olarak tanımlanır. Biyolojik plastisite, canlı sistemlerin çevresel faktörlere yanıt olarak fizyolojik, genetik veya davranışsal durumlarını değiştirebilme, ancak buna rağmen temel işlevlerini ve kimliklerini koruyabilme yeteneğini ifade eder. Bu ölçü ve sürekli yaratılıştan gelen plastisite, yaşamın en temel özelliklerinden biridir. Mikrobiyal sistemlerde plastisite, değişken çevre koşullarında hayatta kalmayı sağlayan hızlı ve geri dönüşümlü düzenleyici değişimlerle kendini göstermektedir. Örneğin Myxococcus xanthus, besin kıtlığı durumunda gen ekspresyonunu yeniden düzenleyerek çok hücreli "fruiting body" yapıları oluşturur. Bu bakterinin 400'den fazla genini içeren mutasyon araştırmalarında, fruiting body oluşumunun belirli fenotipik sınırlar içerisinde gerçekleştiği gözlemlenmiştir. Benzer şekilde M. xanthus, Bacillus ve Clostridium türleri, stres koşullarında kalıcılık sağlamak için sporulasyon adı verilen genetik olarak kontrol edilen morfolojik plastisiteyi sergiler. Ayrıca yatay gen transferi (HGT) ve quorum sensing ağları, mikrobiyal toplulukların genetik ve davranışsal uyum kapasitesini artırarak metabolik aktivitelerini ve topluluk yapısını kolektif biçimde ayarlamalarına olanak tanır. Bu mekanizmalar, mikrobiyal plastisitenin genetik istikrar ile uyumsal esneklik arasında dinamik bir denge kurduğunu göstermektedir. Çok hücreli ve kompleks organizmalarda plastisite, birden fazla biyolojik düzeyde işler. Nöronal plastisite, öğrenme, hafıza oluşumu ve yaralanma sonrası iyileşme süreçlerinde sinir bağlantılarının yeniden şekillenmesini sağlar. Moleküler düzeyde epigenetik plastisite (DNA metilasyonu, histon modifikasyonları ve kodlamayan RNA düzenlemeleri gibi süreçlerle) çevresel ve beslenme faktörlerinin gen ekspresyonu üzerindeki etkilerini DNA dizisini değiştirmeksizin gerçekleştirir. Bu uyum sağlama mekanizmaları, bireysel genetik farklılıkların beslenme tepkilerini belirlediği nutrigenetik ve nutrigenomik gibi alanların temelini de oluşturur. Tüm biyolojik organizasyon düzeylerinde plastisite, yaşamın sürekliliğini sağlamak için kararlılık ile uyumlanabilirlik arasında ölçülü bir denge kurmaktadır. Bu denge, yaşamın yalnızca varlığını sürdürmekle kalmayıp, her an yeniden şekillenen ve sürekli "yaratılan" bir sistem olduğunu göstermektedir. Canlıların dinamik çevre koşulları altında dayanıklılık göstermesini sağlayan bu esneklik, varoluşun ölçülü bir değişkenlikten doğduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mikroorganizma, Plastisite, Ölçü ve süreklilik, Genetik yeniden programlanma

ABSTRACT

The dynamic structure of life, established upon a principle of measure, encompasses not only structural organization but also the capacity to respond, adapt, and transform in the face of environmental changes. This property is generally defined as plasticity. Biological plasticity refers to the ability of living systems to modify their physiological, genetic, or behavioral states in response to environmental factors, while still preserving their fundamental identity and core functions. This measured and continuously creative plasticity represents one of the most essential features of life itself. In microbial systems, plasticity manifests through rapid and reversible regulatory shifts that enable survival under changing environmental conditions. For instance, Myxococcus xanthus reorganizes its gene expression during nutrient deprivation to form multicellular fruiting body structures. Mutation studies involving more than 400 genes have revealed that fruiting body formation occurs within defined phenotypic boundaries. Similarly, M. xanthus, Bacillus, and Clostridium species exhibit genetically regulated morphological plasticity known as sporulation, ensuring persistence under stress conditions. Moreover, horizontal gene transfer (HGT) and quorum sensing networks enhance the genetic and behavioral adaptability of microbial communities, allowing them to collectively adjust their metabolic activity and community structure. These mechanisms illustrate that microbial plasticity maintains a dynamic balance between genetic stability and adaptive variability. In multicellular and complex organisms, plasticity operates across multiple biological levels. Neuronal plasticity enables the reorganization of neural connections during learning, memory formation, and post-injury recovery. At the molecular level, epigenetic plasticity (through processes such as DNA methylation, histone modification, and non-coding RNA regulation) mediates the effects of environmental and nutritional factors on gene expression without altering the DNA sequence. These adaptive mechanisms form the foundation of emerging disciplines such as nutrigenetics and nutrigenomics, which investigate how individual genetic variations shape nutritional responses.Across all levels of biological organization, plasticity establishes a measured equilibrium between stability and adaptability, ensuring the continuity of life. This balance reveals that life is not a static state of being but a system continuously reshaped and perpetually recreated. The capacity of living systems to sustain resilience under dynamic environmental conditions emphasizes that existence arises not from rigidity, but from measured variability, a fundamental principle of creation.

Keywords: Microorganisms, Plasticity, Order and continuity, Genetic reprograming

BIY-25-023

CANLI YAPILARINDA BULUNAN TAMPON SİSTEMLERİN YARATILIŞ DELİLİ OLARAK İNCELENMESİ

BUFFER SYSTEMS IN LIVING ORGANISMS AS EVIDENCE OF CREATION

Ekrem KÖKSAL
Prof. Dr, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: koksalekrem@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1026-972X

ÖZET

Canlı organizmalarda biyokimyasal reaksiyonların sağlıklı ilerleyebilmesi, ortam pH'sının çok dar sınırlar içinde sabit kalmasına bağlıdır. Bu hassas dengeyi sağlayan tampon sistemler, yaşamın devamı için vazgeçilmezdir. Zayıf bir asit ve onun konjuge bazından oluşan bu sistemler, pH değişimlerine direnç göstererek enzimlerin yapısını ve işlevini korur. İnsanda başlıca üç tampon sistemi bulunur: bikarbonat (H_2CO_3/HCO_3^-), fosfat ($H_2PO_4^-/HPO_4^{2-}$) ve protein (özellikle hemoglobin) tamponları. Bu sistemler, solunum ve böbrek mekanizmalarıyla entegre şekilde çalışarak kan pH'sını yaklaşık 7.4 düzeyinde sabit tutar. Henderson–Hasselbalch denklemi ile açıklanabilen bu kimyasal denge, aynı zamanda biyolojik bir mühendislik örneği niteliğindedir. Tampon sistemlerdeki düzenlilik, rastlantısal süreçlerle açıklanamayacak kadar hassas ve bütüncül bir yapıya sahiptir. Örneğin, karbonik anhidraz enzimi saniyede yüz binlerce reaksiyon gerçekleştirerek pH dengesini anında düzenler. Bu kadar optimize edilmiş bir sistem, "hassas ayar" ilkesini biyokimyasal düzeyde gözler önüne serer. Yaratılış perspektifinden bakıldığında, tampon sistemlerin belirli sınırlar içinde, çoklu geri bildirim mekanizmalarıyla kusursuz bir uyum içinde çalışması, canlıların bilinçli bir düzenle yaratıldığını göstermektedir. "Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık" (Kamer, 49) ayeti, bu bilimsel gözlemlerle uyum içindedir. Sonuç olarak, canlı yapılardaki tampon sistemler, yaşamın kimyasal temelinde gözlemlenebilen yaratılışın düzen, ölçü ve amaç ilkelerinin açık bir göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Tampon sistemler, pH dengesi,Homeostaz, Yaratılış delili, Biyokimyasal düzen

ABSTRACT

The proper progression of biochemical reactions in living organisms depends on maintaining pH within a very narrow range. Buffer systems, which resist pH changes, are essential for this delicate balance and therefore for the continuation of life. Composed of a weak acid and its conjugate base, these systems preserve the structure and function of enzymes by preventing sudden shifts in pH. In humans, three main buffer systems operate: the bicarbonate (H_2CO_3/HCO_3^-), phosphate ($H_2PO_4^-/HPO_4^{2-}$), and protein (especially hemoglobin) buffers. These systems work in coordination with the respiratory and renal mechanisms to maintain blood pH at around 7.4. The chemical equilibrium expressed by the Henderson–Hasselbalch equation exemplifies a highly refined biochemical design. The precision and integration observed in these systems cannot be attributed to random processes. For instance, the enzyme carbonic anhydrase catalyzes hundreds of thousands of reactions per second, allowing instantaneous pH regulation—a clear demonstration of fine-tuning at the biochemical level. From a creation perspective, the fact that buffer systems function within strict limits, governed by multiple feedback mechanisms, reveals an intentional and harmonious design. The Qur'anic verse "We have created everything in due measure" (Al-Qamar, 49) aligns with these scientific observations. In conclusion, buffer systems in living structures serve as observable scientific evidence of creation's inherent order, measure, and purpose within the chemical foundation of life.

Keywords: Buffer systems, pH balance, Homeostasis, Evidence of creation, Biochemical order

BAKTERİDE DNA SENTEZİ
DNA SYNTHESIS IN BACTERIUM

Barbaros NALBANTOĞLU
Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: barbarosnal@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2718-1855

ÖZET

DNA canlının tüm bilgilerini üzerinde taşıyan kimyasal bir yazılım programıdır. DNA yapısında 5 farklı elementi bulunduran 4 farklı nükleotidin polimerleşmiş halidir. DNA'daki bilgilerin korunması ve nesilden nesile aktarılması için kopyalanması yani DNA'dan DNA sentezi (replikasyon) gerekmektedir.
Replikasyonun mükemmelliği 2 mikrometre uzunluğa ve 1 mikrometre ene sahip olan Escherichia coli (E.coli) bakterisinde gösterilmeye çalışılacaktır. Bu bakteri 4.641.652 baz çiftinden (bç) oluşan ve üzerinde 4.494 farklı geni taşıyan 1 kromozoma sahiptir. DNA şayet lineer olsaydı, 1,7 mm uzunluğunda olacağından ve hücrenin içine yerleşemeyeceğinden dolayı, yaklaşık 4,6 milyon bç 850 kat sıkıştırılıp hücrenin içine kromozom yapısında yerleştirilmiştir. Sentezin başlayabilmesi, uzayabilmesi ve sonlanabilmesi için spesifik nükleotid dizilimine sahip bölgelere ve 15'ten fazla farklı protein ve enzime ihtiyaç duyulmaktadır. oriC diye isimlendirilen 245 bç'lik orijin bölgesinin 5' ucuna Dam Metilaz enzimi ile metil grubu bağlanılarak senteze başlama sinyali verilmektedir. DNA Polimeraz III enzimi ile de aynı anda hem normal sentezde hem de komşu iki Okazaki parçasının sentezinde uzama sağlanılmaktadır. 20 bç'den oluşan sonlanma bölgelerine de Tus proteinleri bağlanarak sentez sonlandırılmaktadır. E.coli'de sentez hızının dakikada yaklaşık 50.000 nükleotid olduğu ve sentezde hata payının 1 milyarda 1 olduğu da bulunmuştur. Alfabedeki 29 harften binlerce farklı kitap yazıldığı gibi, 4 farklı nükleotidten de yaklaşık 4.6 milyon nükleotidten oluşan anlamlı bir kitap yazılmaktadır. 4 Farklı nükleotidten 1000 nükleotidin doğru sentezlenme ihtimali 4^{1000} = 10^{600} içinde 1 olarak hesaplanmaktadır. Görüldüğü gibi, E.coli'deki yaklaşık 4.6 milyon bç'nin doğru yazılma ihtimalini hesaplayabilmek mümkün değildir. Sentezlenen DNA üzerindeki genlerden mRNA'lar ve mRNA'lardan da proteinler sentezlenmektedir. Görüldüğü gibi, sentezlenen DNA'da hayat fonksiyonlarına ait bilgilerin şifrelendiği görülmektedir. Bu bilgilerin kusursuz bir şekilde moleküllerde yazılması ve bu moleküllerin etkileşerek biyolojik süreçlerde görev alması bilime ve güce sahip mükemmel bir Yaratıcının varlığını hatırlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E.coli, Kromozom, Replikasyon, Enzim, Yaratıcı.

ABSTRACT

DNA is a chemical software program that contains all the information in living organisms. DNA's structure is the polymerized form of four different nucleotides containing five different elements. For the information in DNA to be preserved and passed down from generation to generation, it must be copied—that is, DNA synthesis (replication) from one DNA to another. The perfection of replication will be demonstrated in the bacterium Escherichia coli (E. coli), which is 2 micrometers long and 1 micrometer wide. This bacterium has a chromosome consisting of 4,641,652 base pairs (bp) and carrying 4,494 different genes. Because DNA, if linear, would be 1.7 mm long and would not fit inside a cell, approximately 4.6 million bp are compressed 850-fold and placed inside the cell as a chromosome structure. For synthesis to initiate, extend, and terminate, regions with specific nucleotide sequences and more than 15 different proteins and enzymes are required. Dam Methylase attaches a methyl group to the 5' end of the 245-bp origin region, called oriC, signaling the start of synthesis. DNA Polymerase III simultaneously prolongs both normal synthesis and the synthesis of two adjacent Okazaki fragments. Tus proteins bind to the 20-bp termination regions, terminating synthesis. It has also been found that the synthesis rate in E. coli is approximately 50,000 nucleotides per minute, and the margin of error in synthesis is 1 in 1 billion. Just as thousands of different books are written from the 29 letters of the alphabet, a meaningful book of approximately 4.6 million nucleotides is written from 4 different nucleotides. The probability of correctly synthesizing 1000 nucleotides from 4 different nucleotides is calculated as 1 in 41000 = 10600. As can be seen, it is impossible to calculate the probability of correctly writing the approximately 4.6 million bp in E. coli. mRNAs are synthesized from genes on synthesized DNA, and proteins are synthesized from mRNAs. As can be seen, information pertaining to life functions is encoded in the synthesized DNA. The flawless recording of this information in molecules, and the interaction of these molecules in biological processes, remind us of the existence of a perfect Creator possessing knowledge and power.

Keywords: E.coli, Chromosome, Replication, Enzyme, Creator

YERYÜZÜ VE BİZİ SAĞLIKLI KILAN MUCİZEVİ ÖRTÜNÜN İNANILMAZ ÖYKÜSÜ: TOPRAK

THE INCREDIBLE STORY OF SOIL: THE MIRACULOUS LAYER THAT SUSTAINS LIFE AND KEEPS US HEALTHY

Ali Rıza DEMİRKIRAN
Prof. Dr., Bingöl Üniversitesi Ziraat Fakültesi
e-mail: ademirkiran2000@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-2345-6789

ÖZET

Toprak hayatın ta kendisidir. İnsanlarla birlikte tüm diğer canlıların da besin, su ve kısaca hayat kaynağı olan bu mucizevi yapı hayatın dengesidir. Bir çay kaşığı dolusu toprakta, dünyadaki insan sayısından daha fazla canlı vardır. Toprak, büyüleyici bir yaşam döngüsü barındırır.Yaratılan her şey hey'etiyle, maddesiyle, şekliyle, taşıdığı özellikleriyle mu'cizedir. Alim ve Hakim olan Hâlık'ımızın nihayetsiz ilim ve hikmetiyle bu âlemi ve bu alemin içinde dünyayı ve bu dünyada da toprağı en mükemmel bir surette takdir ve tanzim ettiğini ve onda vazife görecek bütün maddeleri ve elementleri dakik bir mizan ve hassas bir ölçü ile hazırladığına şöyle bir misâl ile akla yakınlaştırabiliriz: Fevkalâde maharetli ve san'atkâr bir zât, hiçbir kimseyi taklit ve hiçbir eserden faydalanmadan, gayet muhteşem ve mükemmel bir fabrika kurmuş ve bu fabrikada binbir çeşit varlığı (toprak, hava, su, bitki, hayvan, insan) yaratıp ilminin genişliğini, san'atının inceliğini, kudretinin müessiriyetini, haşmetinin büyüklüğünü göstermek istemiştir. Bu fabrikadan nihayetsiz mahsulât almak isteyen o zât, evvelâ, onun plân ve programını gayesine uygun ve istikbaldeki hedeflerine münasip bir şekilde tesbit ve tayin etmiştir. O fabrikadaki en cüz'i meseleleri dahi dikkate almıştır. Yani onun, ne kadar çalışacağını ve bu müddet içerisinde hangi maddelerin ne kadar lâzım olacağını detaylı, ince ve dikkatli hesaplarla tespit etmiş, gerekli bütün hammaddeleri hazırlamış ve istif etmiştir. Binaenaleyh Cenab-ı Hak da sonsuz ilim ve kudreti ile eşsiz ve mükemmel bir şekilde toprağı bir fabrika gibi yaratmış, onda bütün bitki, hayvan ve insanların ihtiyaçları olan maddeleri içerisine yerleştirmiştir. Dünyadaki tüm canlılar alemi, toprak alemi ile önemli bir şekilde alakadardır. Bu çalışmada insan, hayvan ve bitkilerin element olarak içerikleri, topraktaki element içerikleriyle karşılaştırıp aralarındaki mükemmel alâka ve hassas düzen ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu derleme, temel fen bilimleri ve dini ilimler içerisindeki önemli bir yeri olan toprak ile yaratılan diğer varlıklarla alakaları hakkında bilgiler dercedilerek oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toprak, Anasır-ı erbaa, Mucize, Yaratıcı

ABSTRACT

Soil is life itself. It is the miraculous foundation of existence, providing nourishment, water, and vitality to humans and all other living beings. A teaspoon of soil contains more living organisms than the total number of people on Earth. Truly, soil embodies a fascinating cycle of life. Everything that has been created is a miracle — in its form, substance, structure, and the unique qualities it carries. With infinite knowledge and wisdom, the All-Knowing and All-Wise Creator has designed and arranged this universe, the Earth within it, and the soil upon it in the most perfect manner. He has prepared every material and element in precise balance and delicate proportion for the functions they are meant to fulfill. This truth can be better understood through the following analogy: Imagine a remarkably skilled and creative master who, without imitating anyone or using any prior design, establishes a magnificent and flawless factory. Within this factory, he brings forth countless forms of existence — soil, air, water, plants, animals, and humans — to display the vastness of his knowledge, the subtlety of his art, the power of his might, and the grandeur of his majesty. Desiring to obtain infinite products from this factory, the master first determines its plan and program in accordance with his purpose and future goals. He considers even the smallest details — carefully calculating what materials are needed, in what quantities, and for how long. He then prepares and organizes all the required raw materials with precision. Accordingly, Almighty God, with His infinite knowledge and power, has created the soil as a unique and perfect factory, embedding within it all the substances necessary for the sustenance of plants, animals, and humans. All living beings on Earth are deeply and intricately connected with the realm of soil. In this study, the elemental compositions of humans, animals, and plants are compared with those of the soil, in an effort to reveal the remarkable correlation and delicate balance that exist among them. This review has been prepared by compiling information about soil — which holds a significant place within both the natural sciences and the religious sciences — and its profound relationship with all other created beings.

Keywords: Soil, Four Elements, Miracle, Creator

HPV VE MUCİZEVİ İMMÜNOLOJİK SİSTEM

HPV and THE MIRACULOUS IMMUNOLOGICAL SYSTEM

Rabia Merve PALALIOĞLU
Doç. Dr,. SBÜ, Prof. Dr. Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi, Jinekolojik Onkoloji Bölümü
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2717-7925

Halil İbrahim ERBIYIK
Doç. Dr., Moral Kliniği
e-mail: drmerbiyik@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5526-2663

ÖZET

Virüs, Latince 'zehirli sıvı' manasındadır. HPV (İnsan papillom Virüsü) deri ve mukozaları örten epitel hücreleri enfekte eden bir virüstür. Sebep olduğu enfeksiyon, dünyada cinsel yolla bulaşan en yaygın hastalıktır. Mikroskopla görülemeyecek kadar küçük bir organizma olan HPV hayat döngüsünü sürdürebilmek için canlı hücreye (konak) girmelidir. Sağlam canlı hücrelere bağlanamaz, kana geçmez. Kendisi için devasa büyüklükteki epitele girer girmez (12 saatte) hücreyi mini fabrika haline çevirip, süratle kopyalarını çoğaltmaya başlar. Önceden var olan antikor, virüsü durduran yegane tedbirdir (Aşının koruyucu etkisi). HPV genetik materyali 8000 çiftten teşkil edilmiş DNA virüsü olup 232 tipi vardır. İlahi sistem mükemmel bir tasarım ortaya çıkarmıştır: Organizmada biyolojik işler mükemmel yürütülmekte ve hücre çoğalması harika bir sistemle kontrol edilmektedir. E2F adlı onkogenin bozulması ile virüs vücutta tutunmaya imkan bulur. Hücrelerin 'terörist' kategoriye geçmemesi için kalite kontrol mekanizmasını çalıştıran p53 adlı gardiyan devreye girer. HPV enfeksiyonu vakaların büyük bir kısmında klinik belirti göstermez. HPV iki yıl içinde bağışıklık sistemi tarafından tamamen temizlenir (Klirens). Virüs bazal tabakaya indiğinde ise artık hücrenin bir parçası olmuştur. DNA'ya bağlanıp E6 proteini ile p53'ü, E7 proteini ile E2F'yi tesirsiz hale getirir. ABD' de her yıl 7 milyon yeni HPV enfeksiyonu ortaya çıkmaktadır. Hayat boyu HPV ile tanışma son derece yaygındır. 50 yaşına ulaşan kadınların bu hastalığı geçirme ihtimali %80 den fazladır. %14,8 oranında hiç cinsel ilişkiye girmemiş kadınlarda da görülebilmektedir. HPV başta servikal kanser ve öncü lezyonlar olmak üzere, diğer genital kanserler (vulva, vajina, penis, anüs), orofaringeal kanserler, genital siğiller, laringeal papillomatozis ve bazı deri kanseri etiyolojisinde rol oynamaktadır. Dünyada her 2 dakikada bir kadının ölümüne sebep olan ve bazı ülkelerde kadınlarda meme kanserinden sonra en sık görülen ikinci kanserdir. Her yıl takriben 600.000 kadına bu teşhis konmaktadır. Yaratılış düzenine uygun hayat tarzı immünolojik (bağışıklık) sistemin normal işleyişi için önemlidir. Aşılar, koruyucu hekimlik açısından marifetli, zeki virüslere, karşı çok önemli savunma silahlarıdır.

Anahtar Kelimeler: Virüs, korunma, bulaşma, aşılar, kanser

ABSTRACT

The human organism, God's most magnificent design, is meticulously designed, and countless reactions are constantly occurring within its 100 trillion cells, carrying out biological processes in a magnificent manner. The immunological system is responsible for protecting the body against microbes, which God has so magnificently created and perfectly equipped. Viruses, a special type of microorganism that can only be observed with an electron microscope, are small yet ingenious creatures, measuring 0.1-0.28 microns. HPV is a DNA virus whose genetic material is composed of 8,000 pairs of DNA. There are 232 types. The infections it causes by infecting the epithelial cells covering the skin and mucous membranes are among the most common sexually transmitted diseases in the world. To continue its life cycle, it must enter a living cell (host). As soon as it enters the epithelium (within 12 hours), it shuts down normal biological activities in the nucleus and begins rapidly replicating itself. Pre-existing antibodies are the only measure that stops the virus (protective effect of the vaccine). The oncogene E2F and the guardian p53 are the cell's most valuable weapons in the fight against cancer. Macrophages, phagocytes, lymphocytes, and natural killer leukocytes are managed by the Divine system and perform crucial tasks to eliminate the virus. HPV is completely cleared by the immune system within two years (clearance). However, if it reaches the basal layer of an unvaccinated, immunocompromised cell, it becomes a part of the cell. It binds to DNA and neutralizes p53 with the E6 protein and E2F with the E7 protein. Seven million new HPV infections occur in the United States each year. Lifetime exposure to HPV is extremely common. Women who reach the age of 50 have a greater than 80% chance of contracting this disease. HPV plays a role in the etiology of cervical cancer and precursor lesions, as well as other genital (vulva, vagina, penis, anus), oropharyngeal cancers, genital warts, laryngeal papillomatosis, and some skin cancers. Approximately 600,000 women are diagnosed with cervical cancer each year due to HPV. It claims the life of a woman every two minutes worldwide. A lifestyle consistent with the established order is essential for the healthy functioning of the immunological system. Vaccines are crucial defensive weapons in preventive medicine.

Keywords: Virus, protection, transmission, vaccines, cancer

KUŞLARDA KANAT ANATOMİSİ VE AİRFOİL PRENSİBİ İLİŞKİSİ

RELATIONSHIP BETWEEN WING ANATOMY AND AIRFOIL PRINCIPLE IN BIRDS

Veysel DELİBAŞ
Dr. Öğr. Üyesi., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: veyseldelibas@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1781-7511

Zafer SOYGÜDER
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: zafersoyguder@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0489-5062

ÖZET

Uçma eylemi, çağlar boyunca en çok ilgi çeken olaylardan biri olmuştur. Bir kuşun uçabilmesi için, uçmayı sağlayan anatomik özelliklerin bilinmesi ve bu özelliklerin, bulundukları ortamın etkileri ile de uyumlu olarak çalışabilmesi önemli bir araştırma konusudur. Kuşlarda kanat iskeletinin anatomik özellikleri memeli canlılardaki iskeletin ön ekstremitesine göre birçok farklılık içermektedir. Bu farklılıklardan birisine antebrachium (ön kol kemikleri) kemiklerinin yapısı gösterilebilir. Antebrachium; radius ve ulna isminde iki farklı kemikten meydana gelmektedir. Memelilerde radius kemiği ulna kemiğinden daha kalın iken kuşlarda tam tersidir. Ulna kemiği, radius kemiğinden daha kalındır. Bu durum tamamen uçmaya özel bir tasarımdır ve hiçbir şekilde tesadüflerle açıklanamaz. Kuşlar ve uçaklarda modern teknolojide uçma eyleminin sağlanması airfoil (kanat profili) şeklinde açıklanmaktadır. Airfoil; pervane kanadı, rotor veya türbin gibi bir yapının akışkan içindeki hareketi kaldırma kuvveti şeklinde oluşturabilen nesnenin kesit şeklidir. Akışkan içinde hareket eden katı cisimler aerodinamik kuvvet oluşturur. Airfoil; sürükleme kuvvetinden daha çok kaldırma kuvveti oluşturan aerodinamik şekildir. Kanat profilleri, geometrileri değiştirilerek farklı hızlarda kullanılmak üzere tasarlanmış olsalar da esas olarak iki kenara sahiptirler. Bu iki kenar hücum kenarı ve arka kenar olarak isimlendirilmektedir. Kuşlarda kanat anatomisi incelendiğinde özellikle antebrachium kemiğinin radius ve ulna parçalarının belirtilen hücum kenarını ve kanatlardaki kas, ligament ve tüylerin oluşturduğu ince bir arka kenarı oluşturduğu görülmektedir. Bu bildiride kuşların kanat anatomisinde görülen airfoil prensibi ile ilgili literatür taranmıştır. Kuş kanatlarında görülen Airfoil özelliğin yüksek ilim ve teknoloji gerektiren bir özellik olduğu görülmüştür. Airfoil prensibinin materyalist evrimci görüşün iddia ettiği gibi tesadüflerle dayalı doğal seçilimle meydana gelemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Airfoil, Anatomi, Kuş

ABSTRACT

The act of flight has been one of the most fascinating phenomena throughout the ages. For a bird to fly, understanding the anatomical features that enable it and how these features function in harmony with the effects of their environment is a significant research topic. The anatomical features of the wing skeleton in birds differ significantly from those of the forelimb skeletons in mammals. One of these differences is the structure of the antebrachium (forearm bones). The antebrachium is composed of two distinct bones, the radius and the ulna. In mammals, the radius bone is thicker than the ulna, while in birds, the opposite is true. The ulna bone is thicker than the radius bone. This is a design entirely specific to flight and cannot be explained by coincidence. In modern technology, the ability to fly in birds and aircraft is explained by the airfoil (airfoil). An airfoil is the cross-sectional shape of an object, such as a propeller blade, rotor, or turbine, that can generate lift through fluid motion. Solid objects moving through fluid create aerodynamic forces. An airfoil is: It is an aerodynamic shape that generates lift rather than drag. Although airfoils are designed to operate at different speeds by varying their geometry, they essentially have two edges. These two edges are called the leading edge and the trailing edge. An examination of bird wing anatomy reveals that the leading edge is formed by the radius and ulna of the antebrachium bone, and a thin trailing edge formed by the muscles, ligaments, and feathers of the wings. This paper reviews the literature on the airfoil principle observed in bird wing anatomy. It has been demonstrated that the airfoil feature observed in bird wings requires advanced science and technology. It has been concluded that the airfoil principle cannot have arisen through natural selection based on chance, as claimed by the materialistic evolutionist view.

Keywords: Airfoil, Anatomy, Bird.

BIY-25-067

BİYOLOJİK OPTİMİZASYONUN ZİRVESİ: AKCİĞERİN İNCE AYARLI SİSTEMİ

THE PINNACLE OF BIOLOGICAL OPTIMIZATION: THE LUNG'S FINE-TUNED SYSTEM

Mahşuk TAYLAN
Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
e-mail: mahsuktaylan@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4072-2270

ÖZET

Bu çalışma, insan akciğerinin yapısal ve işlevsel düzeyde sergilediği olağanüstü biyolojik optimizasyonu ve bu düzenin ardındaki fine-tuning (ince ayar) prensibini multidisipliner bir bakışla ele almaktadır. Akciğer, yalnızca bir solunum organı değil; fizik, biyoloji, mühendislik ve bilgi bilimi yasalarının kesiştiği bir sistemdir. Her bir bronşun dallanma açısı, Poiseuille yasasına göre minimum enerji tüketimi sağlayacak biçimde düzenlenmiş; alveoler yüzey gerilimi Laplace yasası ile, gaz geçişi ise Fick difüzyon yasası ile mükemmel uyum içindedir. Bu ilişkilerdeki en ufak sapma, yaşamın sürdürülemez hale gelmesine neden olur. Dolayısıyla akciğer, doğanın rastlantısal bir ürünü değil, amaçlı ve bilgi yüklü bir tasarım örneği olarak karşımıza çıkar. Fraktal geometri sayesinde akciğer, göğüs kafesine sığan 70 m²'lik devasa bir yüzey alanı oluşturur. Bu yapı, galaksi kümelerinin evrendeki dağılım modeliyle benzer matematiksel örüntüler taşır. Böylece mikrokozmos (insan bedeni) ile makrokozmos (evren) arasında ortak bir matematik dili gözlemlenir. Sonuç olarak, akciğer sisteminin bu derece optimize edilmiş yapısı, hem mühendislik hem de felsefi düzlemde yaratılışın akılla okunabilen bir izi olarak değerlendirilebilir. Bu bildiride, biyolojik sistemlerdeki düzenin tesadüfî değil, bilgisel ve amaçlı bir düzenin ürünü olduğu bilimsel kanıtlar üzerinden tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akciğer, Biyolojik Optimizasyon, Fine-Tuning, Fraktal Geometri, Laplace Yasası, Yaratılış, Bilgi

ABSTRACT

This study explores the extraordinary biological optimization and fine-tuning observed in the structure and function of the human lung from a multidisciplinary perspective. The lung is not merely a respiratory organ; it is a complex system where the fundamental laws of physics, biology, engineering, and information theory converge harmoniously. Each bronchial branch is designed according to Poiseuille's law, minimizing energy loss and optimizing airflow. The surface tension of alveoli is perfectly balanced by Laplace's law, and gas diffusion across the alveolar membrane follows Fick's law with remarkable precision. Even the slightest deviation in these parameters would make life unsustainable, implying that the system operates within a purposeful and information-rich design framework rather than random chance. Through fractal geometry, the lung achieves a surface area of approximately 70 m² within the confined space of the thoracic cavity. Interestingly, this branching pattern mirrors the fractal distribution of galaxies in the universe, revealing a mathematical correspondence between the microcosm (human body) and the macrocosm (cosmos). In conclusion, the highly optimized structure of the lung stands as a living testimony to a designed order that can be scientifically observed and intellectually appreciated. This paper argues that the intricate harmony in biological systems reflects not randomness but intelligent and purposeful organization

Keywords: Lung, Biological Optimization, Fine-Tuning, Fractal Geometry, Laplace's Law, Creation, Information

BIY-25-161

PROTEİNLERİN SENTEZ SONRASI DEĞİŞİMİ ALLAH'IN VARLIĞINI VE OL EMRİNİ GÖSTERİR

POST-SYNTHETIC CHANGES IN PROTEINS DEMONSTRATE GOD'S EXISTENCE AND HIS COMMAND TO BE

İdris MEHMETOĞLU
Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: imehmetoglu@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2523-0879

ÖZET

Canlılarda proteinler hücre çekirdeğinde DNA' daki genetik bilgi ile sentezlenirler. Proteinlerin canlı vücudunda çok önemli görevleri cardır (enzimler, hormonlar, kan ve kas proteinleri gibi). Yani, canlılar proteinsiz yaşayamaz. Fakat, çekirdekte sentezlenen proteinler ilk sentezlendikleri şekliyle görev yapamazlar. Çünkü, aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi bir proteinin görev yapabilmesi için üç boyutlu bir yapıda olması gerekiyor. Protein sentezlendikten hemen sonra görev yapabileceği üç boyutlu helezonik veya çok katmanlı bir yapi kazanır. Ayrıca, çoğunlukla üç boyutlu yapıya ilave olarak proteinin yapısına protein yapıda olamayan başka moleküller ilave edilir. Bu yapı aynı zamanda proteinin en az enerjili ve en kararlı yapısıdır. Proteinin bu yapıyı kazanması için ya kendi kendine deneme yanılma yapması gerekir veya başka bir güç tarafından bu şeklin verilmesi gerekir.Proteinin hayatı, aklı ve şuuru olmadığına ve ne yapacağını bilmediğine göre kendi kendine bu şekli alması mümkün değildir. Hatta, yapılan hesaplamalara göre en küçük bir proteinin bu deneme ve yanılmayi yapması için yüzyıllarca uğraşması gerekiyor. Bütün canlılardaki hücreler ve içlerindeki proteinler sayılırsa sonsuza yakın bir rakam çıkar. Proteinler, çıplak gözle ve basit mikroskoplarla görülemeyecek kadar küçüktürler. İşte, gözle görülemeyen ve canlıların haberi olmadığı halde durmadan devam eden bu sonsuz sayıdaki işleri hiç aksamadan yapan elbette bütün canlıları gören ve ihtiyaçlarına göre proteinlere şekil veren sonsuz ilim, irade ve kudret sahibi olan Allah(c.c) tır. Yine, proteinlerin sentezlendikten hemen sonra en kararlı üç boyutlu yapıyı anında kazanmaları ancak Allah(c.c) kün emriyle yani "ol emriyle" olabilir başka olamaz. Ayrıca, proteinler gözle görülemeyecek kadar küçük olduklarına ve vazife gördükten sonra parçalanarak yerlerine yenilerinin yapılması Allah'ın(c.c) canlıların sonsuz sayıdaki en ince olaylarını sonsuz kudret, ilim ve iradesiyle idare ettiğini ve ilminin varlıkların en ince yapısına kadar etki ettiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Allah, kudret, protein, ol emri, değişim

ABSTRACT

In living things, proteins are synthesized in the cell nucleus using the genetic information contained in DNA. Proteins perform crucial functions in the living body (such as enzymes, hormones, blood, and muscle proteins). In other words, living things cannot survive without protein. However, proteins synthesized in the nucleus cannot function in the same form as they were originally synthesized. This is because, as seen in the figure below, for a protein to function, it must have a three-dimensional structure. Immediately after synthesis, a protein acquires a three-dimensional helical or multilayered structure in which it can function.To achieve this structure, a protein must either undergo trial and error on its own or be shaped by another force. Since a protein lacks life, intelligence, or consciousness and does not know what to do.Therefore, it is impossible for it to shape itself on its own. In fact, according to calculations, even the smallest protein would need centuries of trial and error to perform this trial and error. The total number of cells and proteins of all living beings is also infinite.

Thus, the One Who performs these infinite number of invisible, uninterrupted processes, which continue despite living beings' awareness, is, of course, God (swt), the possessor of infinite knowledge, will, and power who sees all living things and shapes proteins according to their needs.

Furthermore, the fact that proteins instantly acquire their most stable three-dimensional structure immediately after synthesis this can only be achieved by God's command, that is, by "the command to be (كون فاي كون)".

Key words: God, power, protein,to be, change

METABOLİK REAKSİYONLARIN KOMPLEKSLİĞİNİN NEDENİ EVRİMSEL YAMALANMA SÜRECİMİDİR?

IS THE COMPLEXITY OF METABOLIC REACTIONS THE RESULT OF AN EVOLUTIONARY PATCHWORK PROCESS?

Oktay ARSLAN
Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: oktay@balikesir.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2549-4997

ÖZET

Canlılardaki metabolik reaksiyonlar, olağanüstü bir düzen, hassas denge ve çok katmanlı bir amaca yönelik etkileşim ağları sergiler. Bu komplekslik, biyokimya tarihinde uzun süredir tartışılan evrimsel yamalanma yaklaşımı ve amaçlı tasarım perspektifi olmak üzere iki farklı açıklama çerçevesinde değerlendirilecektir. Bu sunumda, model metabolik yol olarak glikoliz seçilerek bu yolun gayesi, kompleksliği, kontrolü ve diğer metabolik yollarla etkileşimi açıklanarak, evrimsel yamalanma hipotezi ile tasarım ilkesinin doğruluğu ve tutarlılığı karşılaştırılacaktır. Söz konusu sunumun amacı, biyokimyasal sistemlerin kökenlerine yönelik tartışmayı bilimsel veriler ışığında değerlendirerek, bu konudaki mevcut bilgilere katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Glikoliz, Evrimsel Yamalanma, Tasarım

ABSTRACT

Metabolic reactions in living organisms display remarkable order, fine-tuned balance, and intricate networks of purpose-driven interactions. The origins of this complexity have long been debated in biochemistry, primarily through two explanatory frameworks: the evolutionary patchwork hypothesis and the principle of purposeful design. In this presentation, glycolysis is used as a model pathway to examine its functional role, regulatory mechanisms, complexity, and interactions with other metabolic pathways.The presentation critically compares the explanatory power and internal consistency of the evolutionary patchwork hypothesis against the design perspective. The goal is to evaluate the origins and organization of biochemical systems in the light of current scientific evidence and contribute to a deeper understanding of this ongoing debate.

Keywords: Glycolysis, Evolutionary Patchwork, Design Principle

BIY-25-080

ATLANTİK SOMONU (SALMO SALAR) GÖÇÜ: SILA-I RAHÎM, FEDAKÂRLIK VE TESANÜD

ATLANTIC SALMON (SALMO SALAR) MIGRATION: FAMILY TIES, SACRIFICE, AND SOLIDARITY

Mehmet ULUPINAR
Dr., Bingöl Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: mehmetulupinar67@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9029-780X

ÖZET

Bu çalışmada, Atlantik somon (Salmo salar) balıklarının üstün mühendislik bilgileri gerektiren hayret verici göçleri ile hayatları pahasına gerçekleştirdikleri sıla-i rahîm, fedakârlık ve dayanışma davranışları incelenmiştir. . Bu balıkların göçü ile ilgili aşağıdaki sorular sorulmuş ve literatür bulguları çerçevesinde yorumlanmıştır. Özellikle 1-5 yıldır okyanuslarda yaşamakta ve yumurtlama vakti yaklaşan fakat ebeveynleri tarafından da eğitilmemiş olan somonlar; • Yumurtaların ve yumurtadan çıkan yavruların selameti için nasıl bir ortam seçmelidir? Tuzluluk, derinlik, akıntı hızı, su sıcaklığı, zemin yapısı, vb. özellikler nasıl olmalıdır? • Yumurtlama yeri hangi nehirde gerçekleştirilecektir ve söz konusu nehir ve onun üst kollarına ulaşmak için binlerce kilometre yolu nasıl katedilecektir? • Hedeflerini yumurtadan çıktıkları ırmak yatağı (yani anavatanları) olarak belirledikleri bu uzun yolculuktaki stratejileri ne olacaktır? Yola çıkmak için ideal zaman nedir? Pusula vb. araç kullanmaksızın hedeflerine nasıl ulaşacaklardır? Yumurta ve yavrular için uygun olan mevsim/ay hangisidir? Günlük alınması gereken mesafe ne kadar olmalıdır? Yolculuk esnasında beslenme davranışları nasıl olmalıdır? • Nehirlere girdiklerinde kendilerini ne gibi zorluklar ve tehlikeler beklemektedir ve söz konusu problemler karşısında ne yapacaklardır? Böyle bir risk niçin göze alınacaktır? • Tuzlu sudan tatlı suya geçiş /uyum esnasındaki önemli morfolojik ve fizyolojik değişiklikler hafıza sistemlerini ve davranışlarını olumsuz etkileyecek midir? • Yumurtlama yerinin seçilmesi ve yuva boyutlarının ayarlanması, korunaklı hale getirilmesi vb. gibi mühendislik bilgileri nereden öğrenilmiştir? • bozulan yumurtalar ve değişik boylarda avlanılmış olan yavrulardan oluşan %90'lık kısmın okyanuslara ulaşamadan somon neslinden çekilmesi israf mıdır, yoksa canlılar arası tesanüd müdür? Bu bildiride somon balıklarının göçleri ile ilgili materyalist evrim görüşü taraftarlarınca da cevaplanamamış birçok soruya cevap aranmış ve tartışılmıştır. Somon göçünün kör tabiatın ve sebeplerin yönlendirmesi ile değil, İlahi bir ilim ve kudretin planlaması ile meydana gelebileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Somon, Yaratılış, İçgüdü, Sevk-i İlâhî.

ABSTRACT

This study examines the astonishing migrations of Atlantic salmon (Salmo salar), which require advanced engineering expertise, and the acts of homage, self-sacrifice, and solidarity they perform at the cost of their lives. The following questions regarding the migration of these fish were posed and interpreted within the framework of literature findings. Specifically, salmon that have lived in the oceans for 1-5 years and are approaching spawning time but have not been trained by their parents: • What kind of environment should they choose for the safety of their eggs and hatchlings? What should salinity, depth, current speed, water temperature, substrate structure, etc. be? • In which river will spawning take place, and how will they travel thousands of kilometers to reach the river and its upper tributaries? • What will be their strategy on this long journey, where they set their destination as the riverbed where they hatched (i.e., their homeland)? What is the ideal time to set off? How will they reach their destination without using a compass or other equipment? What is the most suitable season/month for eggs and hatchlings? What should be the daily distance covered? What should be their feeding behavior during the journey? • What challenges and dangers await them when they enter rivers, and what will they do in the face of these challenges? Why would they take such a risk? • Will the significant morphological and physiological changes during the transition/adaptation from saltwater to freshwater negatively affect their memory systems and behavior? • Where did they learn the engineering knowledge for selecting spawning sites, adjusting nest sizes, and providing shelter, etc.? • Is it wasteful that the 90% of spoiled eggs and hatchlings of varying sizes are removed from the salmon population before they reach the oceans, or is it a coincidence among living beings?This paper explores and discusses many questions about salmon migration that remain unanswered even by proponents of the materialist evolutionary view. It concludes that salmon migration is not the result of blind nature and causal influence, but rather the planning of Divine knowledge and power.

Keywords: Salmon, Creation, Instinct, Divine Impulse

YAŞAYAN FOSİLLER: MERSİN BALIKLARI (ACİPENSERİDAE)

LIVING FOSSILS: STURGEONS (ACIPENSERIDAE)

Mustafa KAVASOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Gediz Meslek Yüksekokulu
e-mail: mustafa.kavasoglu@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4136-6397

Kâzım UYSAL
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: kazim.uysal@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6399-6616

ÖZET

Önemli ekosistem hizmetleri için yaratılan mersin balıkları (Acipenseridae), Dünya üzerinde 25 türle temsil edilmektedir. Boyları 2 m'yi aşan mersin balıkları tuzlu sularda yaşar ve üremek için tatlı sulara göç eder (anadrom). Havyarı ve eti çok değerlidir. Öne uzanmış baş, ventral ağız, 4 adet bıyık ve 5 sıra ganoid plakalar belirgin özelliklerindendir. Kemikli balıklar sınıfında yer almasına rağmen iskeletin büyük kısmı kıkırdak yapıdadır. Bu durum, indirgemeci evrimsel bakışla kıkırdaklı ve kemikli balıklar arasında bir geçiş formu olarak yorumlanmıştır. Hâlbuki bu konu gelişimsel biyoloji alanında çok tartışmalıdır. Mersin balıklarının ortak atasının kemikli balıklara mı yoksa kıkırdaklı balıklara mı dayandığı tespit edilememiştir. Mevcut kemik yapının kemiklerin gerilemesi ile mi yoksa hiç gelişmemesi ile mi kazanıldığı açıklanamamıştır. Mersin balıklarında ilk fosil kayıtlarının iki yüz milyon yıl öncesine (geç triyas - erken jura) ait olduğu ve milyonlarca yıldır vücut planının korunduğu tespit edilmiştir. Bu özelliğinden dolayı mersin balıkları günümüzde yaşayan fosiller olarak adlandırılmaktadır. Evrimsel bakış açısı bu durumu durağan evrim kavramıyla açıklamaya çalışmaktadır. Mersin balıklarında evrimin durması, torunlar olarak kabul edilen kemikli balıklarda ise sıçraması tam bir çelişkidir. Çünkü evrimin durduğu kabul edilen mersin balıkları da evrimin sıçradığı kabul edilen kemikli balıklar da aynı ortamlarda yaşarlar. Üstelik evrimin itici gücü olarak kabul edilen ekolojik şartlar anadrom özellikte olan mersin balıklarının yaşadığı habitatlarda daha değişkendir. Buna ilave olarak ne fosil kayıtlarında ne de yaşayan örneklerde mersin balıkları ile kemikli veya kıkırdaklı balıklar arasında bilim dünyasının ittifakla kabul ettiği bir ara form örneğine rastlanmamıştır. Tüm bu hususlar göstermektedir ki mersin balıkları Yaratıcı kudretin ilim ve iradesi ile var olmuş mucize yaratıklardır. Mersin balıklarının habitatlarına ve ekosistem hizmetlerine uygun vücut formları, anatomik ve fizyolojik yapıları materyalist evrim görüşünün iddia ettiği gibi tesadüflere dayalı evrimsel süreçlerle değil, yaratıcı kudretin özel tasarımı ile var olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Durağan evrim, fosil, mersin balıkları, yaratılış

ABSTRACT

Created for important ecosystem services, sturgeons (Acipenseridae) are represented by 25 species around the world. Sturgeons exceeding 2 meters in length live in salt waters and migrate to fresh waters to reproduce (andromous). Its caviar and meat are very valuable. Its distinguishing features include a forward-extending head, a ventral mouth, four whiskers, and five rows of ganoid plates. Although it is classified as a bony fish, most of its skeleton is made of cartilage. This situation has been interpreted from a reductionist evolutionary perspective as a transitional form between cartilaginous and bony fishes. However, this issue is very controversial in the field of developmental biology. It has not been determined whether the common ancestor of sturgeons is based on bony fish or cartilaginous fish. It has not been explained whether the current bone structure was acquired by the regression of the bones or by not developing at all. It has been determined that the first fossil records of sturgeons' date back two hundred million years (late Triassic - early Jurassic) and that their body plan has been preserved for millions of years. Because of this feature, sturgeons are called living fossils today. The evolutionary perspective tries to explain this situation with the concept of evolutionary stasis. It is a complete paradox that evolution stops in sturgeons and leaps forward in bony fish, which are considered their descendants. Because sturgeons, in which evolution is considered to have stopped, and bony fish, in which evolution is considered to have leaped, both live in the same environments. Moreover, the ecological conditions that are considered the driving force of evolution are more variable in the habitats where anadromous sturgeons live. In addition, neither in the fossil record nor in living specimens has there been found any example of a transitional form between sturgeons and bony or cartilaginous fishes that the scientific world unanimously accepts. All these points show that sturgeons are miraculous creatures that came into being with the knowledge and will of the Creator. The body forms, anatomical and physiological structures of sturgeons, suitable for their habitats and ecosystem services, have come into being not through evolutionary processes based on chance, as claimed by the materialist view of evolution, but through the special design of the creative power.

Keywords: Evolutionary stasis, fossil, sturgeons, creation

BIY-25-087

KURAN'DA BAZI MATEMATİLSEL MUCİZELER

SOME MATHEMATICAL MIRACLES IN THE QURAN

Necati OLGUN
Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: olgun@gantep.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6683-126X

Hüseyin TAMER
Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: olgun@gantep.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8384-4310

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca, insan gökyüzüne bakmış, yıldızların düzenine hayran kalmış ve evreni yöneten bu olağanüstü uyumun sırrını merak etmiştir. Bilim ilerledikçe ve matematik gelişip evrenin dili hâline geldikçe, insan bu düzenin rastlantı olmadığını, her atomu ve galaksiyi yöneten matematiksel bir sistemin var olduğunu anlamıştır. Eğer matematik evrenin diliyse, Kur'an bu dili ilahî biçimde konuşan kitaptır. Kur'an yalnızca evrenin yaratılışını anlatmakla kalmaz, kendi iç yapısında da evrensel düzenin bir yansıması olan sayısal bir sistem taşır. Nitekim Allah, kainatı bir ölçüyle yarattığı gibi kitabını da bir ölçüyle indirmiştir: "Ve O'nun katında her şey bir ölçü iledir." (Ra'd, 8) Bu sayısal uyum, Kur'an'ın mucizevî yönlerinden biridir. Matematiksel mucize olarak da bilinen bu düzen, Kur'an metnini adeta bir ilahî denklem hâline getirir. Bu denklemin her harfi, her kelimesi, her tekrarında bir anlam gizlidir. Kur'an'ın sayısal yapısı, hem aklı hem ruhu çağırır. Âyetler, düşünceyi tefekküre davet ederken, sayılar ve oranlar bilimi ve matematiği çağırır. Sanki Kur'an şöyle seslenir: "Bakın, harflerde ve sayılarda aynı düzeni göreceksiniz." Bu çalışmada, Kur'an'ın bu gizemli düzenine üç örnek üzerinden yaklaşacağız: "Kevser", "Nahl" ve "Hadid" sureleri. Her biri, matematiksel uyumun ve ilahî tasarımın farklı bir yüzünü ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hadid Suresi, Kevser Suresi, Nahl Suresi

ABSTRACT

Throughout human history, humans have gazed at the sky, marveled at the order of the stars, and wondered about the secret of this extraordinary harmony that governs the universe. As science progressed and mathematics developed, becoming the language of the universe, humans realized that this order was no coincidence, but rather that a mathematical system governed every atom and galaxy. If mathematics is the language of the universe, then the Quran is the book that speaks this language divinely. The Quran not only describes the creation of the universe, but also carries within its own internal structure a numerical system that is a reflection of the universal order. Indeed, just as God created the universe with a measure, He also revealed His book with a measure: "And everything is with Him with a measure." (Ra'd, 8) This numerical harmony is one of the miraculous aspects of the Quran. This order, also known as a mathematical miracle, transforms the Quranic text into a divine equation. Meaning is hidden in every letter, every word, every repetition of this equation. The numerical structure of the Quran calls upon both the mind and the spirit. While the verses invite thought to contemplation, numbers and ratios evoke science and mathematics. It is as if the Quran were saying, "Look, you will see the same order in letters and numbers." In this article, we will approach this mysterious order of the Quran through three examples: Surahs "Kevser", "Nahl", and "Hadid". Each reveals a different facet of mathematical harmony and divine design.

Keywords: Surah Hadid, Surah Kevser, Surah Nahl

BIY-25-086

İLAHİ SANATIN MATEMATİKSEL ESTETİĞİ: YARATILIŞTA ÖLÇÜ VE DÜZEN

MATHEMATICAL AESTHETICS OF DIVINE ART: MEASURE AND ORDER IN CREATION

Bayram BALA
Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Temel Bilimler Bölümü (Matematik)
e-mail: bayram.bala@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6515-6039

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca matematik, evrenin dilini anlamada temel bir araç olmuştur. Sayılar ve oranlar yalnızca hesaplamanın değil, aynı zamanda varlık düzeninin de anahtarıdır. Kâinatın yapısında gözlemlenen estetik uyum, tesadüfî bir dizilişten ziyade ölçü, oran ve dengeye dayalı ilahî bir sanat anlayışını yansıtmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de sıkça vurgulanan mîzân (denge), ölçü ve ihsân (güzellik) kavramları, yaratılışın matematiksel ve estetik boyutuna işaret eder. "Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık" (Kamer, 49) ayeti, bu düzenin hem metafizik hem de fizikî boyutlarda var olduğunu göstermektedir. Bu çalışmada, Kur'an'da geçen ölçü ve düzen ilgili bazı ayetler matematiksel estetik açısından incelenmiştir. Araştırma kapsamında, Kur'an'daki ilgili kavramlar içerik analizine tabi tutulmuş; altın oran, simetri, Fibonacci dizisi ve geometrik oranlar gibi matematiksel unsurlar ilahî sanat bağlamında yorumlanmıştır. Ayrıca doğadaki yapılar, insan anatomisi, bitkilerin spiral dizilişleri ve galaksilerin formu gibi gözlemlenebilir örnekler üzerinden Kur'an'daki ölçü vurgusunun evrendeki karşılıkları değerlendirilmiştir. Sonuç olarak, Kur'an'daki ilahî estetik anlayışının matematiksel temellere sahip olduğu; evrende bulunan oranın ise vahiy dili ile matematik dili arasında bir köprü işlevi gördüğü ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Matematiksel Estetik, İlahi sanat

ABSTRACT

Throughout human history, mathematics has been a fundamental tool for understanding the language of the universe. Numbers and ratios are not only the key to calculation, but also to the order of existence. The aesthetic harmony observed in the structure of the universe reflects a divine understanding of art based on measure, proportion, and balance, rather than a random arrangement. The concepts of mîzân (balance), measure, and ihsân (beauty), frequently emphasized in the Qur'an, point to the mathematical and aesthetic dimensions of creation. The verse, "We have created everything according to a measure" (Kamer, 49), shows that this order exists in both metaphysical and physical dimensions. In this study, some verses related to measure and order in the Qur'an are examined from a mathematical aesthetic perspective. Within the scope of the research, the relevant concepts in the Qur'an were subjected to content analysis; mathematical elements such as the golden ratio, symmetry, the Fibonacci sequence, and geometric ratios were interpreted in the context of divine art. Furthermore, observable examples such as structures in nature, human anatomy, the spiral arrangement of plants, and the form of galaxies were used to evaluate the correspondences of the emphasis on measurement in the Qur'an in the universe. As a result, it was revealed that the divine aesthetic understanding in the Qur'an has mathematical foundations and that the ratio found in the universe acts as a bridge between the language of revelation and the language of mathematics.

Keywords: Creation, Mathematical Aesthetics, Divine Art

FITRATIN İHLALİ VE BİYOLOJİK BEDELİ: PLASTİK KİRLİLİĞİNİN CANLILAR ÜZERİNE YIKICI ETKİLERİ

VIOLATION OF NATURE AND ITS BIOLOGICAL COST: THE DESTRUCTIVE EFFECTS OF PLASTIC POLLUTION ON LIVING BEINGS

Luqman ABABNEH
Doktora Öğrencisi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: luqmanababneh356@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-8981-7071

Kazım UYSAL
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: kazim.uysal@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6399-6616

Mustafa KAVASOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Gediz Meslek Yüksekokulu
e-mail: mustafa.kavasoglu@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4136-6397

ÖZET

İnsanı diğer canlılardan ayıran en temel özellik fıtrat kanunlarına müdahale edebilmesidir. Yaratıcı kudret, kendi rububiyet kanunlarına müdahale etme yetkisini sadece insana vermiştir. Bu, insan için gerçekte büyük bir ayrıcalık olmakla birlikte aynı zamanda büyük bir sorumluluktur. İnsanoğlu yetkisini iyi yönde kullanırsa güzelliklere, kötü yönde kullanırsa da çirkinliklere sebep olmaktadır. Son iki yüz yılda insanoğlu fıtrata müdahale yetkisini daha çok kötü yönde ve bencilce kullanmış ve onlarca ağır çevre problemlerine sebep olmuştur. Bunun en çarpıcı örneklerinden birisi de günümüzün en ağır çevre problemleri arasında sayılan plastik kirliliğidir. Bilindiği gibi plastik, fitri (doğal) değildir ve insan yapımı maddelerdir. Plastik kirliliği ve sonuçları, insanın fıtratı değiştirmesinin bedelinin çok ağır olduğuna en çarpıcı örneklerden birisidir. Plastik kirliliği, özellikle mikro ve nanoplastikler, su, hava ve besin yoluyla insan vücuduna girerek biyolojik sistemlerde geri dönüşü zor hasarlara neden olmaktadır. Plastik; özellikle de mikro ve nanoplastik kirliliği besin zincirinin bütün katmanlarını olumsuz etkiler. Fitoplanktonların ve bitkilerin stomalarının yüzeylerine yapışarak ışık geçirgenliğini azaltır, plastiklere tutunan diğer kirleticilerin adsorpsiyonuna sebep olur. Böylelikle üretici canlıların besin alımında sorunlar olur ve büyüme bozuklukları görülür. Besin zincirinin üreticiler basamağında görülen bir kirleticinin olumsuz etkileri biyolojik birikim yoluyla üst zincirdeki canlıları çok daha fazla etkiler. Bundan dolayı üst düzey yırtıcı hayvanlar ve insanlar plastik kirliliğinden en fazla etkilenen canlılardır. Plastikler, biyomagnifikasyon yoluyla insanda oksidatif stres ve DNA hasarına, endokrin sistem bozukluklarına, bağırsak inflamasyonlarına ve uzun vadede kanser gibi neoplazmik rahatsızlıklara sebep olabilir. Bu çalışmada, fıtratın ihlalinin biyolojik bedelinin ne denli ağır olduğu ve olacağı plastik kirliliği ve muhtemel zararları dikkate alınarak tartışılmıştır. İnsanoğlunun fıtrata kötü yönde bencilce müdahalesinin bedelinin ağır olacağı, olumsuz etkilerden tüm canlıların etkilenmesi yanında en yıkıcı etkiye insanoğlunun maruz kalacağı sonucuna varılmıştır. Kur'an ayetleri ve hadislerde bu durumun asırlar öncesinden haber verildiği ve insanın ikaz edildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Plastik, kirlilik, canlı, toksisite, fıtrat

ABSTRACT

The most fundamental feature that distinguishes humans from other living beings is their ability to intervene in the laws of nature. The creative power has granted only humans the authority to interfere with His own laws of lordship. This is indeed a great privilege for humankind, but at the same time, it represents a great responsibility. When humans use this authority in a positive way, it leads to beauty; when used negatively, it results in corruption and ugliness. Over the past two centuries, humanity has exercised its power to interfere with nature predominantly in a selfish and destructive manner, leading to numerous severe environmental problems. One of the most striking examples of this is plastic pollution, which ranks among the most serious environmental issues of our time. As is well known, plastic is not natural; it is a man-made substance. Plastic pollution and its consequences are one of the most striking examples of how the cost of changing human nature is very high. Plastic pollution, especially micro- and nanoplastics, enters the human body through water, air, and food, causing irreversible damage to biological systems. Plastic—particularly micro- and nanoplastic pollution—negatively affects all layers of the food chain. It adheres to the surfaces of phytoplankton and the stomata of plants, reducing light permeability and promoting the adsorption of other pollutants attached to plastics. Consequently, the nutrient uptake of producer organisms is hindered, resulting in growth disorders. The adverse effects of pollutants at the producer level of the food chain intensify through biological accumulation, affecting higher trophic levels much more severely. Therefore, top predators and humans are the living beings most affected by plastic pollution. Through biomagnification, plastics can induce oxidative stress and DNA damage in humans, disrupt the endocrine system, cause intestinal inflammation, and, in the long term, lead to neoplasmic diseases such as cancer. This study discusses the biological cost of violating the laws of nature by examining plastic pollution and its potential harms. It concludes that humanity's selfish and negative interference with nature carries a heavy price. Although all living beings are impacted by these adverse effects, humans ultimately suffer the most destructive consequences. It is also observed that the Qur'anic verses and Hadiths had foretold and warned humanity about this situation centuries ago.

Keywords: Plastic, pollution, living, toxicity, nature.

İNSAN DİZ EKLEMİNİN ANATOMİSİ VE BİYOMEKANİĞİ ÜZERİNE BİR ANLATISAL İNCELEME

A NARRATIVE REVIEW ON THE ANATOMY AND BIOMECHANICS OF THE HUMAN KNEE JOINT

Muhammed KORKUT
Uzman Doktor, Gaziantep Şehir Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon
e-mail: muhammedk2727@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-9246-7881

Muhammed Mustafa DEMİR
Uzman. Dr., Nizip Devlet Hastanesi Acil Tıp Kliniği, Dahili Tıp Bilimleri Bölümü
e-mail: muhammedveben02@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6813-0253

Fatih BAĞCIER
Doç. Dr. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Bilimleri Bölümü
e-mail: bagcier_42@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6103-7873

ÖZET

Bu çalışmada, insan vücudunun en karmaşık ve fonksiyonel eklemlerinden biri olan diz eklemi, anatomik ve biyomekanik açıdan incelenmiştir. Eklem yapısını rastlantısal süreçlerle mi yoksa bilinçli bir yaratılış mı olduğu tartışılmıştır. Yöntem olarak literatür temelli bir anatomik inceleme yapılmıştır. Diz eklemi; femur, tibia ve patella kemikleri, ön ve arka çapraz bağlar, menisküsler, kıkırdak yapısından oluşmaktadır. Milimetrik kıkırdak yüzeyler, kemiklerin sürtünmeden hareket etmesini sağlayarak her adımda sessiz ve akıcı olarak hareket etmesini sağlar. İç ve dış menisküs yapıları ile diz eklemine binen yükü dengeli olarak dağıtarak yürüme, koşma, zıplama sırasında şok absorbsiyonu sağlayarak eklem yüzeyinin zarar görmesini engeller. Çapraz bağlar dizin öne ve arkaya kaymasını önlerken, yan bağlar ekleme stabilite sağlar. Bu bütünlük sayesinde diz hem sağlam hem esnek olur. Quadriceps kası tarafından üretilen kasılma kuvveti, patellar tendon aracılığıyla tibiaya iletilirken, patella kemiği bir kaldıraç kolu gibi işlev görerek diz ekstansiyonu sırasında moment kolunu artırır. Bu biyomekanik düzenek, diz hareketinin daha az enerji harcanarak ve daha iyi verimlilikle gerçekleşmesini sağlar. Tüm bu fonksiyonel yapılar, insanın çömelme, oturma, ayakta durma, yürüme, koşma gibi temel ve karmaşık hareketleri kolayca yapabilmesini mümkün kılar. Tartışma: Diz ekleminde yer alan kemikler, bağlar, kaslar, kıkırdak ve menisküs gibi yapılarının mükemmel bir düzen ve uyum içinde çalışarak insan hareketine katkı sağladığı gösterilmiştir. Materyalist tıp anlayışı, bu sistemi evrimsel süreçlerin ve biyomekanik adaptasyonların bir sonucu olarak açıklar. Yaratılış bakış açısı ise aynı mükemmelliği "ilahi bir düzenin ve sonsuz bir bilginin eseri" olarak değerlendirir. Bu kadar çok bileşenin, makroskopik düzeyde bir ölçü içinde kusursuz düzen ve uyumla çalışması, yalnızca biyolojik bir tesadüf değildir. Bu ölçülü ve düzenli tasarım, amaçlı bir bilgiye ve kusursuz bir yaratılışa işaret etmektedir. Sonuç olarak, diz ekleminin biyomekaniği, insan vücudundaki en ileri düzeydeki mühendislik örneklerinden biri olarak değerlendirilmektedir. İnsanın her adımı ise, bu mükemmel yapının bilimsel açıdan yaratılışını gösteren bir harekettir.

Anahtar Kelimeler: Anatomi, Biyomekanik, Diz, Eklem, Yaratılış

ABSTRACT

In this study, the knee joint, one of the most complex and functional joints in the human body, was examined from anatomical and biomechanical perspectives. The discussion focused on whether the structure of the joint is the result of random processes or an expression of deliberate creation. As a method, a literature-based anatomical analysis was conducted. The knee joint consists of the femur, tibia, and patella bones, as well as the anterior and posterior cruciate ligaments, menisci, and cartilage structures. The millimetric cartilage surfaces allow the bones to move smoothly and without friction, ensuring silent and fluid motion with each step. The medial and lateral menisci distribute the load applied to the knee joint evenly, providing shock absorption during activities such as walking, running, and jumping, thereby preventing damage to the articular surfaces. The cruciate ligaments prevent the knee from sliding forward and backward, while the collateral ligaments provide stability to the joint. This integrity allows the knee to be both strong and flexible. The contraction force produced by the quadriceps muscle is transmitted to the tibia through the patellar tendon, and the patella functions as a lever arm, increasing the moment arm during knee extension. This biomechanical mechanism enables knee movement with less energy expenditure and greater efficiency. All these functional structures enable humans to perform fundamental and complex movements such as squatting, sitting, standing, walking, and running with ease. Discussion: It has been demonstrated that the structures within the knee joint, including bones, ligaments, muscles, cartilage, and menisci, operate in perfect harmony and coordination to facilitate human movement. The materialist medical perspective explains this system as the outcome of evolutionary processes and biomechanical adaptations, whereas the creationist viewpoint interprets the same perfection as the manifestation of "divine order and infinite wisdom." The collaboration of numerous components functioning with flawless precision and harmony at the macroscopic level cannot merely be attributed to biological coincidence. This measured and well-organized design indicates purposeful knowledge and a perfect creation. In conclusion, the biomechanics of the knee joint are considered one of the most advanced examples of engineering within the human body. Each human step, in turn, represents a movement that scientifically reflects the creation and perfection of this remarkable structure.

Keywords: Anatomy, Biomechanics, Knee, Joint, Creation

MEMELİ VE KANATLILARDA FÖTAL VE NEONATAL DÖNEMDE DOLAŞIM SİSTEMİNDE BİR ANATOMİK MUCİZE, (DUCTUS ARTERİOSUS)

AN ANATOMICAL MIRACLE IN THE CIRCULATORY SYSTEM OF MAMMALS AND BIRDS DURING THE FETAL AND NEONATAL PERIOD, (DUCTUS ARTERIOSUS)

Zafer SOYGÜDER
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: zafersoyguder@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-0489-5062

Gamze ÇAKMAK
Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: gcakmak@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3970-3040

Veysel DELİBAŞ
Dr. Öğr. Üyesi., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: veyseldelibas@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-1781-7511

Mahmut YARDIMCI
Öğr. Gör., Muş Alparslan Üniversitesi, Bulanık Meslek Yüksekokulu
e-mail: m.yardimci@alparslan.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1542-3968

Burçin ÇELİKEZEN
Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü
e-mail: burcinozer44@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-3097-9814

ÖZET

Memeli ve kanatlılarda fötal dönemde kanın izlediği damarlar neonatal dönemdekilerden biraz farklılık arz eder. Fötal dönemdeki birçok damar doğum sonrası fonksiyon dışı kalır. Bu damarlardan biriside ductus arateriosus'tur. Bahsi geçen damar fötal hayatın devamı için nekadar önemliyse doğum sonrası hayatın devamı için kapanmasıda o derece önemlidir. Ductus arteriosus aorta ile truncus pulmonalis arasında var olan bir damardır. Asli görevi fötüsteki kan dolaşımında truncus pulmonalis'e ventriculus dexter'den pompalanan kanın aorta geçişini sağlamaktır. Doğum sonrası akciğerlere ilk solunum havasının girmesiyle truncus pulmonalis'e pompalanan kan da akciğerlere girmeğe başlar. İşte doğumla başlayan yeni hayat şartlarına dolaşım sisteminde mükemmel uyumu çerçevesinde ductus arteriosus'unda tıkanarak liğamentum arteriosum'a dönüştüğü görülür. Çünkü artık ona ihtiyaç kalmamıştır. İnsan dahil tüm memelilerde ve kanatlılarda doğum sonrası görülen ductus arteriosus'un kapanmaması durumu %1 in altındadır. Milyarlarca canlıda bu damarın her bireyde ihtiyacı zamanında açık kalması, ona ihtiyaç kalmayınca kapanması mucizevi bir durumdur. Zira bu mükemmel görevi üstlenen ductus arteriosus bu canlılar üzerinde bir programlayıcının programının bir parçası olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ductus arteriosus, Dolaşım sistemi, Memeli, Kuş.

ABSTRACT

In mammals and birds, the vessels followed by blood during the fetal period differ slightly from those in the neonatal period. Many vessels in the fetal period cease to function after birth. One of these vessels is the ductus arteriosus. Its closure is as crucial for the continuation of fetal life as it is for the continuation of postnatal life. The ductus arteriosus is a vessel located between the aorta and the pulmonary trunk. Its primary function is to allow blood pumped from the right ventricle to the pulmonary trunk during fetal blood circulation to pass to the aorta. With the first inhaled air entering the lungs after birth, the blood pumped into the pulmonary trunk also begins to enter the lungs. As the circulatory system adapts to the new conditions of life that begin with birth, the ductus arteriosus occludes and transforms into a ligamentum arteriosum, as it is no longer needed. The ductus arteriosus, which fails to close after birth in all mammals, including humans, and in birds, is less than 1% of the time. It's miraculous that, among billions of creatures, this artery remains open when needed and closes when no longer needed. This demonstrates that the ductus arteriosus, which undertakes this magnificent function, is part of a programmer's program for these creatures
.

Keywords: Ductus arteriosus, Circulatory system, Mammal, Bird.

İNAYET DELİLİ PERSPEKTİFİNDEN ÖRNEK BİR TOPRAK DERSİ

A SAMPLE SOIL LESSON FROM THE PERSPECTIVE OF THE PROOF OF INAYAH

Recep GÜNDOĞAN
Prof. Dr., Harran Üniversitesi, Harran Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: rgundogan@harran.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8877-1130

ÖZET

Bu makale, toprağın fiziksel özelliklerini "inayet delili" perspektifinden ele alarak, doğadaki düzen ve hikmetin tevhidî bir yorumunu sunmaktadır. Çalışma, hem bilimsel hem de teolojik bir yaklaşımla hazırlanmış olup, Kur'an'daki delillerin (özellikle inayet delili) toprak bilimiyle ilişkilendirilebileceğini göstermeyi amaçlamaktadır. İnayet delili, alemin her unsurundaki nizam ve intizamdan neşet eden fayda ve hikmetin Sani'in kasd ve iradesiyle var olduğunu ispatlayan akli delillerden biridir. Giriş bölümünde, İslam düşüncesinde Allah'ın varlığının delilleri arasında önemli bir yer tutan inayet delilinin mahiyeti açıklanmakta; bu delilin, kâinattaki düzen, fayda ve amaçlılığın gözlenmesiyle ortaya çıktığı belirtilmektedir. Bediüzzaman Said Nursi'nin eserlerinden hareketle, her bir varlıkta gözlenen mükemmel düzenin, Allah'ın kasd ve iradesine işaret ettiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, toprak, hem Allah'ın isimlerinin tecelli ettiği külli bir varlık, hem de fiziksel özellikleriyle tevhid delillerinden biri olarak ele alınmaktadır. Makalenin ana ekseni, toprağın fiziksel özelliklerinin (tekstür, strüktür, gözeneklilik vb.) bilimsel açıdan açıklanması ve bu özelliklerdeki düzenin ilahi hikmet ve faydayla ilişkilendirilmesidir. Toprağın bir "ekosistem mimarisi" gibi işleyen yapısı, su ve hava döngüsündeki rolü, mikroorganizmalar için yaşam ortamı sağlaması, besin döngüsünü sürdürmesi gibi fonksiyonlarıyla birlikte ele alınmaktadır. Makale, Kur'anî tefekkür geleneği çerçevesinde, doğa olaylarının yalnızca fiziksel süreçler olarak değil, aynı zamanda ilahî kudretin ve hikmetin tecellileri olarak da yorumlanabileceğini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, bilimsel bilgi ile imanî tefekkür arasında bir köprü kurmayı hedeflemekte; öğrencilerin toprak bilimi derslerinde yalnızca teknik bilgi değil, aynı zamanda değer temelli ve metafizik derinlikli bir bakış açısı kazanmalarını amaçlamaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma "tevhid nazarıyla toprak bilimi" anlayışını temsil eden özgün bir yaklaşım sunmaktadır. Toprağın fiziksel özelliklerinde gözlenen ölçü, denge, fayda ve işlev birliği; Kur'an'daki inayet delilinin çağdaş bir yansıması olarak yorumlanmış ve bilimsel verilerle imanî idrakin bütünleştirilebileceği örnek bir model olarak ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnayet delili, Tevhid, Toprak, Toprağın Fiziksel Özellikleri

ABSTRACT

This article presents a tawhidic interpretation of order and wisdom in nature by examining the physical properties of soil from the perspective of the "Proof of Inayah (Inayet Delili)." The study is prepared with both a scientific and a theological approach, aiming to demonstrate that the proofs mentioned in the Quran (specifically the proofs of Inayah) can be correlated with soil science. The proof of Inayah is one of the rational proofs that proves that the benefit and wisdom arising from the order and discipline in every element of the universe exist by the intention and will of the Creator. The introduction clarifies the essence of the Proof of Inayah, which holds a significant place among the proofs for the existence of God in Islamic thought. It states that this proof is manifested through the observation of order, utility, and teleology (purposefulness) in the universe. Drawing upon the works of Bediuzzaman Said Nursi, the paper emphasizes that the perfect order observed in every single entity points to God's intention (kasd) and will (irade). In this context, soil is treated both as a comprehensive entity (külli bir varlık) reflecting God's names and as one of the proofs of tawhid (unity of God) through its physical characteristics. The main axis of the article involves the scientific explanation of the physical properties of soil (texture, structure, porosity etc.) and the correlation of the order found in these properties with divine wisdom and utility. The soil's structure, which functions as an "ecosystem architecture," is discussed alongside its roles in the water and air cycles, providing a habitat for microorganisms, and maintaining the nutrient cycle. Within the framework of the Qur'anic contemplation (tefekkür) tradition, the article demonstrates that natural phenomena can be interpreted not merely as physical processes but also as manifestations (tecelli) of divine power (kudret) and wisdom (hikmah). This approach aims to build a bridge between scientific knowledge and faith-based contemplation, intending for students to acquire not only technical knowledge in soil science courses but also a value-based and metaphysically profound perspective. In conclusion, this study offers an original approach representing an understanding of "soil science through the lens of tawhid." The balance, utility, function, and measured order observed in the physical properties of soil are interpreted as a contemporary reflection of the Qur'anic Proof of Divine Providence, presented as an exemplary model for integrating scientific data with faith-based comprehension.

Keywords: Evidence of Divine Providence (Inayet Delili), Physical Properties of Soil, Soil, Tawhīd.

YAĞMURUN YAĞIŞINDAKİ HİKMETLER

WISDOM IN THE FALLING RAIN

Seyyid IRMAK, Abdülkadir SÜRÜCÜ2
Prof. Dr., Şırnak Üniversitesi Ziraat Fakültesi
e-mail: seyyidirmak@hotmail.com
e-mail: asurucu@harran.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7839-7912
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1366-4522

ÖZET

Atmosferin %78'i azot, %21'i oksijen, geriye kalanı diğer gazlardan oluşmaktadır. Atmosferdeki oksijen, insanlar ve hayvanların solunumu için gereklidir. Atmosferdeki azot ise bitkiler için gaz halinde havada asılı durmaktadır. Ancak atmosferdeki bu azot nitrojen dediğimiz elementer azottur ve bitkiler bu azottan yararlanamıyorlar. Bitkiler azotun ancak nitrit, nitrat ve amonyum formlarından yararlanabilmektedir. Atmosferdeki elementer azotun bitkilerin kullanabildiği bu formlara dönüşmesi gerekmektedir. Elementer azotun bu formlara dönüşmesi yüksek ısı altında mümkün olabilmektedir. Dönüşüm için gerekli olan bu ısı ise, yağmurun yağması esnasında çakan şimşekler vasıtasıyla meydana gelmektedir. Şimşekler çaktığı zaman atmosferde 20.000 dereceyi bulan yüksek bir ısı oluşmakta ve bu yüksek ısının etkisiyle atmosferdeki elementer azot, bitkilerin yararlanabildiği nitrit ve nitrat formuna dönüşmektedir. Bu yüksek ısının etkisiyle, azot atomları serbest kalıp atmosferdeki oksijen ile birleşerek bitkilerin yararlanabildiği nitrit ve nitrat formuna dönüşmektedir. Nitrit ve nitrat, yağan yağmur suları ile birlikte yeryüzüne inmekte ve toprağa karışmaktadır. Böylece bitkiler, yağan yağmurdan su ihtiyacını karşıladığı gibi çok önemli bir besin maddesi olan azotun bu formları ile besin ihtiyacını da karşılamaktadır. Basit gibi görünen bu işlem, aslında muhteşem ve mükemmel bir tedbir ve müdebbiriyet hakikatini gösteriyor. Bunlar kendi kendine tesadüfen olmuyor. Bitkilerin azota ihtiyacı olduğunu bilen, o azotu atmosferde depolayan, yağmuru yağdıran, şimşeği çaktıran, açığa çıkan yüksek enerji ile elementer azotu bitkilere yarayışlı hale dönüştüren perde arkasında sonsuz ilim ve kudret sahibi bir Müdebbir-i Hakîm var.Yani bitkileri yaratan kim ise, azota ihtiyacı olduğunu bilen, azotu atmosferde depolayan, şimşeği çaktıran ve yağmuru yağdıran da O'dur. Bazen de yağmurlar, rüzgârlarla Sahra Çölü'nden taşınan, içinde bitkilerden, denizlerin ve okyanusların dibindeki planktonlara kadar pek çok canlının besin maddesi olan demir ve fosfor gibi kıymetli besin maddelerini içeren çöl tozlarını yere indirmektedir. Besin maddelerince zengin bu tozları Sahra Çölünden rüzgâra bindiren, binlerce kilometre uzaklara taşıyıp yağmurla yere indiren de O Müdebbir-i Hakîm'dir.

Anahtar Kelimeler: Azot, demir, fosfor, bitki besin maddesi, şimşek.

ABSTRACT

The atmosphere consists of 78 % nitrogen, 21 % oxygen, and the rest other gases. Oxygen in the atmosphere is essential for the respiration of humans and animals. Nitrogen in the atmosphere remains suspended in the air in gaseous form for plants. However, this nitrogen in the atmosphere is elemental nitrogen, which we call nitrogen, and plants cannot benefit from this nitrogen. Plants can only utilize nitrogen in nitrite, nitrate and ammonium forms. Elemental nitrogen in the atmosphere must be converted into forms that plants can use. The conversion of elemental nitrogen into these forms is possible under high temperatures. The heat required for transformation is generated by lightning flashes during rain. When lightning strikes, a high temperature of up to 20,000 degrees is created in the atmosphere, and under the influence of this high temperature, the elemental nitrogen in the atmosphere turns into nitrite and nitrate forms that plants can use. Under the influence of this high temperature, nitrogen atoms are released and combine with oxygen in the atmosphere, turning into nitrite and nitrate forms that plants can use. Nitrite and nitrate come down to the surface with the rainwater and mix with the soil. Thus, plants not only meet their water needs from falling rain, but also their nutritional needs with these forms of nitrogen, which is a very important nutrient. This seemingly simple process actually demonstrates the truth of magnificent and perfect precaution and prudence. These things don't happen by chance. There is a Wise and Omniscient Modebbir behind the scenes who knows that plants need nitrogen, who stores that nitrogen in the atmosphere, who causes rain to fall, who causes lightning to strike, and who transforms elemental nitrogen into a form useful to plants with the high energy released. In other words, the one who creates plants is the one who knows they need nitrogen, stores nitrogen in the atmosphere, makes lightning flash and rain. Sometimes rains bring down desert dust, carried by winds from the Sahara Desert, containing valuable nutrients such as iron and phosphorus, which are the food of many living things, from plants to plankton at the bottom of the seas and oceans. It is the All-Wise One, the One Who carries this nutrient-rich dust from the Sahara Desert on the wind, carries it thousands of kilometers away, and brings it down to the ground with rain.

Keywords: Nitrogen, iron, phosphorus, plant nutrients, lightning.

AKLIN NURU: İBNÜ'L-HEYSEM'İN TEMYİZ KAVRAMI ÇERÇEVESİNDE BİLİMSEL YÖNTEM VE İNSANIN YARATILIŞTAKİ KONUMU ÜZERİNE BİR İNCELEME

THE LIGHT OF THE MIND: A STUDY OF THE SCIENTIFIC METHOD AND THE POSITION OF MAN IN CREATION WITHIN THE FRAMEWORK OF IBN AL-HAYTHAM'S CONCEPT OF TEMPERANCE

Fatma TAMBAĞ
Dr., MEB- Antakya Yıldız-Selehattin Mıstıkoğlu Proje Kız MTAL
e-mail: ftambag@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8859-0732

Koray KÖKSAL
Prof. Dr., Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
e-mail: koray.koksal@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8331-9380

ÖZET

Bu çalışma, İslam Medeniyeti'nin Altın Çağ'ında yetişen ve modern bilimsel yöntemin öncüsü kabul edilen İbnü'l-Heysem'in (Alhazen) bilimsel metodolojisi ile optik ve epistemoloji alanındaki merkezi bir kavramı olan "temyiz kabiliyeti"ni (ayırt etme, yargıda bulunma yetisi) analiz etmektedir. Çalışmanın amacı, İbnü'l-Heysem'in deneysel, matematiksel ve eleştirel yöntemlerini ortaya koyduktan sonra, onun "temyiz" anlayışının günümüz nörobilim tartışmaları ışığında metafizik bir boyuta sahip olduğunu ve insanın yaratılıştaki özgün konumunu anlamada kilit bir kavram olduğunu savunmaktır. Araştırma, İbnü'l-Heysem'in dört aşamalı metodolojisini (1. Sistematik Şüphe, 2. Deneysel Kanıt, 3. Matematiksel Modelleme, 4. Kanıta Dayalı Sonuç) özgün kaynaklar (Kitâbu'l-Menâzır) ve ikincil literatür (Sabra, 1989; Hasan & Hill, 1986) üzerinden inceler. Ardından, "temyiz"in, duyusal veriyi anlamlı bilgiye dönüştüren aktif bir zihinsel süreç olduğu ve aynı fiziksel uyaranın (örneğin ışık) farklı bireylerde farklı şekilde anlamlandırılmasına olanak veren öznel bir boyut taşıdığı gösterilir. Çalışmanın özgün katkısı, bu noktada ortaya çıkmaktadır. Modern nörobilimin, nöronal faaliyetlerin nasıl olup da öznel bir idrak ve anlam tecrübesine dönüştüğünü tam olarak açıklayamadığı "açıklama boşluğu" probleminden hareketle, temyiz kabiliyetinin sıradan bir biyolojik algoritmanın ötesinde bir anlam taşıdığı argümanı geliştirilmektedir. Bu argüman, Kur'an-ı Kerim'deki "en güzel biçimde yaratılış" (Tîn Suresi, 4), "bilmediklerinin öğretilmesi" (Alak Suresi, 5) ve "gönüllerin verilmesi" (Nahl Suresi, 78) gibi ayetlerle temellendirilerek, bu yetinin insana "Kâinat Kitabı"nı okuyabilme, sorumluluk taşıyabilme ve Yaratıcı'nın sanatına şahitlik edebilme imkânı veren bir "yaratılış lütfu" (bahşediş) olduğu sonucuna varılmaktadır. Sonuç olarak, bu bildiri, İbnü'l-Heysem'in bilimsel mirasının, katı bir materyalizmle sınırlı olmadığını; aksine, onun "temyiz" kavramının, insanı biyolojiden metafiziğe bağlayan, aklı ve vahyi bir bütünlük içinde kucaklayan zengin ve bütüncül bir insan modeli sunma potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbnü'l-Heysem, Temyiz, İbnü'l Heysem'in Bilimsel Yöntemi, Yaratılış Lütfü, Nörobilim.

ABSTRACT

This study looks at the scientific method of Ibn al-Haytham (Alhazen), who lived in the Golden Age of Islamic Civilization and is considered a pioneer of the modern scientific method. It also analyzes his central concept of "temyiz kabiliyeti" (the ability to distinguish or make a judgment) in the fields of optics and epistemology. The aim of the study is to first explain Ibn al-Haytham's experimental, mathematical, and critical methods. Then, it argues that his understanding of "temyiz" has a metaphysical dimension when viewed in the light of modern neuroscience debates. It also claims that this concept is a key idea for understanding the unique place of humans in creation. The research examines Ibn al-Haytham's four-step methodology (1. Systematic Doubt, 2. Experimental Proof, 3. Mathematical Modeling, 4. Evidence-Based Conclusion) using his original work (Kitab al-Manazir) and other books about him (Sabra, 1989; Hasan & Hill, 1986). Then, it shows that "temyiz" is an active mental process that turns sensory data into meaningful knowledge. It also has a subjective dimension, allowing the same physical stimulus (like light) to be understood differently by different people. The original contribution of the study appears here. Starting from the "explanatory gap" problem in modern neuroscience—which cannot fully explain how brain activity turns into a subjective experience of understanding and meaning—the study develops an argument. This argument says that the ability of "temyiz" is more than just a simple biological algorithm. This argument is supported by verses from the Quran, like "creation in the best form" (Surah At-Tin, 4), "teaching man what he knew not" (Surah Al-Alaq, 5), and "giving hearts" (Surah An-Nahl, 78). The conclusion is that this ability is a "gift of creation" given to humans, allowing them to "read the Book of the Universe," take on responsibility, and witness the art of the Creator. In conclusion, this paper shows that Ibn al-Haytham's scientific legacy is not limited to strict materialism. On the contrary, his concept of "temyiz" has the potential to offer a rich and complete model of humanity. This model connects humans from biology to metaphysics and brings together reason and revelation in a unified way.

Keywords: Ibn al-Haytham, Temyiz, Ibn al-Haytham's Scientific Method, Gift of Creation, Neuroscience

YARATILIŞ PERSPEKTİFİNDEN SAĞLIK YÖNETİMİ: İNSAN ONURU, ETİK VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK BOYUTLARI

HEALTH MANAGEMENT FROM A CREATION PERSPECTIVE: HUMAN DIGNITY, ETHICS AND SUSTAINABILITY DIMENSIONS

Tekin SANCAR
Doç. Dr., Iğdır Üniversitesi, İİBF-Sağlık Yönetimi Bölümü
e-mail: tekin.sancarr@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5277-3449

ÖZET

İnsanın yaratılışının merkezinde, onun hem biyolojik hem de ruhsal yönleriyle bütüncül bir varlık oluşu yer almaktadır. Bu bütüncül yapı, yalnızca bedensel varoluşu değil; zihinsel, duygusal ve manevi boyutları da kapsamaktadır. Dolayısıyla sağlık kavramı, yalnızca hastalıkların yokluğu biçiminde dar bir çerçevede ele alınmamalı; insanın yaratılış gayesine uygun olarak bedensel, ruhsal ve toplumsal açıdan tam bir iyilik durumunu ifade eden dinamik bir süreç olarak değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, sağlık olgusu insanın yaşam bütünlüğünün korunmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bireyin bedensel sağlığı kadar ruhsal denge ve sosyal uyum da sağlıklı olmanın ayrılmaz parçalarıdır. Sağlık, insanın kendisiyle, çevresiyle ve toplumla olan ilişkilerinde dengeyi sürdürme yetisini temsil eder. Bu bütünlük, yalnızca tıbbi müdahalelerle değil, bireyin yaşam biçimi, değer sistemi ve manevi yönelimleriyle de şekillenir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (World Health Organization – WHO) sağlık tanımı da bu kapsamlı yaklaşımı desteklemekte ve sağlığı, fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden tam bir iyilik hâli olarak tanımlamaktadır. Bu tanım, insanın varoluşsal bütünlüğünü merkeze alarak, sağlığın yalnızca biyolojik bir durum değil; ruhsal denge, toplumsal etkileşim ve yaşam doyumuyla da yakından ilişkili olduğunu vurgular. Dolayısıyla sağlık yönetimi politikaları, insanın yaratılıştan gelen çok boyutlu yapısını dikkate alan, bütüncül ve değer temelli bir anlayış üzerine inşa edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, Ruhsal Boyut, Biyolojik Yapı, İnsan Onuru, Sağlık Yönetim

ABSTRACT

At the heart of human creation is their holistic existence, encompassing both biological and spiritual aspects. This holistic structure encompasses not only physical existence but also mental, emotional, and spiritual dimensions. Therefore, the concept of health should not be narrowly defined as the absence of disease; it should be considered as a dynamic process that represents a state of complete physical, spiritual, and social well-being, in accordance with the purpose for which humans were created. In this context, health is directly related to maintaining the integrity of one's life. Mental balance and social harmony, as well as physical health, are integral components of well-being. Health represents the ability to maintain balance in one's relationships with oneself, one's environment, and one's society. This integrity is shaped not only by medical interventions but also by an individual's lifestyle, value system, and spiritual orientation. The World Health Organization (WHO) definition of health supports this comprehensive approach, defining it as a state of complete physical, mental, and social well-being. This definition centers on the existential integrity of the human being, emphasizing that health is not merely a biological state but also closely linked to spiritual balance, social interaction, and life satisfaction. Therefore, health management policies should be built on a holistic, value-based understanding that considers the inherent multidimensional nature of humans.

Keywords: Creation, Spiritual Dimension, Biological Structure, Human Dignity, Health Management

BIY-25-125

PARÇACIKLARIN HAREKETLERİ

MOVEMENTS OF PARTICLES

Yahya GÜZEL
Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi Fen Fakültesi
e-mail: yguzel@erciyes.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4698-1866

ÖZET

Maddenin temel yapı taşları olan parçacıkların hareketlerini anlamak, insanlık tarihinin en önemli araştırma alanlarından biridir. Fizik ve kimya alanlarında maddedeki neredeyse tüm hareket türleri tanımlanmış olsa da, bunların farkında olan kişi sayısı nispeten azdır. Klasik mekaniğe göre en küçük parçacıklar olarak kabul edilen gaz moleküllerinin öteleme hareketleri 1860'larda açıklanmaya başlanmıştır [1]. Buna karşılık, kuantum mekaniği çerçevesinde incelenen atom altı parçacıkların hareketleri, 1914'ten beri gelişen modellerle daha tam olarak açıklanamamıştır [2]. Madde ne kadar küçükse, bilgi ve sanat da o kadar büyüktür. Bilim ve sanat açısından atom sistemi güneşten, bir sineğin yaratılışı da kartaldan daha basit değildir. Bu derin bilgi, güç ve irade karşısında ister atom ister ise güneş sisteminde olsun, insanlığın henüz ulaşamadığı sınırlar vardır. Atomlarınhh titreşim hareketleri ve aynı spinli elektronların düzenliliği göz önüne alındığında ideal bir kristale ulaşılamadığından deneysel olarak mutlak sıfıra (0 Kelvin) ulaşmak imkânsızdır. Dahası, kuantum mekaniği, parçacıkların hareketlerini 0 K'de tamamen durdurmamıza izin vermez. Dolayısıyla kâinatta mutlak bir karanlık yoktur. Tüm bunlar bize, kâinattaki düzeni belirleyen ilahi bir gücün varlığını ve insanlığın bu düzen karşısındaki çaresizliğini ve sınırlılıklarını hatırlatır. Kuantum prensipleriyle tam olarak açıklanamayan hareketler bulunmaktadır. Bu çalışma, yalnızca farklı parçacık hareket türlerini tanıtmakla kalmaz, aynı zamanda bu hareketlerin önemini teknolojik alanlardan seçilmiş örneklerle vurgular. Parçacıklar, sağlık, güvenlik, eğitim ve ulaşım gibi birçok alanda gelişen teknolojilere hizmet ederek, kendilerine özgü düzen ve ölçekleri içinde işlevlerini yerine getirirler. Parçacıkların hareketlerini yöneten ve hayata hizmet etmek için koyduğu belirli kanunlar çerçevesinde tüm varoluşta düzen sağlayan sonsuz bir adalet, merhamet ve şefkatin varlığı, yalnızca bilimin merceğinden dikkatlice bakanlar için değil, aynı zamanda manevi olarak kör olmayanlar için de açıkça ortadadır.

Anahtar Kelimeler: Parçacık, tanecik, atom, hareket

ABSTRACT

Understanding the motion of particles, the fundamental building blocks of matter, is one of the most important areas of research in human history. While nearly all types of motion in matter have been described in the fields of physics and chemistry, relatively few people are aware of them. The translational motions of gas molecules, considered the smallest particles according to classical mechanics, began to be explained in the 1860s [1]. In contrast, the motions of subatomic particles, studied within the framework of quantum mechanics, have not yet been fully explained by the models developed since 1914 [2]. The smaller matter, the greater its knowledge and art. From the perspective of science and art, the atomic system is no simpler than the sun, nor is the creation of a fly simpler than an eagle. Despite this profound knowledge, power, and will, whether in the atom or the solar system, there are limits humanity has yet to reach. Given the vibrational motions of atoms and the regularity of electrons with the same spin, it is impossible to experimentally reach absolute zero (0 Kelvin), as an ideal crystal cannot be achieved. Furthermore, quantum mechanics does not allow us to completely stop the motion of particles at 0 K. Therefore, there is no absolute darkness in the universe. All of this reminds us of the existence of a divine power that determines the order in the universe and of humanity's helplessness and limitations in the face of this order. This study not only introduces different types of particle motion but also highlights the importance of these motions with examples selected from technological fields. Particles serve developing technologies in many areas, including health, security, education, and transportation, fulfilling their functions within their own unique order and scale. The existence of an infinite justice, mercy, and compassion that governs the motions of particles and provides order in all existence within the framework of specific laws established to serve life is evident not only to those who carefully examine through the lens of science, but also to those who are not spiritually blind.

Keywords: particle, particle, atom, motion

BIY-25-143

MERA ALANLARINDA AĞIR OTLATMAYA KARŞI BİTKİ TOPLULUKLARI İLE TOPRAK ARASINDAKİ İLİŞKİ

RELATIONSHIP BETWEEN PLANT COMMUNITIES AND SOIL IN THE GRASSLAND AREA

İbrahim HOSAFLIOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi, Ziraat Fakültesi
e-mail: ihosafli@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0455-0515

ÖZET

Kur'an tefsiri olan Risale-i Nur mahlûkat arasında "teavün hakikatinin olduğunu hayatta cidalin olmadığını" ifade ve ispat etmiştir. Hâlbuki materyalist felsefe canlılar arasında bir çarpışmanın olduğu ve kendi menfaati için büyük balığın küçük balığı yuttuğu, güçlünün her zaman zayıfı ezdiği anlayışını benimsemiştir. Nebatatlar, toprak tabakası üzerinde hayat bulmakta ve gelişmektedir. Araştırmacılar, meralarda yer alan bitki türlerini azalan türler, artan türler ve müstevli türler olarak üç genel gruba ayırmıştır. Dünyanın en büyük tarım sahaları olan meralarda ağır otlatmalar otlak alanını tahrip edici önemli tehdit unsurudur. İdeal meralarda hayvanların severek otladıkları ve yüksek besin değerlerine sahip azalan bitki türleri daha çoğunluktadır. Ağır otlatma olan meralarda azalan bitki türleri yerini zamanla besin kalitesi düşük olan artan bitki türlerine bırakır. Ağır otlatma baskısı daha da devam ettikçe vejetasyondan artan türler de çekilerek yerini zehirli olan ve otlanılamayan müstevli türlere bırakır. Fakat bu zehirli türler çok gelişmiş kök yapıları ile de toprağı erozyon gibi tehlikelerden korumakta ve kaybolmasını engellemektedir. Erozyon, küresel ölçekte olduğu gibi Türkiye'de de toprak kaybının en tehlikeli ve yaygın nedenidir. Öyle boyutlara ulaşmaktadır ki, bazı bölgelerde bitkilerin gelişimine imkân tanıyacak hiçbir toprak unsuru kalmamakta, hatta tamamen çölleşmiş alanlar oluşmaktadır.Yeryüzünün en büyük bitki topluluklarını barındıran meralarda, olumsuz çevresel faktörlere karşı Yaratıcı'nın koyduğu denge ve uyum yasaları gereğince, bitki kompozisyonları değiştirilerek varlıklar koruma altına alınmaktadır. Bu durum, doğadaki karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma gerçeği olan teavün hakikatini en çarpıcı biçimde gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Teavün Hakikati, Ağır Otlatma, Mera Bitki toplulukları, Toprak, Erozyon

ABSTRACT

The Risale-i Nur, a Qur'anic commentary, asserts and demonstrates that there exists a "truth of mutual cooperation (teavün)" among all creatures, and that life is not founded upon conflict. In contrast, materialist philosophy maintains that life among living beings is characterized by struggle, where the big fish devours the small for its own benefit and the strong invariably dominate the weak. Plants (nebatat) find life and develop upon the soil layer. Researchers have classified plant species found in grasslands into three general groups: decreaser, increaser, and invader species. Grasslands, which represent some of the world's largest agricultural areas, face a significant threat from overgrazing, which severely degrades pasture ecosystems. In ideal rangelands, decreaser species those that animals prefer to graze on and that possess high nutritional value are dominant. Under heavy grazing pressure, however, these decreaser species gradually give way to increaser species, which are of lower feed quality. As overgrazing continues, even increaser species withdraw, and the vegetation becomes dominated by invader species often toxic plants unpalatable to livestock. Nonetheless, these poisonous species, with their highly developed root systems, play a crucial role in protecting the soil from erosion and preventing its loss. Erosion is one of the most dangerous and widespread causes of soil degradation globally, as well as in Türkiye. In some regions, it reaches such levels that no soil components remain to support plant growth, resulting in the emergence of completely desertified landscapes. In grasslands Earth's largest reservoirs of plant communities the laws of balance and harmony established by the Creator act against adverse environmental conditions by altering plant compositions and thereby preserving existence. This phenomenon strikingly exemplifies the truth of mutual assistance and solidarity the principle of teavün inherent in the natural order.

Keywords: The truth of cooperation, Heavy Grazing, Pasture Plant Communities, Soil, Erosion

BIY-25-108

ZAMANA MEYDAN OKUYAN BİR CANLI: 100 MİLYON YILLIK ARI

A CREATURE DEFYING TIME: A 100-MILLION-YEAR-OLD BEE

Şükrü Hakan ATALGIN
Prof. Dr., Balıkesir Üniversitesi, Veteriner Fakültesi
e-mail: sukruhakan@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9436-6270

ÖZET

Milyonlarca yıl önce yaşamış canlıların günümüzdeki kalıntıları bilimsel olarak oldukça önemlidir. Omurgalılar için istisnalar hariç elimize sadece kemikler geçmiştir. Böceklerde ise durum farklıdır. Ağaç reçinesinden oluşan değerli bir taş olan kehribar içerisinde 100 milyon yıl önceki arılara ait bozulmamış ve fosilleşmiş örnekler bulunmuştur. Bu çalışmada fosil arı bacakları günümüzdeki örnekleri ile karşılaştırılmıştır. Laboratuvarımızda, usulüne uygun olarak muhafaza edilen güncel arılar stereomikroskopta incelenmiş ve fotoğraflanmıştır. 100 milyon yıllık fosil arılar ile günümüzde yaşayan arılar karşılaştırılmıştır. Bal arılarının üç çift bacağı, gövdenin segmentlerine simetrik olarak bağlanmıştır. Her bir bacak temel olarak coxae'dan (leğen) başlayıp trokanter, femur (uyluk), tibia (kaval), tarsus (tarak) ve pretarsus (pençe ve arulus) bölümlerinden oluşur. Uyluk kısmı bacağın en kalın kısmıdır. Özellikle arka bacakta güçlü kaslarla desteklenmiş olup polen taşıma işlevinde de görev alır. İncelenen arıların bacakları 100 milyon yıl önceki arıların bacakları ile karşılaştırıldığında aynı olduğu gözlenmiştir. Ön bacaklar, özellikle antenlerin temizlenme için yaratılmış özel bir yapıya sahiptir. Tibia ile tarsusun birleştiği bölgede yer alan "anten temizleme aygıtı" dahi 100 milyon sene önceki ile aynı olduğu tespit edilmiştir. Arı bacağının tarsus kısmı beş segmentten oluşur. Son segmentte pençeler ve arulus bulunur. Bu yapılar, arının farklı yüzeylere tutunmasını sağlar. Tarsus kısmı da günümüzdeki arıların tarsus'u ile aynı olduğu görülmüştür.Arıların anatomik yapısı, yetenekleri, özel organları (iğne, anten temizleyici, polen sepeti vs) doğal seçilimle ve kademeli bir gelişimle meydana gelmiş olamaz. Eğer öyle olsaydı bir arı popülasyonu asla hayatta kalamazdı. Sonuç olarak günümüzden yaklaşık 100 milyon sene önceki arının bacaklarındaki anatomik yapılar özellikle anten temizleme aygıtı günümüzdeki arıların anatomik yapılarıyla neredeyse birebir aynıdır. Sonuç olarak 100 milyon sene önceki arının bacaklarındaki anatomik yapılar özellikle anten temizleme aygıtı günümüzdeki arıların anatomik yapılarıyla neredeyse birebir aynıdır. Fosilleşmiş ağaç reçinesinde muhafaza edilmiş bu arı örnekleri yaratılışın açık bir delilidir.

Anahtar Kelimeler: Anten temizleme aygıtı, arı, bacak, yaratılış

ABSTRACT

The remains of organisms that lived millions of years ago are scientifically significant. Except for some exceptions in vertebrates, we only have bones. However, the situation is different for insects. Intact and fossilized specimens of bees from 100 million years ago have been found in amber, a valuable stone formed from tree resin. In this study, fossilized bee legs were compared with contemporary specimens. Current bees, properly preserved in our laboratory, were examined and photographed using a stereomicroscope. The legs of 100 million-year-old fossil bees were compared with those of living bees today. Honey bees have three pairs of legs that are symmetrically attached to the segments of the body. Each leg essentially consists of coxae (hip), trochanter, femur (thigh), tibia (shin), tarsus (tarsus), and pretarsus (claw and arulus). The femur is the thickest part of the leg, especially supported by strong muscles in the hind leg, which also plays a role in pollen transport. When the legs of the examined bees were compared with those of bees from 100 million years ago, it was observed that they are the same. The forelegs have a special structure designed for cleaning the antennae. It was even determined that the "antenna cleaning device," located at the junction of the tibia and tarsus, is the same as that from 100 million years ago. The tarsus part of the bee leg consists of five segments. The last segment contains claws and arulus, which allow the bee to cling to different surfaces. It was also found that the tarsus part is the same as that of contemporary bees. The anatomical structure, abilities, and special organs of bees (sting, antenna cleaner, pollen basket, etc.) could not have arisen through natural selection and gradual development. If that were the case, a bee population could never survive. In conclusion, the anatomical structures of the legs of bees from approximately 100 million years ago, especially the antenna cleaning device, are nearly identical to those of modern bees. The fossilized bee specimens preserved in tree resin are clear evidence of creation.

Keywords: Antenna cleaning apparatus, creation, bee, leg

BIY-25-048

FİZİKTEKİ ZAMAN KAVRAMI İLE KUR'AN'DAKİ ZAMAN ANLAYIŞININ KARŞILAŞTIRILMASI

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT OF TIME IN PHYSICS AND THE UNDERSTANDING OF TIME IN THE QUR'AN

Mahmud TEKİN
Öğretim Görevlisi, Dr., Gaziantep İslam, Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Proje Koordinatörlüğü
e-mail: mahmud.tekin@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-2094-3404

Koray KÖKSAL
Prof. Dr., Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi,
Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi
e-mail: koray.koksal@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8331-9380

ÖZET

Zaman, insanın varoluşunu, evrenin düzenini ve yaratılışın anlamını kavramasında temel bir olgudur. Modern fizik, özellikle Einstein'ın görelilik teorisiyle birlikte zamanın mutlak değil, gözlemcinin hızına ve içinde bulunduğu kütleçekim alanına bağlı olarak değişken bir nicelik olduğunu ortaya koymuştur. Işık hızına yaklaşan bir gözlemcinin zamanı ile durağan bir gözlemcinin zamanı arasındaki fark, zamanın izafi doğasının açık bir göstergesidir. Bunun yanında, karadelik gibi yoğun kütleçekim alanlarında zamanın neredeyse "dondurulacak" ölçüde yavaşlaması, fizik bilimi için zaman kavramını daha da derinleştirmektedir. Kur'an-ı Kerim'de ise zaman kavramı, yalnızca fiziksel bir değişken değil, aynı zamanda ilahi iradenin kontrolünde bir yaratılış boyutu olarak ele alınmaktadır. "Rabbinin katında bir gün, sizin saydıklarınızdan bin yıl gibidir" (Hac, 47) ayeti, ilahi düzlemde zamanın farklı işleyişine işaret eder. Bu anlayış, insanın sınırlı algısına göre düzenlenmiş dünya zamanı ile Allah'ın kudreti ve hikmeti çerçevesinde cereyan eden ahiret zamanı arasındaki farkın yalnızca niceliksel değil, niteliksel bir farklılık taşıdığını göstermektedir. Bu bağlamda, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Şakk-ı Kamer (ayın yarılması) mucizesi, zaman ve mekân kavramlarının ötesinde gerçekleşen olağanüstü bir olay olarak dikkat çekmektedir. Rivayetlerde, Peygamber Efendimiz bu mucizeyi müşriklere delil olarak göstermiş; ayrıca belli bir mesafeden gelen bir kavmi olaya şahit olarak zikretmiştir. Ancak bu kavmin, belirtilen süre içinde olay yerine ulaşabilmesi, normal fiziksel koşullar altında mümkün görünmemektedir. Bu durum, bazı yorumlara göre zamanın ilahi müdahale ile durdurulduğu veya genişletildiği şeklinde açıklanmıştır. Fizik bilimine göre zamanın genişlemesi veya durması, evrenin tamamını etkileyen bir olayı gerektirir.

ABSTRACT

Time is a fundamental concept in humanity's understanding of existence, the order of the universe, and the meaning of creation. Modern physics, particularly through Einstein's theory of relativity, has revealed that time is not absolute but rather a variable quantity dependent on the observer's velocity and the gravitational field in which they exist. The difference between the time experienced by an observer moving near the speed of light and that of a stationary observer clearly demonstrates the relative nature of time. Moreover, the near "freezing" of time in intense gravitational fields such as those surrounding black holes deepens the scientific inquiry into the nature of time itself. In the Qur'an, however, the concept of time is not merely treated as a physical variable but as a dimension of creation under divine control. The verse, "Indeed, a day with your Lord is like a thousand years of those which you count" (Al-Hajj, 47), indicates a distinct mode of temporal operation in the divine realm. This understanding suggests that the difference between worldly time—structured according to human perception—and the time of the Hereafter—manifesting under God's omnipotence and wisdom—is not only quantitative but also qualitative in nature. In this context, the miracle of the splitting of the moon (Shaqq al-Qamar) performed by the Prophet Muhammad (peace be upon him) stands out as an extraordinary event transcending the conventional boundaries of time and space. According to narrations, the Prophet presented this miracle as evidence to the disbelievers and mentioned that a group traveling from a distant place also witnessed the event. However, the fact that this group could have arrived at the scene within the reported timeframe appears impossible under normal physical conditions. Some interpretations, therefore, propose that time was divinely suspended or expanded during the event. From the perspective of physics, the expansion or cessation of time would require an event that affects the entire universe.

BIY-25-048

FİZİKTEKİ ZAMAN KAVRAMI İLE KUR'AN'DAKİ ZAMAN ANLAYIŞININ KARŞILAŞTIRILMASI

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT OF TIME IN PHYSICS AND THE UNDERSTANDING OF TIME IN THE QUR'AN

Uzay-zaman dokusunun bütünüyle durması ya da hızlanması, yalnızca teorik olarak ele alınabilen ve fiziksel olarak gerçekleşmesi mümkün olmayan bir durumdur. Dolayısıyla, zamanın bütünüyle durması, bilinen doğa yasalarının ötesinde bir müdahaleyi, yani ilahi kudreti gerektirir. Bu açıdan Şakk-ı Kamer mucizesi, yalnızca bir astronomik olay değil, aynı zamanda zaman, mekân ve nedensellik kavramlarını yeniden düşünmeyi sağlayan fizik ötesi bir tecellidir. Bu bildiride, modern fiziğin zamanın göreliliğine ilişkin ortaya koyduğu bilimsel ilkeler ile Kur'an'daki zaman anlayışı karşılaştırmalı olarak incelenmektedir. Ayrıca Şakk-ı Kamer mucizesi üzerinden, ilahi kudretin evrenin fiziksel yasalarıyla olan ilişkisi tartışılmaktadır. Böylece bilimsel ve dini perspektiflerin, varlık ve zaman algısına bütüncül bir bakış kazandırma potansiyeli ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Zaman, Görelilik, Kur'an, Karadelik, Şakk-ı Kamer, Mucize, Uzay-Zaman, Fizik ve Din

A complete halting or acceleration of the space-time fabric remains purely theoretical and physically unattainable. Hence, the total suspension of time would necessitate an intervention beyond the known laws of nature—that is, an act of divine power. Accordingly, the Shaqq al-Qamar miracle can be viewed not merely as an astronomical phenomenon but as a metaphysical manifestation that invites reconsideration of the concepts of time, space, and causality. This paper examines, in a comparative framework, the scientific principles of time relativity established by modern physics alongside the Qur'anic understanding of time. Furthermore, through the example of the Shaqq al-Qamar miracle, it discusses the relationship between divine omnipotence and the physical laws of the universe. In doing so, it aims to reveal the potential of scientific and religious perspectives to provide an integrated comprehension of existence and temporality.

Keywords: Time, Relativity, Qur'an, Black Hole, Shaqq al-Qamar, Miracle, Space-Time, Physics and Religion

KATALAZ-KARBONİK ANHİDRAZ ENZİM İKİLİSİ: CANLI ANTİOKSİDAN BİYOKİMYASINDA KUSURSUZ BİR TASARIM

CATALASE-CARBONIC ANHYDRASE ENZYME DUO: A FLAWLESS DESIGN IN LIVING ANTIOXIDANT BIOCHEMISTRY

Said ALTIKAT
Prof. Dr., Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi
e-mail: sayit.altikat@ksbu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5763-3787

ÖZET

Bütün canlı organizmalarda hayatın oluşabilmesi ve devamı için hücrelerin içi ve dışındaki ortamın asit-baz dengesinin, sıcaklık, bütünlük, sağlıklılık gibi durumların stabilitesi lazımdır ve bunun hassas bir şekilde korunması gerekmektedir. Koruyucu mekanizmaların bu koruma işinde varlığı kadar etkisi ve hızı da önemli bir parametredir. Proteinler ve özellikle protein tabiatlı enzimler ve Enzimatik mekanizmalar organizmalarda bulunan ve hayatın idamesi için inanılmaz hızlarda iş gören varlıklar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu biyokimyasal, fizyoloji ve hatta histolojik dengeyi sağlayan enzimler özellikle antioksidan enzimler akıl almaz hızlarıyla mükemmel bir düzenin parçaları olarak görev almaktadır. Katalaz enzimi gibi karbonik anhidraz enzimi de, biyokimyasal sistemlerdeki bu sistemin dikkat çekici bir örneğini oluştururlar. Karbondioksit (CO_2) ile su (H_2O) arasında gerçekleşen dönüşümü olağanüstü bir hızla katalizleyen karbonik anhidraz enzimi, hem solunum sisteminde hem de dolaşım ve boşaltım sistemlerinde hayati kritik roller üstlenmektedir. Özellikle antioksidan enzimlerdeki bu muhteşem işleyiş ve bu akıl almaz hız; rastgele oluşabilecek bir kimyasal yapının ürünü olamayacak kadar hassas bir düzeni göstergesidirler. Ayrıca bu hız esnasında örnek olarak karbonik anhidraz enzimindeki pek çok biyokimyasal fonksiyonlardan biri de enzimin aktif merkezinde yer alan çinko (Zn^{2+}) iyonunun, su molekülünün protonunu uzaklaştırmaya sebep olarak hidroksit iyonu oluşmasında rol alması ve bu iyonun ise, CO_2 ile birleşerek bikarbonat (HCO_3^-) sentezini sağlamasına vesile olmasıdır. Bu reaksiyon sayesinde kandaki pH dengesi korunmuş olur ve karbondioksitin dokulardan akciğerlere taşınması sağlanır ve solunum süreci düzenli bir şekilde işler. Karbonik anhidraz enzimi ayrıca, böbreklerde asit-baz dengesinin sağlanmasında, midede asidik ortamın oluşturulmasında ve sinir sisteminde iyon dengelerinin korunmasında da önemli görevler almaktadır. Özellikle insan gibi kompleks bir organizmadan tutunuz da bakterilere kadar bütün canlılarda ki her ortamda aynı mükemmel verimlilikle çalışan bu enzimin evrensel uyumluluğu, canlı sistemlerindeki ortak bir tasarımın ve ortak bir tasarımcının en bariz göstergelerinden biridir. Karbonik Anhidraz, katalaz ve bu gibi enzimlerin moleküler düzeyde sergilemiş oldukları bu olağanüstü faaliyetler, canlı kimyasının, biyokimyasının rastlantısal bir işleyiş değil; kasıtlı, planlı, ölçülü bir düzenin ürünü olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu bildiri; katalaz ve karbonik anhidraz enziminin biyokimyasal görevlerini, yapısal özelliklerini ve canlılardaki mükemmel uyum içindeki rolünü göstererek, hayatın biyokimyasal temellerinde tecelli eden kusursuz yaratılışın bilimsel delillerini gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karbonik anhidraz, Katalaz, enzim, canlı, tasarım, yaratılış

ABSTRACT

For life to exist and continue in all living organisms, the stability of conditions such as acid-base balance, temperature, integrity, and health within and outside the cell is necessary, and this must be carefully maintained. The presence, effect, and speed of protective mechanisms are important parameters in this protective function. Proteins, and especially protein-based enzymes and enzymatic mechanisms, are entities found in organisms that work at tremendous speeds to sustain life. These enzymes, which maintain biochemical, physiological, and even histological balance, especially antioxidant enzymes, function as parts of a perfect system at incredible speeds. Enzymes such as carbonic anhydrase, like catalase, are striking examples of this system in biochemical systems. The carbonic anhydrase enzyme, which catalyses the conversion between carbon dioxide (CO_2) and water (H_2O) at an extraordinary speed, plays vital critical roles in both the respiratory system and the circulatory and excretory systems. This remarkable functioning and incredible speed, particularly in antioxidant enzymes, indicate an order so precise that it cannot be the product of a randomly formed chemical structure. Furthermore, during this rapid process, one of the many biochemical functions in the carbonic anhydrase enzyme, for example, is the role of the zinc (Zn^{2+}) ion in the enzyme's active centre causes the proton of the water molecule to be removed, leading to the formation of a hydroxide ion, which then combines with CO_2 to synthesise bicarbonate (HCO_3^-). This reaction maintains the pH balance in the blood, facilitates the transport of carbon dioxide from the tissues to the lungs, and ensures that the respiratory process functions regularly. The carbonic anhydrase enzyme also plays important roles in maintaining acid-base balance in the kidneys, creating an acidic environment in the stomach, and preserving ion balance in the nervous system. The universal adaptability of this enzyme, which functions with the same remarkable efficiency in all organisms, from complex organisms such as humans to bacteria, is one of the most obvious indicators of a common design and a common designer in living systems. The extraordinary activities exhibited at the molecular level by enzymes such as carbonic anhydrase and catalase clearly demonstrate that living chemistry and biochemistry are not the result of random processes, but rather the product of a deliberate, planned, and measured order. This paper aims to present scientific evidence of the flawless creation manifested in the biochemical foundations of life by demonstrating the biochemical functions, structural characteristics, and perfectly coordinated roles of catalase and carbonic anhydrase enzymes in living organisms.

Keywords: Carbonic anhydrase, Catalase, enzyme, living organism, design, creation

İSTATİSTİK BİLİMİ IŞIĞINDA YARATILIŞ VE ALTIN ORAN
CREATION AND THE GOLDEN RATIO FROM THE PERSPECTIVE OF STATISTICAL SCIENCE

Hikmet ORHAN
Prof.Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi
e-mail: hikmetorhan@sdu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8389-1069

ÖZET

Bu çalışma, istatistik biliminin sunduğu düzen–rastlantısallık ölçütleri ışığında kâinattaki yaratılış düzenini incelemeyi ve özellikle altın oran (φ ≈ 1.618) fenomeninin bu düzendeki rolünü ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada, istatistik biliminin düzenin rastlantıdan ayrıştırılmasındaki katkıları değerlendirilmiş; Kur'an'daki ölçü ve düzen vurguları ile san'at, nizam ve intizam kavramları temel alınmıştır. Doğadaki farklı oluşumlarda gözlenen altın oran örnekleri (insan vücudu, bitki yaprak dizilimleri, DNA yapısı, galaksi kolları vb.) istatistiksel bakış açısıyla ele alınmıştır. İstatistik bilimi, evrendeki düzenin tesadüf değil ölçülebilir bir nizam üzerine kurulu olduğunu ortaya koyar. Kur'ân'da "Biz her şeyi bir ölçü ile yarattık" (Kamer, 49) buyurulmakta; başka bir ayette ise "Güneş ve ay bir hesaba göre hareket eder" (Rahmân, 5) denilerek tabiatta gözlenen matematiksel düzenin ilahî kudrete işaret ettiği açıktır. Çalışmamızda, canlı ve cansız varlıkların incelenmesinde ilahi hikmet ve düzenin okunabileceği örnekleri ile vurgulanmıştır. Altın oran, bu sanatın matematik dilindeki en çarpıcı göstergelerindendir. İstatistiksel açıdan bu oranların rastlantı ile sürekli ortaya çıkma ihtimali son derece düşüktür. Bu durum, rastgelelikten ziyade "takdir edilmiş bir ölçü"nün varlığına işaret etmekte ve tesadüften ziyade kasıtlı bir ölçü ve hikmetin varlığını düşündürmektedir. İstatistiksel analizler, belirli örneklemlerden hareketle genel yasaları kavramamıza yardımcı olur. Tıpkı evrendeki yaratılışın parçalarında görülen oranların bütünün mükemmel dengesine işaret etmesi gibi, istatistik de sınırlı gözlemlerle külli düzeni okumamızı sağlar. Varlıklarda gözlediğimiz bu ölçü, Sanatkâr'ın ilmini, hikmetini ve iradesini gösteren bir imzadır. Altın oran, bu ilahî imzanın matematiksel bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Sonuç olarak yaratılış, rastgeleliğin değil; hikmet, ölçü ve güzelliğin yansıması olduğu sonucu çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlahi düzen, Altın oran, Kuran ölçüsü, Fibonacci dizisi

ABSTRACT

This study examines the cosmic order of creation through statistical principles that distinguish structure from randomness, focusing on the role of the golden ratio (φ ≈ 1.618) in this order. The research integrates statistical reasoning with the Qur'anic emphasis on measure and order, along with the concepts of art, harmony, and balance. Examples of the golden ratio in nature (human anatomy, plant phyllotaxis, DNA structure, and galactic spirals …) are analyzed from a statistical perspective. Statistical science reveals that universal harmony is not random but governed by measurable laws. The Qur'an states, "We created everything with a measure" (Qamar 49) and "The sun and the moon move by precise calculation" (Rahman 5), highlighting the mathematical design that reflects divine power. This study shows that divine wisdom and order appear across living and non-living forms. The golden ratio stands as a striking mathematical marker of this design. Statistically, the chance of such proportions recurring by coincidence is extremely low, implying an intentional and preordained measure rather than randomness. Statistical analysis derives universal laws from limited data, much like how the proportions within creation reflect the balance of the whole. Observable harmony within all beings functions as the Creator's signature, an expression of knowledge, wisdom, and will. The golden ratio can thus be viewed as a mathematical echo of that divine signature. In conclusion, creation embodies not randomness but wisdom, proportion, and beauty, a union of aesthetic and mathematical perfection revealing the universe's inherent harmony.

Keywords: Divine order, Golden ratio, Qur'anic measure, Fibonacci sequence

BIY-25-029

SÜPERİLETKENLİK: KUANTUM DÜZEYİNDE İLAHİ HİKMETİN İZLERİ!

SUPERCONDUCTIVITY: TRACES OF DIVINE WISDOM AT THE QUANTUM LEVEL!

Selahattin ÇELEBİ
Prof. Dr., Iğdır Üniversitesi, Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü
e-mail: selahattin.celebi@igdir.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4131-4711

ÖZET

Süperiletkenlik, belirli malzemelerin kritik sıcaklık altında elektriksel dirençlerini tamamen kaybederek kayıpsız akım iletimi sağlaması ve manyetik alanı dışarlaması olayıdır. 1911 yılında keşfedilen bu olgu, doğadaki fiziksel yasaların derinliklerinde gizli olan mükemmel uyumun ve hassas dengenin çarpıcı bir örneğidir. Birbirini itmesi gereken elektronlar fonon destekli bir mekanizma ile “Cooper çiftleri” hâlinde iki elektronun birlikte hareket etmesine sebep olur. Dolayisi ile direncsiz yuk akisi ile kayipsiz enerji nakli gerceklesir. Kritik sicakligin altinda kuantum duzeyinde gerceklesen bu harika olay, doğanın en küçük ölçeğinde bile kaos değil, belirli ilkelere göre işleyen bir düzenin hüküm sürdüğünü göstermektedir. Süperiletkenliğin ilginç özellikleri kullanılarak teknolojide birçok uygulumalar mevcuttur. Bir kac ornek verelim. Manyetik rezonans görüntülemede (MRI) güçlü manyetik alan üreten süperiletken sargılar kullanır. Süperiletken kablolar ile enerji kaybı olmadan taşıma sağlanır. Yerle teması olmadan hareket eden yüksek hızlı MAGLEV trenlerinde süperiletken mıknatıslar kullanılır. Cok yüksek işlem hızına sahip kuantum bilgisayarlarda Josephson bağlantılarından ve süperiletken kuantum devrelerinden yararlanılır. Bu bildiride, süperiletkenliğin temel fiziksel prensipleri kısaca açıklanmakla beraber bu prensiplerin teolojik bakış açısından anlamı tartışılmaktadır. Doğadaki bu ve benzeri harikulade isleyis, rastlantısal bir sürecin değil, ilahi bir hikmetin sonucu olduğu fikri savunulmaktadır. Süperiletkenlik, yalnızca bilimin açıklamaya çalıştığı bir fizik olayı değil, aynı zamanda insanı evrende iş gören kudret ve hikmetin kaynağı üzerine düşünmeye davet eden bir işaret olarak değerlendirilmektedir. Zaten evrendeki her şey, mükemmel işleyişi ile Yaratıcı’nın varlığını gösteren birer ayettir.

Anahtar Kelimeler: Süperiletkenlik, Kuantum Fiziği, Metafizik, İlahi Düzen, Yaratıcı.

ABSTRACT

Superconductivity is the phenomenon where certain materials completely lose their electrical resistance below a critical temperature, enabling lossless current transmission and excluding magnetic fields. Discovered in 1911, this phenomenon is a striking example of the perfect harmony and delicate balance hidden deep within the physical laws of nature. Electrons that should repel each other, through a phonon-assisted mechanism, cause two electrons to move together in the form of "Cooper pairs." Therefore, lossless energy transfer occurs through a resistanceless charge flow. This remarkable phenomenon, which occurs at the quantum level below the critical temperature, demonstrates that even at the smallest scale of nature, not chaos but an order operating according to specific principles prevails. Numerous technological applications exist using the intriguing properties of superconductivity. Let's give a few examples. Magnetic resonance imaging (MRI) utilizes superconducting coils that generate a strong magnetic field. Superconducting cables provide transport without energy loss. Superconducting magnets are used in high-speed MAGLEV trains, which move without contact with the ground. Quantum computers, capable of very high processing speeds, utilize Josephson junctions and superconducting quantum circuits. This paper briefly explains the fundamental physical principles of superconductivity and discusses their meaning from a theological perspective. It argues that this and similar miraculous functioning in nature are the result of divine wisdom, not a random process. Superconductivity is not merely a physical phenomenon that science attempts to explain, but is also considered a sign that invites humanity to reflect on the source of the power and wisdom operating in the universe. Indeed, everything in the universe, through its perfect functioning, is a sign demonstrating the existence of the Creator.

Keywords: Superconductivity, Quantum Physics, Metaphysics, Divine Order, Creator.

SANATTAN SANATKARA SERİSİ-1: CRISPR TEKNOLOJİSİ

FROM THE ART TO THE ARTIST SERIES-1: CRISPR TECHNOLOGY

Halil CAŞKA
Doktora öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Tıp Fakültesi
e-mail: halilcaska@yahoo.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0036-7913

ÖZET

Bilimsel keşifler her geçen gün ortaya çıktıkça evrendeki mükemmel tasarım ve dizayn gün yüzüne çıkmaya devam etmektedir. Bilim dünyasında elde edilen ve edilecek olan kazanımlar yüce kitabımız Kuran-ı kerimin muhteviyatı ile %100 uyum içerisindedir. Dünyanın farklı noktalarında ısrarla din ve bilimi ayıran ve ayırmaya çalışan düşünce ve algılar, İslam gerçeği ve olguları ile örtüşmemektedir. Zira, yüce kitabımızın hemen ilk ayetinden itibaren 'OKU'' emri ve içeriğinde astronomiden incir çekirdeğine, sosyal yaşamdan birçok hayvana, davranıştan mikro dünyaya kadar uzanan sayısız örneklemler ile kainatta mevcut mükemmel tasarım ve sanatsal estetiğe dikkat çekilmiştir. Prokaryotlarda bulunan CRISPR-Cas sistemi edinsel bağışıklık sistemi mekanizması olup bakteriyofaj, plazmit gibi yabancı DNA'ları tanıyarak kendilerini savunmaktadır (1). Bu sistem spesifik olarak yabancı DNA'ları tanır ve kendi DNA'sına zarar vermez. CRISPR-Cas sistemi sadece sıradan bir savunma olmayıp daha önce karşılaşılan patojenlere dair bellek oluşturarak ihtiyaç olması durumda daha hızlı tepki verilmesini sağlamaktadır. Bununla beraber elde edilen hafızayı bir sonraki jenerasyona aktararak kendi suşunu dirençli hale getirebilir (2,3). Virüs ve bakteriler insanların vücutlarında mutualist olarak yaşamakta ancak kontrol altına alınmazsa enfeksiyonlara sebep olabilmektedir. Tam bu noktada bakteriyofajlar sahip oldukları CRISPR-Cas inhibitör proteinleri (4) sayesinde bakteri popülasyonunu kontrol edilebilir seviyelerde tutarak homeostatik dengenin korunmasında yardımcı olmaktadır. İlginç olan bir diğer husus ise birçok bakteriyofaj, konakçı bağışıklık sistemi tarafından görmezden gelinirken, konakçı mikrobiyotanın parçası olan bakterileri tanıma yeteneğine sahip gibi görünmektedir (5). CRISPR-Cas teknolojisi genomda değişiklik yapma anlamında uyarlanabilir olduğundan, 21. Yüzyılın önemli dönüm noktalarından birisi olarak kabul edilmektedir (1). Bu muhteşem sistem bize Allah-u Teâlânın her şeyi belli bir ölçüde kusursuz olarak yaratmış olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim Allah, Kamer suresinin 49. ayeti kerimesinde her şeyin bir ölçüye göre yaratıldığını bildirmektedir. Bu durum Zemahşerî tefsirinde "her şeyin hikmetin gereklerine uygun biçimde, sağlam, belli bir düzen ve denge içinde" veya "Allah'ın ezelî ilminde malûm ve kayıtlı olan şekle göre" manaları ile ifade edilmektedir (6).

Anahtar Kelimeler: CRISPR, Edinsel bağışıklık, Kuran, Sanat, Teknoloji

ABSTRACT

As scientific discoveries emerge day by day, the perfect design and layout of the universe continues to come to light. The achievements obtained and to be obtained in the world of science are 100% in harmony with the contents of our holy book, the Quran. Thoughts and perceptions that persistently separate religion and science in different parts of the world do not align with Islamic truth and facts. For, from the very first verse of our holy book, the command to "READ" and the countless examples within it ranging from astronomy to fig seeds, from social life to many animals, from behavior to the micro world draw attention to the perfect design and artistic aesthetics present in the universe. The CRISPR-Cas system found in prokaryotes is an adaptive immune system mechanism that defends itself by recognizing foreign DNA such as bacteriophages and plasmids (1). This system specifically recognizes foreign DNA and does not harm its own DNA. The CRISPR-Cas system is not just a simple defense mechanism; it creates a memory of previously encountered pathogens, enabling a faster response when needed. Furthermore, it can transfer this acquired memory to the next generation, making its own strain resistant (2,3). Viruses and bacteria live symbiotically in the human body, but if left unchecked, they can cause infections. At this point, bacteriophages help maintain homeostatic balance by keeping bacterial populations at manageable levels thanks to their CRISPR-Cas inhibitor proteins (4). Another interesting point is that many bacteriophages appear to have the ability to recognize bacteria that are part of the host microbiome, while being ignored by the host immune system (5). CRISPR-Cas technology is considered one of the major turning points of the 21st century because it is adaptable in terms of making changes to the genome (1). This remarkable system demonstrates that Allah the Almighty has created everything with a certain degree of perfection. Indeed, Allah states in verse 49 of Surah Al-Qamar that everything is created according to a measure. This is expressed in the Zemahshari commentary as "everything is in accordance with the requirements of wisdom, solid, in a certain order and balance" or "according to the form known and recorded in Allah's eternal knowledge" (6).

Keywords: CRISPR, Adaptive immunity, Quran, Art, Technology

BİTKİLERDEKİ İLAHİ NİZAM: KUR'AN-I KERİM PERSPEKTİFİNDEN SİSTEMATİK BOTANİK VE YARATILIŞ

DIVINE ORDER IN PLANTS: SYSTEMATIC BOTANY AND CREATION FROM THE PERSPECTIVE OF THE HOLY QURAN

Fevzi ÖZGÖKÇE
Prof. Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi
e-mail: fevziozgokce@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-3119-8561
Murat ÜNAL
Prof. Dr. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: muratunal@yyu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-6224-8269

ÖZET

Bu çalışmada, bitkiler üzerinde uzun yıllar araştırmalar yapan sistematikçilerin araştırmalarından hareketle, yeryüzünde bitkiler aleminde gözlenen ilahi düzenin sistematik botanik biliminin verileriyle nasıl örtüştüğü ele alınmıştır. Özellikle morfolojik düzeyde, yaprak dizilişi, çiçek simetrisi, tohum ve polen yapıları ile meyva morfolojisi gibi düzenli varyasyonların türler arası sınıflandırmada sağladığı bütünlük ortaya konmuştur. Anatomik incelemeler, iletim demetlerinin düzeni, stoma tipleri, hücre duvarı farklılıkları ve sekonder metabolitlerin birikim alanları üzerinden bitkilerin çevresel koşullara gösterdiği adaptasyonların, rastlantısallıkla açıklanamayacak derecede hassas bir planı yansıttığını göstermektedir. Moleküler düzeyde, DNA barkodlama, filogenetik analizler, gen regülasyon mekanizmaları ve metabolomik veriler, türler arası akrabalık ilişkilerini açığa çıkarırken aynı zamanda bitkilerin genetik çeşitlilik içindeki olağanüstü düzenliliğini gözler önüne sermektedir. Kur'an-ı Kerim'de yer alan yaratılış ayetleri ile hadis-i şerifler, bu bilimsel bulgularla birlikte değerlendirildiğinde, tabiatta gözlenen düzenin tesadüfi değil, bilinçli ve maksatlı bir yaratılışın ürünü olduğunu desteklemektedir. Evrim görüşünün açıklamakta yetersiz kaldığı birçok biyolojik olay (örneğin çiçek simetrisinin kökeni, fotosentezin yüksek verimliliği, tohum ve polen yapılarındaki kusursuz uyum, bitkisel doku ve organların çeşitlenmesi ve çevreye göre farklılaşması) yaratılış merkezli bir bakış açısıyla daha tutarlı bir şekilde açıklanmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, sistematik botanikten moleküler biyolojiye kadar farklı disiplinlerden elde edilen bilimsel verilerin, Kur'an-ı Kerim'in yaratılışa dair ortaya koyduğu düzen ve nizam kanunu ile tamamen örtüşürken, kendi kendine, rastgele ve tesadüflere dayanan evrim görüşüyle hiçbir şekilde örtüşmediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sistematik, morfoloji, moleküler biyoloji, yaratılış, evrim görüşü.

ABSTRACT

This study, drawing on the research of systematists who have spent many years researching plants, examines how the divine order observed in the plant kingdom on Earth aligns with the data of systematic botany. At the morphological level, features such as leaf arrangement, floral symmetry, seed and pollen structures, and fruit morphology demonstrate a consistent order that supports the integrity of plant classification. Anatomical investigations, including the organization of vascular bundles, stomatal types, variations in cell wall structure, and the accumulation of secondary metabolites, reveal adaptations to environmental conditions that cannot be attributed to mere chance, but rather reflect a precise design. At the molecular level, DNA barcoding, phylogenetic analyses, gene regulation mechanisms, and metabolomic studies not only clarify interspecific relationships but also reveal the remarkable consistency and order embedded within plant genetic diversity. When evaluated alongside the creation verses of the Qur'an and authentic hadiths, these scientific findings emphasize that the harmony and balance observed in plants are not the outcomes of coincidence, but manifestations of a deliberate and purposeful creation. Many biological phenomena that remain inadequately explained by evolution view (such as the origin of floral symmetry, the extraordinary efficiency of photosynthesis, the perfection of seed structures, and the diversification of plant organs in response to environmental conditions) find a more coherent explanation within a creation-centered perspective. In conclusion, this study shows that scientific evidence across disciplines-from systematic botany to molecular biology-converges with the Qur'anic conception of divine order and creation, while remaining fundamentally irreconcilable with an evolutionary view based on self-driven, random, and chance-based mechanisms.

Keywords: Systematic, morphology, molecular biology, creation, evolution view.

BIY-25-154

RAHMETİN BİYOKİMYASAL YANSIMASI : ENDORFİN

BIOCHEMICAL REFLECTION OF MERCY: ENDORPHIN

Zeynep Bayat SARIOĞLU
Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: zeynep.bayat@dpu.edu.tr
ORCID: 0009-0005-1535-341X

ÖZET

Endorfinler, merkezi sinir sistemi ve hipofiz bezinde sentezlenen endojen opioid peptitlerdir. Ağrı algısının baskılanması, stres yanıtının düzenlenmesi, bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi ve duygusal dengenin sağlanmasında görev alırlar. Özellikle β-endorfin, proopiomelanokortin (POMC) adlı bir öncü proteinden üretilir. Bu proteinin aynı zincirinden endorfin (rahatlatıcı hormon) ile birlikte ACTH (stres hormonu uyarıcısı) da sentezlenir. Endorfinlerin biyolojik işlevi yalnızca ağrının azaltılmasıyla sınırlı değildir; aynı zamanda stres, mutluluk, sevgi, bağlanma ve motivasyon gibi kompleks davranışların nörokimyasal temelini oluşturur.

Nörobiyolojik çalışmalar, dua, meditasyon veya derin tefekkür sırasında endorfin ve dopamin düzeylerinin yükseldiğini, kalp atım hızının dengelendiğini göstermektedir. Emzirme sırasında hem annede hem bebekte endorfin ve oksitosin birlikte yükseldiği, annenin bebeğini her emzirdiğinde huzur ve mutluluk hissettiği; bebeğin de aynı anda güven ve rahatlama yaşadığı bir gerçektir. Yani endorfin düzeyleri yükseldiğinde kişi daha pozitif, motive ve dayanıklı hisseder.

β-endorfin, dopamin salınımını artırarak "ödül merkezini" uyarır; bu da insanın zorluklar karşısında devam etme gücünü besler (Boecker et al., 2008). Bu nedenle düzenli spor, gülmek, sevdiklerimizle vakit geçirmek veya içten yapılan dua gibi eylemler, ruhsal direnci biyokimyasal olarak güçlendirir. Bu yönüyle endorfin sistemi, organizmanın hem bedensel hem ruhsal dengesini koruyan bir köprü görevi görür.

Modern bilim açısından bakıldığında endorfin sistemi, homeostatik dengeyi sağlayan olağanüstü bir biyolojik geri bildirim ağıdır. Bu noktada, biyolojik düzenin ardındaki mükemmel uyumun yalnızca kimyasal tepkimelerle açıklanamayacağı düşüncesi, tefekkürî bir bakış açısını da beraberinde getirir. Kur'an'da "Biz her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer, 54:49) ayetiyle ifade edilen ilahî denge kavramı, moleküler biyolojinin ortaya koyduğu düzenle çarpıcı bir paralellik göstermektedir. Dolayısıyla endorfinin işleyiş mekanizması, yalnızca biyokimyasal bir süreç değil, aynı zamanda yaratılışın ölçüye dayalı yapısının somut bir örneğidir.

ABSTRACT

Endorphins are endogenous opioid peptides synthesized in the central nervous system and the pituitary gland. They play critical roles in pain suppression, regulation of the stress response, enhancement of immune function, and maintenance of emotional balance. In particular, β-endorphin is produced from a precursor protein called proopiomelanocortin (POMC). From the same protein chain, both endorphin (a relaxing hormone) and ACTH (a stress hormone stimulator) are synthesized. The biological function of endorphins is not limited to pain reduction; they also form the neurochemical basis of complex behaviors such as stress regulation, happiness, affection, bonding, and motivation.

Neurobiological studies have shown that endorphin and dopamine levels rise during prayer, meditation, or deep contemplation, resulting in stabilized heart rate and enhanced calmness. During breastfeeding, both the mother and the infant experience increased levels of endorphin and oxytocin; the mother feels peace and joy while the baby simultaneously experiences comfort and trust. In this sense, elevated endorphin levels make a person feel more positive, motivated, and resilient.

β-endorphin increases dopamine release and stimulates the "reward center," thereby strengthening perseverance in the face of challenges (Boecker et al., 2008). Thus, activities such as regular exercise, laughter, spending time with loved ones, or sincere prayer biochemically enhance emotional resilience. The endorphin system, therefore, serves as a bridge connecting the body's physical and spiritual balance.

From a modern scientific perspective, the endorphin system is an extraordinary biological feedback network that maintains homeostatic equilibrium. At this point, the perfect harmony underlying biological order invites a contemplative perspective that transcends mere chemical reactions. The Qur'anic verse, "Indeed, We have created everything according to a measure" (Al-Qamar, 54:49), reflects a divine equilibrium that parallels the order revealed by molecular biology.

BIY-25-154

RAHMETİN BİYOKİMYASAL YANSIMASI : ENDORFİN

BIOCHEMICAL REFLECTION OF MERCY: ENDORPHIN

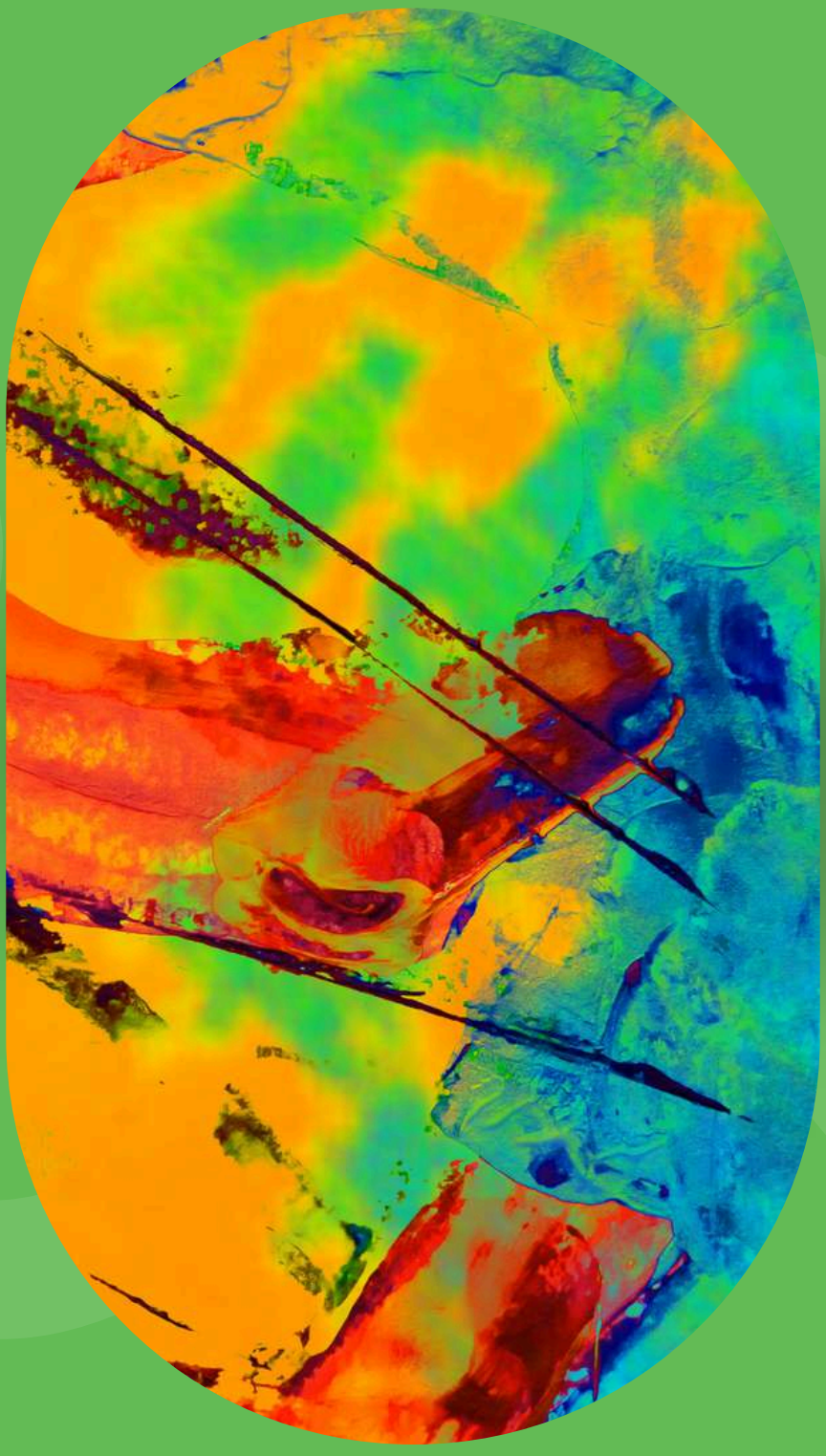
Bu çalışmanın amacı, endorfin hormonunun biyokimyasal temelini, fizyolojik işlevlerini ve nöropsikolojik etkilerini bilimsel literatür ışığında açıklamak; ardından bu karmaşık sistemin yaratılış dengesiyle ilişkisini tartışmaktır. Böylece bilimsel açıklama ile tefekkürî anlamlandırma arasında bir köprü kurulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Endorfin, Biyokimya, Yaratılış, Hormon

Therefore, the functioning of endorphins represents not only a biochemical process but also a tangible example of the measured and purposeful design inherent in creation.
The purpose of this study is to explain the biochemical foundation, physiological functions, and neuropsychological effects of endorphins in light of scientific literature and to discuss the relationship of this intricate system with the balance of creation. In doing so, it aims to build a bridge between scientific explanation and contemplative understanding.

Keywords: Endorphin, Biochemistry, Creation, Hormone

SANAT, MİMARLIK VE MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ IŞIĞINDA YARATILIŞ

BIY-25-034

YARATILIŞ VE KUTSAL METİNLERDEKİ SEMBOLİK BAĞLAMLARI

GENESIS IN ART AND ITS SYMBOLIC CONTEXTS IN HOLLY TEXTS

Arif Esen BAYKURT
Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Resim Bölümü
e-mail: a.e.baykurt@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1438-1276

ÖZET

Tarih boyunca kutsal metinler, insanın ilahi olanla kurduğu bağın ve varoluşun anlamının temel kaynakları olmuştur. Sanat tarihinde de bu metinler, sanatçıların en güçlü esin kaynaklarından biri olarak sembolizmin merkezine "yaratılış" kavramını yerleştirmiştir. Kutsal kitaplar, yaratılışın başlangıcını anlatarak insanlığın en kadim sorularına yanıt aramıştır. İlahi modele göre yaratılış fikri, hem dini hem de sanatsal yapıların biçimlenmesinde belirleyici olmuştur. Dolayısıyla sanat tarihi diyalektiğinde; Michelangelo Buonarroti'nin Âdem'in Yaratılışı ve Havva'nın Yaratılışı, Tintoretto (Jacopo Robusti)'nun Hayvanların Yaratılışı, William Blake'in Günlerin Kadimi (Tanrı'nın Kozmik Yaratıcı Eli), Gustave Doré'nin Yaratılış Kitabı Gravürleri, Marc Chagall'ın İnsanın Yaratılışı ve John Martin'in Işığın Yaratılışı gibi eserleri "Yaratılış" bağlamını görselleştiren başlıca örneklerdir. Bu yapıtlar, yalnızca dini bir anlatıyı değil, aynı zamanda insanın yaratıcı eylemini Tanrısal bir güçle özdeşleştiren derin bir metaforik düzlemi temsil eder. Bu araştırmanın amacı; "Yaratılış" temasının sanat tarihinde nasıl yorumlandığını, kutsal metinlerdeki yaratılış fikrinin plastik sanatlara nasıl dönüştüğünü ve bu dönüşümün estetik, sembolik ve teolojik boyutlarını incelemektir. Araştırma, özellikle Batı resim sanatında "Yaratılış" anlatılarının biçimsel, kompozisyonel ve ikonografik yansımalarını çözümlemeyi hedeflemektedir. Sonuç olarak, "Yaratılış" teması, sanat tarihinde yaratılışın yalnızca ilahi bir olay değil, insanın kendi varoluşunu ve yaratıcı potansiyelini anlamlandırma süreci olduğunu ortaya koyar. Bu bağlamda, Michelangelo'dan Chagall'a uzanan sanatçılar, kutsal anlatının ötesine geçerek yaratılışı estetik, felsefi ve ruhsal bir gerçeklik alanına dönüştürmüşlerdir. "Yaratılış" miti böylece, insanın Tanrısal olanla kurduğu bağı sanat aracılığıyla yeniden üretmiş; yaratımın hem ilahi hem insani yönünü evrensel bir estetik dile dönüştürerek sanatın özündeki yaratma eylemini yüceltmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genesis, Tekvin, Kutsal Metin, Sembolizm, Yaratılış

ABSTRACT

Throughout history, sacred texts have been fundamental sources of humanity's connection with the divine and the meaning of existence. In art history, these texts have also placed the concept of "creation" at the center of symbolism, making them one of the most powerful sources of inspiration for artists. Holy books have sought to answer humanity's most ancient questions by describing the beginning of creation. The idea of creation according to the divine model has been decisive in shaping both religious and artistic structures. Therefore, in the dialectic of art history, works such as Michelangelo Buonarroti's Creation of Adam and Creation of Eve, Tintoretto (Jacopo Robusti)'s Creation of the Animals, William Blake's Ancient of Days (God's Cosmic Creative Hand), Gustave Doré's Book of Genesis Engravings, Marc Chagall's Creation of Man, and John Martin's Creation of Light are the main examples that visualize the "Creation" context. These works represent not only a religious narrative but also a deep metaphorical plane that equates human creative action with divine power. The aim of this research is to examine how the theme of "Creation" has been interpreted in art history, how the idea of creation in sacred texts has been transformed into plastic arts, and the esthetic, symbolic, and theological dimensions of this transformation. The research aims to analyze the formal, compositional, and iconographic reflections of "Creation" narratives, particularly in Western painting. In conclusion, the theme of "Creation" reveals that creation in art history is not just a divine event but also a process of humans understanding their existence and creative potential. In this context, artists ranging from Michelangelo to Chagall have transcended the sacred narrative, transforming creation into a realm of esthetic, philosophical, and spiritual reality. Thus, the myth of "creation" has reproduced the connection between humanity and the divine through art, glorifying the act of creation at the heart of art by creating a universal aesthetic language that encompasses both its divine and human aspects.

Keywords: Genesis, Tekvin, Holy Text, Symbolism, Creation

BIY-25-100

İNSAN BEDENİNDE GÖRÜLEN OPTİMİZASYON ALGORİTMALARI

OPTIMIZATION ALGORITHMS OBSERVED IN THE HUMAN BODY

Cüneyt YAVUZ
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya Meslek Y.O.
e-mail: cuneyt.yavuz@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9767-7234

ÖZET

Optimizasyon algoritmaları matematik ve mekanik gibi temel bilim alanlarının yanısıra istatistik uygulamalarının da temelini oluşturmaktadır. Bu algoritmalar basit tanımlama ile bir hedef fonksiyonu ve bu hedef fonksiyonuna ulaşmayı amaçlayan birçok sınır koşullarından oluşur. Açık bir hedef fonksiyonu ve kapsamlı analiz edilmiş sınır koşulları optimizasyon probleminin çözümünde hayati önem taşımaktadır. Fakat bize verilmiş olan vücudumuz doğumdan itibaren harika optimizasyon algoritmaları ile donatılmıştır. Buna göz optimizasyonu, denge, el-kol koordinasyonu vb. algoritmalar örnek olarak verilebilir. Bu algoritmalar matematiksel algoritmaların aksine harici bir müdahale –yeni sınır koşulu- durumunda bile hızlı bir şekilde hedef fonksiyona tam anlamıyla ulaşabilme potansiyeline sahip şekilde yaratılmıştır. Bu çalışmanın amacı günlük hayatımızda farkında olmadığımız halde sürekli optimizasyon algoritmaları üretme ve çözümleme kabiliyetiyle yaratılan vücudumuzu daha iyi tanımak ve birtakım algoritma örnekleri ile yaratılışın mükemmeliyetini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: Optimizasyon, Algoritma, İnsan bedeni, Sınır koşulları, Ekstrem durumlar

ABSTRACT

Optimization algorithms form the foundation of statistical applications as well as fundamental scientific fields like mathematics and mechanics. Simply put, these algorithms consist of an objective function and numerous constraints aimed at achieving this objective function. A clearly defined objective function and thoroughly analyzed constraints are crucial for solving an optimization problem. However, the human body we are given is equipped from birth with remarkable optimization algorithms. Unlike mathematical algorithms, these innate algorithms are created with the potential to rapidly and fully achieve their objective function, even in the presence of external interference (i.e.a new constraint). The purpose of this study is to better understand our bodies, which are created with the constant ability to generate and solve optimization algorithms, even though we are unaware of it in our daily lives, and to demonstrate the perfection of creation through several algorithm examples.

Keywords: Optimization, Algorithm, Human body, Constraints, Extreme conditions

BIY-25-012

İLK İNSAN ARKETİPİ VE MAĞARA RESİMLERİNİN GÖSTERGEBİLİM ÇÖZÜMLEMELERİ

THE EARLY HUMAN ARCHETYPE AND SEMIOTICAL ANALYSIS OF CAVE PAINTINGS

Rasim SOYLU
Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Sanat Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
e-mail: rasimsoylu@sakarya.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7136-1928

ÖZET

Sanat tarihi mağara resimleri ile başlar. Özellikle Avrupa menşeli ve evrim teorisine dayanan bilimsel çalışmalarda ilk insanlar primitif yani ilkel ve vahşidir. İki ayağı üzerinde durmaya başladığı andan itibaren konuşması ve alet kullanmaya başlaması binlerce yıl sürmüş olabilir. İlk insanlardan günümüze kaldığı varsayılan mağara resimleri genellikle Avrupa'da yer alanlar literatürde yer almakla birlikte aslında dünyanın her tarafında bulunmaktadır. M.Ö. 30 000 ile 10 000 yıllarına tarihlendirilen mağara resimlerinin büyü veya iletişim amaçlı olarak yapılmış olabileceği varsayılmaktadır. Bu resimler ilk insanların psikomotor ve estetik gelişiminin de göstergesi olarak düşünülebilir. Evrim Teorisini savunanlar yaklaşık 100.000 ila 30.000 yıl önce, Homo Sapiens'lerin davranışsal moderniteye ulaşmasıyla sonuçlanacak olan bir "Büyük Sıçrama" yaşadıklarını iddia etmektedirler. Bu büyük sıçramayı tetikleyen nedenin ne olduğu bilim adamlarının cevaplayamadıkları problemlerden birisi olarak önlerinde durmaktadır. Tanrıyı içeren inançlarla veya dinle alakalı olan mağara resimlerinin ilk insanların ruhani gelişiminin de göstergesi olarak düşünülmektedir. Göstergebilim; belirtisel gösterge, görsel gösterge ve simgesel gösterge gibi gösterge çeşitlerini inceler ve çözümler. Bu araştırmanın amacı sanat tarihine mal olmuş mağara resimlerinin evrim ve yaratılış bağlamında ele alınması ve göstergebilim yöntemiyle çözümlenmesidir. Özellikle görüntüsel göstergeler sanatsal, estetik ve iletişim gibi farklı özellikleriyle çok anlamlı bir katman oluştururlar. Düz anlamları yanı sıra yan anlamlar ve derin anlamlar çağrıştırırlar. Saussure, Peirce, Barthes ve Eco gibi göstergebilimcilerin geliştirdikleri bu çok anlamlı çözümleme bu çalışmanın yöntemini oluşturmaktadır. Ayrıca Junk'un Arketip Teorisi insanlık tarihinde her şeyin bir ilki olmasından hareketle mağara resimlerindeki görüntüsel ve simgesel göstergeler birer arketip olarak da ele alınacak ve çözümlenecektir. Göstergebilim yöntemiyle incelenen mağara resimleri, ilk insanların günümüz insanı kadar iyi bir doğa gözlemi, psikomotor beceri ve estetik deneyim geliştirdikleri yönünde bir sonuç ortaya koymaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Göstergebilim, Mağara Resimleri, Arketip Teorisi, Evrim Teorisi, Yaratılış Teorisi

ABSTRACT

The history of art begins with cave paintings. In scientific studies, particularly those of European origin and based on the Theory of Evolution, early humans are considered primitive, that is, primitive, and savage. It may have taken thousands of years for them to stand on two legs and begin speaking and using tools. While the cave paintings assumed to have survived from early humans are generally found in European literature, they are actually found all over the world. It is assumed that the cave paintings, dated between 30,000 and 10,000 BC, may have been made for magical or communicative purposes. These paintings can also be considered indicators of early humans' psychomotor and aesthetic development. Proponents of the Theory of Evolution claim that approximately 100,000 to 30,000 years ago, Homo sapiens experienced a "Great Leap Forward," which would result in their achievement of behavioral modernity. One of the problems scientists still cannot answer is the trigger for this great leap. Cave paintings, associated with beliefs involving God or religion, are also thought to be indicators of the spiritual development of early humans. Semiotics; It examines and analyzes types of signs such as indexical signs, visual signs, and symbolic signs. The aim of this research is to examine cave paintings, which have become a cornerstone of art history, within the context of evolution and creation, and to analyze them using semiotics. Pictorial signs, in particular, create a multi-meaningful layer with their diverse characteristics, such as artistic, aesthetic, and communicative. They evoke connotations and deeper meanings in addition to literal meanings. This polysemic analysis, developed by semioticians such as Saussure, Peirce, Barthes, and Eco, forms the method of this study. Furthermore, based on Junk's theory of archetypes, which posits that everything in human history has a first, the pictorial and symbolic signs in cave paintings will be considered and analyzed as archetypes. Cave paintings analyzed using semiotics suggest that early humans developed excellent natural observation, psychomotor skills, and aesthetic experience.

Keywords: Semiology, Cave Paintings, Archetype Theory, Theory of Evolution, Theory of Creation

BIY-25-124

İNSAN VÜCUDUNDAKİ AMORTİSÖR SİSTEMİ

SHOCK ABSORBER SYSTEM IN THE HUMAN BODY

Abdurrahman KARABULUT
Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi
e-mail: akarabulut@aku.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7663-2579

ÖZET

İnsan vücudu farklı organlardan oluşturulmuştur. Her bir organın kendine has doğal frekansı vardır. Her organın titreşim frekansı esnekliği ve katılığına göre değişmektedir. Titreşim frekansları organlara en uygun sınırlarda verilmiştir. Her organa ait frekanslar rezonans frekansı olarak da anılmaktadır. Baş bölgesine 25 Hz rezonans frekansı verilirken, kollara 16 -30 Hz, Bacaklara 2 -20 Hz arasında rezonans frekansları ölçülmüştür. El kol bölgesinde 50-150 Hz aralığında titreşim frekansı ölçülmüştür. İnsan vücuduna dışarıdan bu frekanslara eşdeğer bir uyarı frekansı ile vücut uyarılırsa bu bölgelerdeki el kol organı rezonansa girecektir. Rezonans frekansının anlamı; o kısmın salınım hareketi yaptığı frekans değeridir. İnsan vücudunun en düşük frekans değeri 4-8 Hz değerindedir. Vücudun diğer bölümlerinde ise frekans değerleri daha yüksektir. Deneysel çalışmalarda insanı ayakta ve otururak titreşim değerleri bulunmuştur. 3 ve 6 Hz arasında frekans değerleriyle dışardan uyarılırsa meydana gelen frekans etkisinin yüksek olduğu, yani insanın titreşime tepkinin arttığı görülmektedir. Dışardan uyarı frekans değeri yükselince, vücudunun titreşime tepkisinin düştüğü görülmüştür. İnsanın titreşimden etkilendiği konum ise, oturan bir insanın omuzuna göre başa gelen titreşim değeridir. Bu konumda frekans 25 Hz iken, ivme değeri 3,5 oranına ulaşmakta, artış oldukça yüksektir. Düşey ölçümlerde yer çekim ivmesinin etkisi olmasından İvme oranından kastedilen şudur: oluşan ivme değerinin yer çekim ivmesine oranıdır. Ayakta olan bir insanın baş belgesi oldukça küçük ivme değerine tekabül etmektedir. Yürüyen birinin baş bölgesine gelen titreşimler vücut eklemlerinde yaratılan sıvılar sönümlemeye vesile olasından baş bölgesi titreşimlerden korunmaktadır. Vücudun eklemleri bir amortisör gibi çalışması başa gelen titreşimleri filtre edilmesine sebep olmaktadır. Baş vücudun en hassas bölgesi ayaktan giren uyarı kuvvetleri başa kadar filtre edilerek titreşimler engellenerek baştaki hassas organlar zarar görmekten korunmuş olmaktadır. Bunun gibi vücudun tüm organları dışarıdan gelen uyarı titreşim frekansı ile rezonans durumunda rahatsız olma hatta yaralanma durumu görülebilecektir. Fakat eklemlerde sönümlemenin yaratıcı tarafından halk edilmesi ile bütün organların zarar görmeden çalışması insanlara lütfedilmiştir.Sonuç olarak, vücutta bütün organlar dışarıdan gelen uyarı titreşim frekanslarının zararlarından korunması için, eklemlere sıvıların konmasıyla bir amortisör gibi çalışması vücudun büyük tehlikelerden ve yaralanmalardan koruyan Sâni Hakîm insanın hayatını sağlıklı ve emniyetli bir bicimde insana lütfedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vücudun sönümü, Doğal frekans, Titreşim, Rezonans, Enerji

ABSTRACT

The human body is composed of different organs. Each organ has its own unique natural frequency. The vibration frequency of each organ varies according to its flexibility and stiffness. Vibration frequencies are assigned to organs within optimal limits. The frequencies associated with each organ are also known as resonant frequencies. A resonant frequency of 25 Hz was assigned to the head, while resonant frequencies were measured between 16 and 30 Hz for the arms and 2 and 20 Hz for the legs. Vibration frequencies were measured in the hand-arm region between 50 and 150 Hz. If the human body is externally stimulated with a stimulus frequency equivalent to these frequencies, the hand-arm organs in these regions will resonate. Resonant frequency refers to the frequency at which that part oscillates. The lowest frequency in the human body is 4-8 Hz. The other body distribution has higher frequency values. Experimentally, the selection values vary between standing and sitting. It is observed that when externally stimulated at frequencies between 3 and 6 Hz, the frequency effect is high, that is, the person's selection response is observed. It was observed that when the external screen frequency increases, the person's vocal response is elicited. The position affected by the calculation is the selection value that occurs at the head of a sitting person relative to their shoulder. When this distribution frequency is 25 Hz, the acceleration value reaches 3.5, a significant increase. The effect of gravity on vertical measurements is defined by the acceleration ratio: the ratio of the resulting acceleration to the gravitational acceleration. A standing person's initial acceleration corresponds to relatively small accelerations. A walking person's initial systems are protected from the head region by the potential for heat sinks to deplete in the body's joints. Body parts act as shock absorbers, filtering out the votes received by the head. The head is the most sensitive part. Indicator forces entering from the foot are filtered all the way to the head, preventing damage to particularly sensitive organs. Similarly, all organs are manipulated by external signals, and resonance can lead to discomfort or injury. However, by incorporating damping into the additions, the Creator has granted humanity the ability to operate all organs without harm.In conclusion, the All-Wise Maker has blessed humanity with a healthy and safe life by providing fluids to protect all organs in the body from the harmful effects of external vibration frequencies, acting as shock absorbers by placing fluids in the joints, protecting the body from major dangers and injuries.

Keywords: Body Damping, Natural Frequency, Vibration, Resonance, Energy

BIY-25-123

TİTREŞİM VE FREKANSIN İNSAN ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

EFFECTS OF VIBRATION AND FREQUENCY ON HUMAN BEINGS

Abdurrahman KARABULUT
Prof. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi
e-mail: akarabulut@aku.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7663-2579

ÖZET

Modern bilimsel çalışmalar kainattaki her şeyin belirli bir frekansta titreştiğini öne sürmektedir. Organlarımız, hücrelerimiz ve hatta duygularımız dahi özgün frekanslarla donatılmıştır. Bedenin sağlıklı işleyişi, titreşimlerin uyum içerisinde olmasına bağlı olacaktır. Frekans dengesi bozulduğunda ise fizyolojik ve psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkması kaçınılmaz hale gelecektir. Yüksek frekanslı titreşimler, daha fazla enerji taşırken, düşük frekanslı titreşimler daha az enerji taşıdığı ifade edilmektedir. Frekanslar ve titreşimler, insan vücudu dahil olmak üzere her şeyde görülmektedir. Titreşimlerin dengede olması ve uyumlu olması, sağlıklı bir vücut ve zihin için önemlidir. Frekanslar, sağlık ve iyileşme alanında da büyük bir rol oynar. Örneğin, ses frekansları kullanılarak yapılan ses terapisi, belirli frekansların beden üzerindeki etkilerini kullanır ve iyileşmenin gerçekleşmesine sebep olur.Duygusal enerji, son derece karmaşık bir süreç sonucunda, biyolojik bir maddeye dönüştürülmektedir. Bu çerçevede fiziksel beden de aslında çok iyi bir alıcıdır. Nasıl ki bir radyo ya da telefon, belli dalga boyundaki frekansları alıp sese ya da görüntüye dönüştürülüyorsa, fiziksel beden de duygusal ve psikolojik etkiler fiziksel bedende görünür hale getirilmektedir. Bu işlerin yapılmasında titreşim olayında rezonans kavramı vardır. Rezonans, bir sistemin doğal frekansında titreşim yapması durumu olarak ifade edilmektedir. Bir sistemin doğal frekansıyla dışarıdan gelen bir frekans eşleştiğinde, rezonans oluşur ve enerji transferi maksimum düzeye çıkar. Rezonans, enerjinin etkili bir şekilde taşınması ve kullanılması için önemli bir mekanizmadır. Kısacası, rezonans kanunu, bireyin çevresindeki enerjilerle nasıl etkileşime girdiğini ve bu etkileşimlerin psikolojik ya da fiziksel düzeyde nasıl sonuçlar doğurduğunu anlamamıza yardımcı olur Titreşimler bir kaynaktan diğer bir kaynağa frekans yoluyla taşınmasına hava zerreleri sebep olmaktadır. “Evet Cenab-i hak müsebbebatı esbaba bağlamakla intizamı temin eden bir nizamı kâinatta vaz’ etmiş” her iki kaynağın frekansı aynı olması durumunda iletim sağlanmaktadır. Aynı zamanda, frekansla enerji bir kaynaktan diğer kaynağa taşınabilir. Enerji taşınması ile rezonans gerçekleşir.Uyarı frekansı ve doğal frekans aynı olması durumunda rezonans kanunu görülmektedir. İnsan fiziksel ve ruhsal yönden bünyesine Uyan frekanslar gönderilerek rahatlama ve tedavi olduğu bilimsel çalışmalarda ifade edilmiştir. Kâinatın sahibi bu hadiseleri hava zerrelerine yaptırmaktadır. Akılsız şuursuz ve hiç ilmi olmayan bu zerreler bu kadar harika işleri yapması kendi kendine imkansızdır. Bir ilim, kudret ve irade sahibi bu karmaşık işleri yapmaktadır.

Anahtar Kelimeler: titreşim, rezonans, frekans, insanın doğal frekansları, frekans tedavisi

ABSTRACT

Modern scientific studies suggest that everything in the universe vibrates at a specific frequency. Our organs, cells, and even our emotions are equipped with unique frequencies. The healthy functioning of the body depends on the harmony of these vibrations. When this frequency balance is disrupted, physiological and psychological disorders inevitably arise. High-frequency vibrations are said to carry more energy, while low-frequency vibrations carry less. Frequencies and vibrations are present in everything, including the human body. Balance and harmony of vibrations are important for a healthy body and mind. Frequencies also play a significant role in health and healing. For example, sound therapy, which uses sound frequencies, utilizes the effects of specific frequencies on the body and leads to healing. Interestingly, this phenomenon cannot occur spontaneously, as an energy exchange occurs when the frequency emitted by music equals the body's natural frequency. Emotional energy is transformed into biological matter through an extremely complex process. In this context, the physical body is actually a very good receiver. Just as a radio or telephone receives frequencies of specific wavelengths and converts them into sound or images, so too are emotional and psychological effects made visible in the physical body. The concept of resonance is present in the vibration process that performs these functions. Resonance is defined as the state of a system vibrating at its natural frequency. When a system's natural frequency matches an external frequency, resonance occurs, and energy transfer is maximized. Resonance is a crucial mechanism for the effective transfer and use of energy. In short, the law of resonance helps us understand how individuals interact with the energies in their environment and the consequences of these interactions on a psychansmitted from one source to another via frequency. "Yes, God Almighty has established a system in the universe that ensures order by connecting effects to causes." Transmission is achieved when both sources have the same frequency. At the same time, energy can be transferred from one source to another via frequency. Resonance occurs through energy transfer. When the stimulus frequency and the natural frequency are the same, the law of resonance is observed. Scientific studies have shown that sending frequencies that match the human body physically and spiritually can provide relief and healing. The Creator of the universe has air particles perform these phenomena. It is impossible for these mindless, unconscious, and knowledgeless particles to perform such miraculous works on their own. A person possessing knowledge, power, and will performs these complex tasks.

Keywords: vibration, resonance, frequency, human natural frequencies, frequency therapy

BIY-25-114
YARATICI'NIN EŞSİZ SANATININ GÖRÜNÜR KILINMASI; MİKROSKOP GÖRÜNTÜLERİ İLE MODA TASARIMINDA YENİ BİR İFADE ALANI
A NEW FIELD OF EXPRESSION IN FASHION DESIGN WITH MICROSCOPE IMAGES; MAKING THE CREATOR'S UNIQUE ART VISIBLE

Sultan ÇETİNKAYA
Öğr. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu
e-mail: scetinkaya@gelisim.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9323-8303

ÖZET

Mikro evrenin dinamiklerinin sanatın disiplinler arası ve estetik yaklaşımlarıyla ilişkilendirilmesi, yaratılış olgusuna yönelik bütüncül bir anlamlandırma modeli geliştirilmesine olanak tanımaktadır. Doğada sadece biyolojik bir gereksinimle değil, kâinattaki ilahi estetiğin yansıması olarak karşımıza çıkan her canlı ve yapı, kendi içinde bir oran, ritim ve düzen sahibi olduğu anlaşılmaktadır. Bilhassa mikroskop altından gözlemlenebilen canlılar, Yaratıcının sanatındaki kusursuzluğu daha görünür kılmaktadır. Bu husus, mikro alemin de makro alem kadar bir düzen içerisinde olduğunun ve doğanın en küçük yapılarının dahi muazzam bir sanat ile biçimlendirildiğinin kanıtıdır. Bu bağlamda, mikroskobik ölçekte sergiledikleri olağanüstü silika tasarımlarıyla doğal yaratıcılığın ve mimarinin zirvesini temsil eden Diatomlar, yapısal estetik özellikleri ve simetrik düzenlerinden dolayı araştırmanın odak noktası olarak tercih edilmiştir. Opal benzeri kusursuz geometrilere sahip bu canlı heykeller, doğanın sanatsal dehasını mikro boyutta yansıtırken; geometrik biçimleri, ritmik desenleri ve zarif silis kabuklarıyla bilim ve sanat disiplinleri için kesişimsel bir ilgi odağıdır. Diatomların yüksek çözünürlüklü görüntüleri, bilimin ortaya çıkardığı mikro dünyanın sanatın sezgisel ve estetik dili aracılığıyla yeniden yorumlanmasını hedefleyerek, yaratıcı endüstriler için somut bir potansiyel barındırmaktadır. Özellikle, Moda Tasarımı başta olmak üzere diğer sanat dallarında, yeni motif ve desen arayışlarında benzersiz bir ilham kaynağı sunulmuştur. Bu araştırmada, mikroskobik gözlemlerden elde edilen görsellerden yola çıkarak yapılmış yüzey tasarımları, kumaş desen çalışmaları, takı tasarım örnekleri, modacılara ilham veren koleksiyonlar ve işlevinden esinlenilerek geliştirilen biyomimikri kumaş örnekleri ele alınmıştır. Böylelikle, doğadaki mikro ölçekteki düzen ve armoni, pek çok tasarım ürünüyle yeniden görünür kılınarak, insanın doğayla ve dolayısıyla Yaratıcının sanatıyla olan bağlantısına estetik bir yorum katılması amaçlanmaktadır. Sonuç olarak, mikroskobik dünyadan alınan formların moda ürünlerine aktarılması, görünmeyeni görünür kılan bir sanat dili oluşturmakta; insanın doğaya ve ilahi düzene dair farkındalığını estetik bir boyutta yeniden inşa etmektedir. Tüm bu gözlemler, kainattaki yaratılışın güzelliği ve düzeninin, "O, yarattığı her şeyi en güzel yapan Allah'tır" (Secde 32/7) ayeti kerimesinin evrensel hakikatini estetik bir yorumla tasarıma taşıdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Moda, sanat-tasarım, yaratılış, diatomlar, ilham.

ABSTRACT

The dynamics of the microcosm are linked to interdisciplinary and aesthetic approaches in art, enabling a comprehensive model for understanding creation. Every organism and structure in nature reflects the divine aesthetics of the universe, possessing an inherent rhythm, order, and proportion—not merely biological necessity. Specifically, creatures viewed under a microscope reveal the perfection of the Creator's artistry more clearly. This is proof that the microcosm possesses as much order as the macrocosm, and that even nature's smallest structures are shaped by magnificent artistry. In this context, diatoms were chosen as the research focus due to their structural aesthetic properties and symmetrical arrangements, representing the pinnacle of natural creativity with their extraordinary microscopic silica designs. These living sculptures, with their perfect opal-like geometries, reflect nature's artistic genius at the microscale, making their elegant shells a focal point for both science and art. High-resolution diatom images offer tangible potential for creative industries, aiming to reinterpret the microcosm through an aesthetic language. Specifically, Fashion Design and other art disciplines have drawn unique inspiration for new motifs. This research examines surface designs that are derived from microscopic observations, fabric pattern studies, jewelry design examples, collections that serve as inspiration for fashion designers, and biomimicry fabric samples that are inspired by their functions. Thus, the micro-scale order and harmony in nature are revisited through design products, aiming to provide an aesthetic interpretation of humanity's connection with nature and the Creator's art. Consequently, transferring microscopic forms to fashion creates an artistic language that makes the invisible visible, aesthetically reconstructing human awareness of nature and the divine order. All these observations show that the aesthetic interpretation of the beauty and order in the universe translates the universal truth of creation, as stated in the verse, "Allah, who made everything created beautiful" (Secde 32/7), directly into design."

Keywords: Fashion, art-design, creation, diatoms, inspiration.

DEPREMLER VE DÜZEN
EARTHQUAKES AND ORDER

Murat UTKUCU
Prof.Dr. Sakarya Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi
e-mail: mutkucu@sakarya.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7528-937X

İsmail Hakkı DEMİR
Doç.Dr. Bursa Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi
e-mail: ismail.demir@btu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7315-5711

Sedat SERT
Prof.Dr. Sakarya Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi
e-mail: sert@sakarya.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4114-6132

ÖZET

Deprem, yerkabuğundaki önemli süreksizlikler olan faylar boyunca biriken elastik deformasyon enerjisinin fay yüzeyindeki sürtünmeyi aşması sonucu fayın hareket ederek serbestlenmesi ve yerkabuğu içinde elastik (veya sismik) dalgalar halinde yayılması yani yer sarsıntısı oluşturması olayıdır. Her ne kadar sebep oldukları can ve mal kayıpları ile önemli afetler oluşturan bir doğal tehlike olsalar da, depremler volkanizma faaliyetleri ile birlikte Yer'in iç ısısını dışarıya vermesinde ve böylelikle düzen ve dengesinin devamında önemli rol üstlenmektedirler. Yer'in ve diğer ulaşılabilen gök cisimlerinin içyapısının anlaşılmasında önemli bilgiler sunarlar. Bunun yanı sıra depremler kendi başlarına bir düzen içinde gelişmekteyken birliktelikleri de bir düzen içindedir. Küçük boyutta laboratuvar ortamında bir kayaç hangi tür ve yöndeki gerilmeler altında nasıl kırılıyorsa yüzlerce kilometre boyutlarına varan büyük ölçeklerde yerkabuğu da benzer şekilde kırılmaktadır. Faylardaki hareket sonucu yeryüzünde oluşan kırıklar da rastgele değil, öngörülebilir geometrilerde gelişmekte ve küçük ölçektekilerle yine benzerlik göstermektedir. Depremleri oluşturan fay kırılmaları doğrudan gözlenememiş olmalarına rağmen matematik olarak temsil edilebilmişlerdir. Bu temsiller yoluyla deprem kayıtları olan sismogramlar modellenerek depremleri oluşturan faylanmanın özellikleri ve deprem fiziği incelenebilmektedir. Yakın geçmişte doğrudan yapılan ve biricik olan bir gözlem bu matematik temsillerin ne kadar doğru olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla, depremler ve onları oluşturan fay hareketleri belli bir düzen içinde meydana gelir. Yerfiziği, Sismoloji, Deprem Jeolojisi ve Deprem Mühendisliği gibi bilim dalları bu düzenin ortaya çıkarılması için gayret göstermektedirler. Sonuç olarak depremler başı boş, rastgele doğal olaylar değil belli bir düzen dahilinde oluşmaktadırlar. Yer'in düzen ve dengesi için vazife gördükleri gibi kırılmaları da bir düzen içinde gelişmektedirler. Küçük ve büyük ölçekte hüküm süren kırılma mekaniklerindeki benzerlik aynı kökene işaret etmektedir.Bu çalışma depremlerdeki bu düzeni örnekleri ile anlatmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Yer yapısı, Fay kırılması, Düzen

ABSTRACT

An earthquake is the release of elastic deformation energy that accumulates along faults, which are major discontinuities in the Earth's crust, when it overcomes the frictional resistance along the fault surface. This release occurs through the fault movement and results in the propagation of elastic (or seismic) waves within the Earth's crust, manifesting as ground shaking. Although earthquakes are considered natural hazards due to the significant loss of life and property they may cause, they also play a critical role—alongside volcanic activity—in transferring the Earth's internal heat to space, thereby contributing to the continuation of its balance and order.Earthquakes also provide valuable information for understanding of the internal structures of the Earth and other accessible celestial bodies. Moreover, while individual earthquakes occur in order, their clusters also follow an order. Just as how rocks rupture under which sort and direction of stresses in smaller dimensions in laboratory conditions, the Earth's crust ruptures similarly at much larger scales that may span hundreds of kilometers. The surface ruptures resulting from fault motion do not develop randomly but follow predictable geometries that resemble smaller-scale rupture patterns. Even though fault ruptures that generate earthquakes cannot be directly observed, they have been represented mathematically. Through these mathematical representations, seismograms—records of earthquake ground motions—can be modeled to investigate the characteristics of faulting and the physics of earthquakes. A unique, direct observation in the recent past has further validated the accuracy of these mathematical models. Thus, earthquakes and fault movements generating them take place in an orderly manner. Disciplines such as geophysics, seismology, earthquake geology, and earthquake engineering strive to uncover this order. As a result, earthquakes are not arbitrary or random natural events; they occur within a framework of order. Just as they serve a function in maintaining the Earth's order and balance, their ruptures also take place in an orderly way. The similarity between fracture mechanics prevailing at small and large scales suggests a common underlying origin. This study aims to explain this inherent order in earthquakes through specific examples.

Keywords: Earthquake, Earth Structure, fault rupture, order

BIY-25-091

KUR'AN'DAKİ SU (MA) KAVRAMINA SU (HİDROLİK) MÜHENDİSLİĞİ PERSPEKTİFİYLE BÜTÜNCÜL BAKIŞ

A HOLISTIC VIEW OF THE CONCEPT OF WATER (MA) IN THE QUR'AN FROM THE PERSPECTIVE OF WATER (HYDRAULIC) ENGINEERING

Recep İLERİ
Prof. Dr., Professor Emeritus (SAU), Faculty of Engineering
e-mail: rileri@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0009-0007-9202-7663

ÖZET

Kur'an'ın ana hedefi, kalplere tevhid inancını akli ve ilimsel/bilimsel delillerle yerleştirmektir. Su en büyük delillerden birisidir. Bir bardak suyun (250 ml) içerisinde yaklaşık 1024 su molekülü vardır. Su gibi çok özel bir madde, kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'de nasıl ve hangi ifadelerle anlatılıyor? Allah canlılar için suyu vesile kılmıştır. İnsanın yaklaşık 2/3 sudan ibarettir. Kur'an'ı Kerim, Enbiya Suresi, Ayet:30: "...Her canlı şeyi sudan yarattık" demektedir. Kelimeler ve kavramlar; hakikatin kendisi değil, sadece anlama ve anlamlandırma aracıdır. Su, Kur'an'da direkt (63 ayet, ma kelimesi; %24) ve dolaylı (204 ayet, ilişkili kelimeler, %76) toplam 267 ayette geçmektedir. Nehir/Nehirler (Akarsu/Akarsular, Irmak/Irmaklar)-Göze/Pınarlar, Çaylar: 56; Deniz ve denizcilik: 48 (Deniz kelimesi: 32 kere, Denizcilik kelimesi: 16 kere); Yağmur: 36; Bulutlar: 12; Kaynar su: 12; Balık: 8; Suyun kaldırma kuvveti: 5; Çekim kuvveti: 5; İki su kütlesi: 4; Kuyu: 3; Gusül/boy abdesti: 3; Temizlik: 3; Tufan: 3; İrin suyu: 3; Abdest: 2; Kevser ırmağı: 1. Kur'an'da deniz kelimesi 32 kere geçerken, kara kelimesi ise 13 kere geçmektedir: Deniz ÷ (Deniz + Kara) = 32 ÷ (32 + 13) = 32 ÷ 45=0,71 = %71; Kara ÷ (Deniz + Kara) = 13 ÷ (32 + 13) = 13 ÷ 45=0,29 = %29. Dünyadaki su oranı da yaklaşık %71'dir. Kur'an; su (ma) ile ilgili olayları; doğrudan bilimsel kelime ve kavramlar yerine, daha fazla semboller ve derin anlamlı kelimeler/kavramlar ile izah ediyor. Kur'an'da su (ma) kavramı, hem yaşamı destekleyen (rahmet, bereket, yaratılış, canlılık, hayat, şifa, temizlik, sağlık, cennet) hem de yok edici (sel, felaket, afet, kurak, kıyamet, cehennem) birer güç olarak tasvir edilmiştir. Bu çalışma, Kur'an'daki su (ma) kavramına su (hidrolik) mühendisliği perspektifiyle bütüncül bakışı incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, su, insan, kâinat, anlamlandırma

ABSTRACT

The main objective of the Qur'an is to instil the belief in tawhid (monotheism) in people's hearts with rational and scientific evidence. Water is one of the greatest pieces of evidence. A glass of water (250 ml) contains approximately 1024 water (H2O) molecules. How and in what terms is such a special substance as 'water' described in our holy book, the Quran? Allah has made water a means for living beings. Approximately two-thirds of the human body is composed of water. The Holy Quran, Surah Anbiya, Verse 30, states, "...We created every living thing from water." How should we understand, comment on and interpret this verse? Words and concepts are not truth itself, but merely tools for understanding and interpretation.Water is mentioned directly (63 verses, the word 'ma'; 24%) and indirectly (204 verses, related words; 76%) in a total of 267 verses in the Quran. Rivers/Streams: 56; Sea and maritime affairs: 48 (Word 'sea': 32 times, Word 'maritime affairs': 16 times); Rain: 36; Clouds: 12; Boiling water: 12; Fish: 8; Buoyancy: 5; Gravity: 5; Two bodies of water: 4; Well: 3; Ritual bath/Full ablution: 3; Cleanliness: 3; Flood: 3; Pus water: 3; Ablution: 2; River of Kawthar: 1. The word 'sea' appears 32 times in the Quran, while the word 'land' appears 13 times: Sea ÷ (Sea + Land) = 32 ÷ (32 + 13) = 32 ÷ 45 = 0.71 = 71%; Land ÷ (Sea + Land) = 13 ÷ (32 + 13) = 13 ÷ 45 = 0.29 = 29%. The percentage of water on Earth is also approximately 71%. The coincidence of these ratios is a miracle of the Quran. The Qur'an explains events related to water (ma) using symbols and deeply meaningful words and concepts rather than direct scientific terms and concepts. The concept of water is depicted in the Qur'an as both a sustaining force (mercy, blessing, creation, vitality, life, healing, cleanliness, health, paradise) and a destructive force (flood, disaster, calamity, arid, apocalypse, hell). This study examines a holistic view of the concept of water (ma) in the Qur'an from the perspective of water (hydraulic) engineering.

Keywords: Quran, water, human, universe, interpretation

BIY-25-061

DEPREM OLGUSUNUN BİLİMSEL, TEOLOJİK VE FIKHÎ BOYUTLARINA DAİR BİR İNCELEME

Ramazan KORKUT
Doç. Dr., Bingöl Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: rkorkut@bingol.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3619-1622

Sadık VAROLGÜNEŞ
Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi
e-mail: svarolgunes@bingol.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9580-9889

ÖZET

Bu çalışma, deprem olgusunu ana hatlarıyla Kur'an ve bilim perspektifinden ele alarak onun sebep ve sonuçları itibarıyla maddi bir olay olmanın yanı sıra, teolojik ve fıkhî boyutları bulunan çok yönlü bir hadise olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kur'an'ın ifade ettiği üzere varlık âlemindeki her şey, sebep ve sonuçlarıyla birlikte Allah tarafından yaratılmakta; bu bağlamda depremler de fay hatlarının değil, fay hatlarıyla birlikte yeri ve yerin hareket kanunlarını yaratan Allah'ın kudretiyle meydana gelmektedir. Günümüzde jeofizik, inşaat mühendisliği ve medya söylemlerinde depremler çoğunlukla yalnızca fiziksel süreçlerle açıklanmakta; bu durum olayın teolojik ve fıkhî yönlerinin göz ardı edilmesine ve yanlış anlamalara yol açabilmektedir. Oysa Kur'an teolojisine göre depremlerin maddi sebeplerinin yanında manevi sebepleri ve hikmet boyutları da bulunmaktadır. Bu bağlamda, insanın deprem gibi felaketlere karşı hem maddi hem de manevi tedbirler alması dini bir yükümlülüktür. Bilimsel ilkelere uygun, sağlam ve güvenli yapıların inşa edilmesi, yapıların dayanıklılığına dair resmi beyanların gerçeğe uygun olması fıkhî açıdan vacip; çürük yapıların yapılması veya bunların sağlam gösterilmesi ise haram olup cezai sorumluluğu gerektirir. Çalışmada, depremlerin jeofizik ve inşaat bilimleri yönü özetlendikten sonra, konunun teolojik ve fıkhî boyutları disiplinler arası bir yaklaşımla analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Bilim, Deprem, Teoloji, Fıkıh

ABSTRACT

This study aims to examine the phenomenon of earthquakes from both Qur'anic and scientific perspectives, revealing that earthquakes are not merely physical occurrences but multifaceted events with significant theological and jurisprudential dimensions. According to the Qur'an, everything in the universe, along with its causes and effects, is created by Allah; therefore, earthquakes occur not by the autonomous activity of fault lines, but through the divine power of Allah, who created the earth, its tectonic systems, and the laws governing their movement. In contemporary discourse within geophysics, civil engineering, and the media, earthquakes are often explained solely in terms of physical processes, leading to a neglect of their theological and jurisprudential aspects and, consequently, to potential misunderstandings. From the Qur'anic theological perspective, however, earthquakes possess not only material causes but also spiritual reasons and divine wisdom. In this regard, it is a religious duty for humans to take both material and spiritual precautions against natural disasters such as earthquakes. Constructing scientifically sound, durable, and safe buildings, as well as ensuring that official declarations about their structural integrity reflect reality, is deemed wājib (obligatory) in Islamic jurisprudence. Conversely, constructing weak buildings or falsely certifying them as sound is harām (forbidden) and entails legal and moral responsibility. This interdisciplinary study first outlines the geophysical and engineering dimensions of earthquakes and subsequently analyzes their theological and jurisprudential implications.

Keywords: Qur'an, Science, Earthquake, Theology, and Islamic Jurisprudence

SOSYAL BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ VE DARWİNCİLİK

BIY-25-081

İLK TÜRK DESTANINA GÖRE YARATILIŞ

CREATION ACCORDING TO THE FIRST TURKISH EPIC(S)

Mustafa GÜNEŞ
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: mgunes74@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-8472-8570

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar yeryüzünde yaşayan bir kısım toplum veya milletlerin kutsal değerleri uğrunda verdikleri bazı mücadele ve kahramanlıkları konu alan ve birer manzum hikâye özelliği taşıyan destanlar, milletlerin hayatında önemli bir yer teşkil eden edebî metinlerdir. Türk edebiyatı, söz konusu destansı şiirlerin daha yazıya geçirilmediği ilk dönemlerde bile bir destan edebiyatı olarak varlık gösteren bir köklü edebiyattır. Bu bakımdan destan ve destan kültürü, Türk edebiyatı tarihinin başlangıç dönemini oluşturması bakımından oldukça önemlidir. Bütün Türk destanlarının ilki olarak kabul edilen ve Altay Türkleri arasında yaygın bir anlatıya sahip olmakla birlikte bir Saka Türk destanı olarak bilinen Yaratılış Destanı'nda ilk insan ve dünyanın yaratılışı ile bir kısım bilgiler mevcuttur. Ana motif olarak motif olarak yaratılış konusunun işlendiği İslamiyet'ten önceki Türk destanlarından birisi olan Yaratılış Destanı'na göre insanoğlunun yaşama alanı olan dünya yaratılmadan önce Kayra Han, sonsuz bir gökyüzü âlemi içinde tek başına yaşardı. Metni, ilk defa Verbitsky ve Radloff tarafından tespit edilen Yaratılış Destanı'nın baş kahramanı Kayra Han'ın gözüne günlerden bir gün yaratılışın dört temel unsurundan birisi olan suyun içinde nurdan yaratılan bir kadın sureti ilişti. Ak Ana adlı bu kadın, Kayra Han'a: "Yarat" diye seslenerek hemen ortalıktan kayboldu. Bu önemli çağrı üzerine yaratıcı Kayra Han, kendisine benzeyen ve daha sonra da büyüklenmeye yeltenerek nefsini önceleyen kişiyi (insan) yarattı. Yaratılış Destanı'nda büyük oranda sudan oluşan insanın yanında dünyanın (toprak) da Kayra Han tarafından yaratıldığı anlatılır.Bildirimizde, İslam öncesi döneme ait olan Yaratılış Destanı'nda yer verilen yaratışın iki temel taşı olan su ve toprağa yer verilmiş olmasının yanında İslami anlayışta karşılığı bulunan diğer bazı motifler de ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış Destanı, Kayra Han, Ülgen, Yaratılış.

ABSTRACT

Epics, which depict the struggles and heroism of various societies or nations living on Earth for their sacred values from past to present, are literary texts that occupy a significant place in the lives of nations. Turkish literature is a deeply rooted literature that existed as an epic literature even in the early periods when these epic poems were not yet written down. In this respect, epics and epic culture are of considerable importance, as they constitute the beginning of the history of Turkish literature. The Epic of Creation, considered the first of all Turkic epics and known as a Saka Turkic epic, with a widespread narrative among the Altai Turks, contains information about the creation of the first human and the world. According to the Epic of Creation, one of the pre-Islamic Turkic epics featuring the theme of creation as a central motif, before the creation of the world, Kayra Khan lived alone in an infinite celestial realm. The text of the Epic of Creation, first identified by Verbitsky and Radloff, was first discovered by Kayra Khan, whose protagonist, Kayra Khan, one day saw the image of a woman created from light in water, one of the four fundamental elements of creation. This woman, Ak Ana, called out to Kayra Khan, "Create!" and immediately disappeared. Upon this solemn call, the creator Kayra Khan created a person (human) who resembled him and later, in his attempt to achieve arrogance and prioritize his own self. In the Epic of Creation, it is told that the world (soil) was created by Kayra Khan, as well as humans, which are largely made up of water.

Keywords: Creation of Epope, Ka(y)ra Han, Ülgen, Creation.

BIY-25-074

BİYOPOLİTİK DÜZEN VE İNSAN DOĞASI: THE GİVER'DE ÖJENİK UYGULAMALAR

BIOPOLITICAL ORDER AND HUMAN NATURE: EUGENIC PRACTICES İN THE GIVER

Şahmurat Arık
Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: sahmurat.arik@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/ 0000-0002-1525-5984

ÖZET

Bu çalışma, öjeni kavramının tarihsel ve bilimsel temellerini inceleyerek, Phillip Noyce'un yönetmenliğini yaptığı The Giver (2014) filmindeki yansımalarını, insan doğası ve sosyal hayattaki olumsuz etkilerini edebiyat ve sinema ilişkisi bağlamında değerlendirmektedir. Öjeni, yaratılış gerçeğinden uzaklaşılarak, insan soyunun genetik ve davranışsal özelliklerinin iyileştirilmesi amacıyla geliştirilen bilimsel ve ideolojik bir düşüncedir. XIX. yüzyılda Francis Galton'un ortaya koyduğu bu yaklaşım, zamanla hem genetik müdahaleleri hem de toplumsal mühendislik stratejilerini içeren uygulamalara dönüşmüştür. The Giver filminde öjeni temelli uygulamalar, biyopolitik bir kontrol mekanizması olarak hem biyolojik hem psikolojik boyutta toplumu kontrol altında tutmaktadır. Çocukların doğumu, genetik ve sosyal açıdan seçilmiş "taşıyıcı anneler" aracılığıyla merkezi otorite tarafından düzenlenmekte, yeni doğan bebeklerin bir kısmı sağlıklı bulunmayarak öldürülmekte ve yaşlı insanların hayatına belli bir yaştan sonra son verilmektedir. Sağlıklı bireyler olarak tanımlanan kişilerin de duyguları ilaçlarla dumura uğratılmaktadır. Bu sistem, film karakteri Jonas ve Anı Aktarıcısı tarafından kabul edilmez ve sorgulanır. Jonas'ın geçmişin acı ve mutluluk dolu anılara erişmesi, öjenik ve biyopolitik düzenin birey üzerindeki yıkıcı etkilerini açığa çıkarmaktadır. Filmde yöneticiler, öjeni ve biyopolitik uygulamaları toplumun istikrarı ve huzuru için gerekli görürken, halk farkındalıktan yoksundur ve sistemin etik boyutunu kavrayamaz. Jonas ve Anı Aktarıcısı ise bu uygulamaların insan onuruna aykırı olduğunu fark ederek, bireysel özerklik ve etik sorumluluk perspektifi geliştirmektedir. Bu bağlamda film, klasik ve modern öjenik fikirlerin dramatik bir temsili olarak değerlendirilebilir. The Giver; öjeni kavramının tarihsel deneyimlerini, etik sorunlarını ve toplumsal denetim boyutlarını distopik bir anlatı atmosferinde görselleştirerek, insan doğası, bilim, etik ve biyopolitik arasındaki gerilimi somut bir biçimde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öjeni, The Giver, Distopya, Biyopolitika, Genetik Seçilim, Edebiyat-Sinema.

ABSTRACT

This study examines the historical and scientific foundations of the concept of eugenics and evaluates its reflections in Phillip Noyce's film The Giver (2014) within the context of the literature-cinema relationship. Eugenics is a scientific and ideological thought developed with the aim of improving the genetic and behavioral traits of the human race, diverging from the reality of creation. Introduced by Francis Galton in the 19th century, this approach gradually evolved into practices encompassing both genetic interventions and social engineering strategies. In The Giver, eugenics-based practices function as a biopolitical control mechanism, maintaining societal control both biologically and psychologically. The birth of children is regulated by a central authority through "carrier mothers" selected for their genetic and social qualities, some newborns deemed unhealthy are eliminated, and elderly people's lives are terminated after a certain age. Even individuals defined as healthy have their emotions suppressed through medication. This system is questioned and rejected by the film's characters, Jonas and the Receiver of Memory. Jonas's access to past memories filled with both pain and happiness reveals the destructive effects of the eugenic and biopolitical order on the individual. In the film, the administrators perceive eugenics and biopolitical practices as necessary for societal stability and peace, while the public lacks awareness and cannot comprehend the ethical dimension of the system. Jonas and the Receiver of Memory, on the other hand, recognize that these practices violate human dignity and develop a perspective based on individual autonomy and ethical responsibility. In this regard, the film can be considered a dramatic representation of classical and modern eugenic ideas. The Giver visualizes the historical experiences, ethical dilemmas, and social control dimensions of the concept of eugenics within a dystopian narrative, concretely highlighting the tension between science, ethics, and biopolitics.

Keywords: Eugenics, The Giver, Dystopia, Biopolitics, Genetic Selection, Literature-Cinema.

BIY-25-128

COĞRAFYA ÖĞRETİM PROGRAMININ ELEŞTİRİSİ

CRITIQUE OF THE GEOGRAPHY CURRICULUM

Nadir ÇOMAK
[1] Dr. Bağımsız akademisyen, Coğrafya-Okulöncesi Eğitimi
e-mail: nadir.comak@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5047-3007

ÖZET

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan bütün coğrafya öğretim programları gibi, 2018 öğretim programın ve 2024 yılında hazırlanan maarif modeli coğrafya öğretim programının da seküler-pozitivist bilim anlayışına göre hazırlanmış olduğu görülmektedir. Bu çalışma bir doküman incelemesi ve betimsel analiz yöntemiyle hazırlanmıştır. Program incelendiğinde bir yaratıcı fikri ile ilişkilendirilecek bir kazanıma rastlamak mümkün olmamıştır. Seküler bir eğitim anlayışı ile hazırlanan programın kazandırmayı hedeflediği beceriler de bütünüyle seküler sorgulamalar yaptıran bir anlayışı yansıtmaktadır. Programın dikkat çektiği ve önem atfettiği hususlar da seküler bir anlayışla düzenlenmiştir. Nitekim öğretim programında kazandırılması öngörülen kök değerler, kültürel ve medeniyet köklerimiz ile ilişkili olmasına rağmen bu değerlerin seküler bir anlayış ile öğrenciye kazandırılmasının zorluğu göz önüne alınmamıştır. Buna göre, değerlerine ve medeniyet köklerine bağlı bir gençlik yetiştirmek için coğrafya öğretim programlarının yaratılış merkezli bir anlayışla yeniden düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışmamızda bu amaca yönelik olarak "5 Boyutlu Düşünme Modeli" yaklaşımına göre önerilerde bulunulmuştur. "5 boyutlu düşünme modeli" öncelikle; yerleşik seküler ateist ideolojinin saf bilimsel bilgiden nasıl filtreleneceğini gösterir. Belirli bir kozmik olguyu, nihai gerçekliği maddi nedenlere, doğaya veya şansa atfetmeden, bilimsel anlayışa dayanarak inceler. Öğretmenler başta olmak üzere, öğretim programı yazarları, ders kitabı yazarları ve kanun koyucuların önerdiğimiz bu yaratılış merkezli modeli incelemeleri ve uygulamaları milletimizin bekası açısından büyük bir zaruret arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sekülerizm, Yaratılış, Beceri, Değer

ABSTRACT

Like all geography teaching programs prepared by the Ministry of National Education, it is evident that the 2018 teaching program and the 2024 education model geography teaching program were also prepared according to a secular-positivist understanding of science. This study was prepared using document review and descriptive analysis methods. Upon examination of the program, it was not possible to find any achievement that could be associated with a creative idea. The skills that the program, prepared with a secular educational approach, aims to impart also reflect an understanding that encourages entirely secular questioning. The issues that the program draws attention to and attaches importance to are also organized with a secular understanding. Indeed, although the core values to be instilled in the curriculum are related to our cultural and civilizational roots, the difficulty of instilling these values in students through a secular approach has not been taken into account. Accordingly, in order to raise a youth that is attached to its values and civilizational roots, geography curricula need to be reorganized based on a creation-centered approach. In our study, recommendations have been made in line with the "5-Dimensional Thinking Model" approach to achieve this goal. The "5-dimensional thinking model" primarily demonstrates how established secular atheist ideology can be filtered from pure scientific knowledge. It examines a specific cosmic phenomenon based on scientific understanding, without attributing ultimate reality to material causes, nature, or chance. It is imperative for the survival of our nation that teachers, curriculum writers, textbook authors, and lawmakers examine and implement this creation-centered model we propose.

Keywords: Secularism, Creation, Skill, Value

BIY-25-105

SUMERLİLERDEKİ "İLAHİ EMRİN YARATICI GÜCÜ" KAVRAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ

ANALZYING OF THE CONCEPT OF "THE CREATIVE POWER OF THE DIVINE COMMAND" IN THE SUMERIANS

Sebahattin BAYRAM
Prof. Dr., Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: sabahattin4@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000.0001.5676.338X

ÖZET

Sümer panteonu, başında bir kralla bir meclis gibi iş görür biçimde tasarlandı; "yazgıları belirleyen" yedi tanrı ve "büyük tanrılar" olarak bilinen elli tanrı en önemli gruplarını oluşturuyordu. Ancak Sümerli tanrıbilimcilerin panteonlarında yaptıkları daha önemli bir ayrım, yaratıcı ve yaratıcı olmayan tanrılar arasında olandı; kozmolojik (uzay/evren bilimi ile ilgili) görüşlerinin sonucu olarak edinilen bir bilgiydi bu. Bu görüşlere göre, kozmosu (evren) meydana getiren temel öğeler gök ve yer, deniz ve atmosferdi; bütün diğer kozmik (evrensel) görüngüler (duyularla algılanabilen her şey) ancak bunlardan biri ya da diğerinin içinde var olabilirdi. Dolayısıyla göğü, yeri, denizi ve havayı yaratan dört tanrının yaratıcı tanrılar olduğu sonucunu çıkarmak akılcı görünüyordu ve bütün diğer kozmik varlıklar dördünün oluşturduğu planlara göre, bunlardan biri tarafından yaratılmışlardı. Bu tanrılara yüklenen yaratma tekniğine gelince, Sümerli filozoflar bütün Yakın Doğu'da dogma haline gelen bir öğreti geliştirmişlerdi; "ilahî emrin yaratıcı gücü" öğretisi. Bu öğretiye göre, yaratıcı tanrının bütün yapması gereken planlarını yapmak, kelimeyi söylemek ve ismi telaffuz etmekti (to lay his plans, utter the word, and pronounce the name). Tanrısal sözün yaratıcı gücü kavramı, olasılıkla, insan topluluğunun gözlenmesine dayanan bir benzeşim çıkarımının sonucuydu. Eğer insan olan bir kral yalnızca ağzından çıkan sözlerle, emirle istediği her şeyi gerçekleştirebiliyorsa, evrenin dört büyük krallığından sorumlu ölümsüz ve insan-üstü tanrılar çok daha fazlasını gerçekleştirebilirdi. Bununla birlikte, düşünce ve sözcüğün tek başlarına çok önemli olduğu kozmolojik sorunların bu "kolay" çözümü, sıkıntı ve felaket zamanlarında hemen bütün insanların tipik bir biçimde dileğin gerçekleşivermesi yönündeki kaçışlarının bir yansımasıdır." Bu sunumda Tarih Sumerde Başlar adlı kitaptan alıntılanan ve çok tanrılı bir inanca sahip Sumerlilere âit olan ya da onlara atfedilen cümlelerdeki "planlarını yapmak", "kelimeyi söylemek" ve "ismi telaffuz etmek" ifadeleri ile "Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri o şeye ancak 'Ol!' demektir. O da hemen oluverir." mealindeki Yasin suresinin 82. âyeti kıyaslanacak, aradaki benzerlikler tartışılacak ve bu öğretinin pagan bir anlayışa sahip Sumerlilerin ifadelerine nasıl girdiği değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sumer Panteonu, Tanrısal Sözün Yaratıcı Gücü, Yaratma Tekniği, Yaratıcı Tanrı(lar), Sumer Kozmolojisi

ABSTRACT

The Sumerian pantheon was conceived as functioning as an assembly with a king at its head, its most important groups consisting of seven gods who "decree the fates" and fifty known as "the great gods." But a more significant division set up by the Sumerian theologians within their pantheon was that between creative and noncreative gods, a notion arrived at as a result of their cosmological views. According to these views, the basic components of the cosmos were heaven and earth, sea and atmosphere; every other cosmic phenomenon could exist only within one or another of these realms. Hence it seemed reasonable to infer that the four gods in control of heaven, earth, sea, and air were the creating gods, and that one or another of these four created every other cosmic entity in accordance with plans originating with them. As for the creating technique attributed to these deities, Sumerian philosophers developed a doctrine which became dogma throughout the Near East -the doctrine of the creative power of the divine word. All that the creating deity had to do, according to this doctrine, was to lay his plans, utter the word, and pronounce the name. Probably this notion of the creative power of the divine word was the result of an analogical inference based on observation of human society. If a human king could achieve almost all he wanted by command—by no more than the words of his mouth—the immortal and superhuman deities in charge of the four realms of the universe could achieve much more. But perhaps this "easy" solution of the cosmological problems, in which thought and word alone are so important, is a reflection of the drive to escape into wish fulfillment characteristic of practically all humans in times of stress and misfortune.In this presentation, the expressions "to lay his plans", "to utter the word" and "to pronounce the name" in sentences attributed to or belonging to the polytheistic Sumerians, quoted from the book History Begins at Sumer, will be compared with the 82nd âyet of the Yasin Suresi, which means, "When He wills a thing, His command is only to say to it, 'Be!', It happens immediately." / "His command is only when He intends a thing that He says to it, "Be," and it is." the similarities between them will be discussed, and how this doctrine entered the expressions of the pagan Sumerians will be evaluated.

Keywords: Sumerian Pantheon, The Creative Power of the Divine Command, Creative Technique, Creator God(s), Sumerian Cosmology

BIY-25-094

KOZMİK TEFEKKÜR YOLUYLA ONTOLOJİK BİLİNÇ: İNSANIN YARATILIŞ GAYESİ ÜZERİNE TEOLOLİK-EPİSTEMOLOJİK BİR ÇÖZÜMLEME

COSMIC CONTEMPLATION AND ONTOLOGICAL CONSCIOUSNESS:
A THEOLOGICAL– EPISTEMOLOGICAL ANALYSIS ON THE PURPOSE OF HUMAN CREATION

Atila DOĞAN
Prof. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, İİBF
e-mail: atiladogan@ktu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-9331-5981

ÖZET

Teolojik ve epistemolojik açıdan insanın yaratılış gayesi, onun mahlûkat içindeki tek düşünebilen ve tefekkür edebilen varlık olduğunun fark edilmesiyle başlar. Fenomenal düzlemde (âlem-i şehadette) insan, logosu düşünebilme yetisine sahip tek varlıktır. Bu aklî kapasite, onu geçici varoluşun sınırlarının ötesine taşıyarak şu temel soruları sormasına imkân verir: "Ben kimim?", "Nereden geldim?", "Nereye gidiyorum?". Bu varoluşsal sorular iki hermenötik eksende ele alınır: (1) vahyin ontolojik ve aksiyolojik çerçevesi olan teolojik paradigma ve (2) beşerî bilginin sınırlarını ifade eden epistemolojik paradigma. (1) Teolojik Paradigma: Vahyin Onto-Teleolojik Yapısı Tevhit merkezli teolojik anlayış, ilahi Kelâm'ın Peygamber aracılığıyla insanlığa tebliğ edilmesine dayanır. Bu mesajın iki temel ilkesi vardır: Ulûhiyet bilinci (Tevhit) ve Ebediyet bilinci (Ahiret). Tevhit inancına göre varlık âleminin tüm katmanları Allah tarafından yaratılmıştır. İnsan, bu hiyerarşide halifelik görevi̇yle donatılmış en mükemmel varlıktır. Kur'an'da geçen "Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti" ifadesi, bilgiye dayalı bir üstünlüğü temsil eder. Hz. Muhammed'e gelen ilk vahiy olan "Oku! Kalemle öğreten Rabbinin adıyla" ayeti, insanın bilgi yoluyla yaratılışı anlamlandırma kabiliyetini vurgular. Böylece insanın yeryüzündeki görevi, kâinatı bilgiyle okumak ve Allah'ı tanımaktır. Ahiret inancı ise varlığın sürekliliği ve gayesel tamamlanmasıyla ilgilidir. Sınırlı bir varlık olan insanın sonsuzluk ve mükemmeliyet arzusu, ancak vahye dayalı bir metafizik düzlemde karşılanabilir. (2) Epistemolojik Paradigma: Beşerî Bilginin Ontolojik Sınırları Vahyin rehberliğinden yoksun bilgi, sadece duyulara ve akla dayanır. Aklına aşırı güvenen insan, kendini varlık hiyerarşisinin zirvesine yerleştirir ve ben-merkezli bir varlık anlayışı geliştirir. Ancak bu durum, insanın sonsuzluk arzusunu tatmin edemez. Vahyi reddeden insan, sonunda kaosa ve varoluşsal karmaşaya sürüklenir. (3) Sonuç Bu çalışma, teolojik paradigmanın insanı Allah merkezli bir bilgi ve varlık anlayışına çağırdığını; buna karşılık epistemolojik paradigmanın, insanı kendi aklıyla sınırlı bir ben-merkezli varlık tasavvuruna mahkûm ettiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ontolojik Bilinç, Teolojik ve Epistemolojik Paradigma, İnsanın Yaratılış Gayesi

ABSTRACT

From both theological and epistemological perspectives, the purpose of human creation begins with recognizing that humankind is the only sentient and reflective being among all creatures. In the phenomenal realm (ʿālam al-shahāda), man alone possesses the intellectual faculty capable of contemplating the logos. This rational capacity enables him to transcend the narrow limits of temporal existence and inquire into the essence of being: "Who am I?", "Where did I come from?", "Where am I going?". These existential questions are examined through two hermeneutic axes: (1) the theological paradigm, representing the ontological and axiological framework of revelation, and (2) the epistemological paradigm, which reflects the limits of human knowledge. (1) Theological Paradigm: The Onto-Teleological Structure of Revelation The theocentric theological perspective bases itself on Divine Revelation conveyed through the Prophet. It rests on two essential doctrines: the awareness of Divinity (Tawḥīd) and the awareness of Eternity (Ākhirah). According to Tawḥīd, all layers of existence are created by God. Humanity, as the most perfect creature, is endowed with the role of vicegerent (khalīfah). Adam's superiority over the angels — "God taught Adam all the names" — signifies a knowledge-based excellence. The first revelation to Prophet Muhammad, "Read in the name of your Lord who taught by the pen," emphasizes the human capacity for knowing and interpreting creation. Thus, humankind's mission of stewardship is inseparable from reading the universe and recognizing God through knowledge. Belief in the Hereafter, in turn, ensures ontological continuity and teleological fulfillment. As a finite being, man's intrinsic desire for eternity and perfection can be realized only in the metaphysical realm through divine knowledge and awareness of the Creator. (2) Epistemological Paradigm: The Ontological Limits of Human Knowledge Without revelation, human knowledge is confined to sense and reason. Excessive reliance on cognitive ability leads man to place himself atop the hierarchy of being, resulting in an egocentric and narcissistic understanding of existence. While seemingly coherent, this self-centered position cannot satisfy humanity's innate longing for eternity. Rejecting divine revelation ultimately drives man into chaos and existential disarray. (3) Conclusion The study concludes that the theological paradigm invites humanity to a God-centered comprehension of being and knowledge, whereas the epistemological paradigm confines man to a self-centered and limited conception of existence.

Keywords: Ontological Consciousness, Theological and Epistemological Paradigm, Purpose of Human Creation

BIY-25-031

YARATILIŞ İNANCININ TOPLUMSAL, HUKUKİ VE İDARİ YANSIMALARI: İNSAN FITRATININ KAMU POLİTİKALARINDAKİ GÖRÜNMEYEN ROLÜ

THE SOCIAL, LEGAL, AND ADMINISTRATIVE REFLECTIONS OF CREATION BELIEF: THE UNSEEN ROLE OF HUMAN NATURE IN PUBLIC POLICIES

Yusuf UYSAL
Doç. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
e-mail: yusuf.uysal@dpu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3872-3119

ÖZET

Yaratılış inancı, yalnızca insanın varoluşuna ilişkin ontolojik bir açıklaama değil, aynı zamanda toplumsal düzenin, hukuk kurallarının ve kamusal otoritenin meşruiyet temellerini şekillendiren normatif bir çerçeve sunmaktadır. Toplumların adalet anlayışı, hukuk sistemleri ve kamu yönetimi pratikleri esasen insan fıtratına dair kabullerin tarihsel yansımalarıdır. Ancak özellikle 18. ve 19. yüzyıllarda yaygınlaşmaya başlayan materyalist felsefe yaklaşımı temelinde şekillenen sekülerleşme süreci, kamusal alandaki manevi boyuta ilişkin referansların geri çekilmesine ve insan fıtratının indirgemeci biçimde rasyonel, çıkar temelli ve faydacı bir düzlemde tanımlanmasına yol açmıştır. Bu dönüşüm, kamu politikalarının etik, insani ve adalet odaklı niteliğini zayıflatmış; insanın "yaratılmış bir varlık" olarak sorumluluk, merhamet ve adalet gibi değerlerle kurduğu ontolojik bağın göz ardı edilmesine neden olmuştur. Buna rağmen günümüzde, modern hukuk ve yönetim ilkelerinin yanı sıra kamu politikalarının şekillenmesinde yaratılış temelli insan anlayışının dolaylı biçimde varlığını sürdürdüğü görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, yaratılış inancının toplumsal, hukuki ve yönetsel düşünce üzerindeki görünmeyen etkilerini ortaya koymaktır. Ayrıca çalışmada, insan fıtratına ilişkin kabullerin kamu politikalarının etik ve normatif zeminini nasıl şekillendirdiği sorgulanmakta; kavramsal bir yaklaşım çerçevesinde modern kamu politikalarının yalnızca teknik bir idare süreci değil, aynı zamanda insanın varoluşsal değerleriyle uyumlu etik bir düzen arayışı olduğu ortaya konulmaktadır. Bu doğrultuda, modern kamu yönetimi anlayışında sıklıkla ihmal edilen "insanın yaratılmış bir varlık olarak değer ve sorumluluk taşıma" özelliği, sosyal bilimlerin temel kavramlarıyla ilişkilendirilerek yeniden değerlendirilmektedir. Çalışma, sosyoloji, hukuk, siyaset bilimi ve kamu yönetimi disiplinlerinin kesişim noktasında yer almakta; insan fıtratının yaratılış merkezli kavramsallaştırılmasının sosyal düzen ve yönetişim modellerine sağlayabileceği katkıları tartışmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmakta olup, veriler doküman (belge) incelemesi yoluyla elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratılış, İnsan Fıtratı, Kamu Politikası, Hukuk Felsefesi, Sosyal Düzen

ABSTRACT

Belief in creationism offers not only an ontological explanation for human existence but also a normative framework that shapes the legitimacy of social order, legal rules, and public authority. Societal understandings of justice, legal systems, and public administration practices are essentially historical reflections of assumptions about human nature. However, the process of secularization, shaped by the materialist philosophical approach that became widespread in the 18th and 19th centuries, led to the withdrawal of references to the spiritual dimension in the public sphere and the reductionist definition of human nature on a rational, interest-based, and utilitarian level. This transformation weakened the ethical, humanitarian, and justice-oriented nature of public policy, leading to a disregard for the ontological connection that humans, as "created beings," have forged with values such as responsibility, compassion, and justice. Despite this, it is observed that a creation-based understanding of humankind continues to exist indirectly in shaping public policies, as well as modern legal and administrative principles. In this context, the primary objective of this study is to reveal the subtle influences of creationism on social, legal, and administrative thought. Furthermore, the study examines how assumptions about human nature shape the ethical and normative foundations of public policies. Within a conceptual framework, it demonstrates that modern public policies are not merely technical administrative processes but also a search for an ethical order compatible with human existential values. In this vein, the frequently neglected characteristic of "humans as created beings bearing value and responsibility," often neglected in modern public administration, is reevaluated in relation to fundamental concepts of the social sciences. The study sits at the intersection of the disciplines of sociology, law, political science, and public administration, and discusses the potential contributions of a creation-centered conceptualization of human nature to social order and governance models. Qualitative research methods are employed in the study, and data were obtained through document analysis.

Keywords: Creation, Human Nature, Public Policy, Philosophy of Law, Social Order

BIY-25-030

YARATILIŞ, BAĞIMLILIK, GENETİK İLİŞKİSİ

CREATION, ADDICTION, EPIGENETICS

İbrahim BALCIOĞLU
Prof. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi, Tıp Fakültesi
e-mail: ibrahim.balcioglu@yeniyuzyil.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2601-2619

ÖZET

Araştırmalar genetik yatkınlığın bağımlılığın ortaya çıkmasında rol oynadığını göstermektedir. Eğer ebeveyn bağımlı ise çocuklardaki bağımlılık riskinin 8 kat arttığı tespit edilmiştir. Madde ve alkol bağımlılığının %50 oranda genetik genetik etkenlerle bağlantılı olduğu belirlenmiştir. Alkol dehidrogenaz IB(ADH 1B) ve aldehid dehidrogenaz 2(ALD H2) gibi alkolü metabolize eden enzimleri kodlayan genlerdeki polimorfizimleri, alkol tüketimini ve alkol kullanım bozuklukları riskini etkilemektedir. Ayrıca bağımlılığa yatkın kişilerde maruz bırakılmak; aşerme hareketlerini besleyen ve sonunda bağımlılığı meydana getiren denetimsiz kullanım kalıplarına ve kalıcı davranışlara sebep olan nörouyumsal dönüşümlere yol açmaktadır. Bağımlılıkta genetik harita karmaşıktır. Genetik duyarlılığı ayarlayan özgün genlerin ve işlevsel lokusların tespiti zor gerçekleşmiştir. Bağımlılıkta gen-gen etkileşimi, tanımlanmış lokuslar devreye sokularak ele alınmıştır. Fakat bu çeşit lokuslar, genelleme yapmak için kafi değildir. Genetiğin yanı sıra çevre faktörü de epigenetik çerçevesinde hesaba katılmalıdır. Örneğin bağımlılıkta mücadele etmiş ebeveyn ile büyüyen kişilerin, yaşamlarının ilerleyen devrelerinde bağımlılık sorunları yaşama olasılığı daha yüksektir. Aynı genetik havuza sahip tek ve çift yumurta ikizleri zamanla, çevrelerindeki farklı ögelerle ilişki kurmakta ve ayrıca DNA'larını "davranışlarını, bağımlılık risklerini ve hatta tedaviye cevaplarını etkileyebilecek bilgilerle" işaretlemektedir. Yaratılışa aykırı biçimde, ailenin evrim geçirdiğini ileri sürenler toplumun zihnini karıştırmaktadırlar. Aileyi bozan ve yozlaştıran teori bağımlılıkta zemin hazırlayıcı rol üstlenmektedir. Ailelerin bozulması ve yozlaşması, çocuklarını bağımlılığa yatkın hale getirilmesine sebep olmaktadır. İnsanlığı çıkmaza ve yok oluşa götüren ideolojik ve sosyopolitik sapmalar tarihte ve günümüzde varolmuştur. Bunlar arasında ırkçılık, faşizm, şövenizm, her türlü fanatizm, komünizm, vahşi kapitalizm, sömürgecilik, teknolojik bağımlılık, zoraki modernleşme, aşırı bireycilik, her türlü bağımlılık sayılabilir. Bu akımların dayattığı ortak görüş şunlardır; a)İnsanı odak olmaktan çıkarırlar. b)Özgürlükler ve haklar yok edilir. ç)Toplumu baskı altında tutarlar ve bölerler. Özellikle günümüzde insanlığı çıkmaza sürükleyen terör, sömürgecilik, mafya, fuhuş, sapkın akımlar ve bağımlılık bu bağlamda ele alınması gereken önemli can sıkıcı konulardır. Bu sorunların kaynağı siyonist fikirlerde, yaratılışa aykırı, insan merkezli görüşlerde aranmalıdır. Marx, Darwin, Freud insan odaklı görüşlerin sahibidirler. Her üç kişinin aynı etnik kesime ait olmalarını dikkate değer bir konudur. Evrim teorisi Darwin' in kendi kavmi olmak üzere insan zihninde karmaşa, bozguna yol açmış, insanlığı çelişkiler dünyasına taşımıştır. Zihni ve gönlü evrim teorisiyle ipotek altına giren insanoğlu sorunlarını çözüm getiremeyerek çaresiz kalan insan çözümü bağımlılıkta bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: bağımlılık, epigenetik, sosyoloji

ABSTRACT

Research shows that genetic predisposition plays a role in the development of addiction. It has been determined that if a parent is addicted, the risk of addiction in children increases eightfold. Drug and alcohol addiction is 50% linked to genetic factors. Polymorphisms in genes encoding alcohol-metabolizing enzymes, such as alcohol dehydrogenase IB (ADH 1B) and aldehyde dehydrogenase 2 (ALD H2), influence alcohol consumption and the risk of alcohol use disorders. Furthermore, exposure in individuals prone to addiction leads to neuroadaptive transformations that fuel cravings and lead to uncontrolled patterns of use and persistent behaviors that ultimately lead to addiction. The genetic landscape of addiction is complex. Identifying specific genes and functional loci that modulate genetic susceptibility has been difficult. Gene-gene interactions in addiction have been addressed by using identified loci. However, such loci are insufficient for generalization. In addition to genetics, environmental factors must also be considered within the framework of epigenetics. For example, people who grew up with parents who struggled with addiction are more likely to develop addiction problems later in life. Over time, identical and fraternal twins, sharing the same genetic pool, interact with different elements in their environment, marking their DNA with information that could influence their behavior, addiction risk, and even their response to treatment. Those who argue that the family evolves, contrary to creation, are confusing society's minds. The theory that disrupts and corrupts the family plays a role in paving the way for addiction. The disruption and deterioration of families predisposes their children to addiction. Ideological and sociopolitical deviations that have led humanity to a dead end and extinction have existed throughout history and today. These include racism, fascism, chauvinism, all forms of fanaticism, communism, wild capitalism, colonialism, technological dependence, forced modernization, extreme individualism, and all forms of addiction. The common view imposed by these movements is as follows: a) They remove the human from the focus. b) Freedoms and rights are destroyed. c) They oppress and divide society. Terrorism, colonialism, mafia, prostitution, deviant movements, and addiction, which are driving humanity into a dead end today, are important, troubling issues that must be addressed in this context. The source of these problems must be sought in Zionist ideas, in views that contradict creation and are man-made. Marx, Darwin, and Freud held human-centered views. It is noteworthy that all three individuals belonged to the same ethnic group. The theory of evolution has caused confusion and devastation in the human mind, especially in Darwin's own people, and has brought humanity into a world of contradictions. Humanity, whose minds and hearts are encumbered by the theory of evolution, has been unable to resolve its problems and, left helpless, has found a solution in addiction.

Keywords: addiction, epigenetics, sociology

BIY-25-028

SOSYAL BİLİMLERİN EVRİMCİLİK İDEOLOJİSİNİN ETKİ ALANINDAN KURTULUŞUNUN İMKANI

THE POSSIBILITY OF LIBERATION FROM THE INFLUENCE OF THE EVOLUTIONARY IDEOLOGY IN THE SOCİAL SCIENCES

Osman ÖZKUL
Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: oozkul@sakarya.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/ 0000-0002-0418-7007 0000-0001-5047-3007

Dr. Nadir ÇOMAK
Emekli Öğretim Üyesi
e-mail: nadir.comak@gmail.com,
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5047-3007

ÖZET

Bu makale, sosyal bilimlerin hâkim evrimcilik (evolutionism/evolutionary ideology) anlayışının etkisinden kurtulma olanağını ele almaktadır. İlk bölümde, evrimcilik ideolojisinin sosyal bilimlerde nasıl yaygınlaştığı ve "tekil gelişim hattı", "ilerleme" gibi varsayımları üzerinden sosyal bilimleri nasıl etkilediği tartışılacaktır. Örneğin, 19. yüzyıldaki kültürel evrimcilik anlayışı, toplumları "ilkel"den "uygar"a doğru tek bir çizgide değerlendiriyordu. İkinci bölüm yöntemsel olarak, literatür taraması ve kavramsal analiz yoluyla kurulmuştur. Bu bölüm, ilgili literatürde evrimci ideolojinin sosyal bilimlerdeki belirtilerini ve alternatif yaklaşımları incelemektedir. Üçüncü bölümde ilgili literatür çerçevesinde, klasik sosyal evrimcilik kuramlarının eleştirisi, çağdaş multilineer yaklaşımlar ve evrimci ideolojiden çıkış için önerilen yöntemler ele alınacaktır. Örneğin, klasik evrimcilik anlayışının etnosentrik ve tek çizgi düşüncesine dayandığı vurgulanmıştır. Ana metin bölümünde, sosyal bilimlerin evrimcilik ideolojisinden kurtulabilmesi için dört başlıca strateji önerilmektedir: Tarihsel bağlamlılık ve çoğulluk anlayışının benimsenmesi, Gelişme ve ilerleme kavramlarının eleştirel olarak yeniden düşünülmesi, Disiplinlerarası ve karşılaştırmalı analizlerin yaygınlaştırılması, Yöntemsel çoğulculuk ve açıklayıcı—yorumlayıcı yaklaşımların dengelenmesi. Ayrıca, bu stratejilerin uygulanabilirliği örneklerle tartışılmıştır. Sonuç olarak, sosyal bilimler evrimcilik ideolojisinden tamamen bağımsız hareket etmek zor görünse de, bilinçli kuramsal ve yöntemsel tercihlerle bu ideolojinin etkisi azaltılabilir. Böylece, dünya-özgü koşulları daha iyi kavranabilir, farklı kültür ve toplumların gelişim modellerine açık bir yaklaşım geliştirilebilir. Makale, evrimcilik ideolojisinden kurtularak sosyal bilimlerin epistemik olarak daha özgürleşebileceğini ve zenginleşebileceğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Evrimcilik ideolojisi.Sosyal bilimler epistemolojisi,Pozitivizm eleştirisi, Epistemik dönüşüm, Kültürel çoğulculuk.

ABSTRACT

This article explores the possibility of escaping the influence of the dominant evolutionary ideology in the social sciences. The first section will discuss how evolutionary ideology spread in the social sciences and how it influenced them through its assumptions of a "singular line of development" and "progress." For example, the 19th-century understanding of cultural evolutionism evaluated societies along a single line, from "primitive" to "civilized." The second section is methodologically structured through a literature review and conceptual analysis. This section examines the manifestations of evolutionary ideology in the social sciences and alternative approaches in the relevant literature. The third section will examine, within the framework of the relevant literature, the critique of classical social evolutionary theories, contemporary multilinear approaches, and proposed methods for overcoming evolutionary ideology. For example, it emphasizes that classical evolutionary thinking is based on ethnocentric and single-linear thinking. The main text proposes four primary strategies for freeing the social sciences from evolutionist ideology: embracing historical context and pluralism, critically rethinking the concepts of development and progress, promoting interdisciplinary and comparative analyses, and balancing methodological pluralism and explanatory and interpretative approaches. The applicability of these strategies is also discussed with examples. In conclusion, while it may seem difficult for the social sciences to act completely independent of evolutionist ideology, its influence can be mitigated through conscious theoretical and methodological choices. This allows for a better understanding of world-specific conditions and the developmental models of different cultures and societies. The article argues that by freeing the social sciences from evolutionist ideology, they can become more epistemically liberated and enriched.

Keywords: Evolutionist ideology. Social science epistemology, critique of positivism, epistemic transformation, cultural pluralism.

BIY-25-116

İLAHİ EYLEM VE EVREN İLİŞKİSİ: SÜNNETULLAH VE SÜREKLİ YARATMA BAĞLAMINDA BİLİM–DİN DİYALOĞU

DIVINE ACTION AND THE UNIVERSE: SCIENCE–RELIGION DIALOGUE IN THE CONTEXT OF SUNNATULLAH AND CONTINUOUS CREATİON

Mehmet CESUR
Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi
e-mail: mcesur68@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7482-6353

ÖZET

Modern bilim, doğada evrensel, düzenli ve değişmez yasaların işlediğini kabul eder. Bu varsayım, Tanrı'nın evrendeki eyleminin nasıl gerçekleştiği sorusunu teolojik açıdan yeniden düşündürmüştür. Özellikle klasik Hristiyan teolojisinde Tanrı'nın doğal yasaları ihlal etmeyeceği düşüncesi, Tanrı–evren ilişkisini açıklamada bir gerilim doğurmuştur. Bu gerilimi aşmak amacıyla geliştirilen yaklaşımlardan biri, Divine Action Project (İlahi Eylem Projesi, DAP) olmuştur. 1988–2003 yılları arasında Vatikan Gözlemevi ve Teoloji ve Doğa Bilimleri Merkezi'nin işbirliğiyle yürütülen bu proje, Tanrı'nın doğa yasalarını bozmadan evrende nasıl etkin olabileceğini araştırmıştır. DAP tam bir çözüme ulaşamasa da dört önemli kavramsal alan açmıştır: (1) Doğa yasalarının emredici ve betimleyici biçimde yorumlanması, (2) genel ve özel ilahi eylem ayrımı, (3) İlahi eylemin determinizmle ilişkisine uyumluluğu ve (4) ilahi müdahalesizlik tartışması. Bu çerçevede geliştirilen Müdahaleci Olmayan İlahi Eylem modeli, Tanrı'nın evrendeki olasılıklı süreçlerde etkin olduğunu, ancak bu etkinliğin doğa yasalarıyla çelişmediğini ileri sürer. Bu yaklaşım, İslam düşüncesinde yer alan sünnetullah ve sürekli yaratma kavramlarıyla dikkat çekici biçimde örtüşür. Kur'an'a göre evrendeki düzen, Allah'ın kesintisiz yaratıcı iradesinin sonucudur. Doğa yasaları, Allah'ın evreni terk etmeden yönettiği fiillerin ifadesidir. Sürekli yaratma anlayışı, evreni statik değil, dinamik ve Allah'ın sürekli tasarrufu altında bir süreç olarak görür. Böylece Allah, ne panteist biçimde doğayla özdeşleşir ne de deist biçimde ondan kopar; hem aşkın hem de içkin biçimde var olur. Sonuçta modern ilahi eylem modelleri ile İslam teolojisinin temel ilkeleri arasında dikkat çekici bir uyum bulunur. Allah–evren ilişkisi, karşıtlık değil; aşkınlık ve içkinlik, düzenli ve dinamik bir birliktelik olarak anlaşılır.

Anahtar Kelimeler: İlahi eylem, determinizm,doğa yasaları, sünnetullah, sürekli yaratma.

ABSTRACT

Modern science presupposes that universal, orderly, and immutable laws govern nature. This assumption compels theology to reconsider the question of how God acts within the universe. In classical Christian theology, the belief that God does not violate natural laws has produced a conceptual tension in explaining the God–universe relationship. One significant attempt to resolve this tension is the Divine Action Project (DAP), conducted between 1988 and 2003 through the collaboration of the Vatican Observatory and the Center for Theology and the Natural Sciences. The project sought to explain how God could act effectively in the universe without contravening natural laws. Although the DAP did not reach a definitive conclusion, it introduced four crucial conceptual distinctions: (1) the prescriptive versus descriptive interpretations of natural laws;(2) the distinction between general and special divine action; (3) the compatibility or incompatibility of divine action with determinism; and (4) the debate between interventionism and non-interventionism. Within this framework, the model of Non-interventionist Divine Action maintains that God acts through the probabilistic structures of nature, yet this activity does not contradict natural laws. This approach resonates remarkably with Islamic theological concepts, particularly Sunnatullah and continuous creation. According to the Qur'an, the order of the cosmos reflects the unceasing creative will of Allah. Natural laws are thus expressions of divine governance rather than autonomous mechanisms. The doctrine of continuous creation portrays the universe not as static but as a dynamic process sustained by Allah's constant will. Hence, Allah is neither identified with nature—as in pantheism—nor detached from it—as in deism—but is simultaneously transcendent and immanent. Ultimately, significant harmony emerges between modern models of divine action and the foundational principles of Islamic theology. The Allah–universe relationship is not one of separation or opposition but is best understood as a transcendent and immanent, orderly and dynamic unity.

Keywords: Divine action, determinism, natural laws, sunnatullah,continuous creation

BIY-25-139

DÜZEN ÖLÇÜ VE HESAP: İLAHİ YARATILIŞTAN MUHASEBE BİLİMİNE TEORİK YANSIMALAR

ORDER, MEASURE, AND CALCULATION: THEORETICAL REFLECTIONS FROM DIVINE CREATION TO ACCOUNTING SCIENCE

İbrahim ÇEMBERLİTAŞ
Doç. Dr, Van Yüzüncü yıl Üniversitesi İİBF
e-mail: ibrahimcemberlitas@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2489-9060

ÖZET

Bu çalışma, ilahi yaratılışta vurgulanan düzen (nizam), ölçü (kadr, mikyâs) ve mizan (denge, terazi) kavramlarının muhasebe biliminin fonksiyonları (kaydetme, sınıflandırma, raporlama) ve normatif ilkeleri (doğruluk, güvenilirlik, şeffaflık, hesap verebilirlik) ile çok-disiplinli bir çerçevede ilişkilendirildiği teorik bir incelemedir. Kur'an-ı Kerim, Tevrat ve İncil'de yer alan ölçü, mizan, kitap/defter ve hesap temsilleri, hem dünyevi iktisadî ilişkilerde adaletin tesisi hem de uhrevî hesap gününün epistemik bir modeli olarak ele alınmıştır. Bu metinde önce kutsal metinlerdeki ana kavramlar filolojik, teolojik ve sosyo-etik bağlamlarıyla özetlenmekte; ardından modern muhasebe literatüründe yer alan etik, raporlama ve kurumsal yönetişim tartışmalarıyla (ör. IESBA Etik İlkeleri, IFRS Kavramsal Çerçevesi) eşleştirilmektedir. Kur'an'daki 'mizan' (Rahman 55:7–9; Enbiyâ 21:47), 'ölçüyü eksiltmeyin' (A'râf 7:85; En'âm 6:152) ve 'amel defteri/kitap' (Kehf 18:49; İnşikâk 84:7–9) vurguları, Tevrat'ta hileli ölçüye yönelik yasaklarla (Özdeyişler 11:1; 16:11) ve İncil'de hesap verme ve "kitapların açılması" imgeleriyle (Luka 16:2; Vahiy 20:12) karşılaştırmalı olarak okunmuştur. Sonuçta muhasebenin teknik süreçlerinin, salt ölçme ve kayıt cihazı olmaktan ziyade, toplumsal güvenin, adaletin ve etik sorumluluğun kurumsal bir dili olduğu savunulmaktadır. Çalışma, 'İlahi Düzen Perspektifiyle Muhasebe' başlığı altında, normatif bir ilke seti (ölçüde doğruluk, sınıflamada hakkaniyet, raporlamada şeffaflık ve hesap verebilirlik) önermekte ve muhasebe eğitimi, politika ve kurumsal yönetişim için uygulanabilir öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlahi düzen, ölçü, mizan, hesap, muhasebe etiği, raporlama, IFRS, IESBA.

ABSTRACT

This study examines the concepts of order (nizam), measure (kadr, mikyâs), and balance (mizan) in divine creation with the functions (recording, classification, reporting) and normative principles (accuracy, reliability, transparency, accountability) of accounting science within a multidisciplinary framework. The representations of measure, balance, book/record, and account found in the Qur'an, Torah, and Bible are considered both as the establishment of justice in worldly economic relations and as an epistemic model of the Day of Reckoning. This text first summarizes the main concepts in the sacred texts within their philological, theological, and socio-ethical contexts; it then matches them with discussions of ethics, reporting, and corporate governance in modern accounting literature (e.g., IESBA Ethical Principles, IFRS Conceptual Framework). Emphasis on 'mizan' (Rahman 55:7–9; Enbiyâ 21:47), 'do not diminish the measure' (A'râf 7:85; En'âm 6:152) and 'deed record/book' (Kehf 18:49; Inshikak 84:7–9) are compared with the prohibitions against fraudulent measures in the Torah (Proverbs 11:1; 16:11) and the images of accountability and "the opening of the books" in the Gospel (Luke 16:2; Revelation 20:12). Ultimately, it is argued that the technical processes of accounting are not merely measuring and recording devices, but rather an institutional language of social trust, justice, and ethical responsibility. Under the title 'Accounting from a Divine Order Perspective', the study proposes a normative set of principles (accuracy in measurement, fairness in classification, transparency and accountability in reporting) and offers practical recommendations for accounting education, policy, and corporate governance.

Keywords: Divine order, measure, balance, account, accounting ethics, reporting, IFRS, IESBA

BIY-25-027

DİNİ BAŞA ÇIKMA STRATEJİLERİNİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: SİSTEMATİK BİR LİTERATÜR TARAMASI

THE EFFECT OF RELIGIOUS COPING STRATEGIES ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW

Elif Güner BOZKURT
Doktora Öğrencisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü
e-mail: guner-1994@hotmail.com

Ferhat KARDAŞ
Doç. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
e-mail: kardas-90@hotmail.com
ORCİD: 0000-0003-3368-3956

ÖZET

Hayatın akışı içinde sıklıkla stres, kayıp ve kriz durumlarıyla karşılaşan birey, gerek fiziksel gerek ruhsal sağlığını koruyabilmek için bu durumlarla mücadele ederek bunların üstesinden gelmelidir. Başa çıkma becerileri; bireyin stres faktörü karşısında sergilediği duygusal, davranışsal ve bilişsel tepkilerin tümü ile direnmesidir (Folkman, 1984). Önemli başa çıkma kaynaklarından biri de bireylerin Yaratıcı ile irtibat kurdukları dindir. Dini başa çıkma; stresli hayat olayları karşısında hem yaşantıları anlamlandırmada hem de stresle mücadele Yaratıcı'nın varlığına olan inancın ve dini kaynakların sürece dahil edilmesidir (Ekşi, 2001; Pargement et al., 1988). Bireyin iyi oluşuna önemli bir katkı sağlayan dini başa çıkma literatürde Olumlu Dini Başa Çıkma (Tanrı'yla işbirliği, affetme, kutsal destek arayışı, manevi anlamlandırma) ve Olumsuz Dini Başa Çıkma (Tanrı ile çatışma, manevi küskünlük) olarak iki ana boyutta ele alınmaktadır (Pargament et al., 2000). Özellikle pozitif dini başa çıkma stratejileri; psikolojik iyi oluş, hayat memnuniyeti, umut ve psikolojik sağlamlık ile pozitif; depresyon ve kaygı gibi psikolojik rahatsızlıklarla negatif ilişki göstermektedir (Ano & Vasconcelles, 2004). Olumlu dini başa çıkma, bireylere olayları yeniden anlamlandırma, hayatın amacını koruma ve zorluklarla başa çıkmak için ek bir kaynak ve sosyal destek sunarak psikolojik dengeyi sağlamaya yardımcı olmaktadır. Bu bulgular, Yaratıcının varlığına ve birliğine inanmanın ve dini uygulamaların, bireyin stres karşısındaki tepkisi ve genel psikolojik sağlığı üzerinde belirleyici bir role sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çalışma, dini başa çıkma ile psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkiye dair literatürü derleyerek, mevcut bulguların ortak yönlerini ve sınırlılıklarını tartışmayı amaçlamaktadır. Literatür taraması, dini başa çıkmanın yaratıcıyla kurulan anlamlı ilişkinin, bireysel dayanıklılık ve ruhsal denge üzerinde belirleyici bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, dini başa çıkma süreçleri insanın yaratıcıyla bağ kurma eğiliminin psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisini açıklamada güçlü bir çerçeve sunmaktadır. Bulgular doğrultusunda ilerleyen çalışmalarda, model önerileri ve uygulamalı müdahalelere yönelik öneriler tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dini başa çıkma, stres faktörleri, psikolojik iyi oluş, Yaratıcı.

ABSTRACT

In the flow of life, individuals frequently encounter stress, loss and crisis situations. In order to protect both their physical and mental health, they must cope with and overcome these situations. Coping skills are the individual's emotional, behavioural and cognitive responses to stress factors (Folkman, 1984). One important coping resource is religion, through which individuals connect with the Creator. Religious coping involves both giving meaning to stressful life events and fighting stress by incorporating belief in the Creator and religious resources into the process (Ekşi, 2001; Pargement et al., 1988). Religious coping, which contributes significantly to an individual's well-being, is addressed in the literature in two main dimensions: Positive Religious Coping (cooperation with God, forgiveness, seeking sacred support, spiritual meaning) and Negative Religious Coping (conflict with God, spiritual alienation) (Pargament et al., 2000). Positive religious coping strategies, in particular, show a positive relationship with psychological well-being, life satisfaction, hope, and psychological resilience, and a negative relationship with psychological disorders such as depression and anxiety (Ano & Vasconcelles, 2004). Positive religious coping helps individuals maintain psychological balance by offering them a way to reframe events, preserve life's purpose, and provide an additional resource and social support for coping with difficulties. These findings reveal that belief in the Creator's existence and unity, as well as religious practices, play a decisive role in an individual's response to stress and overall psychological health. This study aims to review the literature on the relationship between religious coping and psychological well-being, discussing the commonalities and limitations of existing findings. The literature review reveals that religious coping, through the meaningful relationship established with the Creator, plays a decisive role in individual resilience and spiritual balance. Consequently, religious coping processes provide a robust framework for explaining the impact of the human tendency to connect with the Creator on psychological well-being. Future studies based on these findings will discuss model proposals and recommendations for applied interventions.

Keywords: Religious coping, stress factors, psychological well-being, Creator

BIY-25-110

GÖKYÜZÜ GÖZLEMCİLİĞİ YOLUYLA REKREASYONEL İYİ OLUŞ: ''EKRANA DEĞİL, GÖKYÜZÜNE BAK!''

RECREATIONAL WELL-BEING THROUGH STARGAZING: "LOOK AT THE SKY, NOT THE SCREEN!"

Eminsafa DİLMAÇ
Arş.Gör., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi
e-mail: eminsafadilmac@subu.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5136-9217

Emrah TAŞARER
Arş. Gör. Dr., Batman Üniversitesi, Turizm Fakültesi
e-mail: emrah.tasarer@batman.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6858-2981

Orhan BATMAN
Prof. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi
e-mail: obatman@subu.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7186-7064

ÖZET

Eşref-i mahlûkat olarak nitelendirilen insan, kâinatın özünü temsil eden bir varlık olarak yaratılmıştır. Her ne kadar insan, cismen küçük olsa da hakikatte kâinatın hulâsası ve semeresidir. İnsan, evreni dikkatle incelediğinde, ihtiyaç duyduğu her şeyin belirli bir düzende ve hikmetle yaratıldığını fark eder. Bu bağlamda gökyüzü hem fiziksel hem de metafiziksel bir merak ve tefekkür alanıdır. İnsan, daraldığında göğe bakarak ferahlama ihtiyacı hissetmektedir. Çünkü göğe bakmak sadece görsel bir eylem değil, aynı zamanda zihinsel uyanış, epistemolojik derinlik, manevî farkındalık, varoluşsal tevazu, tefekkür ve şükür gibi çok katmanlı kazanımlar sağlayan bir farkındalık deneyimidir. Bu süreç aynı zamanda bireye psikolojik, sosyal, duygusal, ruhsal ve bedensel bir rahatlama da sunmaktadır. Bu araştırma, gökyüzü gözlemciliğinin bir astroturizm ve rekreasyon faaliyeti olmasıyla birlikte, bu aktivitenin fiziksel ve eğlence temelli bir faaliyet olmanın ötesinde, insanın kâinatı temaşa ederek kendini ve yaratıcısını tanıma imkânı sunduğunu da ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda çalışmada gökyüzü gözlemciliğine yönelik tarihsel bir gelişim süreci ele alınmış, bunun yanında gökyüzü gözlemciliğinin felsefi boyutu irdelenerek faydaları vurgulanmıştır. En geniş çerçevede ise bu çalışmada gökyüzü gözlemciliğinin insanın yaratılış gayesi, varoluşsal yön arayışı ve içsel derinleşme süreci kapsamında bir değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu yönde ortaya konulan bir bakış açısıyla, gökyüzü gözlemciliğinin, postmodern çağın ekrana odaklanan insanına bakışlarını yeniden semâya yöneltme fırsatı sunduğu ileri sürülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gökyüzü gözlemciliği, astroturizm, rekreasyon, rekreasyonel iyi oluş, bilinçli boş zaman.

ABSTRACT

Human beings, described as the noblest of all creatures, were created as entities representing the essence of the universe. Although humans are physically small, in truth they are the quintessence and the fruit of the cosmos. When a person carefully examines the universe, they realize that everything they need has been created in a particular order and with wisdom. In this context, the sky is both a physical and metaphysical field of curiosity and contemplation. When feeling constrained, a person feels the need to look at the sky for relief. Looking at the sky is not merely a visual act, but also an awareness experience that provides multi-layered gains such as mental awakening, epistemological depth, spiritual awareness, existential humility, contemplation, and gratitude. This process also offers psychological, social, emotional, spiritual, and physical relaxation to the individual. This study reveals that stargazing, as an activity of astrotourism and recreation, offers an opportunity not only as a physical and entertainment-based activity, but also as a means for human beings to know themselves and their Creator through the contemplation of the universe. Accordingly, the study discusses the historical development process of stargazing and examines its philosophical dimension while emphasizing its benefits. In the broadest framework, this study evaluates stargazing within the scope of human purpose of creation, existential search for meaning, and inner deepening process. From this perspective, it is suggested that stargazing offers an opportunity for postmodern humans, who are focused on screens, to redirect their gaze back toward the heavens.

Keywords: Stargazing, astrotourism, recreation, recreational well-being, mindful leisure.

BIY-25-051

RUHUN VARLIĞINI KABUL ETMEK ZARURİDİR

IT IS ESSENTIAL TO ACCEPT THE EXISTENCE OF THE SOUL

Sefa SAYGILI
Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: sefasaygili@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2993-5825

ÖZET

1.300 ila 1.400 gram kadar gelen insan beyni 100 milyar sinir hücresi (nöron) ve bunun 10 katı kadar gliya hücresinden meydana gelir. Her nöron ise 1000 ila 10.000 başka nöronla bağlantı halindedir. Nöronlar arasındaki bu bağlantıların sayısı ise 1015 gibi olağanüstü rakamı bulmaktadır. Beynimiz beş duyu aracılığıyla çevreden mesajlar alır. Bu duyular, dokunma, görme, koku alma, tat alma ve işitmedir. Beynimiz bütün bu sinyalleri düzene koyar, ne anlama geldiklerini araştırır ve ne yapılacağına karar verir: Meselâ, yemek yerken beynimiz yemeğin iyi görünüp görünmediğine, kötü kokup kokmadığına karar verir. Sonra kolumuzu ve elimizi hareket ettirip yemeği ağzımıza götürmemizi sağlar. Sonunda da çiğnediğimiz şeyin tadından memnun kalırsa, ağzımıza ve boğazımıza lokmanın yutulmasını bildirir. Beynin farklı bölgelerinin değişik görevleri vardır. Bazı bölümler duyularımızdan gelen mesajları alır, bazıları da kaslarımıza mesaj gönderir. Bütün bu görevleri yapan beynimiz aslında ruhumuzun aletidir. Bütün bedenimiz, ruhun bineği ve aletidir. Ruhun varlığına dair pek çok delil mevcuttur. Yazımızda ruhun var olmasını gerektiren çok sayıda kanıttan söz edeceğiz. Sonuç olarak insan, beden ve ruhtan meydana gelmiştir. Bedenimizin tasarruf sahibi ruhu vardır ve davranışlarımızın, hareketlerimizin, düşünce ve duygularımızın kaynağı ruhtur. Ölüm, ruhun bedeni terk etmesidir. Ruh, ölüm ile asıl vatanına kavuşur. Bu vatanı da ruhun bedeni nasıl kullandığı belirlemektedir.

Anahtar Kelimeler: Ruh, nöron, beyin

ABSTRACT

The human brain, weighing between 1,300 and 1,400 grams, consists of 100 billion nerve cells (neurons) and 10 times as many glial cells. Each neuron is connected to between 1,000 and 10,000 other neurons. The number of connections between neurons is an extraordinary 1015. Our brain receives messages from the environment through five senses. These senses are touch, sight, smell, taste, and hearing. Our brain organizes all these signals, investigates their meaning, and decides what to do: For example, when eating, our brain decides whether the food looks good or bad and whether it smells good or bad. Then it moves our arm and hand to bring the food to our mouth. Finally, if we like the taste of what we chew, it tells our mouth and throat to swallow the bite. Different parts of the brain have different tasks. Some parts receive messages from our senses, while others send messages to our muscles. Our brain, which performs all these tasks, is actually the instrument of our soul. Our entire body is the vehicle and instrument of the soul. There is much evidence for the existence of the soul. In our article, we will discuss the numerous pieces of evidence that necessitate the existence of the soul. In conclusion, humans are composed of body and soul. Our body has a soul that controls it, and the soul is the source of our behaviors, movements, thoughts, and feelings. Death is the soul leaving the body. With death, the soul returns to its true home. This home is determined by how the soul used the body.

Keywords: Soul, neuron, brain

MATERYALİZMİ REDDEDEN HİSSİYATIMIZ: QUALİA

OUR FEELINGS THAT REJECT MATERIALISM: QUALIA

Sefa SAYGILI
Prof. Dr., Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
e-mail: sefasaygili@hotmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2993-5825

İbrahim BALCIOĞLU
Prof. Dr., İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi
e-mail: ibrahim.balcioglu@yeniyuzyil.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-2601-2619

ÖZET

Yemyeşil bir bahçedeki rengârenk çiçekleri gördüğümüzü, karanfilin mis gibi kokusunu içimize çektiğimizi, gökyüzünün muhteşem manzarasını temaşa ettiğimizi, böylece mutluluk duyduğumuzu düşünelim. İşte bilinçli deneyimlerimizden hissettiklerimiz ve farkında olduklarımız olan bu öznel (sübjektif) duyumlarımıza ve algılarımıza qualia denmektedir. Bu öznel deneyimler bizi biz yapan, dünyayı algılayışımızı şekillendiren temel unsurlardır. Qualia doğrudan sezilir, erişilir ve tamamen öznel olduğu için muhtemel bir hataya konu olamaz. Özellikle bedensel duyumların belirli özellikleridir fakat aynı zamanda hiçbir fiziksel bilgi içermeyen belirli algısal deneyimlerin adıdır. Qualia kısacası mavi renginin maviliğini, ağrı hissi veya kahvenin tadı gibi duyumları, algıları, etkileri veya 'ham hisleri' ifade etmeyi içerir. Qualia genellikle belirli bir uyarandan kaynaklansa da böyle olması şart değildir. Sevilen birinin yüzünü zihinde canlandırmak gibi muhayyel bir his, ışığın o kişiden yansıyıp retinadaki hücreleri uyarmasıyla tetiklenen görüntüsü kadar bir qualia örneğidir. Gerçekten de yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya doğru gerçekleşen bu duyusal deneyimlerde beyinde gerçekleşen nöral aktivite de birbirine benzerdir. Üstelik sadece qualiayı hissetme, materyalizmi çürütmeye ve ruhun varlığını kanıtlamaya yeterlidir. Böyle olduğunu ifade eden çok sayıda filozof ve düşünür de mevcuttur. Materyalist görüş olan fizikalist yaklaşım, qualia problemini dışarıda bırakmak zorunda kalmaktadır. Fizikalist yaklaşım üzerinde temellenen özdeşlik kuramı olarak bilinen kurama göre, zihin süreçleri tümüyle beyin olayları ile özdeştir. Yani zihin durumlarında olan her şey fiziksel, nörobiyolojik bir açıklamaya tabiidir ve nörobiyolojik süreçlerle açıklanabilen bilinç, zihin süreçlerini meydana getirir. Böylelikle elimi sobaya değdirdiğimde hissettiğim acının duyu reseptörlerim tarafından algılanıp sinir hücrelerim aracılığıyla beynin sorumlu bölgesine iletilip uygun tepkiye yol açan nörobilimsel bir açıklamasını yapabiliriz. Ancak bu açıklama benim acı duyumumla özdeş şeyler midir? Sonuç olarak; insan varlığında materyalist ve fizikalist bakış açısıyla açıklanamayan ve açıklanması da mümkün görülmeyen qualia gibi olgular; madde ile zihnin birbirinden ayrı ve bağımsız olduğunu, kısacası ruhun var olması gerektiğini göstermektedir. Rengi, acıyı hisseden maddi dünyanın ötesinde bir ruh olmalıdır ve bu da madde dışında ayrı bir varlıktır. Bilinç; fiziksel olmayan, metafizik olan bu ruha bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Qualia, bilinç, ruh

ABSTRACT

Imagine seeing colorful flowers in a lush green garden, breathing in the sweet scent of carnations, admiring the magnificent view of the sky, and feeling happy as a result. These subjective sensations and perceptions—what we feel and are aware of in our conscious experiences—are called qualia. These subjective experiences are fundamental elements that make us who we are and shape how we perceive the world. Qualia are directly sensed, accessible, and completely subjective, so they cannot be subject to error. They are specific characteristics of bodily sensations, but they are also the name given to certain perceptual experiences that contain no physical information. In short, qualia refers to sensations, perceptions, effects, or 'raw feelings' such as the blueness of the color blue, the sensation of pain, or the taste of coffee. Qualia usually originate from a specific stimulus, but this is not a requirement. An imaginary feeling, such as picturing the face of a loved one in one's mind, is as much an example of qualia as the image triggered by light reflecting off that person and stimulating the cells in the retina. Indeed, the neural activity in the brain during these sensory experiences, which occur both top-down and bottom-up, is similar. Moreover, simply feeling qualia is enough to refute materialism and prove the existence of the soul. There are many philosophers and thinkers who express this view. The physicalist approach, which is a materialist view, is forced to leave out the qualia problem. According to the theory known as the identity theory, which is based on the physicalist approach, mental processes are completely identical to brain events. In other words, everything in mental states is subject to a physical, neurobiological explanation, and consciousness, which can be explained by neurobiological processes, gives rise to mental processes. Thus, we can provide a neuroscientific explanation for the pain I feel when I touch the stove, which is perceived by my sensory receptors and transmitted to the responsible region of the brain via my nerve cells, leading to an appropriate response. But is this explanation identical to my experience of pain? Consequently, phenomena such as qualia, which cannot be explained by a materialist and physicalist perspective on human existence and cannot be explained, demonstrate that matter and mind are separate and independent, in short, that the soul must exist. There must be a soul beyond the material world that perceives color and feels pain, and this is a separate entity outside of matter. Consciousness emerges in connection with this non-physical, metaphysical soul.

Keywords: Qualia, consciousness, soul

BIY-25-099

AİLE KURUMUNDA YARATILIŞ İNANCININ KORUYUCU ROLÜ: PSİKOSOSYAL VE MANEVİ DENGE

THE PROTECTIVE ROLE OF CREATION BELIEF IN THE FAMILY INSTITUTION: PSYCHOSOCIAL AND SPIRITUAL BALANCE

Adnan KALKAN
Uzman Psikolog
e-mail: adnankalkan01@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6142-098X

ÖZET

Aile kurumu kişide değer aktarımı, kimlik ve şahsiyet inşâsı, temel inanç anlayışı ve psikososyal gelişim yönünden en önemli sosyal kurumdur. Sosyal medyanın getirdiği seküler hızlı değişim etkisiyle aile kurumu hem psikolojik hem sosyolojik hem de manevi alanda ciddi dönüşüm yaşamıştır. Bu dönüşümün ise daha çok olumsuz yönde olduğu gözlenmektedir. Bu çalışmada, yaratılış inancının, aile ferlerinde psikososyal dengeyi koruma ve kuşaktan kuşağa değer aktarımını sağlama açısından nasıl önemli bir işlev gördüğü konusu incelenmiştir. Ferdin aidiyet, ümit, anlam, gaye gibi psikososyal ihtiyaçlarına yaratılış inancı referans olur. Fert ve aile bağlamında yaratılış inancı, anne baba-çocuk ilişkisi, aile iletişim bağları, eşler arası ilişki, kuşaklar arası etkileşim ve iletişimi sağlamlaştıran çimento vazifesi görür. Bu vazife hem psikososyal anlamda hem de manevi anlamda önemlidir. Denebilir ki yaratılış inancı sadece dünyevi anlamda değil aynı zamanda uhrevi anlamda da psikolojik sağlamlık sağlar. Genel anlamda aile içindeki çatışmalar, fertlerin kimlik bunalımı, aidiyet yitimi, boşanmalar, kuşaklar arası çatışmalar, din ve ahlak kavramlarının zayıflaması gibi modern psikososyal sorunlar; anlam zayıflaması, yaratılış fıtratından uzaklaşma ve değer erozyonu çerçevesinde ele alınmıştır. Yaratılış kavramının ailede yeniden inşa edilmesi, sadece maneviyat alanında değil aynı zamanda psikososyal alanda da aileye önemli katkı sağlayacaktır. Psikososyal dengenin tesisi için yaratılış inancında bulunan fıtrat, ahiret, ahlak, merhamet, şefkat, fedakârlık kavramları önemli bir yere sahiptir. Bu kavramlar ailede hayat bulduğu takdirde bunalım çağından yeniden nesli ihyâ medeniyeti inşâ sürecine girebileceğimiz tarihsel süreçle delillidir. Bu bildiride hem literatür taramaları hem de aile danışmanlığı süreçlerinde elde edilen gözlemlere yer verilmiştir. Ailede seküler yaşamın aksine yaratılış inancının yeniden ihya edilmesi hem manevi değerler hem de psikososyal açıdan fert, aile ve topluma katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aile, yaratılış, psikososyal sağlamlık, maneviyat

ABSTRACT

The family institution is the most important social institution in terms of value transfer, identity and personality building, basic belief understanding, and psychosocial development. With the secular rapid change effect brought about by social media, the family institution has undergone serious transformation in psychological, sociological, and spiritual areas. This transformation has been observed to be mostly negative. This study examines how the belief in creation plays an important role in maintaining psychosocial balance among family members and ensuring the transfer of values from one generation to the next. The belief in creation serves as a reference point for an individual's psychosocial needs such as belonging, hope, meaning, and purpose. In the context of the individual and the family, the belief in creation acts as a cement that strengthens parent-child relationships, family communication bonds, spousal relationships, and intergenerational interaction and communication. This function is important both psychosocially and spiritually. It can be said that the belief in creation provides psychological stability not only in a worldly sense but also in a spiritual sense. In general terms, modern psychosocial problems such as conflicts within the family, identity crises among individuals, loss of belonging, divorces, intergenerational conflicts, and the weakening of concepts of religion and morality have been addressed within the framework of weakening meaning, distancing from the nature of creation, and erosion of values. Rebuilding the concept of creation within the family will contribute significantly to the family not only in the spiritual realm but also in the psychosocial realm. The concepts of nature, the afterlife, morality, mercy, compassion, and self-sacrifice found in the belief in creation have an important place in establishing psychosocial balance. If these concepts come to life in the family, it is historically proven that we can enter a historical process of rebuilding the civilization of the revival of the generation from the age of crisis. This paper includes both literature reviews and observations obtained during family counseling processes. Reviving the belief in creation in the family, as opposed to secular living, will contribute to individuals, families, and society in terms of both spiritual values and psychosocial aspects.

Keywords: Family, creation, psychosocial well-being, this spirituality

BIY-25-117

MUCİZE EYLEM ÖĞRENME MUCİZE ORGAN BEYİN

MIRACLE OF ACTION LEARNING AND THE MIRACLE ORGAN BRAIN

Ali Erkan KAVAKLI
Yazar, Yeni Akit Gazetesi, Edebiyat
e-mail: aekavakli@gmail.com

ÖZET

Bu tebliğ beynin yapısı, öğrenme süreci ve eğitimin kalite kazanması ele alındı. Su, protein, yağ, şeker ve tuzdan meydana gelen beyin canlı bir organ. Hayat tek başına mucizedir. Hiçbir laboratuvar deneyi maddeyi canlandıramadı. Muhteşem bir öğrenme organı beyin. Bilinç sayesinde insan okur, öğrenir, düşünür, fikir üretir, hayal kurar, proje yapar, projeleri hayata geçirir, iyiyi kötüden; doğru yanlıştan ayırır. Göz görme, ayak yürüme, kulak duyma, el tutma programlıdır. Beyin de öğrenme programlı. Madde olarak beyin 1 lt su, 150 gr yağ, 110 gr protein, 15 gr şeker, 10 gr tuzdan meydana gelir. Bu maddeler akıllı ve şuurlu değildir. Bilincin kaynağı nedir? Beyne bilgi geldikçe nöronlar akson ve dentrit denilen kolları ile bilgi ağları örer; aynı türden bilgileri aynı dosyaya koyarlar. Önemli bilgileri DNA'ya işlerler. Bu bilgiler baba ve anneden çocuklarının DNA'sına aktarılır. Bilgiyi kaydetme, geri çağırma, yorumlama, DNA'ya kaydetme, bilgi üretme gibi maharetleri nöronlar nasıl kazanıyor? Onlara bu hünerleri kim öğretiyor? Bilinci nasıl kazanıyorlar? İnsan okur, anlar, düşünür, yeni fikirler üretir, fikirleri hayata geçirmek için plan ve projeler yapar. Beynin öğrenmesi, mevcut bilgilerle yeni öğrenilenleri karşılaştırması, yeni fikirler üretmesi, düşünce ve hayalleri hayata geçirmesi mucize eylemler. Beyin faaliyetleri su, tuz, şeker, yağ, protein işi olamaz. Bilinç metafiziktir. Beyni kullanan ruhtur ve bilinçli olan odur. Arizona Üniversitesi öğretim görevlisi Prof. Stuart Hameroff, bilincin metafizik olduğunu, varlığın sebebini anlama ve kavrama yeteneğine sahip olduğunu, buradan hareketle insanı ve evreni yaratan, düzenleyen bir YARATICI bulunduğunu ifade eder. İnsan vücudunda yaklaşık 100 trilyon hücre var. Trilyonlarca hücreden bedeni inşa eden, ona hayat ve bilinç veren, bilinçli bir usta olmalı. Eser ustasını gösterir. 100 milyar nörondan oluşan beyni yaratan muhteşem yaratıcı bizi çok seviyor ki onu bize hediye etmiş. Beyin en büyük servet. Öğrenmek beyni besler, ilmi artırır. İlim insanı yükseltir ama çalışarak elde edilir. Beynin öğrenme kapasitesi sınırsız. Beynini verimli kullanmak mümkün. Hayat yarışında düşmanlarımızdan geri kalmamak; kendimize, ailemize ve milletimize daha faydalı olmak için çalışmalı.

Anahtar Kelimeler: Beyin, öğrenme, dopamin, hücre pınarı, bilinç

ABSTRACT

This paper discussed the structure of the brain, the learning process, and improving the quality of education. The brain, composed of water, protein, fat, sugar, and salt, is a living organ. Life itself is a miracle. No laboratory experiment has ever brought matter to life. The brain is a magnificent learning organ. Thanks to consciousness, humans read, learn, think, generate ideas, dream, create and implement projects, and distinguish good from bad; right from wrong. Eyes are programmed to see, feet to walk, ears to hear, and hands to grasp. The brain is also programmed to learn. The brain, as a substance, consists of 1 liter of water, 150 grams of fat, 110 grams of protein, 15 grams of sugar, and 10 grams of salt. These substances are not intelligent or conscious. What is the source of consciousness? As information arrives in the brain, neurons weave information networks with their branches called axons and dendrites; they store similar types of information in the same file. They process important information into DNA. This information is passed from parents to their children's DNA. How do neurons acquire the skills of recording, retrieving, interpreting, storing, and generating information? Who teaches them these skills? How do they acquire consciousness? Consciousness is metaphysical. It is the soul that uses the brain, and it is the conscious one. University of Arizona professor Stuart Hameroff states that consciousness is metaphysical, possessing the ability to understand and comprehend the reason for existence, and that, based on this, there is a CREATOR who creates and organizes humanity and the universe. The human body contains approximately 100 trillion cells. There must be a conscious master who constructed the body from trillions of cells and gave it life and consciousness. The work reveals its master. The magnificent Creator who created the brain, consisting of 100 billion neurons, loves us so much that He gifted it to us. The brain is the greatest asset. Learning nourishes the brain and increases knowledge. Knowledge elevates a person, but it is achieved through hard work. The brain's learning capacity is limitless. It is possible to use the brain efficiently. We must strive not to fall behind our enemies in the race of life and to be more beneficial to ourselves, our families, and our nation.

Keywords: Brain, learning, consciousness, education

BIY-25-089

ANTROPOSEN ÇAĞI SİNEMASINDA İSLAMİ EKOELEŞTİRİ VE YARATILIŞ TEFEKKÜRÜ

ISLAMECOCRITICAL AND THE CONTEMPLATION OF CREATION
IN THE CINEMA OF THE ANTHROPOCENE

Gökhan TOPAL
Dr., Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Radyo ve Televizyon Teknoloji Programı
e-mail: gokhan.topal@gibtu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-6280-1346

ÖZET

Bu çalışma, insan faaliyetlerinin gezegen üzerinde jeolojik bir güç haline geldiği Antroposen çağını, yalnızca ekolojik bir kriz olarak değil, aynı zamanda İslami literatürde "fesat" (bozulma) ve "israf" (savurganlık) kavramlarıyla ifade edilen derin bir manevi ve anlamsal kriz olarak ele almaktadır. Dünyayı, Allah'ın kudret sıfatının bir tecellisi olan "kâinat kitabı" olarak okuma ilkesinden hareketle, bu inceleme sinemanın söz konusu krizdeki ideolojik rolünü iletişim bilimleri ve ekoeleştiri kuramları ışığında değerlendirmektedir. Çalışmanın temel tezi, sinemanın modernitenin materyalist ve antroposentrik (insan-merkezci) dünya görüşünü yeniden üreten veya bu görüşe meydan okuyan bir temsil aracı olduğu fikrinde yatmaktadır. Bu doğrultuda Kur'an-ı Kerim'deki "Halifelik" (Allah'ın yeryüzündeki vekilliği) ve "Emanet" (sorumluluk) doktrinleri, analitik bir İslami ekoeleştiri çerçevesi olarak sunulmakta ve bu çerçeve, 2010 sonrası Türk sinemasından Buğday (2017), Mandıra Filozofu (2014) ve Bir Zamanlar Gelecek: 2121 (2022) gibi filmlerin tematik analizine uygulanmaktadır. Analizler, bu eserlerin teknolojik kibrin yol açtığı manevi çöküşü, tüketim kültürünün fıtrattan kopuşunu ve gezegensel yıkımın doğurduğu ahlaki çıkmazları nasıl temsil ettiğini ortaya koymaktadır. Böylelikle, bu inceleme; modern insanın doğa ile kurduğu bozuk ilişkinin temelinde, kendi aslî vazifesini unutmasının yattığı öncülünden hareketle, Antroposen çağında sinemanın didaktik bir propaganda aracı olmaktan ziyade, izleyiciyi yaratılışın kutsallığı ve bu kutsallıktan kaynaklanan derin sorumluluğu üzerine tefekküre sevk etme potansiyelini diğer bir ifadeyle sinemanın bu unutuşu pekiştiren veya tam aksine bu hatırlayışa vesile olan çifte rolünü deşifre etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antroposen, İslami Ekoeleştiri, Ekosinema, Ekoeleştiri

ABSTRACT

This study addresses the Anthropocene -an era where human activity has emerged as a geological force- not merely as an ecological crisis, but as a profound spiritual and semantic crisis, expressed in Islamic literature through the concepts of 'fasād' (corruption/disorder) and 'isrāf' (extravagance/wastefulness). Proceeding from the principle of reading the world as the 'Book of the Universe' (kāināt kitābı), a manifestation of Allah's attribute of power (qudrah), this study evaluates the ideological role of cinema in the crisis, informed by theories from communication sciences and ecocriticism. The central thesis is predicated on the idea that cinema functions as a 'tool of representation' that either reproduces or challenges the materialist and anthropocentric (human-centered) worldview of modernity. Accordingly, the Qur'anic doctrines of 'Khilāfah' (Vicegerency of God on Earth) and 'Amānah' (Trust/Responsibility) are presented as an analytical Islamic ecocritical framework, which is then applied to the thematic analysis of post-2010 Turkish films, including Buğday (Grain, 2017), Mandıra Filozofu (Dairy Philosopher, 2014), and Bir Zamanlar Gelecek: 2121 (Once Upon a Time in the Future: 2121, 2022). The analyses reveal how these works represent the spiritual decline precipitated by technological hubris, the severance from 'fitrah' (primordial nature) induced by consumer culture, and the moral impasses resulting from planetary devastation. Ultimately, this inquiry argues that the root of modern humanity's fractured relationship with nature lies in the forgetting of its primordial duty (aslī vazīfah). Consequently, the study aims to decipher the dual potential of cinema in the Anthropocene: that of either reinforcing this oblivion or, conversely, prompting the spectator toward contemplation (tafakkur) on the sanctity of creation and the profound responsibility it entails, positioning cinema not as a didactic propaganda tool but as a vehicle for remembrance.

Keywords: Anthropocene, Islamecocritical, Ecocinema, Ecocriticism

BIY-25-127

YARATILIŞ EKSENLİ TEBLİĞLERDE İLETİŞİMİN STRATEJİK ROLÜ

THE STRATEGIC ROLE OF COMMUNICATION IN CREATION-BASED COMMUNIQUES

Orhan BATMAN
Prof. Dr., Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turizm Fakültesi
e-mail: obatman@subu.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7186-7064

ÖZET

Bu çalışmanın amacı yaratılış temalı tebliğlerde iletişimin stratejik rolünü ortaya koymaktır. Evrende cereyan eden iki güçlü akım ve bakış açısı vardır. Birisi materyalist felsefesinin gölgesinde bütün inanç sistemlerinden bağımsız, tamamen dünyevi ve seküler bakış açısı; diğeri ise semavi inançların ışığında semavi bakış açısıdır. Bu iki ayrı bakış açısı bazen tamamen kendine özgü dil, kavram, üslup ve yöntemler kullanmakta ve bazen de aynı düzlemde buluşabilmektedir. Karşılıklı etkileşim için aynı dili, aynı üslubu ve aynı yöntemi kullanmak etkin iletişimin bir gereğidir. Etkin iletişim; bilgi ve düşüncenin herkesçe aynı değerde anlaşılır duruma getirilmesi, paylaşılması ve karşılıklı etkinin sağlanmasını ifade eder. Nitel bir yöntemle yapılan bu çalışmada literatür taramasından elde edilen ikincil veriler kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada cevap arayan sorular şunlardır. Semavi bakış açısı ile yani manayı harfi ile yapılan sunum ve yazımlarda ortak dil mi kullanılıyor, yoksa tamamen semavi bakış açısına özgü kavramlar mı kullanıyor? Yapılan tebliğlerde kullanılan dil-üslup-yöntem bir araç mıdır, yoksa bir amaç mıdır? Çalışmanın sonuçlarına göre yaratılış eksenli tebliğlerde muhatap ile etkin iletişim için aynı dil ve aynı yöntemlerin kullanılmasının önemi teyit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etkin iletişim, seküler bakış, semavi bakış, yaratılış,

ABSTRACT

The purpose of this study is to reveal the strategic role of communication in creation-themed communiqués. There are two powerful currents and perspectives operating in the universe. One is a completely secular and worldly perspective, independent of all belief systems, under the shadow of materialist philosophy; the other is a celestial perspective, illuminated by divine beliefs. These two distinct perspectives sometimes employ their own unique language, concepts, styles, and methods, and sometimes converge on the same plane. Using the same language, style, and method for mutual interaction is a requirement of effective communication. Effective communication refers to making information and ideas equally understandable to everyone, sharing them, and ensuring mutual influence. This qualitative study employed content analysis using secondary data obtained from a literature review. The questions sought to be answered in this study are as follows. Is a common language used in presentations and writings made from a divine perspective, that is, literally, or do they employ concepts entirely specific to the divine perspective? Is the language, style, and method used in the presentations a tool or an end? The results of the study confirm the importance of using the same language and methods for effective communication with the addressee in creation-centered presentations.

Keywords: Effective communication, secular view, heavenly view, creation,

BIY-25-005

KUR'AN'IN JEOLOJİK MUCİZESİ: DERİNLERDEKİ YARIK

THE GEOLOGICAL MIRACLE OF THE QUR'AN: THE FISSURE IN THE DEPTHS

Süleyman Sami NALBANT
Prof. Dr. Iğdır Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
e-mail: ssami.nalbant@igdir.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7944-5912

Ahmad AL-KHALİL
Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
e-mail: ahmad.alkhalil@igdir.edu.tr
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5145-203X

ÖZET

Kur'an-ı Kerim'in bilimsel mucizeleri, onun ilahi kaynağına işaret eden en etkileyici yönlerinden biridir. Tarık Suresi'nin 11 ve 12. ayetlerinde, "Dönüşlü olan göğe ve yarılıp çatlayan yere andolsun!" buyrulur. Ayette "yarılan yer" anlamında kullanılan "es-sad'u" kelimesi, dilbilimsel olarak "yarılmak, çatlamak ve çatlak" anlamlarını taşır. Bu son derece spesifik ve güçlü bir kelime seçimidir. Bu ifade, modern jeolojide 'okyanus ortası sırtları' olarak bilinen, gezegenimizin okyanus tabanında uzanan binlerce kilometre (70.000 km'den fazla) devam eden devasa dağ silsilesine işaret etmektedir. Bu sırtlar, yerkabuğunun sürekli olarak yarıldığı ve magmanın yükselerek yeni okyanus tabanı oluşturduğu devasa tektonik sınırlardır. Burada oluşan yeni kabuğun sürekli ilerleyişi, daha eski okyanusal kabuğu sırttan uzağa iter ve nihayetinde bu eski malzeme, dalma-batma zonlarında yerin derinliklerindeki mantoya geri dönüştürülür. Bu muazzam döngü, karbon başta olmak üzere diğer elementleri de geri dönüştürerek gezegenimizin iklimini milyonlarca yıllık jeolojik zaman ölçeklerinde düzenlemede hayati bir role sahiptir. Bu tektonik sınırlar aynı zamanda Yerküremiz için başka hayati faydalar da taşır. Bu devasa çatlaklardan sızan sıcak su, Güneş ışığına ihtiyaç duymadan, kimyasal enerjiyle beslenen eşsiz hidrotermal baca ekosistemlerinin yaratılmasında önemli rol oynar. Hidrotermal bacalar aynı zamanda ekonomik değer de sunar; bakır, çinko, altın ve gümüş gibi değerli metallerin zengin yataklarını çökelterek devasa doğal rafineriler gibi davranır. Bu deniz tabanı masif sülfür yatakları, karadaki kaynaklar azaldıkça giderek daha cazip hale gelmekte ve potansiyel bir gelecek kaynağı temsil etmektedir. İnsanlığın, gelişmiş teknolojiler sayesinde ancak 20. yüzyılda keşfettiği ve ancak o zaman faydalarını anlamaya başladığı bu küresel sistemi, 7. yüzyılda inen bir kitabın, "sad'" kelimesiyle bu denli isabetli bir şekilde tasvir etmesi olağanüstüdür. Bu durum, Kur'an'ın sadece bir beşer sözü olmadığının; bilakis, zaman ve mekan üstü bir bilgi kaynağı olduğunun ve her an keşfettiğimiz tabiat yasalarının (Sünnetullah) sözlü ifadesi olduğunun güçlü bir delilidir. Bu ayet, kâinattaki ayetlerle Kitap'taki ayetlerin nasıl uyum içinde olduğunu gösteren parlak bir örnektir.

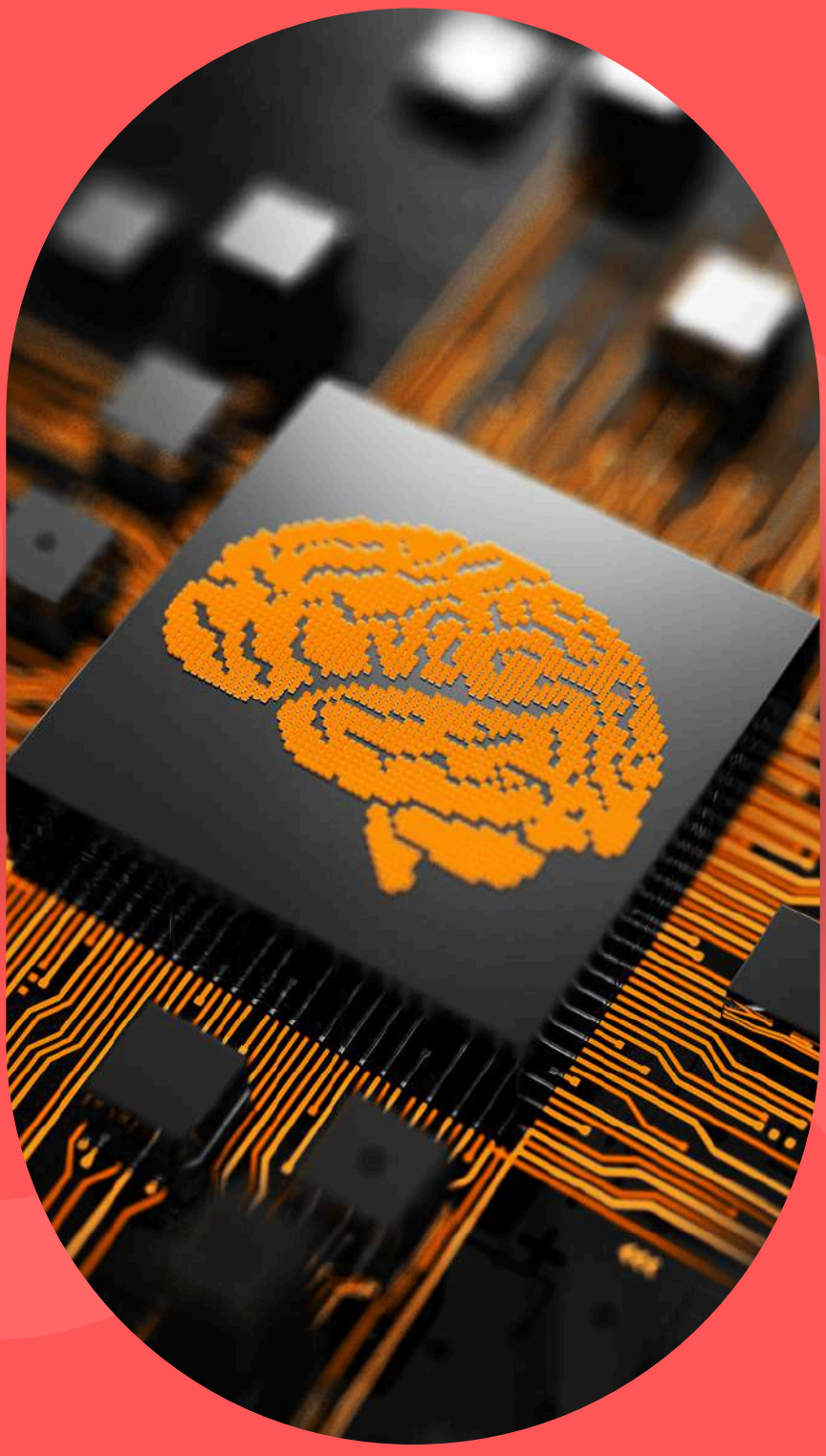
Anahtar Kelimeler: Okyanus Ortası Sırtları, Es-Sad'u, Kur'an Mucizesi

ABSTRACT

The scientific miracles of the Qur'an are among the most compelling aspects pointing to its divine origin. In verses 11 and 12 of Surah At-Tariq, it is declared, "By the sky which returns, and the earth which splits!" The word "as-sad'u" used in the verse for "the earth which splits" linguistically carries the meanings of "to split, to crack, and a fissure." This is an extremely specific and powerful lexical choice. This expression appears to remarkably point to what modern geology knows as 'mid-ocean ridges', the massive mountain range extending for thousands of kilometers (over 70,000 km) across our planet's ocean floor. These ridges are enormous tectonic boundaries where the Earth's crust is continuously split apart, and magma rises to create new oceanic crust. The relentless progression of new crust formed here pushes older oceanic crust away from the ridge, ultimately leading to this old material being recycled back into the mantle at subduction zones. This colossal cycle plays a vital role in regulating our planet's climate over millions of years of geological time by recycling carbon and other elements. These tectonic boundaries also provide other crucial benefits for our planet. The hot water seeping from these massive fissures plays a key role in creating unique hydrothermal vent ecosystems, which thrive on chemical energy without needing sunlight. Hydrothermal vents also offer economic value; they act as massive natural refineries, precipitating rich deposits of valuable metals such as copper, zinc, gold, and silver. These seafloor massive sulfide deposits are becoming increasingly attractive as terrestrial resources diminish, representing a potential future resource. The fact that a book revealed in the 7th century describes this global system so accurately with the word "sad'", a system that humanity, with its advanced technology, only discovered in the 20th century and only then began to understand its benefits, is extraordinary. This situation is powerful evidence that the Qur'an is not merely human speech; rather, it is a transcendent source of knowledge and the verbal expression of the natural laws (Sunnatullah) we continually discover. This verse is a brilliant example of how the verses in the universe harmonize with the verses in the Book.

Keywords: Mid-Ocean Ridges, As-Sad'u, Quranic Miracle

YARATILIŞ UZAYINDA YAPAY ZEKÂ EKSENİ

BIY-25-003

KUR'ÂN PERSPEKTİFİNDE KARAR AĞACI TEMELLİ OPTİMİZASYON

DECISION TREE-BASED OPTIMIZATION FROM THE QUR'ANIC PERSPECTIVE

Dinçer ATASOY
Dr. Öğr. Üyesi, Iğdır Üniversitesi/Mühendislik Fakültesi
e-mail: dinceratasoy65@gmail.com
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0389-1059

ÖZET

Bu çalışma, modern karar teorisi, karar ağaçları ve optimizasyon kavramlarını, Kur'ân-ı Kerîm'in sunduğu perspektif ile ilişkilendirerek disiplinlerarası bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamaktadır. Karar teorisi, belirsizlik ve risk koşullarında optimal tercihin saptanmasına ilişkin matematiksel ve analitik yöntemleri kapsamaktadır. (Raiffa, 1997; French, 2011; Atasoy ve Kara, 2023). Karar ağaçları ise bu süreci görselleştirmeye imkân tanıyarak, bireylerin ve kurumların tercihlerini kısa ve uzun vadeli sonuçlarıyla sistematik biçimde değerlendirmesini sağlar (Clemen & Reilly, 2014). Optimizasyon yaklaşımı ise sınırlı kaynakların etkin biçimde kullanılması yoluyla en iyi sonucun elde edilmesini hedefleyen temel bir yöntem olarak öne çıkmaktadır (Hillier & Lieberman, 2021). Kur'an, insanın kararlarını yalnızca rasyonel ölçütlere göre değil, aynı zamanda etik ve uhrevî sorumluluklarla birlikte değerlendirmesini öğütler. Ayetlerde insanın önüne konulan yollar, karar ağaçlarının dallarına benzetilebilir; "Biz ona iki yolu göstermedik mi?" (Beled, 90/10) ifadesi, bireyin farklı alternatiflerle karşı karşıya olduğunu ortaya koyar. Benzer şekilde "Onlar ki sözü dinlerler ve en güzeline uyarlar" (Zümer, 39/18) ayeti, optimizasyonun temel mantığı olan en iyi tercihe yönelmenin ilahî ifadesidir. Kur'ân'daki kıssalar, karar ağacı yaklaşımını yansıtan zengin misaller sunmaktadır. Hz. Âdem'in yasak ağaç karşısındaki tercihi, Hz. Yusuf'un zindanda sunduğu tevhid–şirk alternatifi, Ashâb-ı Kehf'in imanlarını korumak amacıyla mağaraya çekilmeleri ve Hz. Musa'nın Firavun'a karşı üstlendiği sorumluluk; İnsanın karşı karşıya kaldığı farklı tercihleri ve bu tercihlerin ortaya çıkardığı sonuçları göstermesi bakımından dikkate değer örneklerdir. Çalışmada, optimizasyonun Kur'an'daki karşılıkları ele alınmaktadır. "Hanginizin daha güzel amel yapacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı" (Mülk, 67/2) ayeti; hayatın amaç fonksiyonuna işaret ederken, helal-haram sınırları matematiksel kısıtlarla benzerlik taşır. Kur'ân'ın rehberliğiyle desteklenen modern karar teorisi, bireylerin ve toplumların karar süreçlerinde hem verimliliği artırmakta hem de ahlaki sorumluluğu temin etmektedir. Sonuç olarak bu çalışma, karar ağacı ve optimizasyonun yalnızca matematiksel verimlilik açısından değil, aynı zamanda ilahî rehberlik ve etik boyutlar çerçevesinde de değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karar teorisi, Etik optimizasyon, Kur'an rehberliği, Yapay zekâ ve karar destek sistemleri.

ABSTRACT

This study aims to develop an interdisciplinary approach by linking modern decision theory, decision trees, and optimization concepts with the perspective offered by the Qur'an. Decision theory encompasses mathematical and analytical methods for determining the optimal choice under conditions of uncertainty and risk (Raiffa, 1997; French, 2011; Atasoy ve Kara, 2023). Decision trees visualize this process, enabling individuals and institutions to systematically evaluate their choices along with their short- and long-term consequences (Clemen & Reilly, 2014). The optimization approach, on the other hand, emerges as a fundamental method that seeks to achieve the best outcome through the efficient use of limited resources (Hillier & Lieberman, 2021). The Qur'an advises individuals to evaluate their decisions not only according to rational criteria but also within the framework of ethical and eschatological responsibilities. The paths presented to human beings in the verses can be compared to the branches of decision trees; the statement "Have We not shown him the two ways?" (al-Balad 90/10) reveals that individuals are faced with different alternatives. Similarly, the verse "They are the ones who listen to the Word and follow the best of it" (al-Zumar 39/18) reflects the divine expression of the basic principle of optimization, namely the pursuit of the best choice. The narratives in the Qur'an provide rich examples reflecting the decision tree approach. The choice of Adam in the face of the forbidden tree, Joseph's presentation of the tawhid–shirk alternative in prison, the retreat of the Companions of the Cave to preserve their faith, and Moses' acceptance of responsibility against Pharaoh all illustrate the different alternatives faced by human beings and the consequences arising from these choices. In this study, the Qur'anic equivalents of optimization are also examined. The verse "He who created death and life to test you [to see] which of you is best in deed" (al-Mulk 67/2) points to the objective function of life, while the boundaries of halal and haram resemble mathematical constraints. Supported by Qur'anic guidance, modern decision theory enhances efficiency in individual and collective decision-making processes while simultaneously ensuring moral responsibility. In conclusion, this study emphasizes that decision trees and optimization should be evaluated not only in terms of mathematical efficiency but also within the dimensions of divine guidance and ethical responsibility.

Keywords: Decision theory, Ethical optimization, Qur'anic guidance, Artificial intelligence and decision support systems.

BIY-25-107

HANİF TEKNOLOJİ İLE YÜKSELİŞ: DATAİST DİSTOPYADAN FITRAT MEDENİYETİ'NE

ASCENSION WITH HANIF TECHNOLOGY: FROM DATAIST DYSTOPIA TO THE CIVILIZATION OF FITRA

Abdurrahman BULUT
Mühendis, Teknoloji Felsefesi
e-mail: ar_bulut@hotmail.com

ÖZET

18. yüzyılda başlayan sanayileşme, teknolojinin insan hayatını kuşattığı yeni bir döneme evrildi. Teknoloji, günlük işleri kolaylaştırmanın ötesinde, insanın varlık algısını ve değerlerini değiştirmiş; dataist bir düşünme metodolojisi üzerine oturan yeni bir sosyolojinin platformu haline gelmiştir. 2045'e kadar öngörülen teknolojik tekillik (Kurzweil, 2005), yapay zekânın üçüncü evresi ve kuantum bilgisayarlar düşünüldüğünde, 2050'lerde nasıl bir dünyada yaşayacağımız endişe verici bir soru olarak öne çıkıyor. Son üç yüzyılda bilim ve teknolojideki ilerlemeler, üretimden iletişime birçok alanda hayal edilemeyecek gelişmeler sağlamıştır. Ancak aynı süreçte erdem, vicdan, aile ve saygı gibi temel değerlerin giderek zayıfladığı görülmektedir. Metafizik değerlerin yerini fizik değerlere, sekülerleşmeye bıraktığı artık gözlemlenebilir hatta dokunulabilir bir gerçekliktir. Ayrıca, bu süreçte geliştirilen hiçbir teknolojinin doğaya ve insanın fıtratına zarar vermeden var olmadığı da göz ardı edilemez bir paradokstur. Önümüzdeki 20-30 yılda, yapay zeka ile teknolojik gelişmelerin eksponansiyel olarak hızlanacağı düşünüldüğünde, insanlığın değerleri, eko-sistem ve fıtrat ile ilişkisinin nasıl şekilleneceği endişe vericidir. Bu tebliğ, teknolojinin gelişimi ile insani değerlerin aşınması ve doğaya verilen zarar arasındaki paradoksu, ontoloji-teknoloji ilişkisi bağlamında irdelemeyi amaçlamaktadır. Çözüm olarak ise, tevhid eksenli, doğa ve fıtratla uyumlu "Hanif Teknoloji" kavramını merkeze alan yeni bir bilim ve teknoloji felsefesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji Felsefesi, Hanif Teknoloji, Ontoloji, Fıtrat, Dataizm, Yapay Zeka

ABSTRACT

The industrialization that began in the 18th century has evolved into a new era where technology pervades human life. Beyond simplifying daily tasks, technology has altered humanity's perception of existence and its values, becoming a platform for a new sociology rooted in a dataist methodology. Considering the technological singularity predicted by 2045, the third phase of artificial intelligence, and quantum computers, the question of what kind of world we will live in by the 2050s stands out as a concerning one. Over the past three centuries, advancements in science and technology have led to unimaginable progress in many areas, from production to communication. However, during this same period, fundamental values such as virtue, conscience, family, and respect have progressively weakened. It is now an observable, even tangible, reality that metaphysical values are being replaced by physical ones and secularization. Furthermore, it is an undeniable paradox that no technology developed in this process exists without harming nature and human fitra (human nature, innate disposition). Given that technological developments, including artificial intelligence, are expected to accelerate exponentially over the next 20-30 years, it is concerning how humanity's values and its relationship with the ecosystem and fitra will take shape. This paper aims to examine the paradox between technological development, the erosion of human values, and the damage inflicted upon nature within the context of the ontology-technology relationship. As a solution, it proposes the necessity of a new philosophy of science and technology centered around the concept of 'Hanif Technology' a technology aligned with the principle of Tawhid and in harmony with nature and fitra.

Keywords: Philosophy of Technology, Hanif Technology, Ontology, Fitra, Dataism, Artificial Intelligence

IX. ULUSLARARASI
BİLİMLER IŞIĞINDA
YARATILIŞ KONGRESİ
KUR'ÂN KÂİNATI OKUYOR
Prof. Dr.
Şehmus DEMİR
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji
Üniversitesi Rektörü
Rector of Gaziantep Islam
Sciences and Technology University
ŞAHİNBEY
KONGRE VE SANAT MERKEZİ

ŞAHİNBEY
KONGRE VE
SANAT
MERKEZİ

IX. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA
YARATILIŞ KONGRESİ

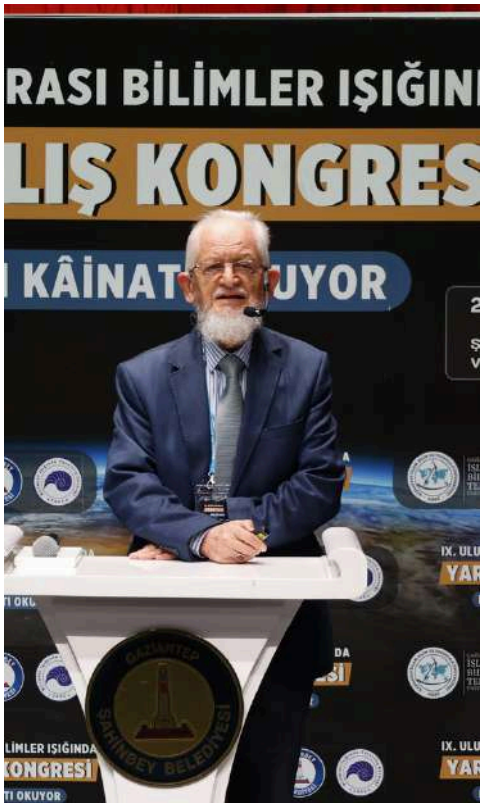

IXth INTERNATIONAL CONGRESS OF CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCES

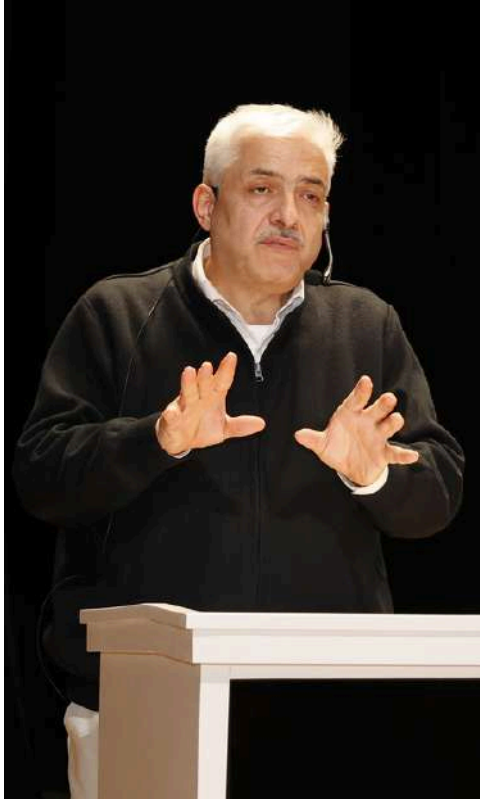

IXth INTERNATIONAL CONGRESS OF CREATION IN THE LIGHT OF SCIENCES

bilimveyaratilis.org

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ

SAHİNBEY BELEDİYESİ

Bilimler Işığında Yaratılış Derneği • 2022 •